

АМЕРИКАНСКИ РОМАНИ

2

ХАРОЛД РОБИНС

ТОРБАРИТЕ

КНИГА ВТОРА

ХАРОЛД РОБИНС ТОРБАРИТЕ КНИГА ВТОРА

Превод: Ивайла Нецова

chitanka.info

КНИГА ПЕТА
ДЖОНАС — 1935

1.

Дръпнах лоста назад, като почти го забих в корема си, и завих леко наляво. Едновременно с това отворих дюзата и КЕ-4 се издигна към небето в полулупинг като изстреляна от лък стрела. Почувствах силата на притеглянето да ме притиска към седалката и да разпенва кръвта в ръцете ми. Изправих в края на лупинга и погледнах таблото: пердашихме с четиристотин и осемдесет над Атлантика, оставили вече Лонг Айлънд далеч зад себе си.

Протегнах ръка и потупах по рамото военния летец, седящ пред мен.

— Какво ще кажете, подполковник? — извиках аз през воя на двата двигателя и писъка на вятъра под пластмасовия щит над главите ни.

Видях го да кимва с глава в отговор на въпроса ми, без да се обръща. Знаех какво прави. Проверяваше таблото пред себе си. Подполковник Форестър бе един от големите летци. Бе минал школата на Еди Рикенбакер и летял с военна ескадрила. Съвсем не като стария генерал, изпратен от армията да провери нашия самолет, който оставихме на пистата на летище Рузвелт.

Генералът заемаше кресло в отдел „Доставки и резерви“ във Вашингтон. Опитът му със самолети се свеждаше до участието му във военния съд по време на процеса срещу Били Мичъл. Но той трябваше да даде своето одобрение. Извадихме късмет, че имаше поне един офицер от Въздушните сили сред своите подчинени.

Нямах никакви илюзии по отношение на него от мига, когато влезе в хангара, а Мориси, ломотещ като картечница, припкаше до него. Двама помощници вървяха след него — един полковник и един капитан. Никой от тях нямаше отличителните знаци на Въздушните сили върху униформата.

Спря на входа, загледан в КЕ-4. Видях как се намръщи неодобрително.

— Грозен е — заяви той. — Прилича на жаба.

Гласът му прокълтя в хангара и стигна до мен в кабината, където правех последни проверки. Измъкнах се върху крилото и скочих на пода на хангара бос. Тръгнах към него. Какво ли разбираше той от аеродинамика и конструиране? Главата му беше квадратна като бюрото, зад което седеше.

— Мистър Корд! — чух шепот зад гърба си. Обърнах се. Беше механикът. Ухилен. И той бе чул забележката на генерала.

— К'во има?

— Тъкмо се канех да го изкарам — започна бързо той. — И не ми се щеше да смачкам обувката ви.

Изгледах го за миг, после и аз се ухилих.

— Благодаря — казах, върнах се и ги нахлузих на краката си. Докато се присъединя към Мориси и генерала, ядът ми се беше поохладил.

Мориси държеше в ръка копие от чертежите и изчисленията и даваше обяснения на генерала:

— „Корд Еъркрафт Четири“ е революционна представа за двупилотния изстребител-бомбардировач, с пробег на полета над три хиляди километра. Набира скорост двеста и четиридесет, при максимум триста и шестдесет. Може да носи десет картечници, две оръдия, а под крилата и в кухнята на търбуха — товар от бомби до петстотин килограма.

Хвърлих поглед назад към самолета, докато Мориси продължаваше да говори. Абсолютно прав бе, че е революционен по конструкция. Приличаше на приклепнала черна пантера с издадения си нос пред двете дръпнати назад крила, а големият пластмасов щит над кабината блестеше като окото на гигантска котка на бледата светлина.

— Много интересно — чух генералът да казва. — А сега имам само още един въпрос.

— Да, сър? — запита Мориси.

Генералът се закиска, поглеждайки към помощниците си. Те позволиха бегли усмивки да пробягнат по лицата им. Разбрах, че дъртият се готви да изтърси някоя от любимите си духовитости.

— Ние, военните, всяка година оглеждаме по около триста от тези така наречени революционни самолети. Въпросът е — може ли да лети?

Не издържах. Милионът, който бях хвърлил досега в КЕ-4, ми даваше правото да си отворя устата.

— Ще лети — и то по-добре от всичко, което имате в армията, генерале — казах аз. — Ще бие всеки самолет в света, включително и новите изстребители на Вили Месершмит.

Генералът се обърна към мен изненадан. Видях как погледът му се плъзна по оплескания ми бял комбинезон. Мориси бързо се намеси:

— Генерал Гадис, Джонас Корд.

Преди генералът да заговори от прага, зад гърба му се чу глас:

— Откъде знаете какво произвежда Вили Месершмит?

Вдигнах очи към говорещия, който тръгна към нас. Очевидно генералът си водеше и трети помощник. Различих сребърните крила на ризата и сребърните дъбови листа на раменете. Беше около четиридесетгодишен, строен и с мустаци. На ризата имаше две лентички — кръста за военни заслуги на Франция и ордена за бойни заслуги в полети.

— Той ми каза — сухо отвърнах аз.

Израз на изненада се появи върху лицето на подполковника.

— Как е Вили?

Гласът на генерала ме прекъсна, преди да отговоря:

— Тук сме да огледаме един самолет — каза рязко той, — а не да се осведомяваме за общи приятели.

Мой ред беше да се изненадам. Хвърлих бърз поглед на подполковника, но лицето му бе непроницаемо. Разбрах все пак, че няма особено топли чувства между двамата.

— Да, сър — бързо каза той. Обърна се и загледа самолета.

— Как го намирате, Форестър?

Форестър си прочисти гърлото.

— Интересно решение, сър — каза той. Обърна се към мен. — Витлата на променлива стъпка ли са?

Кимнах. Имаше набито око, за да го забележи на оскъдната светлина.

— Необичайна конструкция — продължи той — да се поставят крилата именно тук и да се дръпнат назад. Ще намали около четири пъти разстоянието за излитане.

— Точно така — казах аз. Слава богу, че поне един се сещаше каква е била целта.

— Питам ви какво мислите за вида му, Форестър? — сприхаво вметна генералът.

Завесата падна пак върху лицето на Форестър, когато се обърна.

— Твърде необикновен, сър. Различен.

Генералът кимна.

— И аз мисля така. Грозен. Прилича на клекнала жаба.

Този път вече наистина ми писна.

— Според вас самолетите се оценяват като мацки в някой конкурс за красота, така ли?

— Не, разбира се! — отсече генералът. — Но има известни общоприети условия при конструирането, които са се наложили като стандарт. Например новият изстребител на Къртис, който огледахме завчера. Това се казва самолет. А не да прилича на бомба, на която са окачили крила.

— Да, но този тук носи два пъти повече въоръжение плюс петстотин килограма бомби, лети хиляда и двеста километра по-надалеч, хиляда и петстотин метра по-високо и сто и двадесет километра в час по-бързо от изстребителя на Къртис, за който говорите! — възразих аз.

— Къртис прави добри самолети — настояваше генералът.

Погледнах го. Нямах смисъл да се спори с него. Все едно да говориш на каменна стена.

— Не казвам, че не прави, генерале — обясних аз. — Години наред Къртис правеше добри самолети. Но ви казвам, че този тук е по-добър от всеки друг.

Генерал Гадис се обърна към Мориси.

— Готови сме да видим демонстрация на вашия самолет — каза сухо той. — В случай, разбира се, че вашият пилот не смята да спори още.

Мориси ми хвърли нервен поглед. Очевидно генералът не бе доловил името ми. Кимнах му и влязох навътре в хангара.

— Изкарайте го! — наредих на механиците, които стояха в очакване.

Мориси, генерал Гадис и свитата му излязоха навън. Когато излязох и аз, видях, че Мориси и другите са се скупчили около генерала, а Форестър бе застанал малко встрани и разговаряше с една

млада жена. Хвърлих ѝ бърз поглед. Биваше си я — диви очи и чувствени устни.

Погледнах самолета на пистата. Долових стъпки зад гърба си и се обърнах. Беше Мориси.

— Не биваше да се нахвърляте така върху генерала.

Ухилих му се.

— Нищо му няма на дъртия копелдак. Обградил се е с толкова хора, дето го зяпат в устата, че можеш да го сбъркаш с филмов продуцент.

— Все едно, и без това трудно ще го спечелим за клиент. Научих, че Къртис му предлага самолетите си по сто и петдесет хиляди на парче, а знаете, че ние можем да смъкнем най-много до двеста двадесет и пет хиляди.

— Какво от това? — попитах аз. — Разликата е като между пилешки курешки и пилешка салата. Не можеш да купиш Кадилак за цената на Форд.

Погледна ме за миг, после сви рамене.

— Парите са твои, Джонас.

Наблюдавах го, докато се връщаше при генерала. Беше велик конструктор, но прекалено нервен, за да бъде добър търговец. Обърнах се към механика.

— Готово ли е?

— Веднага, щом кажете, мистър Корд.

— Добре — промърморих аз и почнах да се катеря към кабината. Усетих нечия ръка да ме дърпа за крака.

— Възразявате ли, ако ви придружа? — беше подполковникът.

— Разбира се, че не — поканих го аз. — Влизайте.

— Благодаря. Впрочем, не чух името ви?

— Джонас Корд — осведомих го аз.

— Роджър Форестър — отвърна той, подавайки ми ръка.

Трябваше да се сетя, още когато чух името, но тогава не ми беше до това. Роджър Форестър — един от първите асове на ескадрилата Лафайет. Сам бе смъкнал двадесет и два немски самолета. Един от героите ми, когато бях дете.

— Слушал съм за вас — казах. Усмивката му се разшири.

— И аз съм чувал нещичко за вас.

И двамата се разсмяхме и се почувствах по-добре. Издърпах го за ръката и той се качи на крилото до мен. Погледна към кабината, после към мен.

— Без парашути ли?

— Хич не ги обичам — обясних аз. — Изнервят ме. Психологическо въздействие. Говори за липса на самочувствие.

Той се засмя.

— Мога да взема един за вас, ако желаете.

— По дяволите — засмя се отново той.

На около петдесет километра навътре в океана се впуснах във всички трикове на занаята, че и още няколко, които само КЕ-4 можеше, а на него окото не мигна.

За капак заизкачвах нагоре отвесно, докато на четири хиляди и двеста метра увиснахме в небето като муха, танцуваща на върха на игла. После оставих самолета да пада надолу, което запрати стрелката за скоростта във въздуха почти до знака осемстотин. Когато слязохме на около петстотин метра, махнах двете си ръце от лоста и го потупах по рамото.

Главата му се извъртя така бързо, че едва не се откачи от врата. Засмях се.

— Сега е ваш, подполковник! — подвикнах аз.

Бяхме на около триста и шестдесет метра, докато се обърне; на двеста и петдесет, когато улови кормилото; на сто и осемдесет, преди да мине в право гмуркане и на сто и двадесет, преди да дръпне лоста назад.

Усетих как самолетът тръпне и се друса под мен и острия писък на крилата, като жена, която обезчестяват. Гравитационната сила ме залепи за седалката, задави въздуха в гърлото ми и сякаш натъпка огромни балони в очите ми. Изведнъж налягането спадна. Бяхме на по-малко от осем метра от водата, когато започнахме да се изкачваме.

Форестър погледна назад към мен.

— Не съм се плашил така, откак летях сам през петнадесета — викна ухилен той. — Откъде знаехте, че няма да се скъсат крилата при такова гмуркане?

— Не знаех! — отвърнах аз. — Но сега бе удобен случай да проверим.

Той се засмя. Видях ръката му да присяга напред, за да тупне арматурното табло.

— Каква машина! Наистина лети чудно, както казахте!

— Не го разправяйте на мен. Кажете го на оня дърт глупак долу.

Лицето му помръкна.

— Ще се опитам. Но не знам дали ще има някаква полза. Предавам ви кормилото. Закарайте го обратно.

Забелязах Мориси и военните на пистата да наблюдават с бинокли завръщането ни. Направих широк завои и потупах Форестър по рамото. Той се обърна към мен.

— Десет долара, че ще свали фуражката на генерала на минаване.

Той се поколеба за миг, после се ухили.

— Дадено!

Насочих се към летището от около триста метра и изравних на около четири и половина метра над пистата. Видях изуменото изражение на лицата им, когато се втурнахме към тях, после дръпнах рязко лоста назад. Профучахме над главите им, като ги обляхме с мощната въздушна струя на перките.

Погледнах назад тъкмо навреме, за да видя как капитанът тича подир фуражката на генерала. Пак потупах Форестър по рамото. Той се обърна да види. Толкова се смя, че му излязоха сълзи в очите.

Самолетът кацна плавно като гълъб, който се прибира да спи. Плъзнах назад пластмасовия щит и слязохме. Погледнах лицето на Форестър, докато вървахме към групата. Смахът бе изчезнал напълно, изместен от бдителен израз.

Фуражката бе отново на главата на генерала.

— Е, Форестър — попита сухо той, — какво мислите?

Форестър погледна командира си в упор.

— Несъмнено, сър, това е най-добрият съвременен изстребител — заяви той с равен, безстрастен глас. — Предлагам, сър, да пратите група специалисти за незабавна проверка, която да потвърди мнението ми.

— Хм? — изсумтя генералът. — Така ли мислите?

— Така мисля, сър — каза спокойно Форестър.

— Трябва да се вземат и други фактори предвид, Форестър. Имате ли някаква представа колко струва този самолет?

— Не, сър — отвърна Форестър. — Моята единствена отговорност е да дам оценка за качествата на самолета.

— А моите отговорности отиват много по-далеч — каза генералът. — Може би помните, че ние работим с точно определен бюджет.

— Да, сър.

— Моля, имайте това предвид — продължи язвително генерал Гадис. — Ако се хващаме за всяка налудничава идея, която ви мине на вас през главата, от Въздушните сили не биха останали пари да се поддържа армията и един месец.

— Да, сър — каза Форестър с пламнало лице.

Погледнах го, чудейки се защо стои и търпи всичко това. Нямаше логика при авторитета, който имаше. Можеше да напусне армията и да изкарва двайсет пъти повече от сегашната си заплата, в която и да било самолетна компания в страната. Името му бе не по-малко известно от това на Рикенбакер.

Генералът се обърна към Мориси.

— А сега, мистър Мориси — каза той с едва ли не добродушен глас. — С кого да поговорим относно някои цифри и данни за цената на този самолет?

— Можете да говорите с мистър Корд, сър.

— Чудесно! — възкликна генералът. — Да идем в кабинета и да му телефонираме.

— Няма нужда да правите това, генерале — намесих се аз. — Можем да разговаряме и тук.

Генералът ме изгледа, после устните му се разтеглиха в това, което той може би смяташе за приветлива усмивка.

— Не съм възнамерявал да ви обидя, синко. Не свързах имената.

— Няма нищо, генерале.

— Баща ви и аз бяхме приятели — каза той. — През войната купих много от стоката му и, ако нямате нищо против, бих желал да разисквам въпроса с него. Просто в името на старото приятелство, нали разбирате? Освен това, касае се за много голяма сделка и аз съм сигурен, че баща ви би желал лично да се занимае с въпроса.

Почувствах как лицето ми пребледнява. Положих огромни усилия да се овладеея. Колко време трябва човек да живее в сянката на другия? Гласът ми прозвуча напрегнат дори в собствените ми уши:

— Сигурен съм, че би желал, генерале. Но се боя, че ще трябва да разговаряте с мен, не можете да говорите с него.

— А защо не? — заинтересува се той отново с леден глас.

— Баща ми е мъртъв от десет години — казах аз, обърнах му гръб и тръгнах към хангара.

2.

Прекоших до задната стаичка, която Мориси използваше за кабинет. Затворих вратата зад себе си и като отидох до бюрото му, измъкнах бутилката бърбън, която винаги държаха там за мен. Сипах си в една картонена чаша и излях уискито в гърлото си. Адски ме изгори. Погледнах си ръцете. Трепереха.

Има хора, които не желаят да са мъртви. Няма значение какво правите с тях. Може да ги заровите в земята, да ги хвърлите в океана или да ги кремирате. А споменът за тях продължава да обръща вътрешностите ви, като че ли са все още живи.

Спомних си какво бе казал баща ми една сутрин в заграденото пространство зад къщата, където държахме конете. Беше скоро след брака му с Рина и аз бях излязъл една сутрин да наблюдавам как Невада обяздва някакъв нов мустанг. Беше към пет часа и първите утринни лъчи се издигаха над главите ни откъм пустинята.

Мустангът беше зъл, жилест, гаден чер копелдак, който всеки път, щом хвърлеше Невада, налиташе озъбен към него и беше готов да го стъпче с копита. Последния път, когато го хвърли, опита дори да се претъркаля отгоре му. Невада се изви встрани и едва успя да се прехвърли през оградата.

Остана задъхан, облегнат на оградата, докато мексиканчетата гонеха мустанга. Резките им викове и крясъци пронизваха утринната тишина.

— Направо е луд — каза Невада.

— Какво смяташ да го правиш? — полюбопитствах аз. Не можеше често да се види как Невада пада три пъти подред.

Мексиканчетата уловиха коня и Невада ги загледа, как го водят обратно.

— Ще опитам още веднъж — отговори замислен той. — И ако сега не успея, ще го пусна на свобода.

Откъм гърба ни долетя гласът на баща ми:

— Той точно това иска.

Невада и аз се обърнахме. Баща ми бе облечен, като че ли тръгваше за фабриката. Носеше черен костюм, а връзката му бе центрована на колосаната бяла яка на ризата.

— Защо не му сложиш хомот на муцуната, да не може да хапе?

Невада го погледна.

— Никой не може да се приближи толкова, без да рискува ръката си.

— Глупости! — каза лаконично баща ми. Грабна едно късо ласо от оградата и се промуши между прътите, като влезе в заграденото пространство. Видях как ръцете му направиха примка в ласото, докато пристъпваше към коня.

Мустангът риеше земята, впил злобно очи в баща ми. Мексиканчетата стягаха здраво въжетата около врата на коня. Мустангът се дръпна назад, когато баща ми поднесе примката, готов да я мушне около муцуната. Конят се изправи на задните си крака и замахна с предните. Баща ми едва успя навреме да отскочи встрани.

Остана така за миг, загледан в очите на коня, после пак се присегна. Мустангът разтърси диво глава и свирепо налетя към ръката на баща ми. Копитата му пак замахнаха и едва не го улучиха.

Мустангът наистина беше луд, вече се заизвива и се завъртя, сякаш имаше ездач на гърба си. Мексиканчетата изпъваха въжетата, за да го удържат. След малко той се закроти и баща ми пристъпи към него.

— Много си се разсърдил, кучи сине — каза тихо баща ми.

Мустангът оголи зъби и понечи да го ухапе. Баща ми си помръдна ръката и главата на мустанга мина само на милиметър от нея.

— Пуснете го — викна баща ми на мексиканчетата.

Двете момчета се спогледаха, после свиха рамене, с което искаха да кажат, че не носят повече отговорност и отпуснаха въжетата.

Освободен, мустангът остана неподвижен за частица от секундата, явно объркан. Баща ми стоеше пред него, висок и едър в черния си костюм. Очите им бяха почти на едно ниво. После баща ми започна бавно да издига пак ръка и мустангът се оживи, очите му блеснаха и зъбите се оголиха, когато се изправи и налетя с предните копита. Този път баща ми отстъпи назад, а после, докато конят падаше, се хвърли напред.

За миг видях свития юмрук на баща ми високо във въздуха над главата му. Четирите крака на мустанга докоснаха земята и юмрукът на баща ми се стовари като чук между очите на мустанга. Трясъкът на удара отекна в стените на постройката като малка експлозия. Мустангът остана така за миг, после бавно се свлече на колене: предните му крака се подгънаха, сякаш бяха от гума.

Баща ми бързо мина отстрани на коня и го плесна с отворена длан по врата. Конят се катурна настрани. Остана да лежи така, гърдите му се издигаха и спускаха, после повдигна глава и погледна баща ми. Ние четиримата — мексиканчетата, Невада и аз — смълчани ги наблюдавахме.

Вдигнатата глава на мустанга хвърляше дълга сянка върху прахта; изглеждаше смалена, само ако се сравняваше със сянката на моя баща, докато се гледаха един друг в очите. После мустангът сякаш въздъхна и повали глава на земята.

Баща ми го погледна за последен път, после се наведе, взе юздата и като я сложи в устата на коня, го изправи на крака. Краката на мустанга трепереха, а главата бе отпусната някак вяло. Дори не я повдигна, когато баща ми мина пред него и се върна през оградата при нас.

— Повече няма да ти създава главоболия. — Баща ми окачи ласото на пръта и тръгна към къщи. — Идваш ли за закуска, Джонас? — подвижна той, без да обръща глава или да забави крачката си.

Невада, вече обратно в заграденото пространство, пристъпваше към мустанга.

— Да, сър — казах аз и тръгнах към къщата. Настигнах го на задната веранда. Обърнахме се и видяхме Невада да възсяда коня. Животното рипна, озъби се, но се виждаше, че е пречупено.

Баща ми се обърна сериозен към мен:

— Някои коне са като хората. Единственият език, който разбират, е пестник по главата.

— Не знаех, че толкова се интересуваш от коне — казах аз — Никога не си идвал при нас.

— Не се интересувам от тях — заяви той. — Ти ме занимаваш. Все още имаш много да се учиш.

Изсмях се.

— Много научих от това, че удари мустанга по главата.

— Научи това, че Невада не можеше да обуздае коня, докато аз не се намесих.

— Така ли?

Баща ми се обърна. Беше огромен човек, над един и осемдесет, но аз бях по-висок.

— Така! — бавно каза той. — Колкото и голям да станеш, никога не ще бъдеш достатъчно голям, за да ми заемеш мястото, докато не ти го отстъпя.

Последвах баща си в трапезарията. Рина беше с гръб към мене и косата ѝ блестеше като сребро, когато си повдигна лицето за утринната му целувка. В очите на баща си съзрях ликуване, когато се изправи след това и ме погледна. Не проговори, докато седнаше на стола си. Нямаше нужда. Знаех какво мисли. Излишно беше да ме удря по главата.

— Ще седнеш ли да закусиш с нас, Джонас? — учтиво попита Рина.

Изгледах я за миг, после баща си. Чувствах болезнения възел, стягащ гърлото ми.

— Не, благодаря. Не съм гладен.

Обърнах се и забързах към вратата, където едва не се сблъсках с Робер, който тъкмо влизаше с един поднос. Когато се върнах при конете, Невада вече разхождаше мустанга нагоре-надолу и го приучваше към юздата. Баща ми излезе прав. Конят не създаваше никакви трудности на Невада.

И ето сега, дванадесет години по-късно, отново чувах гласа му, тъй както бе прокълнтял на задната веранда тогава.

— Остави ме, старче, остави ме! — ядосано тропнах с юмрук по гладкото бюро. Болката ме проряза от дланта до рамото.

— Мистър Корд! — вдигнах поглед изненадано.

Мориси стоеше на прага на отворената врата и ме зяпаше учудено. С усилие се върнах към действителността.

— Не стой там! — отсякох аз. — Влизай!

Пристъпи колебливо в стаята, а миг след него на прага се появи Форестър. Влезе и той.

— Седнете и си налейте по нещо — казах аз и побутнах бутилката бърбън към тях.

— Не възразявам — каза Форестър, вдигна бутилката и си взе картонена чаша. Наля си доста. — Наздраве!

— За здравето на генерала — отвърнах. — Впрочем, къде е старчето?

— Тръгна за града. Има среща с един производител на тоалетна хартия.

Засмях се.

— Най-последно нещо, което може и сам да изпробва.

Форестър се засмя, обаче Мориси остана намръщен. Бутнах бутилката към него.

— Няма ли да се присъединиш?

Той поклати глава и попита:

— Какво ще правим сега?

Изгледах го, после взех бутилката и пак си напълних чашата.

— Тъкмо си мислех да обявя война на Съединените щати. Това е единственият начин да им докажем колко е добър самолетът ни.

И това не можа да развесели Мориси.

— КЕ-4 е най-добрият самолет, който някога съм конструирал.

— Какво от това? — попитах аз. — По дяволите, на теб той не ти струва нито цент. Мангизите са мои. Пък и колко ли си спечелил от конструирането на самолети? Няма и една двадесета от годишния ти процент от патента на онзи шашав сутиен, който измисли за Рина Марлоу.

Вярно беше. Но Макалистър бе този, който усети търговския потенциал на шмекерията и я патентова на името на „Корд Еъркрафт“. Мориси имаше стандартен служебен договор, който правеше компанията собственик на всички негови изобретения и конструкции, но Макалистър направи жест и даде на Мориси десет на сто от постъпленията като премия. Миналата година делът на Мориси бе надхвърлил сто хиляди долара. Пазарът непрестанно растеше. Дълго време цигите нямаше да излязат от мода.

Мориси не отговори. Не бях и очаквал. Бе от онези хора, на които хич не им пука за парите. Живееше само за работата си.

Изпих уискито и запалих цигара. Проклех се наум. Трябваше да бъда по-разумен, а не да оставя една случайна забележка за баща ми да ме разстрои. Можех да си го позволя, обаче на никого не е приятно да хвърли един милион на вятъра.

— Може би ще мога да направя нещо — обади се Форестър.
Лъч на надежда проблесна в очите на Мориси.
— Мислите ли, че бихте могли?
Форестър сви рамене.
— Не зная — отвърна бавно той. — Може би.
— Какво имате предвид? — изгледах го аз.
— Това е най-добрият самолет, който съм виждал — продължи той. — Не ми се иска да го изгубим заради глупостта на стареца.
— Благодаря — казах аз. — Ще ви бъдем благодарни за всичко, което бихте сторили.
Форестър се усмихна.
— Няма нужда. Аз съм от онези старомодни типове, които не биха желали да ни хванат натясно, ако евентуално започне стрелба.
— Скоро ще започне — кимнах аз. — Веднага, щом Хитлер сметне, че е готов.
— Кога мислите, че ще стане това?
— След три, може би четири години — отвърнах аз. — Когато натрупа достатъчно самолети и обучени пилоти.
— Откъде ще ги вземе? Сега ги няма.
— Ще ги има — уверих го аз. — Школите за безмоторно летене бълват по десет хиляди пилоти месечно, а преди края на лятото Месершмит ще пусне производствените линии за своя ME-109.
— Генералният щаб мисли, че не ще направи много, щом се изправи срещу линията Мажино.
— Той няма да се изправи срещу нея — възразих аз. — Ще я прелети.
Форестър кимна.
— Още по-голямо основание да опитам и ги накарам да изпробват вашия самолет. — Той ме погледна озадачено. — Говорите, сякаш знаете?
— Зная — отвърнах му аз. — Бях там преди по-малко от девет месеца.
— О, да — каза той. — Сетих се. Мерна ми се във вестниците. Имаше нещо гадно, доколкото си спомням, нали?
Засмях се.
— Имаше. Някои хора ме обвиниха, че симпатизирам на нацистите.

— Поради единия милион долара, който сте прехвърлили на Райхсбанк?

Стрелнах го с очи. Форестър не беше толкова неосведомен, за колкото се представяше.

— Предполагам — отвърнах аз. — Виждате ли? Прехвърлих парите точно един ден преди Рузвелт да наложи ембаргото.

— Знаехте, че ще се налага ембарго, нали? Можехте да си спасите парите, само ако бяхте изчакали един ден.

— Не можех да си позволя да чакам — казах аз. — Парите просто трябваше да бъдат в Германия, това бе всичко.

— Защо? Защо им пратихте пари, след като очевидно съзнавате, че те са наш потенциален враг?

— Бяха откуп за един евреин — обясних аз.

— Някои от най-добрите ми приятели са евреи — заяви Форестър. — Но не мога да си представя да се лиша от един милион, за когото и да било от тях.

Погледнах го за миг, после пак си напълних чашата.

— Този си заслужаваше.

Казваше се Ото Щрасмер и бе започнал като инженер по качествения контрол в един от многото баварски порцеланови заводи. От керамиката се бе насочил към пластмасите и именно той бе изобретил високоскоростното инжектиращо формоване, което бях закупил и продал на група американски производители. Първоначалната ни сделка беше на базата на годишни вноски, но след няколко години Щрасмер пожела да я изменим. Това бе през 1933, малко след идването на Хитлер на власт.

Бе дошъл в хотелската ми стая в Берлин, където се намирах на ежегодното си посещение в Европа, и ми обясни какво желае. Искаше да се откаже от всякакви вноски занапред срещу еднократно изплащане от един милион долара, които да се държат на негово разположение в Съединените щати. За мен това бе изгодно, естествено. Процентните вноски за лицензия период биха възлезли на много повече. Но не разбрах защо го иска. Затова го запитах.

Стана от стола и отиде до прозореца.

— Питате ме защо, хер Корд? — започна той със своя силно акцентиран английски. Ръката му посочи през прозореца. — Ето защо.

Отидох до прозореца и погледнах навън. Долу на улицата пред хотел „Адлон“ група младежи, почти деца, с кафяви ризи тормозеха възрастен мъж. На два пъти, докато гледахме, те повалиха стареца в канавката. Видяхме го да лежи на тротоара, а разкъравената му глава да виси в канавката, кръв шуртеше от носа му. Хлапетата го наблюдаваха известно време, после, след като го ритнаха няколко пъти с ненавист, отминаха.

Обърнах се с недоумение към Щрасмер.

— Той е евреин, хер Корд — тихо промълви Щрасмер.

— И какво от това? Защо не повика полицията?

Щрасмер посочи отново на улицата. На отсрещния ъгъл стояха двама полицаи.

— Те видяха всичко, което се случи.

— Защо не ги спряха?

— Така им е наредено — отвърна той. — Хитлер твърди, че евреите нямат права по немските закони.

— Какво общо има това с вас?

— Аз съм евреин — каза простичко той.

Замълчах. Извадих цигара и запалих.

— Какво искате да направя с парите?

— Да ги държите, докато ви се обадя. — Той ми се усмихна. — Жена ми и дъщеря ми са вече в Америка. Ще ви бъда благодарен, ако ги осведомите, че съм добре.

— Защо не се присъедините към тях?

— Може да го сторя — като му дойде времето. Но аз съм немец — завърши той. — И все още живея с надеждата, че един ден тази лудост ще отмине.

Надеждите на хер Щрасмер не се сбъднаха. Това узнах след по-малко от година, докато седях в кабинета на Райхсмаршала.

— Евреите по света са обречени, както и евреите в Германия — ми говореше той учтиво. — Ние, от Новия ред, съзнаваме това и ще приветстваме нашите приятели и съюзници зад океана, които пожелаят да се присъединят към кръстоносния ни поход.

Нищо не казах и го оставих да продължи.

— Ние, хората на въздуха, се разбираме един друг — каза той.

— Да, Ваше превъзходителство — кимнах аз.

— Добре — усмихна се той. — Тогава да не губим време. — Хвърли някакви книжа на бюрото. — Съгласно новия закон, Райхът конфискува имуществата на някой си Ото Щрасмер. Научаваме, че у вас има известна негова сума и с настоящето се изисква да я преведете на Райхсбанк.

Не ми хареса думата „изисква“.

— Опитвах се да се свържа с хер Щрасмер — започнах аз.

Гьоринг пак се усмихна.

— Щрасмер пострада сериозно и сега е в болница.

— Разбирам — казах аз и станах.

— Третият Райх няма да забрави своите приятели — каза Райхсмаршалът. Натисна някакъв бутон на бюрото си.

На прага се появи млад немски лейтенант.

— Хайл Хитлер! — каза той и вдигна ръка за нацисткия поздрав.

— Хайл Хитлер! — отвърна небрежно Гьоринг. Обърна се към мен. — Лейтенант Мюлер ще ви придружи в заводите на Месершмит. Ще се видим пак за вечеря, хер Корд.

Заводът на Месершмит ми отвори очите. В Щатите нямахме такива самолетостроителници. По някакъв начин приличаха на автомобилните линии в Детройт. А когато видях някои от скиците на ME-109, украсяващи кабинета на Месершмит, нямах нужда от втори поглед. Всичко се готвеше за война в случай че не се надигнехме колективно от задниците си.

На приема същата нощ Райхсмаршалът ме отведе в един ъгъл.

— Как ви се стори нашият завод?

— Силно ме впечатли — отвърнах аз.

Той кимна доволен.

— За модел използвахме вашия завод в Калифорния — каза той. — Но го направихме много по-голям, разбира се.

— Разбира се — повторих аз, чудейки се как ли са се добрали там. Веднага съобразих, че не е трудно. Досега ние не изпълнявахме военни поръчки; изграждахме само пътнически самолети.

Засмя се доволен, после се обърна и се отдалечи. След миг се върна при мен.

— Между другото — прошепна той — Фюрерът остана много доволен от вашето сътрудничество. Кога да го уведомя, че ще получим

парите?

Погледнах го в упор.

— В деня, когато хер Щрасмер влезе в моя кабинет в Ню Йорк.

Той се изненада.

— Това няма да се хареса на Фюрера — заяви накрая. — Казах му, че сте наш приятел.

— Аз съм приятел също така и на хер Щрасмер.

Изглежда ме отново.

— Сега не зная какво да кажа на Фюрера. Той доста ще се разочарова, когато узнае, че няма да получим парите.

— В такъв случай — предложих аз — защо да го разочароваме? Един евреин повече или по-малко няма никакво значение за Германия.

Той кимна бавно.

— Може би това е най-добрият начин.

Точно след един месец дребният немски инженер прекрачи прага на кабинета ми в Ню Йорк.

— Какво ще правим сега? — запитах аз.

— Първо ще се присъединя към семейството си в Колорадо и ще си отпочина — каза той. — След това ще трябва да си потърся работа. Вече не съм богат човек.

Усмихнах му се.

— Елате да работите за мен. Ще считам милиона като аванс срещу вашите проценти.

Когато излезе от кабинета ми, дадох нареждане на Мориси да започне работата по КЕ-4. Ако предчувствието не ме лъжеше, въобще не разполагахме с много време. Разбира се, съвсем друг въпрос беше дали ще успее да убеди американската армия в това.

Погледнах през бюрото към Форестър.

— Ще се върна в града и ще телефонирам на няколко места във Вашингтон. Все още имам неколцина приятели там — каза той. — Ще се отбия да поговоря и с генерала. Може би ще успее да го убеди да ме изслуша.

— Добре — съгласих се аз. Погледнах си часовника. Беше почти дванайсет и половина. Събранието на акционерите сигурно бе приключило вече. Пиърс и Макалистър трябваше да са се върнали в хотела, след като се бяха справили с Норман.

— В един часа имам среща в „Уолдорф“ — казах аз. — Мога ли да ви закарам донякъде?

— Благодаря ви — каза доволен Форестър. — Имам среща за обяд, която никак не бих желал да пропусна.

Влезе в „Уолдорф“ с мен и тръгна към зала „Пийкок“, а аз се запътих към асансьорите. Докато чаках, видях как една жена се изправи да го посрещне. Беше същата, с която го бях видял да разговаря на пистата. Зачудих се защо не го бе изчакала там.

Забелязах Рико, метр д’отел, да ги отвежда към скритата в ъгъла маса. Отидох на входа и го изчаках да се върне.

— А, мосю Корд — усмихна се той. — Сам ли ще обядвате?

— Няма да обядвам, Рико — казах аз и тикнах банкнота във винаги готовата му ръка. — Един въпрос. Коя е дамата с подполковник Форестър.

Рико се усмихна многозначително. Целуна си пръстите.

— Ах, *tres charmante* — промълви той. — Мадам Гадис, съпругата на генерала.

Огледах фоайето, докато се връщах към асансьорите. Генералът сигурно бе наоколо. От отношението му към Форестър, което бях наблюдавал, явно между двамата имаше нещо повече от армия и самолети.

Забелязах го да прекосява фоайето към мъжката тоалетна, в съседство с най-близката редица асансьори. Беше навъсен и със зачервено лице. Приличаше на човек, нуждаещ се от повече облекчение от това, което щеше да намери там, закъдето се бе запътил.

Изчаках вратата да се затвори след него, преди да отида до асансьорите. За пръв път, откак бях приземил КЕ-4 на летище Рузвелт, се почувствах добре. Сега всичко си идваше на мястото.

Вече не се тревожех. Единственият проблем, който оставаше, бе колко самолета ще купи армията.

3.

Най-много ми се искаше да взема душ и да дремна. Предната нощ си бях легнал в пет сутринта. Хвърлих дрехите на стола и влязох в кабинката с душа. Почувствах сковаността да напуска мускулите под облекчаващата топла струя. — Телефонът звъня няколко пъти, докато бях под душа. Оставих го да звъни.

Когато влязох, взех слушалката и наредих на телефонистката да не ме свързва с никого до четири часа.

— Но мистър Макалистър помоли да му телефонирам веднага, щом пристигнете — завайка се тя. — Каза, че било много важно.

— Можете да ме свържете в четири — отсякох аз. Оставих слушалката, метнах се в леглото и заспах като къпано бебе.

Телефонен звън ме разбуди. Погледнах часовника, посягайки за слушалката. Беше точно четири. Обаждаше се Мак.

— Цял следобед се опитвам да се свържа с теб — започна той. — Къде, по дяволите, ходиш?

— Спях.

— Спал си! — викна той. — Имаме дирекционен съвет в кантората на Норман. Трябва да сме там.

— Не си ми казал.

— Как, по дяволите, да ти кажа, като не вдигах телефона?

— Свържете ме с генерал Гадис — поръчах на телефонистката. — Мисля, че е отседнал тук.

Запалих цигара, докато чаках. Слушалката защрака в ухото ми.

— Говори генерал Гадис.

— Генерале, Джонас Корд е на телефона — казах аз. — Намирам се в апартамент трийсет и едно — петнайсет. Бих желал да поговорим.

Гласът на генерала беше студен.

— Няма какво да разискваме. Вие сте един безнравствен, дързък младеж.

— Няма да разискваме моите обноси, генерале — прекъснах го аз, — а съпругата ви.

Чух го как заломоти в слушалката:

— Жена ми? Какво общо има тя с нашата работа?

— Доста много, струва ми се, генерале — уверих го аз. — И двамата знаем с кого се среща днес в един часа в зала „Пийкок“ на хотела. Не вярвам Военното министерство да погледне благосклонно на факта, че лична неприязън е причината да се отхвърли КЕ-4.

Нищо не се чуваше в слушалката.

— Всъщност, генерале — запитах аз, — какво пиете?

— Скоч — отвърна автоматично той.

— Чудесно, една бутилка ще ви очаква. Да речем след петнадесет минути?

Затворих преди да отговори и телефонирах да дам поръчката. Докато чаках да се обадят, на външната врата се почука.

— Влез — викнах аз.

От леглото видях Мак и Дан Пиърс. Когато дойдоха в спалнята, лицето на Мак имаше обичайния уморен вид, а Дан бе щастливо усмихнат. Бе на път да получи всичко, каквото бе желал на този свят.

Най-после някой вдигна телефона. Чух тракането на чинии и изведнъж усетих, че съм гладен. Не бях ял от закуска. Поръчах три сандвича с телешко, бутилка мляко, каничка черно кафе, бутилка скоч, две бутилки бърбън и двойна порция пържени картофи. Оставих слушалката и ги загледах.

— Е, как мина?

— Бърни пицеше като заклана свиня — ухили се Пиърс. — Но го бяхме хванали изкъсо и той знаеше това.

— Какво стана с акциите?

— Не зная, Джонас — обади се Мак. — Отказа да разговаря с Дан.

— Успях обаче да кажа на Дейвид Улф — обади се веднага Дан — да гледа да навие стареца за продажба, защото иначе ще разорим компанията.

— Пригответи ли Раздел Седем — Двадесет и две? — попитах Мак. Той знаеше какво имам предвид — петицията за обявяване в несъстоятелност поради банкрут.

— В чантата е. Тази сутрин, преди събранието, имах кратък разговор с тукашния ни адвокат. Мисля, че ще могат да уредят благоприятно разпореждане за несъстоятелност.

Погледнах го.

— Не ми изглеждаш доволен.

— Не съм — отвърна той. — Норман е изобретателно старче. Не вярвам в блъфа тъй лесно. Знае, че и ти ще загубиш наравно с другите, ако компанията банкрутира.

— Не забравяй, че е страшно алчен копелдак. И че няма да рискува да загуби това, което има, само заради удоволствието да ми прави компания.

— Надявам се, че си прав.

— Скоро ще разберем — обърнах се към Дан. — Успя ли да се свържеш с Рина?

Той поклати глава.

— Опитах къде ли не. Навсякъде ударих на камък. В дома й никой не се обажда. Студиото не знае къде е. Свързах се даже с Луела, но и тя не можа да ми каже.

— Продължавай да търсиш — настоях аз. — Трябва да я намерим. Искам непременно да прочете сценария.

— Аз също — каза Дан. — Сега, след като уговорих Де Мил да напусне, тя ни е страшно нужна.

— „Парамаунт“ съгласни ли са?

— Тази сутрин потвърдиха — успокои ме той. — Телеграмата на Зукор е в джоба ми.

— Добре — казах аз. Това щеше да бъде най-грандиозният филм, създаден досега, и точно работа за Де Мил. Щяхме да снимаме по един нов процес, наричан „Техниколор“, и щеше да струва над шест милиона долара. Пресъздаваше историята на Мария Магдалена и щеше да се нарича „Грешницата“.

— Не се ли поизсилваш малко? — запита Макалистър. — Ами ако тя не склони?

— Ще се съгласи — настоях аз. — За какъв дявол мислиш, че ми е нужна компанията на Норман? Договорът им с нея е единствената причина да предприема всичко това.

— Но съгласно този договор тя трябва да одобри сценария.

— Ще го одобри — уверих го аз. Трябваше да го направи. Бях поръчал да го напишат специално за нея.

Когато на вратата се почука, праметнах крака отстрани на леглото и накарах келнера, който влезе с поръчката, да постави масичката право пред мен. Не знаех, че съм толкова гладен. Бях изял

единия сандвич и изпил половината бутилка мляко, преди келнерът да излезе от стаята.

Преполовяха втория сандвич, когато се появи генералът. Дан го въведе в спалнята и аз ги запознах, след което ги помолих да ни оставят сами.

— Седнете, генерале — поканих го аз, когато вратата се затвори, — и си сипете. Скочът е на масичката.

— Не, благодаря — каза генералът сухо, оставайки прав.

Свих рамене и взех третия сандвич. Минах направо на темата.

— Какво ще направите, ако накарам Форестър да напусне армията?

— Кое ви кара да мислите, че искам това?

Преглътнах залъка.

— Да не го усукваме, генерале. Вече съм пораснал, а имам и очи. Единственото, което искам, е безпристрастно изпитание на КЕ-4. Останалото е ваша работа. Не поемате никакъв ангажимент.

— Кое ви кара да мислите, че сега няма да направя справедливо изпитание на самолета ви?

Усмихнах му се.

— И да издигнете Форестър още повече в очите на жена си.

Видях как се отпусна. За миг дори го съжалих. Бригадната значка на рамото му не означаваше нищо. Той беше просто един старец, полагащ усилия да задържи младата си възлюблена. Едва се сдържах да не му кажа да престане да се залъгва. Ако не беше Форестър, щеше да бъде някой друг.

— Струва ми се, че бих пийнал нещо.

— Заповядайте, генерале.

Той отвори бутилката и си напълни чашата. Изпи я и се отпусна на стола срещу мен.

— Жена ми не е лоша, мистър Корд — заоправдава се той. — Работата е там, че е млада и впечатлителна.

Не ме баламосваше. Чудех се дали не баламосва себе си.

— Разбирам, генерале — уверих го аз.

— Знаете какви са младите жени — продължи той. — Виждат само славата, парадността в униформата. Мъж като Форестър — е, лесно може да се разбере. На ризата му сребърни крила, Бойният кръст, Кръст за летателни заслуги.

Кимнах мълчаливо, наливайки си кафе.

— Предполагам, че този тип военен е имала предвид, когато се омъжи за мен — каза замислен той. — Не мина много време и разбра, че не съм нищо повече от един снабдител в мундир.

Той си напълни пак чашата и ме погледна.

— Съвременната армия е сложна машина, мистър Корд. За всеки войник на бойната линия са нужни пет или шест души зад линията, които да осигурят снабдяването. Винаги съм се гордеел със себе си, защото съм се грижел този човек да получава най-хубавото.

— Сигурен съм в това, генерале — казах аз и си оставих чашата от кафето.

Той стана и ме погледна. Може би си въобразих, но докато говореше, сякаш стана по-висок и по-наперен.

— Затова приех да дойда да поговорим, мистър Корд — продължи той с тихо достойнство. — Не защото намесихте жена ми като страничен аргумент, а за да ви кажа, че утре сутринта екип изпитатели ще се явят на летище Рузвелт, за да изпробват вашия самолет. Дадох нарежданията тази сутрин, веднага след завръщането си в града. Телефонирах на вашия мистър Мориси, но предполагам, че не е успял да се свърже с вас.

Погледнах го изненадано. Засрамах се. Трябваше да се сетя сам да се обадя на Мориси, преди да си отворям устата.

Бледа усмивка премина по лицето на генерала.

— И така, мистър Корд — каза той, — виждате, че не е необходимо да правите някаква сделка с Форестър за моя сметка. Ако самолетът ви отговаря на изискванията, армията ще го купи.

Вратата се затвори зад него, а аз присегнах за цигара. Облегнах се на таблото и дръпнах дълбоко дима в дробовете си.

Телефонистката на хотел „Чатъм“ откри Форестър в бара.

— Тук е Джонас Корд — казах аз. — Намирам се в „Уолдорф“, надолу по улицата. Искам да поговорим.

— Аз също — каза той. — Утре сутринта ще изпробват самолета.

— Зная. Затова искам да поговорим.

Пристигна в апартамента след по-малко от десет минути. Лицето му бе зачервено и изглежда бе прекарал целия следобед, прегръщайки бутилката.

— Изглежда, че старецът е прогледнал — каза той.

— Наистина ли си мислите така? — запитах аз, докато си пълнеше чашата.

— Можете да приказвате каквото искате за него, но Гадис е добър войник. Върши си работата.

— Налейте и на мен — помолих аз.

Той напълни една чаша и ми я подаде. Взех я.

— Мисля, че е време да престанете да си играете на войник.

Той ме изгледа.

— Какво искате да кажете?

— Мисля, че занапред „Корд Еъркрафт“ ще изпълнява големи поръчки на армията — започнах аз. — Нужен ми е човек, който знае нещата — хората, какво очакват от един самолет. Да ни създава приятели, да сключва договори. Знаете какво имам предвид.

— Разбирам какво имате предвид — каза той. — Да не се срещам повече с Вирджиния Гадис, тъй като не би отговаряло на интересите на компанията.

— Нещо такова — отвърнах спокойно аз.

Той си изля напитката в гърлото.

— Не знам дали ще се справя. От младежките си години съм във Въздушните сили.

— Човек никога не знае, докато не опита — уверих го аз. — Освен това, така ще вършите по-голяма работа за Въздушните сили, отколкото сега. Никой няма да ви спира да осъществите някоя от собствените си идеи.

Той ме погледна.

— Като стана дума за идеи — запита той, — чия беше тази — на Гадис или ваша?

— Моя — казах аз. — Реших го тази сутрин след разговора ни в кабинета на Мориси. И нямаше нищо общо с въпроса дали ще купят КЕ-4, или не.

Изведнъж се ухили.

— И аз го реших тази сутрин — призна той. — Бях готов да приема работата в случай че ми я предложите.

— Откъде искате да започнете?

— От върха — веднага отвърна той. — В армията най-много уважават най-голямото началство.

— Добре — съгласих се аз. Имаше логика в тези думи. — Вие сте новият президент на „Корд Еъркрафт“. Колко искате?

— Вие ме оставихте да си избира длъжността — каза той. — Аз пък ще ви оставя да ми определите заплатата.

— Двадесет и пет хиляди годишно плюс фонд за разноси.

Той подсвирна.

— Няма нужда чак от толкова. Това е четворно повече от сегашната ми заплата.

— Припомнете си тези думи, когато ме замолите за повишение — казах.

Двамата се засмяхме и отпихме.

— Има някои промени по самолета, за които исках да поговорим преди утрешното изпитание — стана делови той.

Точно тогава Макалистър влезе в спалнята.

— Вече е почти шест, Джонас — каза той. — Докога мислиш да ги държим да ни чакат? Дан току-що говори с Дейвид Улф. Той казва, че Норман заплашвал да си ходи.

— Само да си навлека панталоните и идвам. — Телефонът звънна, докато си закопчавах ризата. — Виж кой е, моля ти се.

— Ами промените? — запита Форестър, докато Мак вдигаше слушалката.

— Иди в завода и ги обсъдете с Мориси.

— От Лос Анжелос — каза Макалистър, покривайки слушалката с ръка. — Нямаме много време.

Погледнах го.

— Кажим им, че съм отишъл на заседание. Могат да ме намерят в кантората на Норман след около два часа.

4.

Тъкмо почваше да се захлажда и момичетата излизаха от жилищата си по Парк авеню, облечени в летни дрехи, небрежно покрили раменете си с кожени наметала.

По Шесто авеню момичетата също излизаха. Но те не влизаха в таксите, а бързаха към метрото и изчезваха доволни, че работният ден е приключил.

В Ню Йорк витаеше странна жизненост, която противоречеше на общия упадък, обхванал страната. Тук продължаваха да строят въпреки воя и хленча на Уол стрийт — издигаха се кантори и скъпи апартаменти. Ако парите наистина се бяха стопили, както разправяха, как тогава толкова много и скъпи проститутки продължаваха да живеят на най-добрите места? Не бяха се стопили. Просто бяха изпокрити, заровени в земята като в къртичина, за да се появят отново, когато рисковете станеха по-малки, а печалбите по-големи.

На Шесто авеню обявите за работа висяха унило пред агенциите за безработни. Дъските с изписаните с тебешир драсканици за търсене на работа изглеждаха уморени, а проститутките за по два долара току-що започваха нощната си обиколка.

Една от тях, застанала настрани от тълпата, се обърна и ме изгледа на минаване. Очите ѝ бяха големи, уморени, мъдри и измъчени. Долових шепот от почти неподвижните устни:

— Ти ще си първият днес, сладур. Да почнем ли деня както се следва?

Ухилих ѝ се и тя прие това като поощрение. Пристъпи към мен.

— Само за два долара — заговори бързо тя — ще те науча на неща, които не са преподавани в училище.

Спрях се, все още ухилена.

— Обзалагам се, че ще го направиш.

Мак и Дан бяха отминали няколко крачки напред. Мак се обърна и ме погледна ядосано. Жената ги стрелна с очи, после се изви отново към мен.

— Кажи на приятелите си, че ще направя отстъпка на трима ви. Пет долара.

Бръкнах в джоба и измъкнах един долар, който й мушнах в ръката.

— Някой друг път. Но едва ли учителите ми ще го одобрят.

Тя погледна долара. Някакъв живец проблесна в тъмните й уморени очи.

— Такива като теб ни развалят и ни карат да бягаме от работа.

Мушна се в насрещното кафене, а ние хлътнахме във фоайето на новия небостъргач на РСА в Рокфелер Сентър.

Продължавах да се усмихвам, когато влязохме в огромната зала. Норман седеше на централно място на дългата маса, Дейвид Улф — от дясната му страна, и един мъж, когото бях срещал в студиото — Ърнест Холи, касиерът, от лявата. По-надолу седяха нашите пълномощни директори — двамата посредници, банкерът и един счетоводител.

Дан и Мак седнаха един срещу друг на масата, оставяйки мястото от късата страна за мен. Наканих се да седна. Бърни скочи.

— Един момент, Корд — изръмжа той. — Заседанието е само за директори — изглежда ме свирепю. — По-скоро ще напусна, отколкото да седна на една маса с теб.

Извадих от джоба пакет цигари и запалих.

— Тогава напусни — казах спокойно аз. — И без това, след като заседанието свърши, няма да имаш никаква работа тук.

— Господа, господа — скочи Макалистър, — не бива по този начин да започвате такова важно заседание. Имаме достатъчно много сериозни проблеми, свързани с бъдещето на компанията. Доникъде няма да стигнем, ако не си вярваме.

— Да си вярваме! — викна Норман. — Очаквате да му имам някакво доверие? След като ми задигна собствената компания под носа!

— Акциите се продаваха на свободния пазар и аз ги купих.

— На каква цена? — продължи да крещи той. — Първо смъква пазара, после изкупува акциите. Взема ги на безценица. Пет пари не дава, че подронва авторитета на компанията с постъпката си. Накрая идва при мен и очаква да му продам и собствените си акции на същата ниска цена, на която изкупи другите.

Усмигнах се вътрешно. Пазарлъкът беше започнал. Старецът смяташе, че най-добрият начин да постигне своето бе като ме напада. Въпросът за уместността на моето присъствие вече бе забравен.

— Предложената от мен цена беше двойно по-голяма от тази, която платих на пазара.

— Ти диктуваш на пазара.

— Да, но не ръководех компанията — възразих аз, — а ти. И през последните шест години все на загуба.

Той закрачи около масата.

— И ти ще оправиш работите?

— Ако не мислех така, нямаше да вложа над седем милиона долара.

Очите му се заковаха гневно в мен, после се върна до стола си и седна. Вдигна един молив и почука с него по масата.

— Редовното заседание на дирекционния съвет на „Норман Пикчър Къмпани Инкорпорейтед“ е открито — каза той с доста по-тих тон. Погледна към племенника си. — Дейвид, ти ще водиш протокола до избирането на нов секретар. — После продължи. — Необходимото болшинство е налице; присъства и мистър Джонас Корд, като поканен. Отбележи, Дейвид, мистър Корд присъства по покана на някои от директорите, но при възражение от страна на президента на компанията.

Той ме изгледа в очакване да реагирам на току-що казаното. Останах безучастен.

— Преминаваме към първа точка — избор на ръководно тяло на компанията за следващата година.

Кимнах на Макалистър.

— Господин президент — обади се той, — искам да предложа изборът на ръководства да стане, след като вие и мистър Корд приключите разговора за продажба на вашите акции.

— Кое ви кара да мислите, че смятам да си продавам акциите? — запита Бърни. — Вярата ми в бъдещето на компанията е все така силна както винаги. Имам проекти за успешното функциониране на компанията и ако вие, приятелчета, мислите, че можете да ме спрете, ще ви въвека в такава битка за пълномощия, каквато не сте виждали досега.

Добре и Макалистър се усмихна при тези думи. С какво ли ще се бие? Разполагахме вече с четиридесет и един процента от гласовете.

— Ако грижата на президента за бъдещето на компанията е толкова искрена, колкото нашата — каза вежливо Макалистър, — той положително вижда вредата, която би нанесъл със започването на една битка за пълномощия, която в никакъв случай няма да спечели.

На лицето на Бърни се появи лукав израз.

— Не съм чак такъв глупак, за каквото ме мислите — каза той. — Цял следобед не съм си губил времето. Имам обещанията на достатъчен брой акционери, че ще ми осигурят контрол върху дяловете си, като започна. Трябваше да доживея дотам, да отстъпя собствената си компания — компанията, която съм изграждал с пот на челото — на Корд, за да може той да прави още парични дарения на своите приятели, нацистите — той удари с театрален жест по масата. — Не, даже и седем милиона да ми предложи за акциите.

Изправих се, стиснал устни от гняв.

— Бих желал да запитам мистър Норман какво ще прави със седемте милиона, ако му ги дам? Ще ги подари ли на Фонда за подпомагане на евреите?

— Не е работа на мистър Корд какво ще правя с парите си — изрева той от другия край на масата. — Не съм богат като него. Имам само няколко акции в собствената си компания.

Усмихнах се.

— Мистър Норман, ще ми позволите ли да прочета на съвета списъка на текущите капитали и имуществата както на ваше име, така и на името на жена ви?

Бърни ме погледна забъркан.

— Списък ли? — недоумяваше той. — Какъв списък?

Погледнах Макалистър. Той измъкна един лист от чантата си и ми го подаде. Зачетох от него:

— Влогове на името на Мей Норман: „Секюрити Нешънъл Банк“, Бостън — един милион и четиристотин хиляди; „Банк ъф Манхатън Къмпъни“, Ню Йорк — два милиона и сто хиляди; „Пайънийр Нешънъл Тръст Къмпъни“, Лос Анжелос — седемстотин хиляди; „Леман Брадърс“, Ню Йорк — три милиона сто и петдесет хиляди; плюс други дребни влогове, разхвърляни из цялата страна, възлизащи на шест-седемстотин хиляди общо. Освен това мисис

Норман притежава четиристотин хектара първокачествен недвижим имот в Уестууд, близо до Бевърли Хилс, оценен приблизително на две хиляди долара за хектар.

Бърни се опули насреща ми.

— Откъде взе този списък?

— Няма значение откъде съм го взел.

Старецът се обърна към племенника си.

— Виждаш ли, Дейвид — невъзмутимо каза той на висок глас, — виждаш ли какво може да спести добрата съпруга от парите за домакинството.

Ако не беше такъв крадец, бих се изсмял. Но един поглед към лицето на племенника ми подсказа, че момчето не е знаело нищо за тези влогове. На Дейвид му предстояха и други разочарования.

Старецът се обърна отново към мен.

— Е, отделила е жената някой и друг долар. Това ти дава право да ме ограбваш ли?

— През последните шест години, докато компанията изгуби към единадесет милиона, ми е чудно как жена ти е могла да влага по един милион годишно в разните сметки.

Лицето на Бърни пламна.

— Жена ми е много умна, що се касае до капиталовложенията — каза той. — Не се бъркам в нейните дела.

— Може би е трябвало да го сториш — продължих аз. — Щеше да установиш, че е сключила сделки фактически с всички по-едри доставчици на съоръжения и услуги за „Норман Къмпани“. Не вярвам, че искате да ме убедите, че не сте знаели за комисионната от пет до петнадесет на сто, която е вземала при всички доставки на едро за компанията?

Той се отпусна на стола си.

— Че какво лошо в това? Обикновена практика в нашата работа. Тя отговаря за тези продажби, защо да не вземе комисионна?

Писна ми от усукванията му.

— Добре, мистър Норман — казах аз. — Стига сме се будалкали. Предложих повече от прилична цена за акциите. Искате ли да ги продадете или не?

— Не, за три и половина милиона долара, не. Пет — и ще си помисля.

— Не сте в положение да се пазарите, мистър Норман — прекъснах го аз. — Ако не приемете предложението, ще обявя компанията в несъстоятелност. Тогава ще видим дали федералният съд няма да открие нещо противозаконно в така наречените законни сделки на жена ви. Изглежда забравяте, че с въпроса какво е правено в компанията, ще се заеме федералното правителство, тъй като сте продавали акции на свободния пазар. Малко по-различно е, отколкото, ако притежаваш всички акции сам. Може да те натикат даже и в затвора.

— Няма да посмееш!

— Така ли? — казах аз. Протегнах ръка. Макалистър ми подаде книгата по Раздел 7–22. Хвърлих ги към Норман. — От вас зависи. Ако не продадете, тези документи ще бъдат в съда утре сутринта.

Погледна документите, после мен. Студена омраза искреше в очите му.

— Защо правиш всичко това? — проплака той. — Дали защото толкова мразиш евреите? Аз само се опитвах да ти помагам!

Това преля чашата. Заобиколих масата, издърпах го от стола и го опрях в стената.

— Слушай, дребно еврейско копеле — викнах аз. — Стига с тези глупости. Винаги, когато си ми предлагал помощ, е било, за да бръкнеш в джоба ми. Сега те е яд, че повече няма да ти позволявам това.

— Нацист! — изплю той в лицето ми.

Бавно го пуснах и се обърнах към Макалистър.

— Подай преписката — наредих аз — и заведи углавно дело срещу Норман и съпругата му за ограбване на компанията.

Тръгнах към вратата.

— Един момент! — спря ме гласът на Бърни. Особена усмивка се бе изписала на лицето му. — Я не се нервирай, само защото съм се поразгорещил малко.

Погледнах го.

— Върни се — покани ме той и пак седна до масата. — Можем да уредим цялата работа помежду си само за няколко минути. Като истински джентълмени.

Стоях до прозореца и наблюдавах как Бърни подписва книгата за прехвърлянето на акциите. Имаше нещо нелепо в начина, по който седеше и драскаше с писалката по хартията, сякаш не подписваше книга, а отписваше живота си. Не е наложително да харесваш някого, за да го съжаляваш. В известен смисъл точно това чувствах.

Беше егоистично, отвратително старче. Нямах никакво чувство за благоприличие, почтеност или етичност, би принесъл всекиго в жертва на олтара на властолюбието си, но докато перото се движеше по отделните документи, имах чувството, че от златното връхче заедно с мастилото изтича и собствената му кръв.

Обърнах се и погледнах през прозореца, тридесет етажа над улицата. Там долу хората бяха нищожни със своите дребни мечти и миниатюрни планове. Утре ако имаха пари, можеха да излязат извън града на екскурзия. Ще седят на тревата до жените си и ще наблюдават игрите на децата, чувствайки свежата, студена почва под краката си. Бяха щастливи.

Не живееха в джунглата, където стойността им се измерваше според способността им да оцелеят сред вълците. Не бяха родени от баща, който не обичаше сина си, освен ако не станеше пълно негово копие. Не бяха заобиколени от хора, чиято единствена мисъл бе да се изравнят с източника на богатството. Когато обичаха, обичаха, защото така чувстваха, а не защото мислеха как ще се облагодетелстват от обичта си.

Усетих как ми загорча в устата. Може би така бе там долу, но всъщност и това не знаех. И не се натисках особено да го узная. Харесваше ми тук горе.

Беше като полет в небето, когато няма никой край теб да ти казва какво да правиш и какво да не правиш. В моя свят човек въздаваше собствените си закони. И всички трябваше да живеят според тях, независимо дали им харесваше или не. Докато бях на върха. Възнамерявах дълго да бъда на върха. Толкова дълго, че когато хората изговаряха името ми, да знаят чие име споменават. Моето, а не на баща ми.

Извърнах се от прозореца и се върнах при масата. Взех документите и ги погледнах. Бяха подписани правилно. Бърнард Б. Норман.

Бърни вдигна очи към мен. Направи опит да се усмихне. Нищо не излезе.

— Преди години, когато Бърни Нормановиц отвори първия си евтин киносалон на Четвърта улица в Ийст Сайд, никой не мислеше, че един ден ще продаде компанията си за три и половина милиона долара.

Изведнъж престана да ме интересува. Вече не го съжалявах. Бе разграбил и плякосал една компания за повече от петнадесет милиона долара и единственото му оправдание бе, че случайно той бе основателят ѝ.

Взех го и го отворих. Беше оставката му като президент и председател на дирекционния съвет. Погледнах го изненадан.

— Нещо друго да мога да сторя за вас?

— Не — промълвих аз.

— Грешите, мистър Корд — каза спокойно той. Отиде до телефона на масичката в ъгъла.

— Централа, тук е мистър Норман. Можете да свържете мистър Корд сега.

Подаде ми слушалката. Взех я и чух гласа на телефонистката:

— Лос Анжелос, свързвам с мистър Корд, давам ви линия.

Чу се щракане, после друго, докато повикването стигне до другия край. Забелязах Бърни да ме поглежда хитро, после да отива към вратата. Обърна се към племенника си.

— Идваш ли, Дейвид?

Улф започна да се надига от стола.

— Ти — наредих аз, покривайки с длан слушалката — остани. Дейвид погледна Бърни, после поклати леко глава и пак се отпусна в стола. Старецът сви рамене.

— Какво повече мога да очаквам от собствената си плът и кръв? — каза той. Вратата се затвори зад него.

До ушите ми достигна женски глас. Стори ми се смътно познат.

— Джонас Корд?

— На телефона. Кой е?

— Айлин Гейлърд. Цял следобед се опитвам да ви открия. Рина... Рина... — гласът ѝ заглъхна.

Почувствах как нещо засяда на гърлото ми.

— Да, мис Гейлърд? — запитах аз. — Какво става с Рина?

— Умира, мистър Корд — изхълца тя в слушалката. — И иска да ви види.

— Умира? — повторих аз. Не можех да повярвам. Не Рина. Тя беше неразрушима.

— Да, мистър Корд. Енцефалит. Трябва да побързате. Лекарите не знаят колко ще издържи. Тя е в клиниката „Колтън“ в Санта Моника. Мога ли да ѝ кажа, че ще дойдете?

— Кажете ѝ, че съм тръгнал! — казах аз и оставих слушалката.

Обърнах се и погледнах Дейвид Улф. Той ме наблюдаваше със странно изражение на лицето.

— Знаел си — отбелязах аз.

Той кимна с глава и се изправи.

— Знаех.

— Защо не ми каза?

— Как можех? — запита той. — Вуйчо ми се боеше, че ако разберете, няма да купите акциите му.

Странно мълчание се възцари в залата, когато пак вдигнах телефонната слушалка. Дадох на телефонистката номера на Мориси на летище Рузвелт.

— Да напусна ли сега? — запита Улф.

Поклатих глава. Бях майсторски подведен да закупя една нищо неструваща компания, да бъда одран като агне, ала нямах право да се оплаквам. Знаех правилата на играта.

Но сега дори и това нямаше значение. Нищо нямаше значение. Единственото важно нещо беше Рина. Изругах нетърпеливо, чакайки Мориси да вдигне слушалката.

Единствената възможност да стигна до Рина навреме беше да отлетию натам с КЕ-4.

5.

Ярко осветеният хангар беше като кошер. Заварчиците със спуснати маски бяха на крилата, горелките им изпускаха червено-сините пламъци, докато заваряваха допълнителните резервоари за гориво към крилата. Купчината предмети зад самолета растеше, докато механиците изтръгваха всичко, което увеличаваше теглото, без да е абсолютно необходимо за полета.

Погледнах часовника, когато Мориси пристъпи към мен. Беше почти два часа. Значи в Калифорния наближаваше девет.

— Колко време още? — запитах аз.

— Немного — погледна листа в ръката си. — Като махнем всичко, пак остават около шестстотин килограма в повече.

Средният Запад бе изцяло блокиран от бури според метеорологичните съобщения. Ако исках да премина, трябваше да ги заобиколя от юг. Мориси бе пресметнал, че са нужни четиридесет и три процента повече гориво за полета и поне още седем в резерв.

— Защо не отложиш до утре сутринта? — запита Мориси. — Може би времето ще се оправи и ще можеш да летиш направо.

— Не.

— За бога — възнегодува той. — Дори няма да успееш да издигнеш самолета от земята. Щом толкова искаш да се убиеш, защо не използваш пистолет?

Обърнах се и погледнах купчината до самолета.

— Колко тежи радиото?

— Две и тридесет — веднага отговори той. После впи очи в мен. — Не можеш да го изхвърлиш! Как, по дяволите, ще знаеш къде се намираш или какво е времето пред теб?

— Както го правих, преди да сложат радиоапарати в самолетите. Сваляйте го!

Запътих се към опашката, клатейки глава. Хрумна ми още нещо.

— Системата за кислородното налягане в кабината?

— Триста килограма заедно с резервоарите.

— Изхвърлете и нея — наредих аз. — Ще летя ниско.

— Ще ти е нужен кислород, за да прехвърлиш Скалистите планини.

— Поставете една бутилка кислород в кабината до седалката.

Отидох в кабинета и потърсих Бъз Долтън в кантората на „Интерконтинентал“ в Лос Анжелос. Бе тръгнал вече, затова прехвърлих повикването в дома му.

— Бъз, тук Джонас.

— Чудех се кога ще ти чуя гласа.

— Искам да ми направиш една услуга.

— Готово — веднага каза той. — Каква?

— Ще летя за Крайбрежието тази нощ — обясних аз. — Искам да ми осигуриш сигнали за времето при всеки хангар на ICA из цялата страна.

— Какво му е на радиото ти?

— Вземам KE-4 за непрекъснат полет. А не се побира в теглото.

Той подсвирна.

— Никога няма да успееш.

— Ще успея — настоях аз — През нощта използвай мигащите прожектори, за през деня — боядисвай покривите.

— Готово — каза той. — Какъв е маршрутът на полета?

— Още не съм решил. Просто пригответи всички летища.

— Готово — каза той. — Желая ти успех.

Оставих слушалката. Това именно харесвах на Бъз. На него можеше да се разчита. Не си пилееше времето с глупави въпроси като защо, кога или къде. Правеше каквото му се каже. Единственото, което го интересуваше, бе въздушната линия. Затова ICA бързо ставаше най-голямата пътническа компания в Щатите.

Извадих от бюрото бутилката бърбън и опънах здраво от нея. После отидох и се изтегнах на кушетката. Краката ми висяха отстрани, но пет пари не давах. Можех да си почина малко, докато механиците привършат. Затворих очи.

Усетих Мориси застанал до мен и отворих очи.

— Готово ли е? — запитах аз, като го погледнах.

Преметнах крака и се изправих. Огледах хангара. Беше празен.

— Къде е?

— Навън — каза Мориси. — Затоплят го.

— Добре — кимнах аз. Погледнах часовника. Няколко минути след три. Последва ме към мивката.

— Уморен си — отбеляза той, докато ме гледаше да си плискам лицето със студена вода. — Наистина ли трябва да потеглиш?

— Трябва.

— Сложих шест сандвича с телешко и два термоса с кафе до седалката.

— Благодаря — казах аз и тръгнах да излизам.

Ръката му ме спря. Подаде ми малко флаконче.

— Телефонирах на моя лекар — обясни Мориси — и той донесе това за теб.

— Какво е то?

— Някакви нови таблетки. Бензедрин. Вземи една, ако ти се доспи. Ще те ободри. Но внимавай, не вземай много, за да не хвъркнеш през покрива.

Отправих се към самолета.

— Не отваряй резервоарите със запасното гориво, докато не слезеш до четвърт резервоар. Гравитационното хранване няма да засмуче, ако е повече от четвърт, а може и да блокира.

— Как ще разбера дали запасните резервоари работят? — попитах.

Той ме погледна.

— Няма да разбереш, докато не свърши горивото. И ако блокират, въздушното налягане ще държи стрелката на четвърт, даже и ако резервоарът е празен.

Стрелнах го с очи, без да проговоря. Продължихме да крачим нататък. Покатерих се на крилото и се извих към кабината. Нечия ръка ме дръпна за крака.

Форестър ме гледаше изумен.

— Какво правиш със самолета?

— Тръгвам за Калифорния.

— А утрешното изпитание? — викна той. — Даже доведох тази вечер Стив Рандал да му хвърли един поглед.

— Съжалявам — казах аз. — Отмени изпитанието.

— А генерала? — подскочи той. — Как ще му обясня? Ще бълва змии и гущери.

Покатерих се в кабината и го погледнах.

— Това вече не е моя грижа, а твоя.

— Но ако нещо стане със самолета?

Изведнъж се ухилих. Правилно го бях преценил. Щеше да стане чудесен администратор. Пет пари не даваше за мен, само за самолета.

— Тогава направете друг — извиках. — Ти си президент на компанията.

Махнах с ръка и като отпуснах спирачките, бавно потеглих по пистата. Обърнах срещу вятъра и задържах, за да форсирам двигателите. Дръпнах капака и щом тахометърът стигна на двадесет и осем, освободих спирачките.

Потеглих по пистата. Не се опитах да го издигна, докато земната скорост не достигна двеста двадесет и пет километра. Едва в самия край на пистата самолетът започна да гълта от небето. След това лесно се издигна.

Изравних на хиляда и двеста метра и се насочих на юг. Погледнах през рамо. Полярната звезда се намираше точно зад гърба ми, проблясваща ярко в ясното, тъмно небе. Трудно можеше да се повярва, че на по-малко от хиляда и петстотин километра оттук има буря.

Бях над Потсбърг, когато се сетих нещо, което бях чул от Невада като дете. Преследвахме една дива котка и той ми посочи Полярната звезда.

— Индианците предсказват, че когато Полярната звезда трепка така — каза той, — на юг се заражда буря.

Пак погледнах нагоре. Полярната звезда трепкаше точно както през онази нощ. Спомних си и друга индианска мъдрост, която ми бе казал Невада: „Най-прекият път към запад е по посоката на вятъра“.

Реших се. Ако индианците не грешаха, докато стигна Средния Запад, бурята щеше да се е изтеглила на юг. Насочих самолета по посока на вятъра и когато вдигнах очи от компаса, Полярната звезда танцуваше яко над дясното ми рамо.

Гърбът ме болеше, всичко ме болеше — раменете, ръцете, краката — а на клепачите сякаш имах цял тон. Усетих как започват да се затварят и посегнах към термоса с кафе. Беше празен. Погледнах часовника. Дванадесет часа от излитането ми от летище Рузвелт.

Мушнах ръка в джоба и извадих флакончето с таблетките, които Мориси ми бе дал. Сложих една в устата и я глътнах.

Няколко минути не почувствах нищо, после се поободрих. Поех дълбоко въздух и огледах хоризонта. Според пресмятанията ми не бях далеч от Скалистите планини. Двайсет и пет минути след това те се показаха.

Проверих клапана на горивото. Стоеше наклонено на една четвърт. Бях отворил резервните резервоари. Опашката на бурята, която пресякох в Средния Запад, ми бе отнела бензин за повече от час и сега, за да ми стигне, вятърът трябваше да ми помогне.

Завъртях клапата и се заслушах в двигателите. Ревът им беше плътен и тежък, когато обогатената смес се вля във вените им. Изтеглих лоста назад и почнах да се издигам над планината. Все още чувствах лека умора, затова глътнах още една таблетка.

На три хиляди и петстотин метра ми стана студено. Намъкнах моите хуарчос на краката и посегнах за кислородната бутилка. Изведнъж ме обзе чувството, че самолетът е скочил с хиляда и седемстотин.

Пак поех дълбоко кислород. Някаква сила забушува в тялото ми и аз стиснах здраво лоста за управление. Дявол го взел бензина! Можех да изкача самолета над Скалистите планини с голи ръце! Беше само въпрос на воля. Както казваха индийските факири, когато обясняваха чудото на левитирането, въпросът е разумът да вземе връх над материята. Всичко беше в разума.

Рина! Едва не извиках гласно. Впих поглед във висотомера. Стрелката бе паднала на две хиляди и осемстотин метра и продължаваше да се спуска. Погледнах как планината пълзи към мен. Сложих ръка на лоста и дръпнах назад. Измина цяла вечност, докато планината отново започна да се снижава под мен.

Вдигнах ръце да избърша потта от челото. Бузите ми бяха мокри от сълзите. Странното чувство на мощ бе изчезнало и главата започваше да ме боли. Мориси ме беше предупредил за таблетките, а и кислородът бе помогнал. Посегнах към дюзата и внимателно регулирах сместа, която постъпваше в двигателя.

Чакаха ме още около шестстотин и петдесет километра и не желаех да остана без гориво.

6.

Кацнах на Бърманк в два часа. Бях пътувал почти петнадесет часа. Насочих се към хангарите на „Корд Еъркрафт“, изключих двигателите и се наках да слизам. Ревът на двигателите все още бучеше в ушите ми.

Стъпих на земята, където ме наобиколи огромна тълпа. Разпознах някои от тях — журналисти.

— Извинявам се, господа — казах аз и си запобихах път към хангара. — Оглушал съм от моторите. Не чувам какво ме питате.

И Бъз беше тук, ухилан до уши. Сграбчи ми ръката и я разтърси. Движеше устни, обаче изтървах първата част от изречението, после изведнъж слухът ми се върна.

— ... установи нов рекорд от Източното до Западното крайбрежие.

Точно в момента това нямаше значение.

— Готова ли е колата?

— Чака пред входа — каза Бъз.

Един от журналистите си пробиха път напред.

— Мистър Корд — подвикна той, — вярно ли е, че извършихте този полет, за да видите Рина Марлоу, преди да умре?

Необходима му беше баня след погледа, който му отправих. Не му отговорих.

— Вярно ли е, че закупихте „Норман Пикчърс“, само за да получите контрол над договорите си с нея?

Стигнах до лимузината, но те продължаваха да ме отрупват с въпроси. Колата потегли. Полицай с мотор цепеше пред нас и ни проправяше път със сирената си. Набрахме скорост, когато движението пред нас намаля.

— Мъчно ми е за Рина, Джонас — подхвърли Бъз. — Не знаех, че е жена на баща ти.

— Откъде научи? — погледнах го аз.

— Пише във вестниците — отвърна той. — Студиото „Норман“ го обяви на вестниците, както и че си полетял насам, за да я видиш.

Свих устни. Ето какво представляваше филмовата индустрия. Бяха като таласъми, виснали над нечий гроб.

— Приготвил съм ти кафе и сандвичи, ако искаш.

Взех кафето. Черната гъста течност беше гореща и я усетих как прониква в мен. Извих се и погледнах през прозореца. Гърбът пак започваше да тръпне и да ме боли.

Чудех се дали ще мога да дочакам да вляза в болницата, преди да се вмъкна в тоалетната.

Клиниката „Колтън“ прилича повече на хотел, отколкото на болница. Разположена е високо на скалите на брега на Тихия океан, с изглед към океана. За да се стигне до нея, напускате крайбрежната магистрала и тръгвате по виеща се алея, а пред желязната порта стои пазач. Минавате покрай него, само след като покажете съответното разрешително.

Доктор Колтън не е обикновен калифорнийски лекар. Той е просто проникателен мъж, осъзнал необходимостта от наистина частна болница. Филмови звезди идваха тук за всичко, като се започне за раждане или да се лекуват от алкохолизъм до пластични операции и за съвземане след нервни кризи. Влезеха ли веднъж, зад оградата, можеха да дишат спокойно и да се отпуснат, защото никога никакъв репортер не проникваше вътре. Можеха да се чувстват сигурни, че за каквото и да бяха дошли, единственото, което щеше да се чуе навън, бе каквото самите те кажат.

Пазачът ни очакваше, защото започна да отваря портата в момента, когато забеляза полица с мотора. Журналистите викаха подир нас и фотографите се опитваха да ни снимат. Един от тях дори успя да се покачи отстрани на колата и да мине с нас през портата. Тогава ненадейно се появи втори пазач и смъкна репортера.

— Не се предават, нали? — обърнах се към Бъз. Лицето му остана сериозно.

— Отсега нататък ще трябва да свикваш, Джонас. Всяко твое действие ще е новина.

Изгледах го.

— Глупости — възразих аз. — Така ще е само днес. Утре ще ме забравят.

Бъз поклати глава.

— Не си видял вестниците и не си слушал радио. Ти си национална фигура. Нещо в твоето поведение грабна въображението на хората. Радиостанциите съобщаваха за хода на полета ти през половин час. Утре „Екзаминър“ започва отпечатването на откъси от биографията ти. Никой не е грабвал така сърцата на хората от Линдберг^[1] насам.

— Кое те кара да смяташ така?

Той се усмихна.

— Днешните реклами по камионите, които разнасят „Екзаминър“. Налепени са с плакати с твоя портрет! „Четете биографията на загадъчния мъж от Холивуд — Джонас Корд. От Адела Роджърс Сейнт Джонс.“

Вторачих поглед в него. Помислих си, че май ще трябва да свиквам. Адела Сейнт Джонс беше най-сентименталната авторка на Хърст^[2]. Това означаваше, че старецът ме е посочил одобрително. Отсега нататък щях да живея като в аквариум.

Колата спря и портиерът се показва.

— Моля, заповядайте оттук, мистър Корд — каза почтително той.

Последвах го по стълбището на клиниката. Сестрата в бяла униформа, седнала зад бюрото, ми се усмихна:

— Ако обичате, мистър Корд — започна тя, сочейки голяма кожена тетрадка, — да впишете името си. Правило на болницата е всички посещения да се отбелязват.

Разписах се, а в това време тя натисна някакво копче под плота. След миг се появи друга сестра.

— Моля, елате с мен, мистър Корд — каза любезно тя. — Ще ви заведа в апартамента на мис Марлоу.

Последвах я към асансьорите в дъното на коридора. Тя натисна бутона и погледна таблото. По лицето ѝ се изписа досада.

— Съжалявам за безпокойството, мистър Корд, но ще трябва да почакаме няколко минути. И двата асансьора са горе в операционната.

Болницата си е болница, колкото и да се опитвате да я накарате да заприлича на хотел. Огледах се и открих това, което търсех. На една врата дискретно бе написано: МЪЖЕ.

Измъкнах цигара от джоба, когато вратите на асансьора се затвориха зад нас. Вътре миришеше като във всяка болница. Спирт, дезинфекционни средства, формалдехид. Болести и смърт. Драснах клечка кибрит и я поднесох към цигарата с надеждата, че сестрата няма да забележи разтрепераните ми пръсти.

Асансьорът спря и вратите се отвориха. Дръпнах дълбоко от цигарата и последвах сестрата по чистия коридор. Спряхме пред една врата.

— Боя се, че ще трябва да хвърлите цигарата, мистър Корд. Погледнах малкия оранжев надпис:

ПУШЕНЕТО ЗАБРАНЕНО!

ВЪТРЕ СЕ ИЗПОЛЗВА КИСЛОРОД!

Дръпнах още веднъж и хвърлих цигарата в плювалника до вратата. Спрях изведнъж, уплашен да вляза. Сестрата присегна покрай мен и отвори вратата.

— Сега можете да влезете, мистър Корд.

Вратата се разтвори, разкривайки малко антре. Друга сестра седеше в един стол и четеше някакво списание. Вдигна очи към мен.

— Влезте, мистър Корд — покани ме тя с престорено весел глас. — Очакваме ви.

Бавно прекрачих прага. Чух затварянето на вратата зад мен и заглъхващите стъпки на конвоя ми. Срещу входната врата имаше друга, сестрата тръгна към нея.

— Мис Марлоу е тук — каза тя.

Заставах на прага. В първия момент не я видях. Айлин Гейлърд, един лекар и друга сестра бяха наобиколили леглото с гръб към мен. После, сякаш задействани от някакъв сигнал, те изведнъж се обърнаха. Пристъпих към леглото. Сестрата се отстрани, а Айлин и лекарят се разделиха, за да ми направят място. Тогава я видях.

Прозрачна палатка от полиетилен обгръщаше главата и раменете ѝ, а тя беше като заспала. Всичко, освен лицето ѝ, бе скрито от плътни бели превръзки; не се виждаха и блестящите ѝ златисторуси коси. Очите бяха затворени и видях бледосиния оттенък на клепачите. Кожата, опъната на високите скули, оставяше хлътнатини на бузите, което създаваше впечатление, че отдолу няма плът. Широката ѝ уста, винаги тъй топла и жизнена, сега беше бледа и леко открехната над равните бели зъби.

Застанах там смълчан. Не можех да разбера дали диша. Погледнах лекаря. Той поклати глава.

— Жива е, мистър Корд — прошепна той, — но краят приближава.

— Може ли да говоря с нея?

— Можете да опитате, мистър Корд. Но не се разочаровайте, ако ни ви отговори. През последните десет часа е все така. А даже и да отговори, мистър Корд, възможно е да не ви познае.

Обърнах се пак към нея.

— Рина — казах тихо, — аз съм, Джонас.

Лежеше притихнала, без да мръдне. Пъхнах ръка под полиетиленовата палатка и намерих нейната. Притиснах я. Усетих я студена и мека. Изведнъж всичко в мен изригна. Ръката ѝ беше студена. Тя бе вече мъртва. Бе мъртва.

Паднах на колене до леглото. Пернах полиетилена встрани и се наведох над нея.

— Рина, моля те, Рина! — замолих лудо. — Аз съм, Джонас. Моля те, не умирай!

Усетих лекото притискане на ръката ѝ. Погледнах към нея през стичащите се по лицето ми сълзи. Движението на ръката стана малко по-осезаемо. После очите ѝ бавно се отвориха и тя ме погледна в лицето.

Отначало погледът бе замъглен и далечен. После се избистри и устните се извиха в нещо като усмивка.

— Джонас — прошепна тя. — Знаех, че ще дойдеш.

— Винаги е било нужно само да подсвирнеш.

Устните ѝ се свиха, ала звук не излезе.

— Никога не се научих да подсвирквам — прошепна тя.

Гласът на лекаря прозвуча зад мен:

— По-добре да си починете малко сега, мис Марлоу.

Очите на Рина се плъзнаха над рамото ми към него.

— Не — прошепна тя. — Моля ви. Не ми остава много време.

Нека си поговоря с Джонас.

Обърнах се и погледнах лекаря.

— Добре — съгласи се той. — Но само за миг.

Чух хлопването на вратата, после загледах Рина. Ръката ѝ се вдигна леко и докосна бузата ми. Улових пръстите ѝ и ги притиснах към устните си.

— Трябваше да те видя, Джонас.

— Защо чака толкова дълго, Рина?

— Затова трябваше да те видя — прошепна тя. — За да ти обясня.

— Каква полза от обяснение сега?

— Моля те, опитай се да ме разбереш, Джонас. Аз те обичам от момента, когато те видях за пръв път. Но се боях. Винаги съм носила нещастие на всеки, който ме е обичал. Майка ми и брат ми умряха, защото ме обичаха. Баща ми умря с разбито сърце в затвора.

— Не си виновна ти.

— Аз блъснах Маргарет по стълбището и я убих. Убих и бебето си, преди да се е родило, ограбих на Невада кариерата, а Клод се самоуби поради това, което му причинявах.

— Просто така се е случило. Не е твоя вината.

— Моя е! — настоя дрезгаво тя. — Виж какво направих и с теб, с брака ти. Не биваше да идвам в хотела онази нощ.

— За това съм виновен аз. Аз те повиках.

— Никой не ме е принуждавал — прошепна тя. — Дойдох, защото исках да дойда. Когато тя влезе, разбрах колко съм лоша.

— Защо? — казах горчиво аз. — Само защото беше подула корема? То дори не беше мое дете.

— Какво значение има? Какво от това, че е спала с някой друг, преди да те срещне? Ти си го знаел, преди да се ожениш за нея. Щом тогава не е имало значение, защо след това да има, когато се е разбрало, че ще има дете?

— Имаше значение — упорствах аз. — Тя се интересувахе само от парите ми. Ами половината милион долара, които получи след разтрогването на брака.

— Това не е вярно — прошепна Рина. — Тя те обичаше. Виждаше се в болката, с която те гледаше. И ако толкова е държала на парите, защо ги даде всичките на баща си?

— Не знаех това.

— Много неща не знаеш — прошепна Рина. — Ала нямам време да ти ги кажа. Само това. Аз разруших брака ти. Аз съм виновна клетото дете да расте без името ти. Искам някак да ѝ помогнеш.

Тя затвори за миг очи.

— Може би не ми е останало много — прошепна тя. — Никога не съм била пестелива, но каквото имам, го завещах на нея и съм определила теб за изпълнител. Обещай ми, че ще се погрижиш да го получи.

Погледнах я.

— Обещавам ти.

Бавно се усмихна.

— Благодаря ти, Джонас. Винаги съм разчитала на теб.

— Сега се опитай да си починеш.

— За какво? — прошепна тя. — За да поживея още няколко дни в този луд, безумен свят, който се върти в главата ми? Не, Джонас. Толкова е болезнено. Искам да умра. Само не ме оставяй да умра тук, затворена в тази шатра. Изнеси ме на терасата. Нека още веднъж да погледна небето.

Вторачих очи в нея:

— Лекарят...

— Моля те, Джонас.

Погледнах я, а тя ми се усмихна. Усмихнах ѝ се и аз и запратих палатката настрани. Грабнах я в прегръдките си — беше лека като перце.

— Толкова ми е хубаво да съм отново в прегръдките ти, Джонас — прошепна тя.

Целунах я по челото и излязох на огряната от слънцето тераса.

— Почти бях забравила колко зелено може да бъде едно дърво — прошепна тя. — Там, в Бостън, е най-зеленият дъб, който си виждал някога през живота си. Моля те, занеси ме там, Джонас.

— Ще го сторя.

— И не им позволявай да правят цирк от цялата работа — прошепна тя. — Могат да го сторят.

— Зная — казах.

— Има място за мен, Джонас — прошепна тя, — до баща ми. Ръката ѝ падна от гърдите ми и тялото ѝ странно натежа.

Погледнах я. Лицето ѝ беше заровено в рамото ми. Извих се и потърсих дървото, което ѝ бе припомнило родния дом. Ала през сълзите не успях да го открия.

Когато се обърнах, Айлин и лекарят бяха в стаята. Мълчаливо отнесох Рина до леглото и внимателно я положих. Изправих се и ги погледнах.

Опитах се да проговоря, но не можах. А когато ми се удаде, гласът ми бе изпълнен със скръб:

— Пожела да умре на слънчева светлина.

---

[1] Чарлз Линдберг — американски пилот, осъществил първия директен полет от Ню Йорк до Париж през 1927 г. ↑

[2] Уилям Рандолф Хърст — американски издател (1863–1951). ↑

7.

Наблюдавах пастора, чиито устни се движеха, докато четеше от малката, подвързана в черно Библия, която държеше. Той погледна нагоре, после затвори Библията и бавно тръгна по пътеката. Миг след това другите го последваха и скоро Айлин и аз останахме единствените край гроба.

Тя стоеше срещу мен, съсухрена и смълчана, в черна рокля и шапка, а тънък воал закриваше очите ѝ.

— Свърши се — каза уморено тя.

Кимнах и хвърлих поглед към надгробния камък. Рина Марлоу. Сега вече бе само едно име.

— Надявам се, че всичко стана според желанието ѝ.

— Убедена съм.

Смълчахме се в неловкото положение на двама души, чиято единствена връзка почиваше в гроба между тях, поех дълбоко въздух. Беше време да тръгвам.

— Искате ли да ви закарам до хотела?

Тя поклати глава.

— Бих желала да остана още малко тук, мистър Корд.

— Добре ли ще ви бъде?

Видях как ме погледна през воала.

— Добре ще ми бъде, мистър Корд — отвърна тя. — Вече нищо не може да ми се случи.

— Ще наредя кола да ви изчака. Сбогом, мис Гейлърд.

— Сбогом, мистър Корд — отвърна официално тя. — И... благодаря.

Обърнах се и закрачих по алеята към гробищното шосе. Жадни за сензации и любопитни хора все още стояха зад полицейския кордон в далечния край на улицата. Бях сторил всичко възможно и все пак се беше събрала огромна тълпа.

Шофьорът отвори вратата на лимузината и аз влязох вътре. Затвори след мен и изтича към седалката зад волана. Колата потегли.

— Накъде, мистър Корд? — запита весело той. — Към хотела ли?

Обърнах се и погледнах през задното стъкло. Бяхме на върха на малко възвишение и успях да видя Айлин на гробището. Бе коленичила до гроба, покрусена, свита фигура в черно, скрила лице в двете си ръце. Последва завой и я изгубих от поглед.

— Обратно в хотела ли, мистър Корд? — повтори шофьорът.

Поизправих се и присегнах за цигара.

— Не — казах и я запалих. — Към летището.

Дръпнах дълбоко дим в дробовите и го задържах там. Изведнъж ми се прииска да се махна. От Бостън и смъртта, от Рина и мечтите. И без това имах толкова много спомени.

Бучене изпълни ушите ми и аз се изкачвах по дългата черна стълба, за да изляза от мрака, обгърнал главата ми. Колкото повече се катерех, толкова по-силен ставаше шумът. Отворих очи.

От прозореца се носеше грохотът на надземната железница от Трето авеню. Виждах хората, натъпкани вътре и по тесните, открити платформи. После влакът отмина и странна тишина се възцари в стаята. Очите ми зашариха.

Беше малка, мрачна стая, с бели тапети, започнали да стават кафяви. До прозореца имаше масичка, на стената над нея — разпятие. Лежах в старомодно легло с месингови табли. Бавно свалих крака на пода и седнах. Главата ми щеше да се пръсне.

— А, вече си буден?

Започнах внимателно да извивам глава, но жената мина пред мен. Имаше нещо смътно познато в лицето ѝ, но не можех да се сетя къде съм я виждал. Вдигнах ръка и си потърках бузата. Брадата ми бе станала като шкурка.

— Откога съм тук? — попитах аз. Тя се изсмя.

— Почти цяла седмица — отговори тя. — Почнах да си мисля, че жаждата ти е ненаситна.

— Пиех ли?

— И още как!

Проследих погледа ѝ към пода. Имаше три кашона с празни бутилки от уиски. Разтърках си тила. Нищо чудно, че се чувствах така.

— Не помниш ли?

Поклатих глава.

— Застана пред мен до магазина на Шесто авеню и ме улови за ръката, като ми каза, че си готов за урока. Вече беше подквасен. После влязохме в бара „Бялата роза“ да пийнем по нещо и там се сби с бармана. За по-сигурно те доведох у дома.

Разтърках очи. Започнах да си припомням. Бях дошъл от летището и вървах по Шесто авеню към кантората на Норман, когато почувствах, че трябва да пийна нещо. След това всичко се замъгли. Смътно си спомних, че пред един магазин за радиоапарати се оглеждах за уличницата, която ми предлагаше да ме научи на нещо ново, което не са ми преподавали в училище.

— Ти ли беше тази?

— Не, не бях. Но в състоянието, в което се намираше, едва ли щеше да забележиш разликата. Ти не търсеше жена, искаше да удавиш скръбта.

Станах. Бях по гащета. Погледнах я въпросително.

— Занесох ти дрехите на химическо чистене, след като вчера престана да пиеш. Ще слеза да ги взема, докато се измиеш.

— Банята?

Тя ми посочи една врата.

— Душ няма, но има достатъчно топла вода за вана. А на поничката над мивката има бърснач.

Когато излязох от банята, дрехите ме чакаха.

— Парите ти са на тоалетката — каза тя, когато приключих със закопчаването на ризата и си облякох сакото. Отидох до тоалетката и ги взех.

— Всичките са, с изключение на тези, които взех за уискито.

Погледнах я, държейки банкнотите в ръка.

— Защо ме доведе тук?

Тя сви рамене.

— Нас, ирландките, не ни бива за курви — заяви тя. — Ставаме сантиментални, когато видим пияница.

Погледнах банкнотите в ръката си. Имаше към двеста долара. Взех една от пет долара и я мушнах в джоба, останалите върнах на масичката.

Тя мълчаливо ги взе и ме последва до вратата.

— Слушай, тя е вече мъртва — каза жената. — И всичкото уиски на света не може да я върне при живите.

Изглеждахме се продължително, после тя затвори вратата, а аз се спуснах по тъмното стълбище и излязох на улицата. Влязох в дрогерията на ъгъла на Трето авеню и Осемдесет и втора улица и телефонирах на Макалистър.

— Къде, по дяволите, се губиш? — запита той.

— Пиех — отговорих аз. — Взе ли копие от завещанието на Рина?

— Да, взех. Обърнахме целия град да те търсим. Съзнаваш ли какво става във филмовата компания? Всички сноват като кокошки без глави.

— Къде е завещанието?

— На масичката в хола на апартамента ти, където ми каза да го оставя. Ако не се съберем съвсем скоро на заседание на филмовата компания, може да не се тревожиш за капиталовложенията си в нея. Такива няма да имаш.

— Добре, насрочи такова — прекъснах го аз и окачих слушалката, преди да може да отговори.

Слязох, платих на шофьора и закрачих по тротоара пред къщите. Деца играеха на тревата и любопитни погледи ме проследяваха. Повечето от вратите бяха отворени, така че невинаги виждах номерата на къщите.

— Кого търсите, господине? — попита едно от децата.

— Уинтроп — казах аз. — Моника Уинтроп.

— Дето има едно момиченце? — попита хлапето. — Към пет години?

— Така предполагам — отвърнах аз.

— Четири къщи по-надолу.

Благодарих на хлапето и тръгнах по улицата. При входа на четвъртата къща погледнах табелката с името на звънеца. Уинтроп. Натиснах бутона. Никой не отвори. Пак го натиснах.

— Още не се е прибрала — обади се мъж от съседната къща. — Отбива се в детската градина да прибере детето.

— По кое време се прибира?

— По това време — каза той.

Погледнах часовника. Седем без четвърт. Слънцето започваше да преваля, а с него частично отминаваше и горещината на деня. Седнах на стъпалата и запалих цигара. Имах ужасен вкус в устата и долавях първите признаци на започващо главоболие.

Цигарата беше към края, когато Моника сви зад ъгъла и тръгна по алеята към къщата, а едно малко момиченце подскочаше пред нея.

Станах, когато детето се спря и се загледа в мен. Сбръчка носле и черните очички ме изгледаха косо.

— Мами — изписка то, — на стълбата стои един мъж.

Погледнах Моника. Останахме така за миг, впили очи един в друг. Тя изглеждаше същата и все пак беше променена. Може би поради прическата. Или от семплия всекидневен костюм. Но най-вече очите. Имаше някаква спокойна самоувереност в тях, която преди не бе съществувала. Протегна ръка и дръпна детето към себе си.

— Всичко е наред, Джо-Ан — каза тя и я взе на ръце. — Той е приятел на мамии.

Детето ми се усмихна.

— Здравей, чичко.

— Здравей — отвърнах аз и погледнах Моника. — Здравей, Моника.

— Здравей, Джонас — каза сухо тя. — Как си?

— Добре. Искам да поговорим.

— За какво? — запита тя. — Мислех, че всичко сме уредили.

— Не се касае за нас — казах бързо аз. — За детето.

Тя внезапно го притисна към себе си. Нещо като уплаха се появи в очите й.

— Какво за Джо-Ан?

— Няма за какво да се безпокоиш.

— Може би ще бъде по-добре да влезем вътре.

Пристъпих встрани, докато тя отваряше вратата, и я последвах в малката всекидневна. Тя пусна детето.

— Иди в стаята да си поиграеш с куклите, Джо-Ан!

Детето се засмя щастливо и побягна. Моника се обърна към мен.

— Изглеждаш уморен — отбеляза тя. — Отдавна ли чакаш?

— Не много — поклатих глава аз.

— Седни — каза тихо тя. — Ще направя кафе.

— Недей. Няма да се бавя много.

— Нищо — настоя тя. — Не ни идват често гости.

Влезе в кухнята, а аз се отпуснах в едно кресло. Огледах стаята. Не можех никак да приема, че тъкмо тук живее. Обзаведено бе със стандартни мебели от магазините Джимбълс. Не че не беше хубаво. Всичко бе чисто, практично и евтино. Моника бе свикнала да живее по друг начин, обградена с повече лукс.

Върна се в стаята, носейки димяща каничка кафе и сложи подноса пред мен.

— Две бучки захар, така ли беше?

— Правилно.

Сложи две бучки в кафето и го разбърка. Отпих и се почувствах по-добре.

— Хубаво кафе — отбелязах аз.

— „Джордж Уошингтън“.

— Какво е това?

— „Приятел на работещата жена“, както казват в рекламата — обясни тя. — Нескафе. Всъщност, не е лошо като свикнеш.

— Какво ли още няма да измислят.

— Искаш ли аспирин? — запита тя. — Струва ми се, че те боли главата.

— Откъде знаеш?

Тя се усмихна.

— Някога бяхме женени за кратко време, не помниш ли? Бръчкаш си челото по особен начин, когато имаш главоболие.

— Дай ми тогава два, моля те — казах аз. — Благодаря.

Седна насреща ми, след като глътнах таблетките. Очите ѝ зорко ме наблюдаваха.

— Изненадваш се, че ме виждаш в такова скромно жилище.

— Малко — признах аз. — Съвсем наскоро узнах, че не си взела нищо от парите, които ти дадох. Защо?

— Не ги исках — простичко обясни тя. — Баща ми ги искаше. Затова му ги дадох. Трябвали му за неговите работи.

— Ти какво искаше?

Поколеба се за миг, преди да отговори.

— Това, което имам сега. Джо-Ан. И да ме оставят на мира. Заделих достатъчно пари, за да дойда на Изток и да родя бебето.

После, след като тя поизрасна, се хванах на работа. — Тя се усмихна. — Зная, че теб няма да те впечатли, но съм административна секретарка и печеля по седемдесет долара седмично.

Умълчах се, докато си изпих остатъка от кафето.

— Как е Еймос? — попитах.

Тя сви рамене.

— Не зная. Не съм се чувала с него от четири години. Ти как ме намери?

— От Рина.

Тя не каза нищо. После си пое дълбоко въздух.

— Съжалявам, Джонас. — Видях съчувствието дълбоко в очите ѝ. — Може да не ми вярваш, но наистина съжалявам. Четох във вестниците. Ужасно нещо. Да имаш толкова много и да си отидеш така.

— Рина нямаше живи роднини — казах аз. — Затова съм тук.

На лицето ѝ се появи недоумяващ израз.

— Не разбирам.

— Остави цялото си имущество под попечителството на дъщеря ти — казах бързо аз. — Не зная точно колко е, може би трийсет, четиридесет хиляди, след като се приспаднат данъците и дълговете. Посочи мен за изпълнител и ме накара да обещаая, че ще се погрижа да стигнат до детето.

Тя изведнъж пребледня и сълзи бликнаха в очите ѝ.

— Защо го е направила? Ни ми дължеше нищо.

— Каза, че тя била виновна за случилото се между нас.

— За случилото се между нас сме си виновни ти и аз — заяви разпалено тя. Внезапно спря и ме погледна. — Глупаво е да се вълнувам така за минали работи. Всичко е приключено.

Погледнах я за миг и се изправих на крака.

— Права си, Моника — казах аз. — Всичко е минало и приключено. — Запътих се към вратата. — Свържи се с Макалистър и той ще изготви всички необходими документи.

Тя ме погледна в лицето.

— Защо не останеш на вечеря — покани ме любезно тя. — Изглеждаш уморен.

Нямаше смисъл да ѝ казвам, че това, което виждаше, бе началото на махмурлук.

— Не, благодаря — отклоних също така любезно поканата. —
Трябва да вървя. Имам няколко делови срещи.

Недоволен, едва ли не горчив, израз се появи на лицето ѝ.

— О, почти бях забравила — каза тя. — Вечната ти заетост.

— Правилно — казах аз.

— Мисля, че трябва да ти благодаря за това, че все пак отдели от времето си, за да дойдеш. — Преди да отговоря, тя се обърна и повика детето. — Джо-Ан, ела да се сбогуваш с любезния чичко.

Момиченцето влезе в стаята, прегърнало малка кукла. Усмихна ми се.

— Това е моята кукла.

— Много симпатична кукла — усмихнах ѝ се аз.

— Кажи довиждане, Джо-Ан.

Джо-Ан ми протегна ръка.

— Довиждане, чичко — изрече сериозно тя. — Пак ела. Някой ден. Скоро.

— Ще дойда, Джо-Ан — обещах аз и се ръкувах с нея. — Довиждане. — Джо-Ан ми се усмихна отново, бързо си дръпна ръката и се прибра тичешком в стаята си. Изправих се.

— Довиждане, Моника — казах аз. — Ако се нуждаеш от нещо, обади се.

— Ще се оправя, Джонас — изрече тя и си протегна ръката. Взех я. Усмихна се. — Благодаря ти, Джонас — продължи тя. — Сигурна съм, че ако Джо-Ан разбираше, също би ти благодарила.

Отвърнах на усмивката ѝ.

— Тя е едно мило момиченце.

— Довиждане, Джонас. — Измъкна си ръката от моята и остана на прага, докато вървах по алеята.

— Джонас — извика тя след мен. Обърнах се.

— Да, Моника?

Тя се поколеба за миг, после се засмя.

— Нищо, Джонас — отказа се тя, след това добави, — не работи толкова много.

— Няма — засмях се на свой ред аз.

Бързо затвори вратата, а аз продължих по тротоара. Форест Хилс, Куийнс, адско място за живеене. Трябваше да измина шест квартала, преди да успея да хвана такси.

— Какво ще правим с компанията? — запита Улф.

Погледнах към него през масата, после вдигнах бутилката бърбън и пак си напълних чашата. Отидох до прозореца и загледах Ню Йорк.

— Какво ще правим с „Грешницата“? — запита Дан. — Ще трябва да решим нещо. Вече уговарям с „Метро“ да вземем Джийн Харлоу.

Яростно се обърнах към него.

— Не искам Харлоу — отсякох аз. — Това е филм на Рина.

— За бога, Джонас — възкликна Дан. — Не можеш да зарежеш този сценарий. Ще ти струва половин милион да се разплатиш с Де Мил.

— Пет пари не давам какво ще ми струва! — изръмжах аз. — Зарязвам го!

В залата се възцари тишина и аз се обърнах към прозореца. Далеч вляво светлините на Бродуей осветяваха небето; вдясно виждах Ийст Ривър. От другата страна на реката беше Форест Хилс. Направих гримаса и бързо глътнах питието. Моника беше права в едно. Наистина работех прекалено много.

Влачех на гърба прекалено много хора, притежавах премного предприятия: „Корд Експлозивс“, „Корд Пластикс“, „Корд Еъркрафт“, авиолиния „Интерконтинентал“. А сега притежавах и филмова компания, която въобще не желаех.

— Добре, Джонас — чух Макалистър да казва тихо. — Какво възнамеряваш да правиш?

Върнах се при масата и пак си напълних чашата. Бях вече решил. Знаех какво ще правя отсега нататък. Само това, което желаех. Нека се погрижат за хляба си и нека ми покажат колко са кадърни в действителност.

Погледнах Дан Пиърс.

— Винаги разправяш, че можеш да правиш по-добри филми от всеки друг в бранша — казах. — Добре, отговаряш за производството.

Преди да успее да ми отговори, аз се обърнах към Улф:

— Ти се тревожиш какво щяло да стане с компанията. Сега наистина ще се потревожиш. Ти отговаряш за всичко — продажби,

кина, администриране.

Върнах се при прозореца.

— Това е чудесно, Джонас — посочи Макалистър. — Но не си ни казал кои ще бъдат ръководителите.

— Ти си председател на дирекционния съвет, Мак — занареждах аз. — Дан е президент на компанията, Дейвид — заместник-президент. — Отпих от чашата. — Други въпроси?

Те се спогледаха, после Мак се обърна към мен.

— Докато те нямаше, Дейвид направи едно проучване. Компанията се нуждае от около три милиона оборотен кредит за тази година, за да поддържа текущото ниво на производството.

— Ще получите един милион — отсякох аз. — Ще трябва да се справите с толкова.

— Но, Джонас — възрази Дан. — Как очакваш да правя филми, щом не ми даваш пари?

— Ако не можеш — срязах го аз, — се измитай и ще намеря някой, който ще може.

Видях как лицето на Дан пребледня. Сви устни, но нищо не каза. Погледнах към другите.

— Същото важи и за вас. Отсега нататък преставам да бъда бавачка на хората. Всеки, който не допринася нещо, може да се измита. Отсега нататък никой да не ме безпокои за нищо. Ако ми трябва, аз ще ви потърся. Ако имате да докладвате нещо, напишете го и го изпратете в кабинета ми. Това е, господа. Лека нощ.

Когато вратата се затвори след тях, почувствах тежкия, гнетящ възел да стяга гърлото ми. Погледнах през прозореца. Форест Хилс. Замислих се какви ли училища имаха там за деца като Джо-Ан.

Изгълтах остатъка в чашата. Възелът не се развърза — напротив, сякаш се затегна повече. Изведнъж почувствах нужда от жена. Вдигнах телефонната слушалка и потърсих Хосе, оберкелнера от Рио Клуб.

— Да, мистър Корд?

— Хосе — казах. — Онази певица от оркестъра, който свири румба. С големите...

— Очи — прекъсна ме той със смях. — Да, мистър Корд. Зная. Ще бъде при вас след половин час.

Оставих слушалката и се върнах до масата. Взех бутилката със себе си до прозореца и си напълних чашата. Бях научил нещо тази

нощ.

Хората са готови да заплатят всякаква цена за това, което наистина желаят. Моника живееше в Куийнс, за да може да запази дъщеря си. Дан преглътна обидата, за да може да прави филми. Улф бе готов да стори всичко, за да докаже, че може да ръководи компанията по-добре от вуйчо си Бърни. А Мак продължаваше да плаща цената за сигурността, която му бях осигурил.

Така погледнато, всеки човек си имаше цената. Тя можеше да бъде различна. Можеше да се измерва в пари, власт, слава, секс. Всичко. Човек трябваше само да знае какво искат.

На вратата се почука.

— Влез! — извиках аз.

Тя влезе в стаята; черните ѝ очи блестяха, дългата ѝ черна коса се спускаше по гърба почти до бедрата, а черната рокля бе цепната отпред и разкриваше белотата почти до пъпа. Усмихна ми се.

— Здравейте, мистър Корд — поздрави тя, без следа от акцента, който използваше в ресторанта. — Колко мило от ваша страна да ме поканите.

— Съблечете си роклята и си налейте нещо — казах аз.

— Не съм от този род жени! — отсече тя, обърна се и се запъти към вратата.

— Имам петстотин долара, които казват, че сте.

Тя се извърна към мен, на устните ѝ се появи усмивка, а пръстите бяха вече заети с ципа на гърба на роклята. Загледах се през прозореца, докато тя се събличаше.

В Куийнс имаше по-малко светлини, отколкото в Манхатън. И малкото, които ги имаше, не бяха така ярки. Изведнъж изпитах гняв, дръпнах шнура и спуснах транспаранта. Той падна на перваза с трясък и скри града. Обърнах се към момичето.

Гледаше ме напрегнато, с разширени очи. Беше само по чифт плътно прилепнали, черни прозрачни гащички, а ръцете ѝ бяха кръстосани над гърдите, но едва успяваха да покрият зърната на огромните ѝ гърди.

— Защо го направихте? — попита тя. — Отвън не може да се види какво става тук.

— Уморих се да гледам Куийнс — обясних аз и пристъпих към нея.

КНИГА ШЕСТА
ИСТОРИЯТА НА ДЕЙВИД УЛФ

1.

Дейвид Улф влезе в хотелската стая и се тръшна на леглото направо с дрехите, като се загледа в тъмния таван. Нощта му се струваше безкрайна, макар да знаеше, че едва минава един. Беше уморен и едновременно с това не беше уморен. Ликуваше, а някак бе потиснат; тържествуваше, а усещаше някаква горчивина да се разлива в него.

Това беше началото на разкриващите се пред него възможности, първият проблясък за скритите му амбиции, надежди и мечти. Защо тогава тази странна смесица от чувства? Никога преди не се беше получавало така. Винаги бе знаел какво точно желае. Бе съвсем просто. Права линия, изпъната от него до целта.

Сигурно се дължеше на Корд, помисли си той. Сигурно е Корд. Не можеше да има друга причина. Замисли се дали Корд влияеше и на другите по същия начин. Все още помнеше шока си, когато влезе в апартамента и го видя за пръв път, след като в онази отдавнашна нощ Корд бе зарязал дирекционния съвет, за да полети на Запад.

Петнадесет дни бяха изминали; две седмици, през които тревогата се бе вселила и компанията се разпадаше пред очите му. Шушуканията на служителите от нюйоркската кантора все още кънтяха в ушите му; усещаше скритите, изплашени, разтревожени погледи, които му отправяха, когато минаваше по коридора. И той нямаше какво да стори, нямаше какво да им каже. Сякаш корпорацията беше изпаднала в транс и очакваше кръвопреливането, което да изпълни вените ѝ с нови жизнени сокове.

И сега най-сетне Корд бе застанал с полупразната бутилка бърбън отпреде си — изтерзано, бледо копие на мъжа, който бяха изпратили само преди няколко седмици. Отслабването и изтощението бяха издълбали дълбоки линии на умора около устата. Но едва когато човек се вгледаше в очите, разбираше, че тук не се касае за физическа промяна. Самият човек се бе изменил.

Отначало Дейвид не можеше да си го обясни. После, за миг, воалът се вдигна и той изведнъж разбра. Долови неговата

изключителна самота. Сякаш беше посетител от друг свят. Хората му бяха станали чужди, едва ли не като деца, чиито желания той отдавна вече е надраснал. Можеше да ги търпи дотолкова, доколкото ги считаше за полезни, но след като си изпълнеха задачата, пак щеше да се оттегли в онзи свят, в който съществуваше единствено той.

Тримата бяха мълчали след напускането на апартамента на Корд и в асансьора. Едва когато прекрачиха във фоайето и се смесиха с тълпата, идваща за вечерното представление на „Звезден покрив“, Макалистър проговори:

— Мисля, че е най-добре да намерим някое тихо кътче и да си поговорим.

— Мъжкият бар долу. Ако още е отворен — предложи Дан.

Беше отворен и когато келнерът им донесе напитките, Макалистър вдигна чашата.

— Всичко хубаво — пожелаха си един на друг, отпиха и оставиха чашите на масата.

Макалистър ги изгледа и двамата, преди да заговори.

— И така, оттук нататък всичко зависи от нас. Бих желал да мога да взема по-пряко участие — каза той с прекалено официален тон, — но аз съм адвокат и не разбирам почти нищо от филми. Това, което все пак мога да направя, е да ви обясня плана за реорганизация на компанията, който Джонас одобри, преди да се оформи сделката.

Едва тогава Дейвид доби представа колко предвидлив е Джонас — изтеглянето на старите, обикновени акции срещу нови дялове, пускането на привилегировани акции, за да се посрещнат някои висящи задължения на корпорацията и облигации, представляващи ипотечно право на погасяване върху всички имуществва на компанията, включително студиото и киносалоните, в замяна на отпуснатия от него работен капитал от един милион долара.

Следващото, на което Макалистър се спря, бе тяхното възнаграждение. На Дейвид и на Дан Пиърс се предлагаха седемгодишни договори при първоначална заплата от шест и пет хиляди долара и тринадесет хиляди долара годишно увеличение до тяхното изтичане. В допълнение всеки от тях щеше да бъде възнаграден напълно за разходите и съответно премиран, ако имаше печалби, до размер на два и половина процента, която сума можеше да се получи или в акции, или в брой.

— Това е — приключи Макалистър. — Въпроси?

— Добре звучи — отбеляза Дан Пиърс. — Но каква гаранция имаме, че Джонас ще ни задържи на работа, след като милионът хвъркне? Никаква. А той е напълно застрахован от акциите и облигациите.

— Прав си — каза Макалистър. Гаранции няма, но пък и той няма гаранции какво ще се получи, ако вашето ръководство на компанията се окаже неудачно. Тъй както аз виждам работата, всичко е във ваши ръце.

— Но ако направеното от Дейвид проучване е точно — продължи Дан, — ние няма да свършим и наполовина първия филм, преди да бъдем в невъзможност да изплащаме седмичните надници. Не знам какво мисли Джонас. Човек не може да прави филм за милиони без пари.

— Кой казва, че трябва да правим филм за милиони? — запита Дейвид тихо.

Изведнъж всичко се изясни. Той започна да разбира целта на Джонас. Първоначално се бе разочаровал от това, че не е назначен за отговорник на студиото. Нравеше му се титлата „Президент“. Обаче Корд бе отсякъл цялата работа като с нож по масло. Всъщност студиото беше само една фабрика, завършваща производството на компанията. Администрацията, продажбите и салоните бяха под негов контрол, а именно оттам идваха парите. Парите винаги диктуваха политиката на студиото, а парите контролираше той.

— За един милион можем да завъртим десет филма. И да започнем да получаваме приходи от първия, преди да сме пуснали в производство петия.

— Аз няма да работя така — отсече Дан. — Не съм стигнал дотук в бранша, за да правя едnodневки. Тази работа е за „Рипъблик“ или „Монограм“.

— „Колумбия“, „Уорнърс“ и „РКО“ не са чак толкова високомерни — каза Дейвид с някак особено твърд глас.

— Тяхна си работа, щом искат — изръмжа Дан. — Аз трябва да си поддържам авторитета.

— Не ми пробутвай тези глупости — избухна Дейвид. — В нашата работа само успехът е важен. Никой не се интересува как си го постигнал, щом хората се трупат на касата. Публична тайна е, че ти

убеди Корд да закупи компанията, за да станеш продуцент. Няма да ти остане капка авторитет, ако напуснеш сега.

— Кой говори за напускане?

Дейвид се отпусна в креслото. Завладя го непознато досега чувство на власт. Разбираше защо е било толкова тежко на вуйчо му Бърни да се оттегли. Сви рамене.

— Чу какво каза Корд. Не го ли сториш, някой друг ще го стори.

Пиърс го изгледа за миг, после погледна Макалистър. Лицето на юриста беше безизразно.

— Лесно ти е на теб — изръмжа Пиърс. — Но докато аз си блъскам главата, ти какво възнамеряваш да правиш?

— Ще се постарая да издържим някак, докато ти осъществяваш работната си програма — отговори Дейвид.

— Как? — попита Макалистър заинтригувано.

— Утре уволнявам четиридесет процента от персонала на компанията.

— Твърде драстично — отбеляза Макалистър. — Ще можеш ли да работиш при такива условия?

Дейвид погледна адвокатата в лицето. Той представляваше друг вид изпитания.

— Ще можем да работим — промълви тихо той.

— Така не се създават приятели — измънка Пиърс.

— Хич не ме интересува — спокойно отвърна Дейвид. — Не се готвя да печеля състезание за популярност. И това е само началото. Пет пари не давам кого ще засегне — компанията ще оцелее.

Юристът го изгледа за миг. После Дейвид видя как дълбоко в очите му се прокрадна бледа следа на нещо като усмивка. Макалистър се обърна към Дан:

— Ти какво мислиш?

Дан се усмихна.

— Мисля, че ще се справим някак. Защо мислиш, че Джонас поиска да го задържи?

Макалистър бръкна в чантата.

— Ето ти договора — каза той на Дейвид. — Джонас иска да го подпишеш тази вечер.

Дейвид погледна юриста.

— А Дан?

Макалистър се усмихна.

— Дан подписа своя в деня на дирекционния съвет.

За миг Дейвид усети гнева да се надига в него. Цялата работа бе предварително обмислена. Бяха го прекарвали през цедилката, само за да видят какво ще стане. После си пое дълбоко дъх. Какво значение имаше? Пое подадената му от юриста писалка.

Това беше само началото. Все още бяха новаци в този бизнес и щеше да мине дълго време, преди да научат за компанията толкова, колкото знаеше той. А тогава вече нямаше да има съвсем никакво значение.

Подписал договора, той беше вече на работа.

Вратата между стаята на вуйчо му и неговата се отвори и в мрака се прокрадна светлина.

— Тук ли си Дейвид?

Той седна на леглото и плъзна крака към пода. Посегна и запали нощната лампа.

— Да, вуйчо Бърни.

Норман влезе в стаята.

— Е? — каза той. — Видя ли го?

Дейвид кимна и измъкна цигара.

— Видях го. — Запали цигара. — Изглежда ужасно. Смъртта на Рина му се е отразила доста зле.

Старецът се изсмя.

— Съжаление към него не мога да изпитвам — горчиво изрече той. — След всичко, което ми стори. — Извади от джоба пура и я мушна в устата си незапалена. — Е, предложи ли ти работа?

Дейвид кимна.

— Каква работа?

— Административен заместник-директор.

Вуйчо му повдигна вежди.

— Така ли? — каза той заинтересувано. — Кой е президент?

— Дан Пиърс. Той ще прави филмите. Аз ще ръководя всичко останало — администрацията, продажбите, кината.

Пурата заигра възбудено нагоре-надолу в устата на стареца. Широка усмивка се разля по лицето му.

— Момчето ми, гордея се с теб. — Той положи ръка върху рамото на Дейвид. — Винаги съм казвал, че някой ден от теб ще излезе нещо голямо.

Дейвид погледна вуйчо си изненадано. Не бе очаквал такава реакция. По-скоро упреци и обвинения в измяна.

— Така ли?

— Разбира се — разпалено го увери Бърни. — Какво друго бих могъл да очаквам от сина на собствената си сестра?

Дейвид го изглежда вторачено.

— Аз мислех...

— Мислеше? — каза старецът усмихнат. — Какво значение има какво си мислил? Миналото си е минало. Сега наистина можем да се съюзим. Ще ти покажа начини за печелене на пари, каквито дори не си сънувал.

— За печелене на пари ли?

— Разбира се — отвърна Бърни, снижавайки поверително тон. — Еврейската глава си е еврейска глава. Щом ти си отговорникът, кой ще знае какво става? Утре ще уведомя всички доставчици, че старата сделка си остава в сила. Само че сега ти ще получаваш двацет и пет процента от пая.

— Двацет и пет процента?

— Какво има? — хитро попита Бърни. — Двацет и пет на сто не ти ли стигат?

Дейвид не отговори.

— Е, вуйчо ти Бърни не е chazer. Петдесет тогава, дадено.

Дейвид си изгаси цигарата в пепелника. Изправи се и мълчаливо отиде до прозореца. Загледа се надолу към отсрещния парк.

— Какво има? — попита зад него вуйчо му. — Не е ли честно петдесет? Все пак ми дължиш нещо. Ако не бях аз, никога нямаше да получиш тази длъжност.

Дейвид почувства как горчивината се надига в гърлото му. Обърна се към стареца.

— Дълга ти нещо ли? — възмути се той. — Нещо за всичките тези години, през които ме държа с подвита опашка за някакви си въшливи триста и петдесет седмично? Винаги, когато те молах за повишаване, ти пискаше колко губела компанията. И през цялото това време си прибирал от нея по един милион долара годишно в джоба си.

— Това е съвсем друго — каза старецът. — Ти не разбираш.

Дейвид се изсмя.

— Разбирам много добре, вуйчо Бърни. Ясно ми е, че имаш петнайсет милиона суха пара. И хиляда години да живееш, не би могъл да ги изхарчиш. А искаш още.

— Че какво лошо в това? — поиска да узнае Бърни. — Работил съм за тях. Те ми се полагат. Искаш да изоставя всичко заради оня schlemiel, който ми отмъкна собствената компания?

— Да.

— Вземаш страната на този... този фашист, срещу собствената си плът и кръв? — писна старецът насреща му с пламнало от гняв лице.

Дейвид го изглежда.

— Не е нужно да вземам страна, вуйчо Бърни — каза тихо той. — Ти сам признаваш, че компанията не е вече твоя.

— Но ти я управляваш.

— Това е вярно — кимна Дейвид. — Аз я управлявам. Не ти.

— Значи ще задържиш всичко за себе си? — обвини го старецът.

Дейвид обърна гръб на вуйчо си, без да проговори. Настъпи мълчание, после вуйчото пак заговори.

— Ти си по-лош и от него — огорчено констатира Бърни. — Той поне не граби от собствената си плът и кръв.

— Остави ме на мира, вуйчо Бърни — каза Дейвид, без да се обръща. — Капнал съм. Искам да поспя малко.

Чу стъпките на вуйчо си, който прекоси стаята и затръшна ядосано вратата след себе си. Опря уморено глава на рамката на прозореца. Затова значи се беше върнал вуйчо му от Калифорния веднага след заседанието. Почувства някаква буца да засяда в гърлото му. Не знаеше защо, но изведнъж му се доплака.

Някъде отдалеч се чу тревожно биене на камбана. Леко вдигна глава и надникна през прозореца. Звукът се усили, една линейка зави откъм Пето авеню и се насочи към Шестдесет и девета улица. Обърна се и бавно се върна към стаята, а шумът постепенно заглъхна. Целият му живот бе представлявал нещо подобно.

Когато обикаляше заедно с баща си с вехтошарската каруца, седнали един до друг горе на дървената седалка, му се струваше, че

единственият звук, който чува, е именно този — „Дрънкането на камбаната“.

2.

Хлопатарите, провесени на задната страна на каруцата, подрънкваха лениво, докато умореният кон крачеше бавно покрай ръчните колички-платформи, наредени от двете страни на Ривингтън стрийт. Потискащата лятна горещина го удряше направо в главата. Юздите висяха отпуснато в ръката му. Не беше кой знае колко трудно да водиш един кон. Той си пробиваше път по шумната улица, тръгвайки автоматично, веднага щом се отвореше място пред него.

— Стари дрехи-и-и купувам! — напевният глас на баща му преодоляваше шума на пазара и достигаше до прозорците на жилищата, които като пусти, невиждащи очи се взираха в гадния свят.

— Стари дрехи-и-и купувам!

Погледна от каруцата към баща си, крачещ по претъпкания тротоар, размахал буйната си брада, а очите му шареха по прозорците за някакъв признак на живот. Имаше някакво достойнство в стареца — черната широкопола шапка, която бе донесъл от старото отечество; дългото черно палто, което се вееше около глезените; ризата с плътно колосана, но леко смачкана яка и връзката с големия възел, почиващ точно под изпъкналата му адамова ябълка. Лицето му бе бледо и студено, по веждите нямаше и следа от пот, докато тези на Дейвид плуваха в пот. Сякаш черните дрехи му служеха като изолация срещу горещината.

— Хей, вехтошарю!

Баща му се дръпна към канавката да види по-добре. Но Дейвид я видя пръв — възрастна жена, която им махаше от прозореца на петия етаж.

— Мисис Саперщайн, татко.

— Мислиш, че не я виждам ли? — измърмори баща му. — Ехо, мисис Саперщайн!

— Вие ли сте, мистър Улф! — извика жената.

— Да — викна на свой ред старецът. — Какво имате?

— Качете си и ще ви покажа.

— Не искам зимни дрехи — пазареше се старецът. — Кой ще ги купи?

— Кой ви говори за зимни дрехи? Качете се, ще видите!

— Вържи коня ей там — нареди баща му, посочвайки едно празно място между две сергии. — След това ела да пренесем стоката.

Дейвид кимна, а баща му прекоси улицата и изчезна във входа на къщата. Той закара коня и го върза за един противопожарен кран. После плъзна торбата с ярма на уморената муцуна и тръгна подир баща си.

Запроправя си път през мрачния неосветен вход и стълбището и спря пред вратата. Почука. Веднага се отвори. Мисис Саперщайн застана на прага, посивелите ѝ къдрици бяха събрани на темето.

— Влез, влез.

Дейвид влезе в кухнята и видя баща си, седнал до масата. Пред него имаше чиния пълна с курабийки.

— Gluz tay, Дейвид? — запита старицата, отивайки към печката.

— Не, благодаря, мисис Саперщайн — отговори учтиво той.

Тя свали малка, червена тенекиена кутийка от етажерката над печката, внимателно отмери две лъжички чай и ги сипа във врящата вода. Чаените листа веднага се разпръснаха и се завъртяха лудо на повърхността. Когато накрая сипа чая в чашата и седна срещу баща му, течността беше черна като — кафе.

Баща му взе бучка захар от захарницата и я постави между устните си, после отпи. След като преглътна първата гореща глътка, отвори уста и възкликна.

— Ах!

— Хубав е, нали? — усмихна се мисис Саперщайн. — Истински чай. Както в родината. Не като chazeraï, който пробутват тук.

Баща му кимна и пак вдигна чашата. Когато я остави на масата, тя бе празна и това слагаше край на учтивите формалности. Беше време да започне сделката.

— Ну, мисис Саперщайн?

Ала мисис Саперщайн още не бе готова за пазарлъка. Погледна Дейвид.

— Хубаво момче е вашият Дейвид — бърбеше тя. — Напомня ми за моя Хоуард, когато беше на неговите години. — Взе чинията с

курабийките и я поднесе към него. — Вземи си — настоя тя. — Аз съм ги пекла.

Дейвид си взе една и я захапа. Беше твърда и суха и се натроши на дребни късчета.

— Вземи си още една — настоя тя. — Слабичък си, трябва да ядеш.

Дейвид поклати глава.

— Мисис Саперщайн — обади се баща му, — аз съм зает човек. Късно е. Имате ли нещо за мен?

Старицата кимна.

Последвахме я в тясното жилище. В стаята върху леглото имаше няколко мъжки костюма, рокли, ризи, един балтон, а в една книжна торба — няколко чифта обувци.

Бащата на Дейвид пристъпи и вдигна част от дрехите.

— Зимни дрехи — обвинително изрече той. — И затова изкачих цели четири етажа?

— Като нови са, мистър Улф — отбеляза старицата. — На сина ми Хоуард и жена му. Само един сезон са носени. Искане да ги дадат на Армията на спасението, но аз ги накарах да ми ги изпратят.

Бащата на Дейвид не отговори. Чевръсто сортираше дрехите.

— Синът ми Хоуард живее в Бронкс — обясни гордо тя. — В нова къща на Гронд Конкърз. Лекар е.

— Два долара за ganse gesheft — заяви баща ми.

— Мистър Улф! — възкликна тя. — Те струват поне два-сет долара!

Той сви рамене.

— Купувам ги, само за да ги дам на ХИАС. По-добре, отколкото да ги вземе Армията на спасението.

Дейвид слушаше пазарлъка с половин ухо. ХИАС бе съкратеното название на Съюза за подпомагане на евреите-емигранти. Казаното от баща му не му направи никакво впечатление. Знаеше, че дрехите никога няма да идат там. Вместо това, след като бъдеха грижливо изчеткани и почистени от майка му, щяха да се появят по витрините на вехтошарските магазини по Боуери и Източен Бродуей.

— Десет долара — определи мисис Саперщайн. Преструвките бяха престанали вече, пазарлъкът беше в разгара си. — По-малко няма

да взема. Иначе не си плаща идването на Хоуард да ги взема. Колко ще плати за бензин от Бронкс дотук?

— Пет долара. Ни цент повече.

— Шест — отсече старицата и го изгледа очаквателно. — Поне да си изкара парите за бензина.

— Метрото работи — не отстъпваше бащата на Дейвид. — Щом синът ви е голяма клечка с автомобил, аз ли трябва да му плащам бензина?

— Пет и половина — каза старицата.

Бащата на Дейвид я погледна. После сви рамене и затършува под дългото черно палто. Измъкна кесия, пристегнатата отгоре с дълга черна връвчица, и я отвори.

— Пет и половина — въздъхна той. — Бог вижда, че губя пари.

Даде знак с ръка на Дейвид и заброи парите в ръката на старицата. Дейвид загърна дрехите в балтона и завърза ръкавите му. Вдигна вързопа на рамо и заслиза по стълбището. Метна го в колата и заобиколи отпред. Вдигна торбата с ярма от коня и като развърза юздите от противопожарния кран, се качи на каруцата.

— Хей, Дейви!

Погледна към тротоара. Един дангалак стоеше там и му се хилеше.

— Цял ден те търся.

— Бяхме в Бруклин — отговори Дейвид. — Баща ми ще се появи всеки момент.

— Тогава бързо. Шоки ще ти брои десет долара, ако докараш коня с каруцата нощес. Трябва да пренесем един товар.

— Но днес е петък!

— Именно затова. Улиците ще бъдат пусати. Няма кой да ни гледа какво вършим през нощта. И ченгетата няма да ни закачат, като видят вехтошарското разрешително на каруцата.

— Ще опитам — каза Дейвид. — По кое време, Топлийка?

— Девет часа зад гаража на Шоки. Твоят старец идва. Ще се видим.

— С кого говореше? — запита баща му.

— С един приятел, татко.

— Изидор Шварц?

— Да, с Топлийката.

— Стой настрана от него, Дейвид — смъмри го баща му. — Нямаме нужда от него. Той е хулиган. Като всички други безделници, които висят край гаража на Шоки. Крадат всичко, до което се докопат.

Дейвид кимна.

— Закарай коня в конюшната. Аз ще отскоча до Shul. Кажи на мама вечерята да бъде готова в седем.

Естър Улф седеше пред Shabbas nachtlichten, покрила глава с молитвения шал. Свещите заблещукаха с жълтите си пламъчета, когато поднесе дългата дървена кибритена клечка към тях. Внимателно духна клечката и я постави на масичката край бюфета. Изчака пламъчетата да се разгорят до бяло и започна молитвата си.

Най-напред се помоли за сина си, нейния shaine Duvidele, дошъл тъй късно в живота им, едва ли не когато тя и съпругът ѝ Чайм вече бяха загубили надежда; след това замоли бога да помогне мъжът ѝ да успее, но го помоли и за прошка, тъй като това беше божа работа, която задържаше мъжа ѝ в синагогата. После, както винаги, пое върху себе си греха, задето бе отклонила Чайм от призванието му.

Той беше талмудистки студент, когато се срещнаха за пръв път в старата родина. Помнеше го какъв беше тогава — млад, слабоват и блед; първи къдри на тъмната брада проблясваха в червено-златист оттенък. Очите му искряха, докато седеше на масата в бащиния ѝ дом, потапяйки парчето кейк във виното, съобразявайки държанието си с присъствието на стария равин и другите по-възрастни.

Когато се ожениха, Чайм започна работа в предприятието на баща ѝ. После започнаха погромите и лицата на евреите отслабнаха и станаха измъчени. Напускаха домовете си само под прикритието на нощта, забързани като животни в гората. Или седяха наблъскани в зимниците на къщите със залостени врати и прозорци, като пилета, почувствали опасността, които се опитват да се скрият под квачката.

До онази нощ, когато не можа да издържи повече. Събуди се с писък до мъжа си; наскоро полученото писмо от брат ѝ Бърнард в Америка все още беше в главата ѝ.

— Ще продължаваме ли да живеем като зайци в капан и да чакаме нахлуването на казаците? — проплака тя. — В този ли мрачен

свят очаква моят съпруг да му родя дете? Дори и Йехова не би могъл да оплоди със семето си в зимник!

— Ш-шт! — прозвуча резкият шепот на Чайм. — Не споменавай божие то име напразно. Моли се да не си извърне лицето от нас.

Тя се изсмя горчиво.

— Той вече ни е забравил. И той бяга пред казаците.

— Тихо, жено! — изръмжа нервно Чайм.

Тя погледна към другите нарове във влажния зимник. Едва забеляза на слабата светлина бледите изплашени лица на родителите си. Тъкмо тогава отвън се чу глухият ромон на конски копита и шумът на пушечни приклади, думкаци по залостената врата.

Баща ѝ рязко се изправи.

— Бързо, Kinder! — прошепна той. — Вратата към избата, отзад. Ако избягате оттам, в полето няма да ви забележат.

— Чайм присегна за ръката на Естър и я повлече към задната врата. Внезапно спря, усетил, че родителите ѝ не го следват.

— Елате — прошепна той. — Бързо! Няма време.

Баща ѝ стоеше тихо в мрака, сложил ръце около раменете на жена си.

— Ние няма да дойдем — каза той. — По-добре някой да бъде тук, за да го намерят, иначе ще започнат да търсят из полето.

Тропането над главите им стана по-силно и прикладите почнаха да трошат вратата. Чайм пристъпи към баща ѝ.

— Тогава всички ще останем да ги посрещнем — изрече спокойно той, грабвайки една талпа от пода. — Ще разберат, че евреинът не умира така лесно.

— Вървете — заувещава го баща ѝ. — Ние ти дадохме дъщеря си. Нейната безопасност трябва да бъде твоята първа грижа, не нашата. Храбростта ти не е нищо друго, освен глупост. Евреите са оцелели хиляди години, защото са бягали.

— Но... — започна Чайм.

— Вървете — просъска старецът. — Бързо. Ние сме стари, нашият живот е свършил. Вие сте млади, децата ви трябва да успеят.

Няколко месеца по-късно те бяха в Америка. Ала изминаха близо двадесет години, преди господ бог Йехова да се смили и да я благослови с дете.

Накрая тя се помоли за брат си Бърнард, който сега беше macher в някакво далечно място, наречено Калифорния, където беше лято през цялата година. Помоли се за неговото здраве и благополучие и да няма неприятности с индианците, както гледаше, че става по филмите, които гледаше с изпратените от него гратиси.

Приключила с молитвите, тя се върна в кухнята. Супата клокочеше на печката, а богатият, тежък мирис на пиле се усещаше във въздуха. Взе лъжица и се наведе над тенджерата. Внимателно обра едрите капки мазнина от повърхността и ги сложи в буркана. По-късно, когато мазнината изстине и се втвърди, щеше да я намазва на филийка или да я смесва с късче изсушено месо, за да ги ароматизира. Наведена над печката, чу вратата да се отваря.

По стъпките разбра кой е.

— Ти ли си, Дювидел?

— Да, мамо.

Свършила работата си, тя остави лъжицата и бавно се обърна. Както винаги, сърцето ѝ се изпълни с гордост при вида на сина си — строен и висок, застанал пред нея.

— Татко отиде в shul — каза Дейвид. — Ще се върне в седем.

— Добре — усмихна му се тя. — Сега си измий ръцете и се оправи. Вечерята е готова.

3.

Когато Дейвид свърна с коня по тясната алея, водеща към гърба на гаража на Шоки, Топлийката изтича към него.

— Ти ли си, Дейвид?

— Кой мислиш, че ще е? — копита раздражено Дейвид.

— Уф, не знаехме дали ще успееш да се чупиш. Вече е почти десет.

— Не можах да се измъкна, докато старецът не заспи — обясни Дейвид, спирайки каруцата отстрани на гаража.

След минутка Шоки изскочи и голата му глава блесна на бледата светлина. Беше среден на ръст, с огромен гръден кош и дълги кокалести ръце, стигащи почти до коленете му.

— Много се забави — изръмжа той.

— Нали пристигнах?

Шоки не отговори. Обърна се към Топлийката.

— Започвайте товаренето на кутиите — нареди той. — Дейвид може да ти помага.

Дейвид слезе от каруцата и последва Шоки в гаража. Дългата редица метални кутии блестеше под светлината на единствената електрическа крушка, провиснала от високия таван. Дейвид спря и подсвирна.

— Това са поне четиридесет кутии.

— Значи можеш да броиш — каза Шоки.

— Това са сто и осемдесет килограма. Не мисля, че старата Беси може да ги закара.

Шоки го изглежда.

— Последния път откара точно толкова.

— Не, съвсем не — възрази Дейвид. — Бяха само трийсет кутии. А и тогава на няколко пъти ми се стори, че старата Беси едвам се справя. Ами ако сдаде? Ще увисна с мъртъв кон и деветстотин литра спирт в каруцата. Достатъчно зле ще бъде, ако ме спипа тате.

— Само този път — заувещава Шоки. — Обещах на Дженуарио.

— Защо не използваш един от камионите си?

— Не мога — отговори Шоки. — Тъкмо това чака полицията. А никога няма да вземат да тършуват в една вехтошарска каруца.

— Мога да взема най-много двайсет и пет кутии.

Шоки го изгледа втренчено.

— Този път ще ти дам двайсетачка — каза той. — В лапите ти съм.

Дейвид замълча. Двадесет долара бяха повече, отколкото баща му понякога изкарваше за цяла седмица. И то като излиза с коня шест дни през седмицата. В дъжд и пек, летни горещини или смразяващия зимен студ, всеки ден, с изключение на събота, която баща му прекарваше в shul.

— Двайсет и пет долара — увеличи Шоки.

— Добре. Ще рискувам.

— Започвайте товаренето тогава. — Шоки грабна по една кутия във всяка от дългите си ръце.

Дейвид седеше сам на седалката, докато старата Беси крачеше едва-едва към града. Спря на един ъгъл да даде път на някакъв камион. Един полицаи се приближи.

— Какво правиш навън посред нощ, Дейвид?

Дейвид хвърли поглед назад. Кутиите със спирт лежаха скрити под брезента, затрупани с парцали.

— Чух, че давали добри пари за парцали на даракчийницата — отговори той. — Реших да очистя талигата.

— Къде е баща ти?

— Петък вечер е.

— О, вярно — сети се полицаят. Погледна изпитателно Дейвид. — Знае ли, че си се измъкнал?

Дейвид поклати мълчаливо глава. Полицаят се засмя.

— Такива сте вие, хлапетата.

— По-добре да вървя, преди старецът да е открил, че ме няма — каза Дейвид. Опъна юздата и старата Беси потегли. Полицаят подвикна след него. Дейвид спря и погледна назад.

— Кажи на баща си да си отваря очите за дрешки за деветгодишно момче — извика той. — Моят Майкъл се поизточи напоследък.

— Ще му кажа, мистър Дойл — отвърна Дейвид и леко подръпна юздите. Шоки и Топлийката вече го чакаха, когато Дейвид спря край

платформата за разтоварване. Дженуарио стоеше горе и наблюдаваше разтоварването.

Детективите се появиха ненадейно от мрака, с насочени пистолети.

— Стой на място!

Дейвид замръзна с кутията спирт в ръцете. За миг помисли да пусне кутията и да побегне, но старата Беси и каруцата оставаха тук. Как ли ще обясни на баща си?

— Остави кутията долу, момче — заповяда един от детективите.

Дейвид бавно я постави на земята и се обърна с лице към тях.

— Така. Застанете до стената.

— Не биваше да се опитваш, Джо — каза единият от детективите, когато Дженуарио се показва.

Дженуарио се усмихна. Дейвид го наблюдаваше. Въобще не изглеждаше разтревожен от случилото се.

— Заповядайте вътре, лейтенант — покани го спокойно той. — Вярвам, че лесно ще се разберам.

Лейтенантът последва Дженуарио в сградата, на Дейвид му се стори, че ги е нямало цяла вечност. Десет минути по-късно двамата излязоха усмихнати.

— Хайде, момчета — разпореди се лейтенантът. — Изглежда сме направили голяма грешка. Мистър Дженуарио ми обясни всичко. Да вървим.

Тъй бързо, както се бяха появили, детективите се изгубиха. Дейвид остана да зяпа с отворена уста подир тях.

Топлийката седеше мълчаливо на седалката до Дейвид, докато извиха към обора.

— Нали ти казах, че всичко е уредено — заяви той, като излязоха на улицата.

Дейвид го погледна. Уредено или не, бяха се измъкнали на косъм. Дори и двайсет и петте долара в джоба не го радваха.

— Край — заяви той на Топлийката. — Вече без мен.

— Уплаши ли се? — засмя се Топлийката.

— Дяволски се изплаших. Трябва да има и по-леки начини да си изкара човек прехраната.

— Ако намериш такъв — каза Топлийката, — обади ми се. Той се разсмя. — Шоки е закарал две китайки в апартамента си. Каза, че можем да ги чукаме тази нощ, ако искаш.

Дейвид не отговори.

— Синг Лу ще бъде там — продължи Топлийката. — Знаеш я, онази дребната сладурана, танцьорката, дето се бръсне отдолу.

Дейвид се поколеба, усещайки възбудата да пламва в него.

Големият часовник на витрината на „Голдфарб деликатеси“ показваше един, когато зави зад ъгъла и пое по улицата към тяхната къща. Пред вратата бе спряла полицейска кола. Група хора се тълпяха край нея и се взираха любопитно навътре.

Внезапен страх обзе Дейвид. Нещо лошо се беше случило. Полицията бе дошла да го арестува. За миг реши да побегне в обратна посока, обаче нещо го потегли към къщи.

— Какво се е случило? — запита той един мъж, застанал в края на тълпата.

— Не зная — отговори мъжът. Изглежда го любопитно. — Чух едното ченге да казва, че някой вътре умирал.

Изведнъж Дейвид си запробива бясно път напред. Докато тичаше по стълбището към апартамента на третия етаж, чу писъка.

Майка му стоеше на прага и се опитваше да се отскубне от двама полицаи.

— Чайм, Чайм!

Дейвид усети сърцето му да се свива.

— Мамо! — извика той. — Какво се е случило?

Майка му го погледна с невиждащи очи.

— Телефонирам за доктор, те ми пращат полиция — завайка се тя, после изви лице към клозетите. — Чайм, Чайм! — отново извика тя.

Дейвид се обърна и проследи погледа ѝ. Вратата на един от клозетите бе отворена. Баща му седеше върху чинията, облегал неестествено на стената, с отворени очи и уста, а пот се стичаше към сивата му брада.

— Чайм! — изпищя обвинително майка му. — Ти ми каза, че си имал газове. Не ми каза, че си отишъл да умреш там.

4.

— Тъй, значи аз съм виновен, че баща му умира, преди да е завършил училище? — ядосваше се вуйчо му Бърни. — Да се хване на работа и да ходи на вечерно училище, щом толкова му се учи.

Дейвид седна на ръба на стола и погледна майка си. Нищо не каза.

— Аз не моля за милостиня, Бърни — настоя тя. — Дейвид трябва да работи. За това те моля.

Норман се обърна и подозрително изгледа племенника си.

— Може би искаш да го направя заместник-президент на моята компания, а?

Дейвид се изправи ядосан.

— Аз си отивам, мамо — каза той. — Всичко, каквото говорят за него, е вярно.

— Говорят за мен ли? — викна вуйчо му. — Какво говорят за мен?

Дейвид го изгледа.

— Долу в shul ми разказаха за теб. Казаха, че не си дошъл на погребението, защото си се страхувал да не би някой да ти поиска десетина цента.

— Как да дойда от Калифорния за един ден? — ревна Норман. — Да нямам криле?

Той тръгна към вратата.

— Почакай, Дейвид — промълви тихо майка му. Обърна се към брат си. — Когато преди войната се нуждаеше от петстотин долара за работата си, от кого ги получи? — изчака за миг, после сама си отговори. — От твоя беден зет, вехтошаря Чайм. Той ти даде парите, а ти му даде един лист хартия. Листа аз още го пазя, но видяхме ли някога парите?

— Лист хартия ли? — изненада се Бърни. — Какъв лист?

— Пазя го — обясни тя. — В кутията, където го остави Чайм през онази нощ, когато ти даде парите.

— Дай да видя! — Очите на Бърни я проследиха, докато излизаше от стаята. Започна да си припомня. Беше разписка, удостоверяваща, че зет му ще получи пет процента от акциите, след като Бърни закупи „Дайамънд филм къмпани“. Съвсем бе забравил. Но един ловък адвокат би могъл да измъкне с нея куп пари.

Сестра му се върна и му подаде листа. Беше избелял и пожълтял, но датата все още ясно личеше: 7 септември 1912. Отпреди четиринадесет години. Как летеше времето!

Вдигна очи към сестра си.

— Не ми е в стила да наемам роднини — каза той. — Отразява се зле на работата.

— Кой ще знае, че ти е племенник? — настоя Естър. — Освен това, кой ще направи повече за теб от собствената ти плът и кръв?

Той я изгледа продължително, след което се изправи.

— Добре, ще го взема. Против здравия си разум, но може би си права. Кръвта е по-гъста от водата. На Четиридесет и трета улица, край реката, държим един склад. Там ще му дадат работа.

— Благодаря ти, вуйчо Бърни — каза признателно Дейвид.

— И помни, нито дума, че си ми племенник. Думичка да чуя и край с тебе.

— Нищо няма да кажа, вуйчо Бърни.

Норман тръгна към вратата. Преди да излезе, се обърна с листа в ръка. Сгъна го и го мушна в джоба си.

— Това го вземам със себе си — заяви той на сестра си. — Като се върна в кантората, ще наредя да ти изпратят чек за петстотин долара, плюс лихвата за четиринадесетте години. По три на сто.

Върху лицето на сестра му се появи разтревожен израз.

— Сигурен ли си, че можеш да си го позволиш, Бърни? — веднага запита тя. Аз не бързам. Все ще се оправим някак, щом Дейвид почне работа.

— Мога, не мога — ще го направя — великодушно обеща той. — Бърни Норман винаги си урежда сметките.

Беше мръсна, сива фабрична сграда край реката Хъдсън, останала неизползвана и превърната в складове. Имаше два огромни товарни асансьора отзад и три малки асансьора близо до предния вход,

съвсем недостатъчни да поемат тълпите работници, които нахлуваха в осем всяка сутрин и излизаха в шест всяка вечер.

Сградата беше поделена от петима наематели. Приземният етаж се държеше от компания за автомобилни части; вторият — от един производител на търговска козметика; третият представляваше пресов цех на някаква дребна компания за грамофонни плочи; четвъртият беше фабриката на „Анри Франс Къмпани“, най-големите производители в света на презервативи и средства против забременяване на народни цени. Петият и шестият етаж принадлежаха на „Норман Пикчърс“.

Дейвид пристигна рано. Излезе от асансьора на шестия етаж и бавно закрачи по широкия коридор между железните и дървени рафтове. В дъното до прозорците се намираха няколко бюра, залепени едно към друго.

— Здравейте — викна Дейвид. — Има ли някой тук? — Гласът му отекна злокобно из празното помещение. Върху едното от бюрата имаше часовник. Показваше седем и половина.

Вратата на товарния асансьор издрънка при отварянето и един белокоп мъж си подаде главата, взирайки се към Дейвид.

— Стори ми се, че чух някой да вика — каза той.

Дейвид пристъпи към него.

— Трябва да се представя на майстора, който да ми даде работа.

— Ах, ти ли си онзи?

Дейвид се смути.

— Какво искате да кажете?

— Новото момче — отвърна операторът на асансьора. — Племенникът на стария Норман.

Дейвид не отговори. Толкова бе изненадан. Операторът се накланя да затвори вратата на асансьора.

— Още няма никой. Пристигат чак в осем.

Стоманените врати се затвориха и със скърцане асансьорът се спусна надолу. Дейвид се замисли. Вуйчо му Бърни бе наредил да не споменава нищо. Той го бе послушал. А ето че вече знаеха. Зачуди се дали на вуйчо му е известно, че знаят. Тръгна пак към бюрата.

Изведнъж се спря пред голям афиш. Надписите бяха в яркочервено: Вилма Банки и Род Ла Рок. Снимката изобразяваше мис Банки, излегната на кушетка, с рокля, вдигната доста над коленете. Зад

нея стоеше мургавият симпатяга мистър Ла Рок, имитиращ Рудолф Валентино, загледан в нея с тлееща страст.

Дейвид внимателно се вгледа в афиша. Някой от склада бе добавил нещичко. Снежнобял презерватив, прикрепен с габър, се вееше пред копчелъка на мъжа. До него с красиви черни букви бе изписано: „Поздрави от Анри Франс!“

Дейвид се ухили и тръгна по коридора. Вгледа се по-внимателно в нишите. Плакати, табла, афиши бяха струпани тук, всеки илюстрираше отделен филм. Дейвид се огледа. Учудващо колко си приличаха, единственото нещо, което правеше художникът, бе да сменя имената на артистите и заглавието на филма.

Чу пътническият асансьор да спира, после по коридора прокънтяха стъпки. Обърна се и зачака.

Висок, слаб мъж с песъчливо-червена коса и уморен вид изви зад ъгъла покрай опаковъчните маси. Дейвид продължи да чака. Мъжът спря и мълчаливо го загледа.

— Казвам се Дейвид Улф. Трябва да се срещна с майстора, който ще ми нареди какво да работя.

— Аз съм майсторът — обясни мъжът. Обърна се и отиде до едно от бюрата. — Казвам се Уагнър. Джек Уагнър.

Дейвид протегна ръка.

— Драго ми е да се запознаем, мистър Уагнър.

Мъжът погледна протегнатата ръка. Здрависването му бе леко и неуверено.

— Вие сте племенникът на Норман — изрече той някак обвинително.

Изведнъж Дейвид разбра, че мъжът е притеснен, много по-притеснен от самия него. Учуди се защо. Не виждаше смисъла мъжът да е толкова нервен, просто защото е роднина на Бърни Норман. Лично той не възнамеряваше да говори за това, макар че изглежда всички знаеха.

— Предполага се, че никой, освен мен не знае — продължи Уагнър. — Седнете тук. — Той посочи един стол до бюрото, после взе лист и го връчи на Дейвид. — Попълнете личния формуляр. Графата за роднини, работещи в компанията, я оставете празна.

— Да, сър.

Уагнър стана от бюрото и отиде нанякъде. Дейвид се залови с попълването. Зад него вратите на пътническия асансьор се отвориха и затвориха. Покрай него минаха неколцина мъже. Изглеждаха го крадешком, докато отиваха към опаковъчните маси, и се заловиха за работа. Дейвид се съсредоточи във формуляра.

В осем часа прозвуча някакъв звънец и в сградата закипя труд. Работният ден беше започнал.

Когато Уагнър се върна, Дейвид му подаде формуляра. Уагнър го погледна небрежно.

— Добре — каза той и като го пусна на бюрото, отново отиде нанякъде. Дейвид го гледаше, докато разговаряше с мъжа на първата опаковъчна маса. Те си извърнаха гърбовете и Дейвид беше сигурен, че говорят за него. Започна да се изнервя и си запали цигара. Уагнър погледна към него и разтревоженият израз на лицето му се задълбочи.

— Не бива да пушите тук — подвижна той на Дейвид. — Не можете ли да четете?

— О, съжалявам — отвърна Дейвид и се огледа за пепелник. Такъв нямаше. Изведнъж усети, че работата е спряла и всички го наблюдават. По челото му избиха нервни капки пот.

— Можете да пушите в тоалетната — подвижна му Уагнър, посочвайки дъното на склада. Дейвид закричи по коридора, докато се намери в мъжкото отделение. Изведнъж почувства нуждата да се облекчи и пристъпи към един писоар. Вратата зад него се отвори и той усети някой зад себе си.

— Опичай си акъла — каза новодошлият.

Дейвид го зяпна. Мъжът му се ухили, разкривайки уста, пълна със златни зъби.

— Ти си момчето на Чайм Улф — заговори той на идиш. Дейвид кимна.

— Аз съм Шерифа. Иусак Марголис. От Обществото съм, като баща ти.

Нищо чудно, че всички бяха научили тъй бързо.

— Тук ли работите? — попита любопитно Дейвид.

— Разбира се. Мислиш, че съм дошъл чак тук от града да се изпия ли? — снижи гласа си до поверителен шепот. — Мисля, че е много разумно от страна на вуйчо ти да те постави тук.

— Разумно?

Шерифът кимна с плешивата си глава.

— Разумно — повтори той със същия драматичен шепот. — Сега имат от какво да се боят. Всичко, което трябва да правиш, е да им гледаш билетите.

— Билетите ли? — озадачи се Дейвид.

— Да, опаковъчните билети. На ден опаковам три пъти повече, отколкото те за цяла седмица. Аз нямам от какво да се боя. Но мързеливците, нека те да му мислят.

За пръв път тази сутрин Дейвид започна да разбира. Хората се бояха от него, бояха се за работата си.

— Но те няма защо да се боят — избухна той. — Аз няма да им отнема работата.

— Няма ли? — запита Марголис озадачено.

— Не. Аз съм тук, защото самият се нуждае от работа.

Израз на разочарование се изписа по лицето на Шерифа. Изведнъж очите му заблестяха хитро.

— Умно — каза той. — Умно момче. Разбира си, че няма да вземеш на никого работата. Ще им го кажа.

Тръгна да излиза. На вратата се спря и погледна Дейвид.

— Напомняш ми на вуйчо си — каза той. — Старият дявол никога не казва на лявата си ръка какво прави дясната.

Вратата се затвори след него и Дейвид пусна цигарата в писоара. Беше по средата на коридора, когато срещна Уагнър.

— Знаеш ли как да се оправиш с вилкоповдигач?

— Като тези, които използват при повдигането на бали?

— Именно — кимна майсторът.

— Разбира се — отговори Дейвид.

Тревожният израз за миг изчезна от лицето на Уагнър.

— Добре — каза той. — Долу на платформата има пратка от петстотин хиляди листовки. Качи ги горе.

5.

Асансьорът спря на приземния етаж и тежките железни врати се разтвориха към оживената товарна площадка. Няколко камиона бяха паркирани с гръб към платформата и мъже сновяха насам-натам, товареха и разтоварваха. По задната стена на платформата имаше купища картони и материали.

Дейвид се обърна към оператора на асансьора.

— Къде е стоката, която трябва да закарам горе?

Мъжът сви рамене.

— Питай бригадира на платформата. Аз само карам асансьора.

— Кой е бригадирът на платформата?

Операторът на асансьора му посочи един здравеняк по потник. Гъсти, черни косми стърчаха от гръдния му кош и се спускаха по ръцете. Чертите му бяха тежки и груби, а кожата имаше червения оттенък, характерен за пияниците. Дейвид пристъпи към него.

— К'во искаш? — запита той.

— Мистър Уагнър ме прати да закарам листовките.

Бригадирът го погледна косо.

— Уагнър, а? Къде е Сам?

— Сам ли? — загледа го Дейвид.

— Сам е приемчикът, глупако.

— Откъде да знам? — запита Дейвид. Започваше да се ядосва.

Бригадирът на платформата погледна през рамо към оператора на асансьора.

— Да не са уволнили Сам, за да намерят работа на това пишлеме? — подвикна той.

— Не. Видях го горе при една от опаковъчните маси.

Бригадирът на платформата се обърна пак към Дейвид.

— Ей там — посочи той. — До стената.

Листовките бяха струпани на дървени рафтове, на връзки по хиляда. Имаше четири рафта, на всеки по сто двадесет и пет пакета. Дейвид закара вилкоповдигача и постави вилката отдолу. Отпусна цялата си тежест върху дръжките, но шейсетте му килограма не бяха

достатъчни, за да вдигне товара от пода. Дейвид се обърна. Бригадирът на платформата се хилеше.

— Не бихте ли ми помогнали да го вдигна?

Мъжът се изсмя.

— Имам си работа — заяви надменно той. — Кажи на дъртия Норман, че е наел хлапе за мъжка работа.

Дейвид долови възцарилата се на платформата тишина. Огледа се. Операторът на асансьора имаше странна усмивка, изписана на лицето; хилеха се дори шофьорите на камионите. С гняв усети как лицето му пламва. Всички бяха вътре. Очакваха да видят как племенникът на шефа ще си падне на задника. Разсеяно измъкна от джоба цигара и се наклони да я запали.

— Не се пуши на платформата — смъмри го бригадирът. — Щом ти се пуши, върви долу, на улицата.

Дейвид го изгледа за миг, после мълчаливо слезе от рампата и отиде към улицата. Чу избухналия зад гърба му смях. Разнесе се гласът на бригадира:

— Струва ми се, че показахме на малкото чифутско копеле къде му е мястото!

Сви зад сградата и запали цигара. Чудеше се дали всички са се наговорили. Дори и майсторът горе, Уагнър, не бе особено щастлив, когато го видя. Сигурно му беше дал тази задача, защото знаеше, че не е достатъчно тежък, за да повдигне вилката.

Огледа улицата. Отсреща имаше гараж и това го наведе на една мисъл.

Петдесет цента на механика и той се върна, тикайки един хидравличен крик, който гаражът използваше за камиони. Тишина се възцари на платформата, когато го пхна под дървения рафт. Напомпа бързо ръчката и рафтът се вдигна във въздуха.

За по-малко от пет минути Дейвид натовари четирите в асансьора.

— Готово — обърна се той към оператора. — Давай да ги качваме. — Усмихваше се, когато вратата щракна пред намръщеното лице на бригадира.

Когато вратата на асансьора се отвори, мъжете вдигнаха глави от опаковъчните маси.

— Почакай за минутка — нареди той на оператора. — Ще ида да питам Уагнър къде да ги поставя.

Тръгна по коридора към празното бюро на майстора. Обърна се и видя мъжете да го гледат от масите.

— Къде е Уагнър?

Спогледаха се неловко. Най-сетне Шерифа отговори:

— В клозета, да изпуши една цигара.

Дейвид му благодари и се запъти към тоалетната. Майсторът с цигара в ръка разговаряше с друг мъж. Дейвид застана за него.

— Мистър Уагнър?

Уагнър се сепна. Обърна се със странен израз на лицето.

— Какво има, Дейвид? — запита сърдито той. — Не можеш ли да докараш листовките?

Дейвид го изглежда. Значи и той участваше в заговора. Всички участваха. Вътрешно се усмихна горчиво. А вуйчо Бърни бе казал, че това ще бъде тайна.

— Е — продължи нервно майсторът, — кажи, ако не можеш.

— Те са горе. Просто искам да знам къде да ги поставя.

— Вече ги докара? — запита Уагнър. Гласът му изгуби малката следа от увереност, която съдържаше миг преди това.

— Да, сър.

Уагнър хвърли цигарата в писоара.

— Добре — каза той с леко изумено изражение на лицето. — Ще ги оставим в Пети коридор. Ще ти покажа в кои ниши.

Беше почти десет и половина, когато Дейвид изпразни рафтовете и нареди листовките. Остави последния пакет и се изправи. Усещаше бликащата пот и се погледна. Чистата бяла риза, която майка му го бе накарала да облече, бе посивяла от прах. Изтри си челото и отиде при бюрото на майстора.

— Сега какво да правя?

— Петстотин връзки ли бяха? — попита майсторът.

Дейвид кимна. Майсторът му бутна един лист.

— Тогава попълни складовата бележка.

Дейвид погледна листа и взе един молив. Беше фактурата за листовките. „500 000 листовки по 1.00 долар за хиляда = 500.00 долара.“ Скъпа хартия, помисли той, поставяйки инициалите си отдолу.

Телефонът на бюрото звънна и майсторът вдигна слушалката.

— Складът.

Дейвид чу гласа в другия край на жицата, макар че не можеше да различи думите. Уагнър закима с глава.

— Да, мистър Бонд. Току-що пристигнаха. — Погледна Дейвид.
— Донеси ми една от листовките — нареди той, закривайки слушалката с ръка.

Дейвид кимна и изтича надолу по коридора. Измъкна листовка от един пакет и я отнесе на майстора. Уагнър я дръпна от ръцете му и я погледна.

— Не, мистър Бонд. Едноцветна е.

Гласът на другия край на жицата записка. Уагнър се размърда неспокойно и малко след това постави слушалката на вилката.

— Това беше мистър Бонд, от снабдителния отдел.

Дейвид кимна, без да проговори. Уагнър си прочисти гърлото.

— Листовките, които току-що докара, трябвало да бъдат двуцветни.

Дейвид хвърли поглед към черно-бялата листовка. Не виждаше какво толкова са се развълнували. В края на краищата, това бе нещо, което се хвърля и се забравя. Каква разлика, дали е в един или в два цвята.

— Мистър Бонд каза да ги бракуваме.

— Да ги бракуваме? — погледна го изненадан Дейвид.

Уагнър кимна и се изправи.

— Извади ги от нишите и ги смъкни пак долу — разпореди той.
— Мястото ни трябва, новите ще пристигнат следобед.

Дейвид сви рамене. Шибана работа беше тази, щом нещо можеше да се бракува, преди още да бъде платено. Ала това не беше негова грижа.

— Веднага ще се заловя.

Беше дванадесет и половина, когато слезе на товарната платформа, тикайки първия товар листовки. Бригадирът на платформата викна:

— Хей, къде си помъкнал тия?

— Бракувани са.

Бригадирът пристъпи и погледна в асансьора.

— Брак, а? — запита той. — Всичките ли?

Дейвид кимна:

— Къде да ги оставя?

— Няма къде да ги оставиш — заяви бригадирът. — Измитай се горе и кажи на Уагнър да бутне петачка, ако иска да очисти този брак.

Дейвид пак усети как бавно започва да го обзема гняв.

Уагнър беше зад бюрото, когато Дейвид влезе в залата.

— Бригадирът на платформата иска пет долара, за да разкара брака.

— Да, разбира се — каза Уагнър. — Забравих. — Измъкна една тенекиена кутия от бюрото и я отвори. Подаде му петдоларова банкнота. Дейвид я погледна.

— Искате да кажете, че наистина ще му ги дадете? — запита той недоумяващ. Уагнър кимна. — Но това е чудесна вестникарска хартия — отбеляза Дейвид. — Баща ми би я събирал цял ден. Във всеки склад за отпадъци за такъв куп ще дадат петдесет долара.

— Нямаме време да се занимаваме с това. Ето, дай му петте долара и забрави цялата работа.

Дейвид го изгледа. Не виждаше никакъв смисъл в тази история. Бракуваха стока за петстотин долара, преди още да са я платили, после дори не искаха да спестят петдесет долара от нея. Даже плащаха още пет долара, за да се отърват.

Изглежда, че вуйчо му не е чак толкова умен, колкото го считаха, ако така ръководеше нещата. Или просто има късмет. Пое си дълбоко въздух.

— Имам ли право на един час почивка за обяд, мистър Уагнър?

— Разбира се — кимна майсторът. — Всички имаме.

— Редно ли е, ако го взема сега?

— Можеш, веднага щом се погрижиш за листовките.

— Ако нямате нищо против — каза Дейвид, — ще се отърва от тях по време на обедната си почивка.

— Нямам нищо против, обаче не е нужно. Дава ти се цял час за обяд.

— Мога ли да звънна?

Уагнър кимна и Дейвид телефонира на Топлийката в гаража на Шоки.

— Колко бързо можеш да пристигнеш тук с един камион? — попита той, обяснявайки набързо за какво се касае.

— Двайсет минути, Дейви — отсече Топлийката. Настъпи пауза, после Топлийката пак се обади. — Шоки казва, че ще ти вземе само десетачка за камиона.

— Кажу ми, че съм съгласен — бързо отвърна Дейвид. — И донеси чифт боксове. Може да имаме неприятност.

— Готово, Дейви — каза Топлийката.

— Добре. Ще те чакам отпред.

Уагнър го изгледа любопитно, след като остави слушалката.

— Не искам никакви неприятности — настоя нервно той.

Дейвид го изгледа. Щом толкова се бояха от него, значи нямаше да го оставят да си гледа работата, следователно трябваше наистина да им даде основание да се боят.

— Ще разберете, мистър Уагнър, какво значи неприятности, ако вуйчо Бърни научи, че сте прахосали пет долара, за да не вземете петдесет.

Лицето на майстора изведнъж пребледня. Капчици пот избиха по челото му.

— Аз не ръководя нещата — заоправдава се бързо той. — Правя това, което ми наредят от снабдителния отдел.

— Тогава няма защо да се тревожите.

Уагнър върна петдоларовата банкнота обратно в кутията и я мушна в едно от чекмеджетата, след което го заключи. Изправи се.

— Отивам да обядвам — каза той.

Дейвид седна в креслото на майстора и си запали цигара, без да обръща внимание на табелата. Мъжете от опаковъчните маси го наблюдаваха. Изгледа ги мълчаливо на свой ред. След няколко минути по един, по двама те тръгнаха на обяд. Скоро остана само Шерифа.

Старецът вдигна очи от пакета, който завързваше.

— Слушай какво ще ти кажа — обади се той. — Не си струва да бъдеш убит. Онзи Тони долу е казак. Кажу на вуйчо си да ти даде друга работа.

— Как мога да го направя, отче? — попита Дейвид. — Едва се уредих тук. Ако отида да му плача сега, направо ще ме изгони.

Старецът пристъпи към него.

— Знаеш ли къде отидоха всички? — запита той с пискливия си глас. — Не отидоха да обядват. Долу на улицата са. Чакат да видят как Тони ще те пречука.

Дейвид дръпна замислено от цигарата.

— Толкова важни ли са петте долара?

— От всеки наемател в сградата той взема малък подкуп. Не би могъл да допусне да му се изплъзнеш. Това значи да загуби всичко.

— Значи е *shmuck* — изрече Дейвид ядосано. — Аз исках само да си гледам работата. Нищо нямаше да се случи. Той щеше да продължи да си събира рушветите.

Стана и хвърли цигарата на пода. Угаси я с пета. В устата му горчеше. Цялата работа беше глупава. И той не беше по-умен от останалите: остави се да падне направо в капана, който му бяха заложили. Сега връщане нямаше, дори и да искаше. Нито пък би могъл да си позволи да загуби битката долу. Загубеше ли, вуйчо му непременно щеше да узнае. А това би означавало край на работата.

Топлийката го очакваше.

— Къде е камионът? — попита Дейвид.

— Насреща. Донесох боксовете. Какви искаш — гладки или с шипове?

— С шипове.

Топлийката измъкна ръка от джоба и Дейвид пое тежкия месингов бокс. Погледна го. Кръглите, заострени шипове блеснаха зловещо на светлината. Мушна го в джоба.

— Как ще обработваме този тип? — интересува се Топлийката. — По китайски ли?

Това бе изпробвана хватка в китайския квартал. Един отпред, друг отзад. Жертвата се насочваше към този отпред и биваше издебната от втория отзад. При девет случая от десет изобщо не можеше да разбере какво го е ударило. Дейвид поклати глава.

— Не — каза той. — За този ще трябва да се погрижа сам, ако въобще ще има някаква полза.

— Той ще те утрепе — отбеляза Топлийката. — Тежи двадесетина кила повече от теб.

— Ако загазя, притечи ми се на помощ.

— Загазиш ли — каза сухо Топлийката, — едва ли ще мога да ти бъда полезен с друго, освен да те погребя.

Дейвид го погледна и се захили.

— В такъв случай, изпрати сметката на вуйчо ми Бърни. Идеята беше негова. Хайде да вървим.

6.

Да, наистина го чакаха. Шерифът беше прав. Цялата сграда знаеше какво ще става. Даже няколко девойчета от козметичната компания и тази на Анри Франс.

Беше горещо и Дейвид чувстваше потта да избива по дрехите. Платформата представляваше шумно сбирище; хората разговаряха, правеха се, че ядат сандвичите или донесения от къщи обяд. След това преструвките изчезнаха, разговорите и обедите бяха зарязани.

Мълчанието почти го обгърна и той усети любопитните им, привидно отвлечени погледи. Огледа небрежно тълпата. Разпозна неколцина от опаковъчните маси горе. Те извърнаха очи.

Изведнъж се почувства зле. Това беше лудост. Той не беше герой. Какъв бе смисълът? Какво толкова значително имаше в тази възмущаваща работа, че да се остави да го убият заради нея? После съгледа бригадира на платформата и забрави всичко. Нямаше връщане.

Все същата джунгла — улиците на Ийст Сайд, складовете за отпадъци покрай реката, а сега и този склад на Четиридесет и трета улица. Всяко кътче си имаше свой цар, който трябваше да бъде винаги готов за бой, за да запази царството си — защото винаги се намираще някой, дебнеш да му го отнеме.

Внезапното прозрение изпълни Дейвид с прилив на сили и мощ. Такъв беше светът, дори и вуйчо му, седнал на върха на тази пирамида, беше цар сам за себе си. Замисли се колко ли нощи вуйчо му Бърни не спеше, разтревожен за угрозите над собствената му империя.

Царете трябваше да живеят в страх — много повече от другите хора. Те имаха повече за губене. И знаеха — дълбоко в себе си знаеха — че един ден ще дойде краят. Защото и царете бяха човешки същества, мощта им отслабваше, разумът им не можеше да действа така бързо. Царете трябваше да умрат, за да бъдат изместени от наследниците си. Така щеше да стане с бригадира на платформата и с вуйчо Бърни. Един ден всичко това щеше да му принадлежи, защото беше млад.

— Докарай камиона — прошепна той с ъгълчето на устата си.

Топлийката мина по платформата, пресече улицата и стигна до паркирания камион.

Дейвид се обърна и натика крика под най-близката купчина. Напомпа дръжката и платформата бавно се издигна над земята. Докара товара до ръба на площадката в момента, когато Топлийката опря задницата на камиона до площадката и го спря.

— Имаш ли нужда от помощ, Дейви? — попита Топлийката, като се смъкна от кормилото.

— Ще се справя — отвърна Дейвид. Затика натоварения край към камиона и там отпусна скобите. Дървената скара падна върху пода на камиона. Като се върна за следващия товар, хвърли кос поглед към бригадира. Той не бе помръднал.

Слаба надежда обзе Дейвид. Може би грешеше, може би всички те са грешили. Откара и последния товар до камиона и вдигна капака. Е, щеше да мине без бой.

Чу облекчената въздишка на хората по платформата, когато завъртя крана, за да го изкара от камиона. Вдигна поглед. Бригадирът бе застанал там, блокирайки изхода. Дейвид продължи да тика крана към него. Когато го доближи, бригадирът подложи крак на крика и мълчаливо загледа Дейвид в упор. Дейвид погледна крака му. Грубата обувка с дебела подметка и огромен ток лежеше точно пред крика.

Дейвид вдигна поглед към мъжа и се опита да избута крика на платформата. Кракът на бригадира бързо се премести. Дръжката на крика бе изтръгната от ръката на Дейвид и самият крик се плъзна встрани, така че предната му част почти излезе от камиона. Колелата му се завъртяха в празното пространство между товарната платформа и камиона. Възбудена въздишка се понесе из тълпата.

Бригадирът заговори с равен глас:

— Ще ти струва пет долара да слезеш от камиона, чифутче! — каза той. — Ако ги нямаш, ще си останеш там!

Дейвид плъзна ръка в джоба. Металът беше леденостуден, когато нахлузи месинговия бокс на пръстите си.

— Имам нещо за теб — отвърна кротко той, пристъпвайки към него все още с ръка в джоба.

— Ето че поумняваш, чифутче — каза бригадирът, извърщайки поглед от Дейвид към тълпата. Точно в този момент Дейвид го цапардоса. Така, че усети болка в ръката, когато боксът раздра бузата

на бригадира. Сподавен писък се изтръгна от гърдите на бригадира, когато металните шипове разрязаха лицето му като презрял пъпеш.

Извъртя се диво към Дейвид и му нанесе удар отстрани на главата, който го залепи за камиона. Дейвид почувства как вените запулсираха по челото му. Трябваше да се бие бързо, иначе онзи щеше да го убие. Разтърси глава, за да я избистри и вдигна поглед, за да види как шефът на платформата пристъпя към него. Подпря крака отстрани на камиона и използвайки тази допълнителна устойчивост, замахна към лицето на противника.

Ударът въобще не достигна целта. Бригадирът го парира с вдигната ръка, ала това го запрати назад към ръба на платформата. Дейвид отново замахна. Той направи опит да избегне удара, но се олюля и падна от платформата на земята.

Дейвид се наведе над хидравличния крик и погледна към него. Тъкмо се изправяше на ръце и колене. Обърна се към Дейвид, кръвта се стичаше по лицето му, а устните бяха присвити злобно над зъбите.

— Ще те убия за това, чифутско копеле!

Дейвид го изгледа отгоре. Онзи се беше изправил на едно коляно.

— Ти си го пожела, господинчо — каза той и посегна към крика.

Бригадирът на платформата изпищя, когато тежкият крик се стовари отгоре му. После остана да лежи притихнал, с лице към земята, а крикът стоеше върху гърба му като допотопен звяр.

Дейвид бавно се изправи, дишайки тежко. Изгледа тълпата, която бе започнала да се разпръсква с преbledнели от уплаха лица. Топлийката се покатери отзад на камиона. Погледна към бригадира.

— Мислиш ли, че си го пречукал?

Дейвид сви рамене. После мушна месинговия бокс в джоба на приятеля си.

— Най-добре разкарай камиона.

Топлийката кимна и се настани зад кормилото, а Дейвид пристъпи към товарната платформа. Камионът излезе на улицата в момента, когато Уагнър се появи с един полицаи. Полицаят огледа Дейвид.

— Какво е станало?

— Нещастен случай — отговори Дейвид.

Полицаят погледна бригадира.

— Извикайте линейка — бързо разпореи той. — Някой трябва да ми помогне да вдигна това от него.

Дейвид се обърна и тръгна към товарния асансьор. Чу дрънкането на линейката, докато се миеше. Вратата зад гърба му се отвори и той се обърна.

Шерифът бе застанал там с кърпа в ръка.

— Мислех, че може би ще имаш нужда от това.

— Благодаря. — Дейвид взе кърпата и я потопи в топлата вода, след което я поднесе към лицето си. Горещината му действаше успокоително. Затвори очи. Шумът от линейката затихваше.

— Добре ли си? — попита старият човек.

— Всичко с мен е наред — отвърна Дейвид.

Дочу стъпките на стареца. Вратата се затвори след него и Дейвид смъкна кърпата от лицето си. Огледа се в огледалото. Като се изключи малката цицина на слепоочието, не изглеждаше лошо. Изплакна си лицето с хладка вода и го избърса. Остави кърпата на ръба на мивката и излезе.

До стълбището бе застанало момиче, със синя престилка с инициалите на Анри Франс върху джоба. Той спря й я погледна. Стори му се смътно познато. Сигурно беше едно от момичетата, присъствали долу. Усмихна му се дръзко, разкривайки не особено хубави зъби.

— Вярно ли, че си племенник на стария Норман?

Той кимна.

— Фреди Джоунз от вашата лаборатория казва, че ставам за киното. Накара ме да му позирам.

— Да?

— Снимките са тук. Искаш ли да ги видиш?

— Ами да, разбира се.

Тя се усмихна и извади няколко снимки от джоба. Той ги взе и ги разгледа. Този Фреди, който и да беше, знаеше да прави снимки. Тя изглеждаше много по-добре, когато не се усмихваше. И без дрехи.

— Харесват ли ти?

— М-да.

— Можеш да ги задържиш — каза тя.

— Благодаря.

— Ако ти падне случай някой път, покажи ги на вуйчо си — бързо добави тя. — Много момичета са влезли в киното по този начин.

Той кимна.

— Видях какво стана долу. Крайно време беше Тони да си го получи.

— Не го ли харесваш?

— Никой не го обича — обясни тя. — Но всички се боят от него. Ченгето ме разпита какво е станало. Казах му, че е злополука. Крикът паднал отгоре му.

Погледнах я в очите. Честен и открит поглед.

— Симпатичен си — каза тя. — Харесваш ми. — Извади нещо от джоба и му го подаде. Приличаше на малка туба аспирин, обаче надписът беше „Henri France De Luxe“. — Хич не се тревожи — продължи тя. — Най-доброто ни качество. Можеш да четеш вестник през него. Сама съм го проверявала и пакетирала.

— Благодаря.

— Трябва де се връщам на работа — приключи тя. — Ще се видим.

— Ще се видим.

Погледна малката кутийка в ръката си и я отвори. Права беше. Можеше да се чете през него. На дъното имаше листче хартия. На него с черен молив бе написано името Вети и един телефонен номер.

Уагнър седеше зад бюрото, когато Дейвид влезе.

— Извади голям късмет — посрещна го той. — Докторът каза, че Тони имал само мозъчно сътресение и няколко счупени ребра. Ще му сложат дванайсет шева на бузата обаче.

— Той е имал късмет — каза Дейвид. — Беше нещастен случай.

Погледът на майстора се сведе под неговия.

— Гаражът отсреща поиска десет долара, за да поправи крика.

— Ще им ги дам утре.

— Няма нужда — бързо каза Уагнър. — Вече им платих.

— Благодаря.

Майсторът пак вдигна поглед. Очите му срещнаха тези на Дейвид.

— Ех, да можехме да забравим случилото се тази сутрин — каза той с глух глас. — Да започнем всичко отново.

Дейвид го изгледа за миг. После се усмихна и протегна ръка.

— Казвам се Дейвид Улф — заяви той. — Трябва да се представя на майстора, за да ми даде работа.

Майсторът погледна ръката на Дейвид и я стисна.

— Аз съм Джек Уагнър, майсторът — каза той. Ръкостискането му беше уверено. — Ела да те представя на момчетата.

Когато Дейвид се обърна към опаковъчните маси, всички мъже му се усмихваха. Изведнъж бяха престанали да бъдат чужди. Бяха приятели.

7.

Бърнард Норман влезе в нюйоркската си кантора. Беше десет сутринта и очите му блестяха и искряха, а бузите бяха порозовели от зимния въздух след кратката разходка от хотела дотук.

— Добро утро, мистър Норман — поздрави секретарката. — Приятно ли пътувахте?

Той ѝ се усмихна, влизайки в частния си кабинет. Отвори прозореца. Застоя се там, вдишвайки студения свеж въздух. Ах, това беше природа. Не като вечното еднообразие на Калифорния.

Норман отиде до бюрото и взе пура от овлажнителя. Запаля я бавно, наслаждавайки се на тежкия хавански аромат. Дори и пурите имаха по-приятен аромат в Ню Йорк. Ако имаше време, можеше да прескочи и до Ретнърс на Диленси стрийт и да похапне блини за обяд.

Седна и се залови да изучава докладите, лежащи на бюрото му. Закима доволно. Приходите от обмените далеч надхвърляха миналогодишните. Прегледа рецензиите и отзивите в пресата. „Норман Тиътър“, салонът, в който изнасяше премиерите на Бродуей, бе в непрекъснат възход, след като освен филмите бяха започнали да представят и пиеси. Вървеше не по-зле от „Стейт“ на Лоуи и „Палас“. Прегледа следващите няколко документа, после спря и проучи доклада за „Парк Тиътър“. Среден сбор от четири хиляди и двеста долара седмично през последните два месеца. Сигурно имаше грешка. „Парк“ никога не бе стигал повече от три хиляди. Той бе третостепенен салон от по-непопулярната страна на Четирнадесета улица.

Норман се задълбочи в доклада и очите му се спряха на една графа, означена „Персонални премии“. Възлизаха на триста седмично. Присегна към телефона. Някой трябва да е полудял. Той никога не би одобрил такива премии. Сигурно целият доклад беше объркан.

— Да, мистър Норман? — долетя гласът на секретарката.

— Кажи на Ърни да си дотътри задника при мене — нареди Норман. — Веднага.

Остави слушалката. Ърни Холи бе касиерът му. Той щеше да оправи това.

Холи влезе; очите му почти не се виждаха зад дебелите стъкла.

— Как си, Бърни? — запита той. — Добре ли пътува?

Норман потупа доклада на бюрото.

— Каква е тая работа с „Парк Тиътър“? — попита той. — Нищо ли не можете сами да свършите, копелета такива?

Холи погледна объркано.

— „Парк“ ли? Дай да видя.

Норман му подаде доклада и се облегна на стола, пафкайки яростно пурата. Холи вдигна поглед.

— Не виждам нищо неправилно.

— Не виждаш, а! — саркастично попита Норман. — Мислиш, че не знаая, че от построяването си „Парк“ никога не е стигал повече от три хиляди седмично. Да не ме вземаш за кръгъл глупак?

— Сумата в доклада е точна, Бърни. Ревизорите ни проверяват всяка седмица.

Бърни се намръщи.

— А какви са тези персонални премии? Две хиляди и четиристотин долара за последните два месеца! Да не ме вземаш за луд? Никога не съм одобрявал подобно нещо.

— Одобри го, Бърни — настояваше Холи. — Това са двацет и петте процента премии на ръководството, които установихме, за да превъзмогнем спадането след Коледа.

— Но за база взехме максималния сбор — отсече Норман. — Пресметнахме, че няма да ни струва много. Каква цифра използвахме за „Парк“?

— Три хиляди.

Бърни погледна доклада.

— Тук има някакъв номер — заключи той. — Тобмън направо ни е грабил. Ако не е, как се е получило, че изведнъж качва на четири хиляди и двеста?

— Тобмън сега не е директор. Веднага след Коледа излезе да си оперира апендикса.

— Неговият подпис стои под доклада.

— Това е просто гумен печат. Всички директори имат такива.

— Кой тогава ръководи театъра? — запита Норман. — Кой е този умник, който ни измъква по триста долара седмично?

Холи се размърда неспокойно.

— Бяхме натясно, Бърни. Тобмън ни заряза в лошо време и нямахме кого друг да назначим.

— Стига си го усуквал, а казвай направо — сряза го Норман.

— Твоят племенник — Дейвид Улф — Промълви неохотно касиерът.

Норман заудря театрално главата си с ръце.

— Ой! Трябваше да го предвидя.

— Нямаше какво да правим. — Холи присегна нервно за цигара. — Но хлапакът свърши хубава работа, Бърни. Свърза се с всички околни магазини, бутна им по няколко гратиса, направи известни отстъпки и два пъти залива квартала с листовки. Дори организира така наречените семейни вечери в понеделник и четвъртък, когато са най-ниски сборовете. Цяло семейство влиза за седемдесет и пет цента. Струва си. Продажбите на пуканки и бонбони нараснаха четворно.

— А какво ни струват допълнителните премии?

Холи пак се размърда неспокойно.

— Увеличиха малко оперативните разходи, но сметнах, че си струва.

— Е? — настоя Норман. — С колко?

Холи вдигна доклада. Прочисти си гърлото.

Към осем, осемстотин и петдесет седмично.

— Нещо към осемстотин, осемстотин и петдесет седмично — повтори саркастично Бърни. Стана на крака и загледа касиера. — Сбирщина shmucks работят за мен — викна ненадейно той. — Цялото увеличение не представлява нищо за вас. Но за него е чудесно. Триста долара допълнително слага в джоба си седмично.

Обърна се и гневно отиде до прозореца. Загледа се навън. Студеният въздух нахлуваше през отвореното стъкло. Ядосано затвори прозореца. Времето беше ужасно тук, не топло и слънчево като в Калифорния.

— Аз не бих казал това — отвърна Холи. — Като пресметнем брутната сума, включително продажбите на концесия, ни остават сто и петдесет седмично повече.

Норман се обърна.

— Той харчи седмично деветстотин долара наши пари, за да докара за себе си триста. Може би ще трябва да му благодарим, че ни

оставя да задържим сто и петдесет? — гласът му стигна до крясък. — Или може би за това, че още не е измислил начин да ни измъкне и тях?

Върна се разгневен до бюрото.

— Не зная какво става, но винаги, когато дойда в Ню Йорк, ми сервира по нещо! — Захвърли пурата в кошчето за отпадъци и извади друга от овлажнителя. Мушна я между устните си и започна да я предъвква.

— Идвам преди година и половина в Ню Йорк и какво намирам? Работил е в склада малко повече от година вече изкарва повече оттам, отколкото ние. Печели хиляда годишно само от продажбата на бракувани листовки, две хиляди от продажбата на порнографски снимки, които печата със стотици на наша фотохартия в нашата лаборатория. Уговорил се с всички наши служби из цялата страна да им продава презервативи на едро. Добре, че го спрях навреме, иначе всички можехме да попаднем в затвора.

— Но трябва да признаеш, Бърни, че никога складът не е функционирал така гладко — вметна Холи. — Непрестанното завъртане на инвентара ни икономиса цяло състояние за повторни поръчки.

— Ха! — противеше се Норман. — Да не смяташ, че е мислил за нас, организирайки това? Не ставай глупак! Седмичната му заплата беше седемнайсет долара, а идваше на работа с Буик за две хиляди и триста.

Бърни драсна клечка кибрит и я поднесе към пурата, дръпвайки ожесточено, докато я разпали. После издуха облак дим и хвърли клечката в пепелника.

— Назначавам го за помощник-директор в салона „Норман“. Сега всичко ще се оправи, мисля си аз. Какви неприятности може да ми докара в една такава голяма фирма? Неприятности ли? Охо! — той се изсмя горчиво. — Когато се връщам след шест месеца, намирам, че е превърнал театъра в публичен дом и тотализатор! Изведнъж всички водевилни групи в страната искат да играят при „Норман“. Че защо пък не? Да не би „Стейт“ на Лоуи или „Палас“ да имат най-хубавите разпоредители на Бродуей, готови да подлагат задник от десет сутринта до един през нощта? Да не би „Стейт“ или „Палас“ да имат помощник-директор, който приема залози за всяко надбягване в страната, без да става нужда да напускаш гримьорната си?

— Но Галагър и Шийн, Вебер и Фийлдс — всички играха в театъра, нали? — припомни му Холи. — И все още играят. Това ни създаде престижно име.

— Добре, че го измъкнах оттам и го пратих при Хопкинс в Бруклин, преди да ни е спипала моралната полиция — не отстъпваше Норман. — Сега няма за какво да се тревожа, мисля си аз. Какво ще ни стори в Бруклин? Връщам се на Крайбрежието спокоен. Ще мога да си отдъхна и да забравя.

Изведнъж Норман отново скочи на крака.

— А само след шест месеца се връщам и какво намирам? Той се подиграва с цялата компания. И печели повече от един заместник-президент.

Холи го погледна.

— Може би точно това трябва да направиш.

— Какво?

— Да го назначиш за заместник-президент — обясни Холи.

— Но... но той е още хлапак — каза Норман.

— Миналия месец навърши двадесет и една години. Той е точно такъв младеж, какъвто бих желал да имаме на наша страна.

— Не — отсече Норман, като се отпусна пак в стола си. Внимателно изглежда касиера. — Колко получава сега?

— Триста и петдесет седмично — бързо отговори Холи. Норман кимна.

— Изкарай го оттук и го прехвърли в рекламния отдел на студиото — каза той. — Там няма да ни създава бели. Лично ще го наблюдавам.

Холи кимна и се изправи.

Бърни почака касиерът да напусне кабинета, преди да посегне към телефона. Ще се обади на сестра си и ще ѝ каже да не се безпокои. Той ще заплати разносните им по пренасянето в Калифорния. После се сети. Тя нямаше телефон и ще трябва да я викат от сладкарницата долу. Върна слушалката. Ще прескочи да се види с нея, след като се наобядва. Тя никога не излизаше. Винаги си беше вкъщи.

Изпита странно чувство на гордост. Този негов племенник беше умно момче, макар да имаше налудничави идеи. С малко надзор от негова страна — нещо, което момчето никога не бе получавало от баща

си, кой знае какво би излязло. Момчето можеше да иде далеч. Усмихна се на себе си и взе отново доклада. Сестра му се оказа права.

Кръвта вода не става.

8.

Хари Ричардс, началникът на охраната на студиото, беше в портиерната, когато Невада спря пред главния портал. Той излезе от кабинката и му протегна ръка.

— Мистър Смит, радвам се да ви видя отново.

Невада отвърна на усмивката, зарадван от видимата сърдечност. Ръкуваха се.

— И аз се радвам, Хари.

— Отдавна не сме се виждали — отбеляза Ричардс.

— Така е — усмихна се Невада. — Седем години.

За последен път бе идвал в студиото малко след пускането на „Ренегатът“ през 1930.

— Имам среща с Дан Пиърс.

— Очаква ви — каза Ричардс. — Сега работи в стария кабинет на Норман.

Невада кимна. Включи на скорост и Ричардс се дръпна от колата.

— Надявам се всичко да се уреди, мистър Смит. Ако се върнете, ще бъде като в доброто старо време.

Невада се усмихна и подкара колата към административната сграда. Поне едно нещо не бе се променило в студиото. Тук нямаше никакви тайни. Всеки знаеше какво става. Очевидно знаеха повече и от него. Той знаеше само това, което бе прочел в телеграмата на Дан.

Беше се върнал от пасищата и я откри на масичката в преддверието. Взе плика и бързо го разкъса.

ИМАМ ВАЖНА ФИЛМОВА СДЕЛКА ЗА ТЕБ.
МОЛЯ ВЕДНАГА ДА СЕ СВЪРЖЕШ С МЕН. ДАН
ПИЪРС.

Марта влезе в хола, докато я четеше. Бе сложила престилка върху роклята, тъй като идваше от кухнята.

— Обядът е почти готов — каза тя. Той й подаде телеграмата.

— Дан Пиърс има филмова сделка за мен.

— Трябва да са натясно — промълви тихо тя. — Защо иначе се сещат за теб след всичките тези години?

Той сви рамене и се престори на незаинтересуван, какъвто всъщност не беше.

— Може и да не е това — упорстваше той. — Джонас не е като Бърни Норман. Може нещата да са се променили, откак той закупи студиото.

— Надявам се — каза тя. Гласът ѝ се пооживи. — Само не ми се иска пак да те използват. — Обърна се и отново отиде в кухнята.

Той се загледа след нея. Затова именно я харесваше. Беше стабилна и можеше да разчита на нея. Държеше само на него и на никой друг; нито дори на себе си. Просто нещо му подсказваше, че ще бъде така, когато се ожениха преди две години. Вдовицата на Чарли Добс бе типът жена, за която трябваше да се ожени преди много, много години.

Последва я в кухнята.

— Трябва да прескоча до банката в Лос Анжелос за онези четиристотин хектара, които купувам от Марчисън — убеждаваше се той. — Нищо не ми пречи да прескоча да видя какво е наумил Дан.

— Така е — съгласи се тя, оставяйки каничката с кафе на масата.

Той прекрачи един стол и си напълни чашата.

— Знаеш ли какво — заяви внезапно той, — ще отидем заедно и ще отседнем в „Амбасадор“, както правехме навремето.

Тя се обърна и го изгледа. Дълбоко в очите му се таеше някаква искряща възбуда. Тогава именно разбра, че е готов да се върне, ако имаше и най-малка възможност. Не че се нуждаеше от пари. Невада беше богат човек във всяко отношение. Всичко му носеше приходи: шоуто „Дивият Запад“, което все още използваше името му; ранчото в Рено, в което той и покойният ѝ съпруг бяха съдружници; говедовъдното ранчо тук, в Тексас, където живееха.

Не, не бе заради парите. Той отхвърли едно предложение за аванс от един милион долара срещу процентите от права върху поземлените богатства в северната част на имота. В съседния до неговия участък — бе открит нефт. Но той искаше да запази ранчото такова, каквото си бе; не искаше нефтените сонди да щръкнат в земите му.

Беше заради вълнението, тръпката, когато ходеше по улицата и хората го разпознаваха, а децата го наобикаляха или възторжено го сочеха. Но сега те си имаха други герои. Това именно му липсваше. Това — и Джонас.

В крайна сметка може би именно Джонас. Джонас бе синът, който никога не бе имал. Всичко друго беше заместител, дори и самата тя. За миг изпита съжаление към него.

— Какво ще кажеш? — попита той, като я погледна.

Прилив на нежност бликна в нея. Винаги бе така. Дори преди години, когато бяха млади и той беше дошъл от Тексас в ранчото край Рено, където се бяха установили с Чарли. Изморен, измъчен и преследван от закона, той се бе появил с изтерзан, самотен поглед в очите. Дори и тогава бе почувствала безкрайната негова доброта.

Тя му се усмихна.

— Наистина ще бъде чудесно — каза тя почти свенливо.

— Това е гадна работа — каза Дан. — Не правим вече филми. Превърнали сме се на фабрика. Трябва да даваме поне по един филм на месец.

Невада се излегна на стола и се усмихна.

— Изглежда ти понася, Дан. Не изглеждаш съсипан от това.

— Отговорността ме убива. Но работата си е работа.

Невада го изгледа хитро. Пиърс бе напълнял.

— Но май изкарваш добри парици?

Дан разпери ръце.

— Знаех, че няма да получа съчувствие от теб, Невада.

Двамата се разсмяха; Дан погледна към бюрото. Когато вдигна очи, лицето му беше сериозно.

— Предполагам, че те е озадачила моята телеграма?

— Затова съм тук — кимна Невада.

— Радвам се, че дойде — каза Пиърс. — Когато изскочи тази сделка, веднага се сетих за теб.

— Благодаря — каза Невада. — Къде е уловката?

Очите на Дан станаха кръгли и едри, когато се престори на засегнат.

— Невада, миличък — запротестира той. — Така ли се говори на стар приятел. Аз бях твой импресарио. Кой ти намери първата работа в киното?

Невада се усмихна.

— Кой пързулна шоуто, като разбра, че може да изкара повече пари от „Буфало Бил“?

Пиърс махна пренебрежително с ръка.

— То бе много отдавна, Невада. Изненадвам се, че въобще го споменаваш.

— Само за да не извъртаме нещата, Дан — каза Невада. — И така, какво имаш предвид?

— Нали знаеш как се продават филмите днес? — запита Пиърс и продължи, преди Невада да отговори. — Продаваме за цяла година предварително. Толкова първокласни, толкова второкласни, толкова приключенски, толкова филми на ужасите и толкова уестърни. Може би десет на сто от програмата е заснета след приключване на продажбите, останалите ги правим после. Затова ти казвам, че е гадна работа. Щастливи сме, ако можем да изпреварваме договореностите си.

— Защо не си осигурите запас от заснети филми? — запита Невада. — Това би разрешило проблемите ви.

Дан се усмихна.

— Би могло, но не разполагаме с излишни пари. Все чакаме да постъпят мангизите от текущите филми, за да произведем следващия. Омагьосан кръг.

— Още не съм чул предложението — напомни Невада.

— Веднага ще го изложя. Мисля, че мога да разговарям откровено с теб.

Невада кимна.

— Джонас ни държи изкъсо с парите — започна Дан. — Не че се оплаквам, може би Джонас е прав. Поне не загубихме пари миналата година и за пръв път от почти пет години приключихме без загуби. А за тази година отделът по продажбите мисли, че можем да пласираме четиринадесет уестърни.

— Звучи чудесно — вметна Невада.

— Не разполагаме с пари да ги произведем. Но банката ще ни отпусне заем, ако ти си звездата в тях.

— Сигурен ли си? — запита Невада. Пиърс кимна.

Говорих лично с Морони. Той намира, че идеята ми е чудесна.

— Колко ще те авансират? — запита Невада.

— Четиридесет хиляди за филм.

Невада се разсмя.

— За всички разходи по снимането?

Дан кимна. Невада стана.

— Благодаря, приятелю.

— Почакай за минутка, Невада — каза Дан. — Изчакай да свърша. Не вярвам да мислиш, че съм те извикал тук, без да ти дам възможност да изкараш малко пари, нали?

Невада мълчаливо се настани отново в стола.

— Зная какво ти е мнението за набързо скалъпените филми — продължи Дан. — Но повярвай ми, тези ще бъдат съвсем различни. Все още разполагам с декорите на „Ренегатът“. Ще ги пооправим малко и ще станат като нови. Ще използвам най-добрите от производствения персонал. Давам ти право на избор за режисьор и кинооператор. Същото важи и за сценариста и продуцента. Прекалено много те ценя, миличък, за да те изпързялям.

— Чудесно — каза Невада. — Но за какво се предполага, че ще работя? Да изкарам пари за тютюн?

— Мисля, че имам какво да ти предложа. Накарах счетоводителите да се поразровят и пресметнат какъв е начинът да изкараш някоя пара, вместо да дадеш всичко за проклетите данъци, които Рузвелт наложи.

Невада го изгледа.

— Не звучи лошо.

— Ще ти плащаме десет хиляди на филм — заобяснява Дан. — Това прави по пет хиляди седмично, тъй като всеки филм ще заснемаме за две седмици. Отсрочваш плащането, докато постъпят първите приходи, а ние ще ти осигурим пълни права над филма след седем години. Всичко ще бъде твое, негативи и копия — всичко. Тогава, ако пожелаеш, ще можем да ги откупим отново. Така ще си докараш цяло състояние.

Лицето на Невада остана безизразно.

— Звучиш ми също като Бърни Норман — отбеляза той. — Сигурно се дължи на кабинета.

Пиърс се засмя.

— Разликата е там, че сега него го няма, за да те преметне. Аз няма да го направя. Искam само тази фабрика да не замира.

— Какво ще използваме за сценарии?

— Не исках да се задълбочавам натам, преди да съм разговарял с теб — бързо каза Дан. — Знаеш, че винаги съм държал много на усета ти за сценарии.

Невада се усмихна. От отговора на Пиърс разбра, че за сценарии още въобще не се е мислило.

— Важното ще бъде филмите да се изградят върху характер, който хората могат да възприемат като достоверен.

— Точно тъй го чувствах и аз — възкликна Дан. — Мислех си ти да го играеш. Всеки път ще имаш различно приключение. Нали разбираш, изпълнено с всички стари номера, трикове, стрелба.

Невада поклати глава.

— Н-не. Това не ми харесва. Винаги изглежда неестествено. Джийн Остри и Рой Роджърс го правят в „Рипъблик“. Пък и не вярвам някой да го вземе за нормално. С тези мои вече бели коси.

Пиърс го погледна.

— Винаги можем да ги боядисаме.

— Не, благодаря ти — усмихна се Невада. — Някак свикнах с тях.

— Ще мине и така — настоя Дан. — Дори ако трябва да измъкнем нещо от Зейн Грей или Клерънс Мълфорд. Само дай съгласието си и готово.

Невада стана.

— Остави ме да си помисля малко — каза той. — Ще го обсъдя с Марта и ще ти се обадя.

— Чувах, че пак си се оженил — сети се Дан. — Моите закъснели благопожелания.

Невада се запъти към вратата. На половината път се спря и обърна глава.

— Между другото — запита той, — как е Джонас?

За пръв път, откак се бяха срещнали, Пиърс изглежда се поколеба.

— Добре, надявам се.

— Надяваш се? — учуди се Невада. — Защо? Не си ли го виждал?

— Не съм — от Ню Йорк, преди около две години — отговори Пиърс. — Когато взехме компанията.

— И оттогава не си го виждал? — запита недоумяващ Невада. — Никога ли не идва в студиото?

Дан се загледа в бюрото. Изглеждаше объркан.

— Никой вече не го вижда. От време на време, ако имаме късмет, говори с нас по телефона. Понякога идва тук. Но винаги късно нощем, когато никой от нас не е насам. Научаваме, че е бил тук от бележките, които оставя.

— А в случаите, когато се решава нещо важно?

— Телефонираме на Макалистър, който уведомява Джонас, че искаме да разговаряме с него. Някой път той ни телефонира обратно. В повечето случаи просто съобщава на Мак как да се уреди въпросът.

Изведнъж Невада усети, че Джонас се нуждае от него. Хвърли поглед към Дан.

— Е, аз не мога да реша този въпрос, докато не поговоря с Джонас.

— Нали току-що ти казах, че никой не го вижда?

— Искаш ли да ти правя филмите? — запита Невада.

Пиърс го изгледа вторачено.

— Може дори да не е в страната. Понякога по цял месец не го чуваме.

Невада отвори вратата.

— Мога да почакам — каза той.

9.

— Ще останеш ли на вечеря, Дювидел?

— Не мога, мамо — каза Дейвид. — Минах само да видя как си.

— Как съм? Аз съм си както винаги. Артритът ме тормози малко. Не съвсем много, не съвсем малко. Както винаги.

— Трябва по-често да излизаш на слънце. Ти не виждаш тук повече слънце, отколкото в Ню Йорк.

— Но имам син — каза мисис Улф, — макар че никога не го виждам. Макар че живее в хотел. Веднъж на три месеца, може би, ще дойде. Сигурно трябва да се радвам, че въобще идва.

— Хайде остави, мамо. Знаеш колко съм зает.

— Вуйчо ти Бърни намираше време да се отбие у дома всяка вечер — каза майка му.

— Други времена бяха тогава, мамо — каза неубедително той. Не можеше да й каже, че нейният брат бе известен из цял Холивуд като „сутрешен“ човек. И че вуйна Мей би го убила, ако не се прибереше. Пазеше го по-строго, отколкото правителството охраняваше Форт Нокс.

— Тук си вече цяла седмица и едва за втори път идваш да ме видиш. И то нито веднъж за вечеря!

— Скоро ще дойда на вечеря, мамо. Обещавам.

Тя го изгледа проникателно.

— Четвъртък вечерта ли? — изведнъж определи тя.

Той я изгледа изненадано.

— В четвъртък ли? Защо в четвъртък, тъй изведнъж?

Загадъчна усмивка се появи на лицето й.

— Искам да те запозная с някого — каза тя. — Много е симпатичен.

— Уф, мамо — изпъшка той. — Пак ли някое момиче?

— А какво лошо има в това да се запознаеш с едно хубаво момиче? — запита майка му докачено. — Много е симпатична, Дейвид, повярвай ми. От богато семейство. Образована на всичко отгоре.

— Но, мамо, аз не искам да се запознавам с никакви момичета. Нямам време.

— Време ли нямаш? — подхвана майка му. — Вече си на тридесет години. Време ти е да се ожениш. За някое симпатично момиче. От порядъчно семейство. Не да прекарваш цялото си време из нощните клубове с някакви shiksas.

— Работата ми е такава, мамо. Трябва да излизам с тях.

— Всичко, което иска да прави, той го кръщава „работа“ — заяви тя риторично. — Не иска ли, пак било работа. Кажи, ще дойдеш ли на вечеря или не?

Изглежда майка си за миг, после сви примирено рамене.

— Да, мамо. Ще дойда. Но няма да стоя дълго. Рано ще си тръгна. Имам да върша куп работи.

Тя се усмихна доволно.

— Добре — каза тя. — Само не закъснявай. В седем да си тук. Точно.

Като се върна в хотела, намери бележка веднага да се обади на Дан Пиърс.

— Какво има, Дан? — запита той по телефона.

— Знаеш ли къде е Джонас?

Дейвид се засмя.

— Това име ми се струва познато.

— Остави шегите — изнервничи Дан. — Питам сериозно. Единственият начин да накараме Невада да направи уестърните е, ако Джонас поговори с него.

— Наистина ли смяташ, че ще се съгласи? — запита на свой ред Дейвид. Той лично не бе допускал, че Невада ще приеме. Нямаше нужда от пари и всички знаеха мнението му за едnodневките.

— Ще се съгласи — настоя Дан, — след като поговори с Джонас.

— И аз бих желал да си поговоря с него — отбеляза Дейвид. — Правителството отново повдига въпроса за тръстовете.

— Зная — каза Дан. — Профсъюзите ми дишат във врата. Не зная докога ще мога да издържа; не мога да ги метна, че сме бедни — видяха отчета за миналата година. Знаят, че вече сме изплували и ще имаме печалби догодина.

— Мисля, че ще бъде най-добре да поговорим с Мак. Да го държим в течение. Струва ми се, че две години без заседание са

премного.

Но и Макалистър не знаеше къде се намира Джонас. Когато Дейвид остави слушалката, усети, че е силно раздразнен. Все едно да работиш във вакуум. Накъдето и да се обърнеш, нищо. Можеше само да се опитваш да правиш сделки. Все сделки. Да ги трупаш една върху друга като безкрайна пирамида. Търгуваше с Фокс, Лоуи, „РКО“, Парамонт, Уорнър. Даваше филми за техните киносалони, те му даваха за неговите. Можеше да стоиш само на един крак, след това да пристъпиш на другия.

Чудеше се защо Джонас възприе такова отношение към тях. Не постъпваше така с другите си предприятия. „Корд Еъркрафт“ бе вече един от гигантите в самолетостроенето. „Интерконтинентал Еърлайнз“ и „Корд Пластикс“ успешно конкурираха Дюпон.

Но що се отнасяше до филмовата компания, едва се държаха да не потънат. Рано или късно, Джонас трябваше да разбере това. Или щеше да остане в бранша, или да се измъква. Човек трябваше да бута напред. Филмовият бранш бе динамичен. Спреш ли да снимаш, значи си мъртъв.

Дейвид бе продължил да снима, доколкото можеше. Беше доказал, че компанията може да се задържи. Но ако трябваше да продължават така, действително имаше нужда от нещо голямо. Сделка или филм, на него му бе все едно.

Всъщност, той май предпочиташе сделките. Бяха по-безопасни и изложени на много по-малък риск от провал, отколкото една суперпродукция. Дисней, Голдуин и Бонър търсеха нови пътища. Всички те вадеха големи филми, добре финансирани и преди всичко лично гарантирани от самите тях. Той очакваше отговора на хората, които бе изпратил да сондират Голдуин и Дисней. Вече се бе срещнал веднъж с Морис Бонър. Но одобрението за подобна сделка трябваше да дойде от Джонас. От никой друг.

Бонър искаше същите условия, които Хол Уолис имаше при „Уорнърс“ или Занук при „Туенти Сенчъри Фокс“ — пълни права върху сценария, собствено производство на четири по-големи проекти през годината, лични акции от компанията.

Цената бе висока, но си заслужаваше да се заплати, щом човек иска най-доброто. Скурас не се бе поколебал, когато поиска Занук.

Един такъв човек можеше да покачи оборота с двадесет милиона. Това бе разликата между съществуването и истинското богатство.

И къде ли е Джонас? Джонас държеше единствения ключ, който можеше да разтвори златната врата.

— Търси ви някой си Ървинг Шварц — изчурулика секретарката по вътрешния телефон. Дейвид свъси вежди.

— Какво иска? Не познавам никакъв Ървинг Шварц.

— Той казва, че ви познавал, мистър Улф. Каза да ви спомена за Топлийката.

— Топлийката?! — възкликна Дейвид. И се разсмя. — Защо не каза веднага? Свържи ме.

Апаратът превключи, когато девойката прехвърли разговора.

— Топлийка! — сърдечно поздрави Дейвид. — Какъв дявол те е довел насам? Как си?

Топлийката тихо се засмя.

— Добре съм. А ти, Дейви?

— Да. Макар че работя като пес.

— Зная — отговори Топлийката. — Чух куп хубави неща за теб. Човек се чувства някак по-добре, когато узнае, че някои от приятелите му от детинство преуспяват.

— Не е кой знае колко. Все още е само бачкане. — Започваше да му прилича на опипване на почвата. Бързо запресмята колко струва старото приятелство. Петдесет, сто?

— Бачкане, но е важно, нали?

— На мен ми стига — каза Дейвид, готов да смени темата. — Какво ще кажеш за себе си? Какво правиш насам?

— Карам я горе-долу. Сега живея тук. Имам къща в Колдуотър Каниън.

Дейвид едва не подсвирна. Старият му приятел се бе уредил добре. Началната цена на къщите там започваше от седемдесет и пет хиляди нагоре. Поне не ставаше дума за опипване.

— Чудесно! — възкликна той. — Дяволски дълъг път си изминал от Ривингтън стрийт дотам.

— Наистина. Искам да те видя, Дейви.

— Аз също — каза Дейвид. — Но съм страшно вързан с работа тук.

Гласът на Топлийката беше все така спокоен, но настоятелен.

— Знам, че си, Дейви — изрече той. — Ако не смятах, че е важно, нямаше да те безпокоя.

Дейвид се замисли за миг. Щом не беше опипване, какво можеше да бъде толкова важно?

— Слушай какво — покани го той. — Защо не дойдеш в студиото? Можем да обядваме тук, след което ще те разведе из него.

— Не става, Дейви. Трябва да се срещнем някъде, където никой няма да ни види.

— Тогава да се срещнем у вас?

— Също не става — отговори Топлийката. — Нямам доверие на прислугата. Същото важи и за ресторантите. Някой може да ни подуши.

— Не можем ли да разговаряме по телефона?

Топлийката се изсмя.

— Не се доверявам особено и на телефоните.

— Почакай — сети се Дейвид изведнъж. — Довечера съм на вечеря при мама. Ела да вечеряш с нас. Тя живее в Парк Апартмънс, Уестууд.

— Това звучи добре. Все още ли прави онези Knaidlach в супа с птича мас?

Дейвид се разсмя.

— Разбира се. А и подлютените кюфтенца ти прерязват стомаха. Ще си помислиш, че никога не си напускал дома.

— Готово — каза Топлийката. — В колко часа?

— Седем.

— Ще дойда.

Дейвид остави слушалката, все още озадачен какво ще иска Топлийката. Не можа да се чуди дълго, тъй като Дан влезе в кабинета, възбуден, с пламнало лице и блеснали от потта бузи.

— Обади ли ти се току-що някой си Шварц?

— Да — отвърна Дейвид изненадано.

— Ще се срещнеш ли с него?

— Довечера.

— Слава богу! — въздъхна Дан и се строполи на един стол пред бюрото. Измъкна кърпа и я прокара по лицето си.

Дейвид го изглежда любопитно.

— Какво толкова важно има в това, че ще се срещна с приятел, с когото съм израснал заедно?

Дан вторачи поглед в него.

— Не знаеш ли кой е той?

— Зная, разбира се — каза Дейвид. — Живееше в съседската къща на Ривингтън стрийт. Заедно ходехме на училище.

Дан се изсмя високомерно.

— Твоят приятел от Ийст Сайд е изминал дълъг път. Изпратиха го тук преди шест месеца, когато Биоф и Браун загахиха. Официално е от профсъюза, но същевременно е един от синдиката на мафията на Западното крайбрежие.

Дейвид вторачи изумен поглед в него.

— Надявам се, че ще се разбереш с него — добави Дан. — Защото, бог ми е свидетел, аз се опитах и не сполучих. Ако не успееш и ти, след една седмица — край на работата. Ще имаме най-голямата, най-пъклената стачка, която можеш да си представиш. Ще затворят всичко. Студиото, киносалоните, всички производства.

10.

Дейвид хвърли поглед към масата, следвайки майка си в кухнята. Бяха приготвени прибори за пет души.

— Не ми каза, че каниш цяла компания за вечеря.

Майка му, която надзърташе в тенджерата на печката, попита, без да се обръща:

— Може ли едно симпатично момиче да дойде за пръв път на вечеря при младеж без родителите си?

Дейвид сподави въздишката си. Очертаваше се по-зле, отколкото бе очаквал.

— Впрочем, мамо — обади се той, — сложи още един прибор на масата. Поканих един стар приятел да вечеря с нас.

Майка му заби в него проницателния си поглед.

— Поканил си го за тази вечер?

— Трябваше, мамо — опита се да се оправдае той. — Работа. На вратата се звънна. Погледна си часовника. Беше седем.

— Аз ще ида, мамо — каза бързо той. Сигурно беше Топлийката.

Отвори вратата. На прага стояха нисък мъж, вероятно към шейсетте, с подплашен вид и посивяла коса, една жена приблизително на същата възраст и младо момиче. Подплашеното изражение изчезна, когато мъжът се усмихна и протегна ръка.

— Сигурно вие сте Дейвид. Казвам се Ото Щрасмер.

Дейвид се ръкува с него.

— Драго ми е, мистър Щрасмер.

— Жена ми Фрида и дъщеря ми Роза — представи жените Щрасмер.

Дейвид им се усмихна. Мисис Щрасмер кимна нервно и каза нещо на немски, което бе последвано от милото „Приятно ми е“ на момичето.

В гласа ѝ имаше нещо, което изведнъж накара Дейвид да я загледа. Не бе висока, може би един и шейсет, и от това, което можеше да се види, изглеждаше стройна. Гъстите ѝ черни къдрици, прилепнали плътно към главата, очертаваха едри вежди над дълбоките сиви очи,

почти напълно скрити зад дългите мигли. В извивката на устата и разположението на брадичката имаше нещо дръзко. Изведнъж Дейвид разбра: момичето, подобно на него, не държеше ни най-малко на тази среща.

— Кой е, Дейвид? — подвижна майка му от кухнята.

— Прощавайте — извини се бързо той. — Заповядайте вътре. — Отстъпи встрани, за да им стори път. — Семейство Щрасмер, мамо.

— Въведи ги в столовата — подвижна майка му. — На масата има шнапс.

Дейвид затвори входната врата.

— Да ви помогна с палтото? — обърна се той към момичето.

Тя кимна и му го подаде. Носеше семпла блуза в мъжка кройка и пола, пристегната на тънкото ѝ кръстче с широк кожен колан. Той се удиви. Имаше достатъчно опит, за да разбере, че дръзката напереност на гърдите ѝ под копринената блуза не се дължи на никакъв сутиен.

Майка ѝ каза нещо на немски. Роза го погледна.

— Мама каза вие с татко да си вземете аперитива — преведе тя. — Ние ще отидем в кухнята да помогнем.

Дейвид я изглежда. Пак този глас. Уж имаше акцент, а едновременно с това нямаше. Най-малкото не беше така подчертан като този на баща ѝ. Жените се запътиха към кухнята. Той погледна към мистър Щрасмер. Ниският човечец му се усмихна и го последва в столовата.

Дейвид откри бутилката уиски на ниската масичка, заградена от миниатюрни чашчици. Половинлитрова бутилка „Олд Овърхолт“. Дейвид сподави гримасата си. Това бе традиционното уиски, неизбежно присъстващо на всички церемонии — раждания, bar mizvahs, сватби, погребения. Остра смесица от ръжени уискита, която изгаряше гърлото на човека, докато се плъзгаше надолу и оставяше неприятен алкохолен мирис в носа. Трябваше да се сети да донесе бутилка скоч. Беше убеден, че именно уискито „Олд Овърхолт“ бе попречило на евреите да привикнат към уискито.

Явно беше, че мистър Щрасмер не споделя мнението му. Той вдигна бутилката и я огледа. Извърна се усмихнат към Дейвид:

— Ах, Gut шнапс!

Дейвид се усмихна и пое бутилката от ръката му.

— Чисто или с вода? — попита той, разчупвайки печата. Това също бе част от традиция. Бутилката винаги бе запечатана. Веднъж отворена, но недопита, тя никога не се поднасяше на гости отново. Чудеше се какво ли става с всичките отворени, полуизпразнени бутилки. Сигурно потъваха в някой шкаф в очакване деня на освобождението си.

— Чисто — пожела мистър Щрасмер с лека уплаха в гласа.

Дейвид напълни миниатюрната чашка и му я подаде.

— Ще трябва да взема малко вода за себе си — извини се той. Тъкмо в този момент влезе Роза с кана вода и няколко големи чаши.

— Помислих, че може би ще имате нужда от това — усмихна се тя и ги остави на масичката.

— Благодаря ви.

Тя се усмихна и отново излезе, а Дейвид си наля, разреждайки напитката обилно с вода. Обърна се към мистър Щрасмер. Дребният немец повдигна чашката:

— L'chaim.

— L'chaime — повтори Дейвид.

Мистър Щрасмер отметна глава назад и на един дъх изпи напитката в чашката. Прочисти си гърлото и се обърна към Дейвид с овлажнели очи:

— Ach, gut.

Дейвид кимна и отпи. Имаше ужасен вкус, дори с вода.

— Още едно? — запита вежливо той.

Ото Щрасмер се усмихна. Дейвид му напълни чашката, дребният мъж я пое и седна на кушетката.

— Значи вие сте Дейвид — каза той. — Слушал съм много за вас.

Дейвид му се усмихна и кимна. Очертаваше се да бъде една от онези вечери, след които лицето те боли от всичките раздадени вежливи усмивки.

— Да — продължи мистър Щрасмер. — Слушал съм много за вас. Отдавна исках да се запознаем. Знаете ли, и двамата работим за един и същ човек.

— За един и същ ли?

— Да — кимна мистър Щрасмер. — Джонас Корд. Вие работите за него във филмовия бранш. Аз работя за него в пластмасите.

Запознахме се с майка ви в shul миналата година, когато отидохме там за Свещеното богослужение. — Мистър Щрасмер се усмихна. — Заговорихме се и установихме, че жена ми Фрида е втора братовчедка на баща ви. И двете фамилии произхождат от Силезия.

Глътна си уискито в чашата. Пак се закашля и изгледа Дейвид през насълзените си очи.

— Малък е светът, нали?

— Малък е — съгласи се Дейвид.

Гласът на майка му долетя зад него:

— Е, вече е време да седнем на вечеря, а къде е твоят приятел?

— Трябва да дойде всеки момент, мамо.

— Нали му каза за седем? — попита майка му с подозрение. Дейвид кимна.

— Тогава защо го няма? Не знае ли, че като дойде време за ядене, трябва да се яде, иначе всичко се разваля?

Тъкмо в този момент се позвъни и Дейвид въздъхна облекчено.

— Ето го, мамо — каза той и тръгна към вратата.

Високият, с приятна външност, млад мъж, застанал на прага, нямаше нищо общо със слабото, нервно, тъмнокоeso момче, което помнеше. Вместо острия, клюноподобен нос, родил някогашния му прякор, се мъдреше елегантен орлов нос, приятно контрастиращ с широката уста и продълговатата челюст. Той се усмихна, забелязвайки изуменото изражение на Дейвид.

— Ходих в една фабрика за лица и ме оправиха. Нямаше да е прилично, ако тръгнах из Бевърли Хилс с онзи ийстсайдовски нос. — Протегна ръка. — Радвам се да те видя пак, Дейви.

Дейвид му подаде ръка. Ръкостискането бе топло и сърдечно.

— Влизай — покани го той. — Мама е на път да избухне. Вечерята е готова.

Влязоха в столовата. Мистър Щрасмер се изправи, а майка му погледна изпитателно Топлийката. Дейвид се озърна бързо. Роза не беше в стаята.

— Мамо — обади се той, — помниш ли Ървинг Шварц?

— Здравейте, мисис Улф.

— Ицхак Шварц — каза тя. — Разбира се, че го помня. Какво е станало с носа ти?

— Мамо! — притесни се Дейвид. Топлийката се усмихна.

— Няма нищо, Дейвид. Оправих го, мисис Улф.

— Mishegass. Чудя се как дишаш с такъв малък нос. Имаш ли работа, Ицхак? — запита войнствено тя. — Или още сновеш с хулиганите от гаража на Шоки?

— Мамо! — бързо каза Дейвид. — Ървинг живее тук сега.

— Значи сега е Ървинг — гласът на майка му стана ядовит. — Да си смени носа не е достатъчно. Трябва да си смени и името. Че какво му е лошо на името, което са ти дали родителите — Изидор-а?

Топлийката се засмя. Погледна Дейвид.

— Разбирам какво имаш предвид — каза той. — Нищо не се е променило. — След това продължи. — Няма нищо лошо, мисис Улф. Ървинг се пише по-лесно.

— Трябваше да завършиш училище като моя син, Дейвид — възрази тя. — Тогава нямаше да ти е толкова трудно да го напишеш.

— Хайде, мисис Улф. Дейвид ми обеща Knaidlach. Просто не мога да чакам. Цял ден стоях гладен, като си мислех за тях.

Мисис Улф го изглежда подозрително.

— Ако бъдеш добро момче — каза умиловитено тя, — всеки петък може да идваш на Knaidlach.

— Ще бъда, мисис Улф.

— Добре — приключи тя. — Да ида да видя дали супата е гореща вече.

Роза влезе в стаята, тъкмо когато Дейвид се канеше да запознае Топлийката с мистър и мисис Щрасмер. Тя се спря на прага с изненадан израз на лицето. После се усмихна и влезе в стаята.

— О, мистър Шварц — възкликна тя. — Радвам се да ви видя. Ървинг вдигна поглед. Протегна ръка.

— Здравейте, докторке — поздрави той. — Не знаех, че се познавате с моя приятел Дейви.

Тя се ръкува с него.

— Току-що се запознахме.

Ървинг погледна Дейвид.

— Доктор Щрасмер ми оправи носа. Тя е истинска вълшебница, Дейвид. Знаеш ли, че тя оперира Линда Дейвис миналата година?

Дейвид изглежда любопитно Роза. Никой не бе споменал, че е лекарка. А случаят с Линда Дейвис беше много нашумял. Лицето на артистката беше силно обезобразено при автомобилна катастрофа, а

когато след година се бе появила пред камерата, нямаше и най-малка следа от белези.

Изведнъж долови, че мистър и мисис Щрасмер го наблюдават притеснено. Усмихна се на Роза.

— Докторке, тъкмо вие сте човекът, на когото мога да се оплача. Какво мислите, че трябва да направя с чувството на празнота, което изведнъж усетих в стомаха?

Тя го погледна с благодарност. Напрежението бе изчезнало от очите ѝ и те заискриха дяволито.

— Мисля, че ще може да се оправи с няколко от Knaidlach на майка ви.

— Knaidlach? Кой каза нещо за моите Knaidlach? — обади се майка му от прага. И влезе тържествено в стаята. — Сядайте всички — нареди тя. — Супата е на масата и вече започва да изстива.

11.

Когато попривършиха с вечерята, Роза си погледна часовника.

— Ще трябва да ме извините за малко — съобщи тя. — Трябва да прескоча до болницата да видя един пациент.

Дейвид я погледна.

— Ще ви закарам, ако желаете.

— Няма нужда — усмихна се тя. — Аз съм с колата си.

— Нищо — настоя Дейвид учтиво. — Поне ще ви правя компания.

Ървинг се изправи.

— Аз също трябва да вървя — обади се той. — Обърна се към мисис Улф. — Благодаря за прекрасната вечеря. Напомни ми за дома.

Майката на Дейвид се усмихна.

— Бъди добро момче, Ицхак — каза тя, — и можеш пак да идваш.

Роза се усмихна на майката на Дейвид.

— Няма да се бавим много.

— Вървете — подкани мисис Улф. — И не бързайте, деца. Тя погледна сияещо родителите на Роза. — Нали, докторе?

Роза махна с ръка.

— Мога да изчакам в колата — бързо предложи тя.

Дейвид я спря:

— Не, не е нужно. — Обърна се към Ървинг. — Сигурно вчера, когато ми телефонира, съм ти звучал като глупак. Но предимно Дан Пиърс движи отношенията ни с работната ръка.

— Няма нищо, Дейвид — успокои го Ървинг. — Предположих нещо такова.

— Дан ми каза, че сме били пред стачка. Предполагам, че не можем да си го позволим. Тя би ни съсипала.

— Зная — отговори Ървинг. — И се опитвам да помогна. Но съм натясно, ще трябва да стигнем до някакво споразумение.

— В какъв смисъл си натясно? Никой не те кара да обявяваш стачката. Вашите членове тъкмо се оправят след последиците от

депресията.

— Тъй е — кимна Ървинг. — Те не настояват за стачка, но комунягите са се раздвижили. И непрекъснато повтарят, че филмовите компании са пипнали цялата печалба за себе си. Намират се хора, които се вслушват. Чуват за високите надници на звездите, на ръководителите и това не им се нрави. Защо да не вземат по нещичко и те? А комунягите наливат масло в огъня.

— Какво ще кажеш за Биоф и Браун?

— Те бяха свини — каза презрително Ървинг. — Едната страна не им стигаше. Опитаха се да лапат от двете. Затова ги изпързалихме.

— Вие сте ги изпързали? — скептично запита Дейвид. — Мислех, че са ги пипнали.

Ървинг го изглежда изпитателно.

— А откъде, според теб, правителството се снабди с документите, за да започне процеса? Да не ги е намерило на улицата?

— Струва ми се, че се опитваш да ни използваш, за да загасиш един пожар, който вашите хора са подпалили — каза Дейвид. — Използвате комунягите за оправдание.

— Отчасти, може би — усмихна се Ървинг. — Но комунистите са доста активни в отделните гилдии. Цялата индустрия току-що сключи нови споразумения със Сдружението на филмовите режисьори и със Сдружението на сценаристите, получават най-голямото увеличение досега. Комунистите си приписват цялата заслуга. Сега се канят да раздвижат и отделните занаяти. А ти знаеш те какви са. Ще сметнат, че щом комунистите са могли да го сторят за сдруженията, ще могат да го сторят и за тях. Наближават и изборите им. Комунистите са предприели голяма акция и ако ние не им излезем с нещо в скоро време, ще се озовем отвън. Стане ли това, ще установите, че с тях човек се разбира много по-трудно отколкото с нас.

Дейвид го изглежда.

— В такъв случай твоето предложение се свежда до въпроса с кого искаме да се споразумяваме — с вас или с комунистите. Какво мислят членовете на организацията ви? Няма ли нещо да кажат и те?

Гласът на Ървинг бе съвсем делови.

— Болшинството от тях са глупаци — каза презрително той. — Мислят само как да си получават плика със заплатата и кой ще им

плати повече. — Извади пакет цигари. — Това, дето го дрънкат комунистите, започва да им се нрави.

Дейвид изчака приятеля си да запали цигарата. Златната запалка проблесна за миг, после изчезна обратно в джоба на Ървинг. Сакото му се разтвори леко и Дейвид съзря черния приклад на револвер, мушнат в раменен кобур.

Златни запалки и револвери. И две хлапета от Ийст Сайд в Ню Йорк, застанали в топлата пролетна нощ под калифорнийските звезди и разговарящи за пари, власт и комунизъм.

Зачуди се какво ли ще измъкне Ървинг от цялата работа, но беше достатъчно разумен да не пита. Имаше неща, които не бяха негова работа.

— Какво искаш да направя? — запита той.

Ървинг запрати цигарата в канавката.

— Комунистите искат увеличение от дваисет и пет процента на час и тридесет и пет часова работна седмица. Ние сме склонни да дадем по пет цента на час сега, други пет — догодина, и работна седмица от трийсет и седем часа и половина. — Погледна Дейвид в очите. — Дан Пиърс казва, че не е упълномощен да взима такива решения. Твърди, че не можел да се свърже с Корд. Чаках го три месеца. Не мога да чакам повече. Ако не предприемете нещо, стачката ще избухне. И вие ще загубите, и ние ще загубим. Само че вие ще загубите повече. Цялата ви компания ще рухне. На нас ни остават редица други места за действие. Единствените, които истински ще намажат, са комунистите.

Дейвид се поколеба. И той като Дан нямаше правото да сключва такова споразумение. Но нямаше и време да чака Джонас. Независимо дали това щеше да се понарава на Джонас, или не, щеше да се наложи да го подкрепи.

— Дадено — въздъхна той.

Белите зъби на Ървинг блеснаха в усмивка. Тупна леко Дейвид по рамото.

— Умно момче — похвали го той. — Знаех си, че ще бъдеш разумен. Комитетът за преговорите има среща утре сутринта с Пиърс. Ще им кажем да разгласят споразумението.

Той се обърна към Роза:

— Съжалявам, че се натрапих на вечерята, докторке. Но ми беше драго да ви видя отново.

— Няма нищо, мистър Шварц.

Те се загледаха след Ървинг, който отиде до бордюра и влезе в колата си, луксозен Кадилак. Запали двигателя и ги погледна.

— Хей, вие двамата. Знаете ли какво?

— Какво? — попита Дейвид.

Ървинг се ухили.

— Както би казала майка ти, двамата сте чудесна двойка.

Гледаха го, докато зави зад ъгъла, после Дейвид премести очи върху Роза. Стори му се, че лицето ѝ е малко поруменяло. Улови я под ръка.

— Колата ми е отсреща.

Тя мълча почти през цялото време до болницата.

— Нещо тревожи ли ви, докторке? — запита той.

— Сега пък и вие — възропта тя. — Всички ми казват „докторке“. Повече ми харесваше, когато ме наричахте Роза.

Той се усмихна.

— Какво сте се умислили, Роза?

Тя се загледа в арматурното табло пред себе си.

— Дойдохме чак тук, в Америка, за да се отървем от тях.

— От тях? — учуди се Дейвид.

— Също като в Германия — каза лаконично тя. — Нацистите. Гангстерите. Фактически те са еднакви. И едните, и другите говорят едно и също: „Дръжте се за нас, иначе ще дойдат комунистите. С нас се кара по-леко, с нас може да се споразумеете“. — Тя го погледна. — Но какво ще кажете, когато установите, че са ви измъкнали всичко? Със същия номер си взеха Германия. За да я спасели от комунистите.

— Намеквате, че моят приятел Ървинг Шварц е нацист?

Тя го изгледа продължително.

— Не, вашият приятел не е нацист — отвърна убедено тя. — Но действията му са мотивирани от същата алчност за власт. Вашият приятел е много опасен човек. Носи револвер, забелязахте ли?

— Видях — кимна Дейвид.

— Чудя се какво ли щеше да направи, ако му бяхте отказали — промълви тихо тя.

— Нищо. Топлийката не би ми сторил зло.

Сивите ѝ очи отново го стрелнаха.

— Не, поне не с револвера — каза бързо тя. — Срещу вас той има други оръжия. Икономически оръжия, които могат да ви доведат до банкрут. Но човек не носи оръжие, ако не възнамерява да го използва рано или късно.

Дейвид спря колата пред входа на болницата.

— Какво според вас трябваше да направя? Да не се споразумея с Ървинг и да разруша целия резултат от дългогодишния си труд? Да разоря всеки дребен вложител, доверил парите си на нашата компания? Да изхвърля нашите работници на улицата да си търсят работа? Това ли трябваше да направя? Аз ли съм виновен, че работниците не са имали достатъчно здрав разум да си изберат подходящи представители, за да имат един почтен профсъюз? — Без да съзнава, той гневно бе повишил тон.

Изведнъж тя се наведе напред и постави ръка на неговата, която лежеше върху кормилото. Беше топла и стегната ръка.

— Не, разбира се, че не сте виновен — каза бързо тя. — Постъпихте тъй, както смятахте, че е редно.

Портиерът се спусна по дългото стълбище и отвори вратата на колата.

— Добър вечер, доктор Щрасмер.

— Добър вечер, Портър — отвърна тя. Излезе и погледна Дейвид. — Искате ли да влезете и да видите къде работя?

— Не искам да ви преча. Нямам нищо против да ви почакам тук.

Тя се усмихна и внезапно му стисна ръката.

— Елате, моля — настоя тя. — Ще ми достави удоволствие. Най-малкото ще зная, че не ми се сърдите затова че, как се казва, съм си пъхала носа във вашите работи.

Той се засмя. Продължавайки да го държи за ръката, тя го поведе по стълбището към болницата.

Той остана на прага и я наблюдаваше как опитно свали превръзката от детското лице. Тя мълчаливо протегна ръка и сестрата ѝ подаде тампон от някаква бутилка.

— Сега може малко да те заболи, Мери — обясняваше тя, — но ти не бива да мърдаш или да говориш, нали?

Момиченцето кимна.

— Добре тогава — каза Роза. — Сега ще бъдем мирни, много мирни — гласът ѝ премина в шепот, мек и успокояващ, докато ръката ѝ бързо мина по ръба на устната с тампона. Дейвид видя как очите на детето изведнъж се изпълниха със сълзи. За миг помисли, че детето ще отмести глава, но то остана неподвижно.

— Чудесно — похвали го Роза, докато сестрата поемаше тампона от ръката ѝ. — Ти си едно храбро момиче. — Сестрата умело постави превръзката обратно върху устата. — Утре сутринта ще свалим превръзката и ще можеш да се прибереш у дома.

Момиченцето присегна към бележника и молива на масичката до леглото. Написа нещо набързо и го подаде на Роза. Тя погледна листа и се усмихна.

— Утре сутринта, след като свалим превръзката.

Дейвид видя ненадейната усмивка, грейнала в очите на детето. Когато тръгнаха по коридора, Роза се обърна към него:

— Сега можем да се върнем у майка ви.

— Беше много симпатично дете — каза той на влизане в асансьора.

— Да.

— Какво му е?

— Заешка устна — каза тя, като го погледна. — Дефект по рождение. — Нотка на тиха гордост се прокрадна в гласа ѝ. — Сега ще бъде като всички други. Никой няма да се пули в нея или да ѝ се смее, когато говори.

Вратата се затвори и те влязоха в асансьора. Дейвид натисна бутона и вратата се затвори. Зърна бележката, която момичето бе надраскало, в ръката ѝ. Взе я. С детски почерк бе написано: „Кога ще мога да говоря?“.

Погледна Роза.

— Сигурно това ви кара да се чувствате добре?

Тя кимна.

— Пластичната хирургия не е само оправяне на носове или премахването на двойните брадички на филмовите звезди. Същественото е, че помага на хората да заживеят нормален живот. Като Мери горе. Нямаме представа колко може да повлияе един подобен недъг върху живота на едно дете.

Усети как го обзема някакъв нов респект към нея, докато пресичаха фоайето към входната врата. Портиерът почтително докосна козирката с ръка.

— Ще ви докарам колата, сър.

Докато изтича по стълбището и прекоси паркинга, огромна лимузина спря пред тях. Дейвид хвърли небрежен поглед, след което се обърна към Роза. Измъкна пакет цигари от джоба.

— Искате ли цигара, Роза?

Чу вратата на лимузината зад него да се отваря, докато Роза си вземаше цигара. И той сложи една в устата си и ѝ поднесе огънче.

— Искал си да ме видиш, Дейвид?

Дейвид се обърна толкова стъписан, че едва не изпусна запалката. Видя неясните очертания на една бяла риза, след което на отворената врата на лимузината се показаха главата и раменете. Беше Джонас Корд. Дейвид вторачи мълчаливо поглед в него. После неволно погледна към Роза. Очите ѝ имаха странен израз. Помисли, че може би се е уплашила и ръката му присегна към нея.

Зад него проехтя тихото кискане на Джонас.

— Всичко е наред, Дейвид — каза той. — Можеш да вземеш Роза със себе си.

12.

Роза се отпусна на седалката, свита в ъгъла на лимузината. Хвърли поглед към седналия до нея Дейвид, после към Джонас. В колата беше тъмно, но от време на време светлината на някоя улична лампа осветяваше лицето на Джонас, седнал срещу тях на подвижната седалка и опънал дългите си крака през купето.

— Как е баща ти, Роза?

— Добре е, мистър Корд. Често говори за вас.

Макар да не виждаше в тъмното, тя усети, че той се усмихна.

— Поздрави го от мен, когато го видиш.

— Непременно, мистър Корд — каза тя.

Огромната лимузина набра скорост, когато излязоха на крайбрежния булевард. Роза погледна през стъклото. Пътуваха на север, към Санта Барбара, извън Лос Анжелос.

— Макалистър каза, че си искал да ме видиш, Дейвид.

Тя усети Дейвид да се размърдва на седалката до нея. Той се наведе напред:

— Направихме, каквото можахме сами, Джонас — започна той.

— Ако ще продължаваме, ни е нужно твоето одобрение.

Гласът на Джонас беше безизразен.

— Защо трябва да се продължава? — запита той. — Доволен съм от сегашното състояние на нещата. Спряхте да губите и отсега нататък ще бъдете на черно.

— Няма да останем дълго на черно. Профсъюзите настояват за увеличения, иначе ще стачкуват. Това ще погълне всяка евентуална печалба.

— Нека си настояват — каза все така безстрастно Джонас. — Не е нужно да приемеш условията им.

— Вече го сторих — отвърна Дейвид.

Роза почувства мигновената тягостна тишина. Погледна от единия към другия, макар че не можеше да види лицата им.

— Така ли? — каза тихо Джонас, но дълбоко в гласа му се прокраднаха хладни нотки. — Мислех, че връзките с профсъюзите се

осъществяват от Дан.

Гласът на Дейвид не трепна. Имаше някаква предпазливост в него, но това беше предпазливостта на човек, който опипва пътя през непозната територия, не предпазливост, породена от страх.

— Така беше, до тази вечер — отвърна той. — Докато не се отрази на благоденствието на компанията. Тогава стана моя работа.

— Защо да не можеше Дан да го уреди?

— Защото не отговаряхте на бележките му — тихо каза Дейвид. — Не искаше да го направи без вашето съгласие.

— А ти мислеше различно?

— Да.

Гласът на Джонас стана още по-хладен.

— Кое те кара да мислиш, че твоите постъпки, така, както и неговите, не се нуждаят от моето одобрение?

Тя чу щракването на запалката на Дейвид и го видя да поднася пламъчето към цигарата. Светлината заигра за миг по лицето му, след това се изгуби. Връхчето на цигарата проблясваше в мрака.

— Защото сметнах, че ако искаше от мен да банкрутирам компанията, щеше да ми го кажеш преди две години.

Джонас не обърна внимание на отговора.

— За какво друго си искал да ме видиш?

— Правителството пак започва кампанията срещу тръстовете — каза Дейвид. — Настоява да отделим кинотеатрите от студиото. Преди време ти пратих всички данни. Ще трябва да им отговорим.

Джонас не се заинтересува особено.

— Казах вече на Мак какво да прави. Ще издържим до края на войната, когато ще можем да вземем добра цена за салоните. След всяка война има инфлация на недвижимите имоти.

— Но ако няма война?

— Ще има — увери го спокойно Джонас. — След някоя и друга година Хитлер ще се усети притиснат. Ще се наложи да разпростре инвазията, защото ще загуби цялото привидно благополучие, което уж е донесъл на Германия.

Роза почувства как стомахът ѝ се свива. Едно бе да чувстваш, че е неизбежно, но да се надяваш, че грешиш, а съвсем друго да го изложиш така — простишко и решително, като Джонас... без емоции: едно и едно прави две. Война. И тогава нямаше да има къде да се бяга.

Германия щеше да властва над света. Дори и баща ѝ признаваше, че Отечеството е толкова по-напред от другите, че на тях ще им бъде необходимо цяло столетие, за да го настигнат.

Тя се загледа в Дейвид. Как можеше американците да знаят толкова малко? Наистина ли вярваха, че могат да избегнат войната и да останат невредими? Как можеше той да стои и да води делови разговор, като че нищо не се е случило? Той беше евреин. Не чувстваше ли и той сянката на Хитлер, надвиснала над главата му?

Дочу как Дейвид се изсмя.

— Значи сме в едно и също положение — каза той.

Тя го изгледа шокирано, а той продължи:

— Това, което направихме, като засилихме икономиката, бе да изградим една фалшива икономика за самите нас. Такава, в която считаме за печалба отпадъците от собственото си тяло. Ние не сме създали нови източници за реални доходи.

— За това ли разговаря с Бонър?

Усети как Дейвид се сепна изненадано. За пръв път тази вечер гласът му загуби увереността си.

— Да — отговори той.

— Предполагам, че си се чувствал напълно упълномощен да проведеш подобен разговор, без да се посъветваш най-напред с мен? — гласът на Джонас бе все така тих.

— Още преди година ти изпратих бележка, с която исках позволениято ти да говоря със Занук. Не получих отговор и Занук сключи договор с „Туенти Сенчъри Фокс“.

— Ако исках да разговарям с него, щях да ти съобщя — сряза го Джонас. — Защо мислиш, че Дан не може да направи това, което Бонър може?

Дейвид се поколеба. Загаси цигарата в пепелника на облегалката до него.

— Заради две неща — започна той предпазливо. — Нямам нищо против Дан. Той е страхотно способен администратор и ръководител на студиото. Разработи програма, която дава възможност за максимална работа на студиото, но едно от нещата, които му липсват, е творческото въображение на мъже като Бонър и Занук. Способността да грабнеш една идея и сам да я превърнеш в грандиозен филм.

Загледа се в Джонас в мрака. Минаха край една улична лампа, която освети Джонас за миг: седеше с притворени очи и безизразно лице.

— Липсата на творческо въображение е разликата между истинския продуцент и администратора, какъвто всъщност е Дан. Творческото въображение, което би го накарало да вярва, че може да прави филми по-добре от всеки друг и, разбира се, способността да накара и другите да повярват в това. По мое мнение, ти лично показва много повече усет за това в двата филма, които направи, отколкото Дан в петдесетте и няколко, произведени през последните две години.

— Кое е второто? — запита Джонас, пренебрегвайки комплимента на Дейвид. Роза се усмихна на себе си, като усети, че оценката е приета като истина.

— Второто са парите — отговори Дейвид. — Ако предположим, че Дан притежава това качество, ще са му необходими пари, за да го развие. Пет милиона долара, за да направи два или три големи филма. Пари, които не е необходимо ти да инвестираш. Бонър се самофинансира. Той ще прави четири филма годишно, а вложените от нас пари ще са минимални, само горницата за всеки един. От разпространението и разпределянето на печалбите не можем да пострадаме, каквото и да се случи. А надзорът върху останалата част от програмата може само да ни помогне.

— Мислил ли си какво ще означава това за Дан? — полюбопитства Джонас.

Дейвид си пое дълбоко дъх.

— Ти отговаряш за Дан, не аз. Моята отговорност е компанията. — Той се поколеба за миг. — Все още остава широко поле за действие на Дан.

— Не и по начина, по който си го замислил — сухо отбеляза Джонас. — Някоя работа не може да се ръководи от двама.

Дейвид мълчеше.

Думите на Джонас прозвучаха остро в мрака:

— Добре, склучи си с Бонър сделката. Но ти ще имаш грижата да се отървеш от Дан. — Той се обърна напред. — Сега можеш да ни закараш обратно при колата на мистър Улф, Робер.

— Да, мистър Корд.

Джонас се обърна отново към тях.

— Видях се с Невада преди това — каза той. — Ще прави серията за вас.

— Чудесно. Веднага ще се заемем със сценариите.

— Не е нужно — заяви Джонас. — Вече решихме. Предложих му да се спрем на героя Макс Санд от „Ренегатът“ и да продължим оттам.

— Не може да направим това. В края на филма той отпрашва с коня към планината, за да умре.

Джонас се усмихна.

— Да речем, че не е умрял. Оживял е, взел е друго име и е станал религиозен. Прекарва остатъка от живота си, помагайки на хората, които няма към кого да се обърнат. Използва оръжието само в краен случай. Това се харесва на Невада.

Дейвид зяпна Джонас. Как няма да се хареса на Невада? Веднага грабваше въображението. Коя звезда от уестърните би пропуснала шанса да направи подобна серия. Това именно наричаше той творческо въображение. Джонас действително го притежаваше.

Колата спря пред болницата, Джонас се присегна и отвори вратата.

— Тука слизате — каза тихо той.

Срещата бе приключила.

Не влязоха в колата на Дейвид, докато огромната черна лимузина не се загуби от погледа им. Дейвид отвори вратата и Роза го погледна.

— Много неща се случиха тази нощ, нали? — пророни тихо тя.

— Много богата, наистина — съгласи се той.

— Не е нужно да ме изпращате. Мога да взема такси. Разбирам какво ви е.

Той я изгледа, после се усмихна.

— Какво бихте казали, да отидем някъде да пийнем нещо?

Тя се поколеба за миг.

— Имам вила в Малибу — каза накрая. — Не е далеч оттук. Можем да идем там, ако искате.

След петнадесет минути бяха във вилата.

— Не обръщайте внимание на обстановката — каза тя, докато отключваше. — Напоследък все нямам време да разтребя.

Запали осветлението и той я последва в голямата всекидневна, в която нямаше изобилие от мебели. Кушетка, няколко пръснати кресла, две ниски масички с лампи. На едната стена имаше камина, а отсрещната представляваше огромен, солиден стъклен прозорец, който гледаше към океана. Пред него имаше статив с недовършена маслена картина. На пода лежаха престилка и палитра.

— Какво пиете? — попита тя.

— Скоч, ако имате.

— Имам. Поседнете, докато донеса чаши и лед.

Той изчака тя да излезе от стаята, след което пристъпи към статива. Разгледа картината. Представляваше залез над Тихия океан, изобразен с яркочервени, жълти и оранжеви тонове над почти черната вода. Чу подрънкването на лед зад себе си и се обърна. Тя му поднесе напълнена чаша.

— Вие ли сте я правили? — попита той, поемайки чашата. Тя кимна.

— Не ме бива много. И на пиано свиря по същия начин. Но така се успокоявам, притъпявам раздразнението си от собствената си неспособност. Компенсирам за това, че не съм гениална.

— Много малко хора са — отбеляза той. — Но от това, което чух, вие сте много способна лекарка.

Тя го погледна.

— Вероятно. Но не съм достатъчно добра. Това, което казахте тази нощ, бе много показателно. И много вярно.

— Кое именно?

— За творческото въображение, за способността да правиш това, което никой друг не би могъл. Това важи и за лекаря, и за големия хирург, струва ми се. — Тя сви рамене. — Аз съм само един много добър работник. Нищо повече.

— Не сте ли прекалено строга към себе си?

— Не — бързо отговори тя. — Учих при лекари, които бяха гениални и съм виждала достатъчно други, за да зная какво говоря. Баща ми, по свой начин, е гений. Може да прави неща с пластмаси и керамики, които никой друг на света не би могъл. Зигмунд Фройд, който е приятел на баща ми; Пикасо, с когото се запознах във Франция; Джордж Бърнард Шоу, който преподаваше в моя колеж в Англия — всички са гении. И всички имат това общо качество. Творческото

въображение, което им дава възможност да правят неща, които никой друг преди тях не е правил. — Тя поклати глава. — Не, зная много добре. Аз не съм гений.

— Аз също не съм. — Той я погледна. Обърна се към океана, а тя се приближи и застана до него. — Аз също познавам някои гений — каза той. — Вуйчо Бърни, който основа „Норман Пикчърс“, беше такъв. Правеше всичко, за което сега са нужни десет души, съвсем сам. Джонас Корд също е гений в известен смисъл. Макар че не съм сигурен в коя област точно. Жалко, че се е разпръснал и върши толкова много различни неща.

— Зная какво искате да кажете. Баща ми казва почти същото за него.

Той я погледна.

— Жалко, нали? — продължи той. — Двама обикновени хора, застанали тук и загледани в Тихия океан.

Очите ѝ блеснаха игриво:

— А той е толкова голям.

— Най-големият — каза тържествено той. — Поне един гений го е казал. Най-великият в света. — Той вдигна чашата. — Да пием за това.

Пиха и пак се обърнаха към океана.

— Топло е — достатъчно топло, за да се поплува.

— Не мисля, че океанът би имал нещо против, ако двама съвсем обикновени хора поплуват в него.

Той вдигна поглед към нея и бавно се усмихна.

— Ще поплуваме ли?

Тя се засмя.

— Разбира се. Ще намерите бански принадлежности в шкафчето на гардеробната.

Дейвид излезе от водата и се строполи на одеялото. Претърколи се настрана и я загледа как тича по плажа към него. Дъхът му секна. Беше толкова женствена, че почти забрави, че е и лекарка.

Тя се отпусна до него, взе кърпа и я метна върху раменете си.

— Не предполагам, че водата е толкова студена.

Той се засмя.

— Прекрасна е. — Присегна за цигарите. — Когато бях дете, ходехме да плуваме при доковете на Ийст Ривър. Беше много по-различно оттук. — Запали цигарата и ѝ я подаде.

— Сега по-добре ли се чувствате? — запита тя.

Той кимна.

— Точно както ми препоръча лекарят — той се засмя. — Цялото напрежение изчезна.

— Надявам се — каза тя. Дръпна от цигарата и му я върна.

— Знаеш ли, Роза — започна той някак свенливо, — когато мама ме помоли да дойда на вечерята, за да се запозная с теб, никак не ми се искаше.

— Зная — отвърна тя. — И с мен беше същото. Бях уверена, че ще се окажеш някакъв лигльо.

Тя се озова в прегръдката му, а устата ѝ имаше вкус на океанска сол. Ръката му намери гърдата ѝ под банския костюм. Долови възбудата на тръпнещото тяло и набъбващото в дланта му зърно, после пръстите ѝ се плъзнаха по бедрото му и уловиха члена.

Присегна бавно, плъзна презрамките на банския от раменете ѝ и го свали от тялото ѝ. Чу свистенето на дъха ѝ в гърдния кош, когато притисна лице към гърдите ѝ. Ръцете ѝ обгърнаха главата му и скриха нощта. Изведнъж пръстите ѝ затърсиха лудо, наместиха го в нея, а гласът ѝ беше дрезгав и настоятелен:

— Не бъди толкова нежен, Дейвид! Аз съм жена!

13.

Роза влезе във вилата и се запъти направо към спалнята. Погледна часовника на нощната масичка. Беше време за новините в шест. Включи радиото и гласът на говорителя изпълни стаята, когато тя започна да се съблича.

Днес гордостта на немската армия, Ромел, „Пустинната лисица“, за пръв път разбра какво значи да вкусиш от пясъка на пустинята, когато посред ураганната, заслепителна пясъчна буря Монтгомъри започна да го изтласква назад към Тобрук. Очевидно недостатъчно подготвени за масираната атака, италианците, които подкрепяха фланговете на Ромел, се предадоха. Останал без флангове, Ромел бе принуден да започне да отстъпва към морето. В Лондон днес министър-председателят Уинстън Чърчил заяви...

Тя изключи радиото. Все военни новини. Днес не ѝ се слушаха. Изви се и загледа голото си тяло в огледалото над тоалетката.

Сложи ръка на корема си. Чувстваше го силен и пълен. Обърна се настрана и отново се огледа. Беше все още плоска. Ала не след дълго щеше да започне закръгляването и издуването. Усмихна се вътрешно, като си спомни изненадата в гласа на доктор Майер: „Но докторе, вие сте бременна!“. В погледа му имаше някакво удивление. Тя се беше разсмяла: „И аз така си мислех, докторе“. „Хм — измърмори той. — Е?“

„Не се вълнувайте толкова, докторе“, бе казала тя почти сухо. — „Известно е, че такива неща се случват на много жени.“ След това бе изненадана от внезапното чувство на гордост и щастие, което я изпълни. Никога не бе мислила, че ще изпита подобни чувства. Мисълта за дете винаги я бе плашила. Не някакъв физически страх, а

обстоятелството, че бременността можеше да я отклони от работата, да обърка живота ѝ.

Но съвсем не излезе така. Беше горда, щастлива и възбудена. Това бе нещо, което единствена тя можеше да направи! Никога не бе имало мъж, в цялата история на медицината, който да е родил дете.

Метна си един халат на раменете и влезе в банята, където завъртя крана на ваната. Бавно сипа солите във водата. Лекият аромат погъделичка ноздрите ѝ. Кихна. „Gesundheit!“, каза тя гласно и притисна ръце към корема.

После се разсмя. Бебето още не бе оформено в нея, а тя вече му говореше. Погледна лицето си в огледалото на банята. Кожата ѝ бе чиста и розова, а очите ѝ искряха. Пак се усмихна. За пръв път в живота си се радваше, че е жена.

Внимателно пристъпи към ваната и се потопи в топлата вода. Не биваше да се бави дълго. Искаше да бъде на телефона в седем, когато Дейвид щеше да се обади от Ню Йорк. Искаше да чуе щастието в гласа му, като узнае.

Дейвид изучаваше синята, подвързана в кожа, счетоводна папка на бюрото. Шест милиона печалба за тази година. Почти два милиона миналата година. Ако не друго, цифрите показваха колко прав е бил, когато сключи сделката с Бонър преди три години.

Наистина Бонър изкара почти толкова и за себе си. Но имаше право. Почти цялата печалба бе дошла от неговите големи филми — тези, които бе режисирал и финансирал сам. Ех, ако Дейвид бе успял да убеди Джонас да финансира продукциите на Бонър! Ако беше успял, печалбата за тази година щеше да възлиза на десет милиона.

Само едно смущаваше Дейвид. През последната година, с покачването на цените на пазара, Корд постепенно бе започнал да ликвидира част от акциите си. Вече бе възстановил първоначалното си капиталовложение и двадесет и трите процента акции, които все още притежаваше, бяха свободни. За компания от такъв голям мащаб това означаваше контрол. Но някои ги изкупуваше. Повтаряше се историята с вуйчо Бърни. Само че този път Джонас беше от другата страна на оградата. Един ден някакъв брокер на име Шефилд дойде да се срещне с Дейвид. Говореше се, че е начело на мощен синдикат със значителни

вложения в компанията. Дейвид бе го изгледал въпросително в началото на срещата.

— Вече почти цяла година се опитваме да уредим среща с мистър Корд, за да разискваме някои общи проблеми — започна Шефилд. — Но никой не знае къде се намира и как би могъл човек да се добере до него. Дори не получихме отговор на писмата си.

— Мистър Корд е зает човек.

— Зная — прекъсна го бързо Шефилд. — Работил съм с него и по-рано. Най-малкото, което мога да кажа, е, че е ексцентричен. — Измъкна златна табакера от джоба и я отвори. Грижливо избра цигара и я постави между устните си. Запали я и все така грижливо прибра табакерата в джоба. Издуха облак дим към Дейвид. — Търпението ни е към края си — продължи той. — Имаме значителни вложения в компанията; вложения, които не допускат нито любителска работа, нито очевидно пренебрегване на възможностите за печалба.

— Мисля, че вложителите нямат особени основания за оплакване — вметна Дейвид. — Особено като се имат предвид тазгодишните печалби.

— Приветствам вашата лоялност, мистър Улф — прекъсна го Шефилд и се усмихна. — Но и двамата знаем някои неща. Така например моята група вложители имаше желанието да авансира средствата, необходими за определени филми, което щеше да удвои печалбите. Мистър Корд не го допусна. Искаме да разработим план за справедливо разпределение на акциите и печалбите за отделните администратори. Мистър Корд не пожела. Освен това ние определено не искаме компанията да се обременява с разходи от рода на тези за Булевард Парк Хотел.

Дейвид се бе чудил колко време щеше да мине, докато спомене и това. Беше публична тайна в бранша. Наричаха го „Харема на Корд“.

Бе започнало преди две години, когато Джонас се опита да наеме апартамент в хотела за едно момиче и му бяха отказали. Използвайки филмовата компания като параван, той нае няколко етажа в същия реномиран хотел в покрайнините на Бевърли Хилс. В деня на подписването на наемателните документи той нареди всички момичета с временен договор от студиото да бъдат настанени там.

Едва не се стигна до бунт, когато тълпа от тридесет момичета нахлу в апартаментите пред очите на шокираната управа на хотела.

Вестниците се изпълниха с пикантни новини, наблягайки на факта, че никое от момичетата не печелеше на година толкова, колкото струваше месечният наем на апартамента му.

Това беше преди две години, а договорът бе за петнадесет. Наистина струваше доста пари на компанията. Хотелът на драго сърце би анулирал договора, но Джонас не искаше и да чуе за това. Постепенно повечето от момичетата се изнесоха. Сега голяма част от апартаментите бяха празни, освен когато Джонас попаднеше на момиче, за което смяташе, че има данни.

Дейвид се облегна на стола.

— Разбира се, не е нужно да подчертавам, че мистър Корд не получава заплата или друго възнаграждение от компанията.

Шефилд се усмихна.

— Ние не бихме възразили, ако мистър Корд вършеше някакви работи за компанията. Но истината е, че не проявява никаква активност. Не е присъствал на нито едно заседание на дирекционния съвет, откак се свърза с компанията.

— Мистър Корд закупи контролните акции на компанията — наблегна Дейвид. — Поради това връзките му с нея не са като на обикновените служители в нея.

— Напълно съзнавам това — подхвана Шефилд. — Но сигурен ли сте, че контролът на компанията е все още в негови ръце? Ние вече притежаваме акции колкото неговите, а може би и повече. Според нас имаме право да се намесим в ръководството на компанията.

— Ще ми бъде драго да предам казаното от вас на мистър Корд.

— Това не е нужно — каза Шефилд. — Съдейки от отказа му да откликне на исканата от нас среща, ние сме уверени, че то не го интересува.

— В такъв случай защо дойдохте при мен? — запита Дейвид. Сега, след като с предварителното опипване на почвата се бе приключило, се стигаше до същността на нещата.

Шефилд се наведе напред.

— На нас ни се струва, че успехът на тази компания се дължи главно на вас и вашата политика. Ние ценим дълбоко вашите способности и бихме желали да заемете подходящото си място като главен административен служител. — Той изгаси цигарата в пепелника

пред него. — Със съответната власт и парично възнаграждение, разбира се.

Дейвид вторачи поглед в него. Светът му се поднасяше на сребърна тепсия.

— Това е твърде задължаващо — започна предпазливо той. — Ами ако ви помоля да оставите нещата, както са си? Или ако успея да убедя мистър Корд да приеме някои от предложенията ви? Това ще бъде ли задоволително за вас?

Шефилд поклати глава.

— При цялото полагащо се уважение към вашата искреност — не. Виждате ли, ние сме твърдо убедени, че Корд е вреден за преуспяването на компанията.

— Готови сте да започнете оспорване на пълномощия, ако не се съглася с вас, така ли?

— Съмнявам се дали ще бъде необходимо — отвърна Шефилд. — Вече би споменах, че сме собственици на значителен дял от акциите. Някои акционери са склонни да ни предоставят допълнителни пет процента. — Той измъкна някакъв лист от джоба и го подаде на Дейвид. — Ето и съгласието на мистър Бонър да ни предаде всички притежавани от него акции на петнадесети декември, деня на годишното събрание, следващата седмица. Десетте процента акции на мистър Бонър ще ни направят господари общо на тридесет и осем процента. Със или без вашите пет процента ние имаме повече от достатъчно акции, за да поемем ръководството на компанията. Дори с пълномощията мистър Корд не ще бъде в състояние да разполага с повече от тридесет процента от акциите.

Дейвид пое листа и го погледна. Беше писмено потвърждение, съвсем редовно. И подписът беше на Бонър. Мълчаливо побутна листа обратно на Шефилд. Изведнъж си припомни стария склад на Норман, където бе постъпил най-напред на работа. Кралят трябваше да умре. Ала сега не се отнасяше за някакъв бригадир на платформа, а за Джонас. До този момент никога не се беше замислял за това. Джонас бе изглеждал неувязвим.

Но всичко се бе променило. Джонас се проваляше. А думите на Шефилд всъщност означаваха: „Довери ни се и ние ще те направим крал“. Дейвид си пое дълбоко дъх. Защо пък не? Нещо подобно бе чувствал винаги, от онзи пръв ден в склада.

Роза остави вестника на леглото и присегна за цигара. Погледна будилника. Сочеше осем и нещо. Това означаваше, че в Ню Йорк минава единадесет. Дейвид трябваше да се обади досега. Обикновено, когато предполагаше, че ще закъснее, я уведомяваше предварително.

Дали не му се бе случило нещо? Дали не лежеше контузен някъде по улиците на Ню Йорк, на близо пет хиляди километра оттук, а тя да узнае, когато вече бе много късно?

Взе слушалката и набра номера на хотела му в Ню Йорк. Чу бързото превключване на линията през страната, после телефонът зазвъня в апартамента му. Звъня дълго.

— Ало — каза той. Гласът му беше нисък и предпазлив.

— Дейвид, как си?

— Чудесно — отвърна той.

— Разтревожих се. Защо не ми телефонира?

— В момента имам заседание.

— О! Сам ли си? В спалнята ли си?

— Да — отговори той със същия нисък, предпазлив глас. — В спалнята съм.

— На леглото ли седиш?

— Да.

— Аз лежа в леглото. — Тя го изчака да зададе обичайния си въпрос. Този път той не го стори, но тя все пак продължи. — Нямам нищо на себе си — прошепна тя. Внезапно топлота я заля. — О, Дейвид, така ми липсваш! Искан ми се да си до мен сега.

Дочу драсването на клечка кибрит.

— Ще се прибера към края на седмицата.

— Не мога да чакам, Дейвид. Ти можеш ли?

— Не — каза той все така предпазливо.

— Изпъни се в леглото за миг, Дейвид — прошепна тя. — Искан да ме почувстваш така, както аз те чувствам!

— Роза...

— О, Дейвид — прекъсна го тихо тя. — Виждам те. Твърд и силен. Усещам как преливаш живота в мен. — Затвори очи под прилива на топлината, бликнала от слабините ѝ. Долавяше дъха му в

телефонната слушалка. — Дейвид — прошепна тя, — не мога да чакам!

— Роза! — Гласът му беше дрезгав. — Аз...

Нейният глас бе топъл и провлачен:

— Фройд би научил много чрез мен — прошепна тя. — Сърдиш ли ми се, Дейвид, за това, че съм толкова ненаситна?

— Не — отвърна той.

Тя си пое дълбоко дъх.

— Радвам се — изрече тя. — Имам прекрасна новина за тебе, скъпи.

— Не може ли да ми я кажеш утре, Роза? — бързо я пресече той. — В момента имам много важно заседание.

Тя млъкна от изненада. Той го прие като съгласие.

— Чудесно, мило момиче — каза той. — Дочуване засега.

Чу се щракване и той изключи, преди да му е отговорила. Тя изгледа слушалката смаяно, после бавно я постави върху телефона.

Присегна към цигарата, която продължаваше да тлее на пепелника. Лютивият дим опари гърлото ѝ. Ядосана, тя я загаси. Изви ръце към възглавницата и остана така.

Не трябваше да му се обаждат, помисли си тя. Каза, че ще е много зает. Стана от леглото и отиде в банята. Загледа се в огледалото.

Трябва да го разбереш, убеждаваше се тя. Имало е случаи, когато ти си била прекалено заета, за да разговаряш с него по телефона. Точно ти от всички хора.

Едва ли не изненадана, тя забеляза как сълзите бликат от очите и се стичат по бузите. После те я надвиха и тя се отпусна на колене, опряла лице до хладната порцеланова вана. Закри очи с ръце.

Това ли значи да бъдеш жена?

14.

Морис Бонър се надигна в леглото и загледа момичето, което се запъти към един стол и седна в него. Изучаваше я с възхищение. Момичето беше голо. И прекрасно. Едрите, пълни гърди почиваха върху идеално оформения гръден кош. Плоският, стегнат корем набъбваше рязко над изненадващо издадения пубис, после нежно преливаше към бедрата на дългите ѝ, стройни крака.

Видя как мускулите на гърба ѝ внезапно заиграха, когато тя се обърна да вземе пакета цигари от масичката. Кимна с одобрение. Беше красива, страхотно красива. Може би не в обикновения смисъл на думата, но толкова прекрасна, колкото една проститутка можеше да бъде.

— Боже мой, колко си грозен — каза момичето, като го погледна.

Той се ухили, разкривайки разкривени, неравни зъби на дългото си, конско лице. Казаното от нея не беше нещо ново. Не го изненадваше; сам можеше да го види в огледалото. Отметна чаршафа и стана от леглото.

— Ето, покрый се — каза момичето и му подхвърли хавлиена кърпа. — Приличаш на маймуна с увисналия си член.

Той ловко улови кърпата и я загърна около кръста си.

— Добре ли беше? — полюбопитства той, вземайки цигара от пакета. Тя не му отговори. — Струваше ли си?

— Може и така да се каже — отвърна незаинтересовано тя.

Той се върна до леглото и седна на ръба.

— Това ли е всичко? — попита той. — Просто поредният мъж?

Тя го изглежда.

— Предполагам, че си разумно момче. Искаш ли да ти кажа истината?

— Истината, разбира се — усмихна се наново той.

— Всички сте еднакви за мен — изговори тя, без да отмества погледа си.

— Все пак, нищо ли не чувстваш?

— Разбира се — отговори тя. — И аз съм човек. Обаче не си го позволявам при клиентите. Те плащат за изкуството ми. — Загаси си цигарата в пепелника. — Когато почувствам нужда да си вирна краката, вземам една седмица отпуск и отивам в някое туристическо ранчо, от тези, които се грижат омъжените жени да прекарат добре. Там винаги се намира някой каубой, който си мисли, че е страхотен и ми е свършил голяма услуга. И всъщност е така, защото не съм задължена да му разигравам театър. Докато клиентите плащат. Там аз имам задължения.

— Така не мамиш ли клиентите си?

Тя се усмихна.

— Чувстваш ли се измамен?

— Не — призна той. После бързо добави. — Не знам. Не допусках, че разиграваш театър.

— Не разигравах театър — обясни тя и взе друга цигара. — Работех. Това ми е занаятът.

Той не проговори.

Тя запали цигарата и продължи, жестикулирайки:

— Ето например, навечеряш се добре. След това споделяш с приятелите си, че си ял чудесно печено. Най-хубавото. Не се притесняваш да го кажеш. Дори ги уведомяваш къде си вечерял, за да могат и те да се възползват от откритието ти. Така ли е?

Той кимна.

— Така е и с мен — каза тя. — Ти имаш приятел. В случая е Ърв Шварц. Седнали сте да играете карти, когато той те поглежда и казва: „Снощи чуках едно чудо парче. Страхотна беше. Джени Дентън. Иди да я натегнеш.“ Пристигаш и оставяш парите на масата. Качваш се отгоре, лягаш отдолу. Напълваш се като балон и литваш в небесата. Обзалагам се, че отдавна не си свършвал три пъти последователно. Все още ли се чувстваш измамен?

Той се разсмя, чувствайки се изведнъж млад и силен. Тя имаше право. От дълго време насам не се бе чувствал така, може би от двадесет години. Усети как пламъкът в слабините му се връща. Стана остави кърпата да падне на пода. Тя се засмя.

— По-млад си, отколкото мислех. Е, вече е полунощ.

— И какво? — загледа я той.

— Уговорката беше две банкноти до полунощ — напомни тя. — Ти получи това, за което плати. Отсега до зори струва още три банкноти. Като се включва и закуската.

— Страшна си, като някое импресарио — засмя се той. — Добре, съгласен съм.

Тя се усмихна и се изправи.

— Ела.

Последва я в огромна баня с гигантска квадратна вана от мрамор, вградена в пода. Имаше маса за масаж до стената, под прозореца. Тя посочи натам.

— Качвай се.

Той седна на ръба на масата и я наблюдаваше как отвори шкафчето. Извади оттам един бърснач, крем за бърснене и четка. Напълни тасче с вода и напои една кърпа под крана. Постави всичко на ръба на мивката, близо до масата.

— Легни — нареди тя, потапяйки четката в тасчето, биейки усилено, докато се получи обилна пяна.

— Какво възнамеряваш да правиш?

— Ти как мислиш? — запита тя. — Смятам да те обърсна.

— Бърснах се тази вечер.

Тя се засмя.

— Не лицето ти, глупчо. — Присегна с ръка и го притисна върху масата. — Искam да видя как изглеждаш под тая козина.

— Но...

— Стой мирно — заповяда свирепо тя и започна да му сапунисва гърдите. — Няма да те порежа. Правила съм го толкова пъти, когато работех в болницата.

Пяната му действаше много успокоително.

— Работила си в болница ли?

Тя кимна.

— На двайсетгодишна възраст завърших училище за медицински сестри — каза. — С отличен.

— Защо се отказа?

Едва усещаше движението на бърснача по тялото? Тя се обърна да го изплакне под крана.

— Шейсет и пет долара месечно, осемнадесет часа на ден — каза тя, като се обърна към него. Започна да сапунисва другата страна

на гърдите му. — И прекалено много веселяци, който си мислят, че другото е безплатно.

Той се засмя, когато бръсначът се плъзна по корема му.

— Гъдел ме е.

Тя пак изплакна бръснача.

— Обърни се — нареди тя. — Искам да ти взема гърба и раменете.

Обърна се по корем и отпусна глава на ръцете си. Долови лекия ментолов аромат на сапунената пяна в ноздрите си. Усещаше как бръсначът се движи бързо по него. Затвори очи.

Тя го потупа по рамото и той отвори очи. Тя бръкна в шкафчето и извади калъп сапун. Разкъса опаковката и му го подаде.

— Вземи сега един топъл душ и се изтрий хубаво.

Струята вода го боцкаше като с карфици; помещението се изпълни с пара и аромат на жасминов сапун. Усети как кожата му тръпне. Когато излезе, лицето му беше зачервено и усмихнато. Тя му подаде голям чаршаф.

— Избърши се и се върни пак на масата.

Той веднага се загърна и се изпъна на масата. Тя взе малък ръчен вибратор от шкафа и го включи в контакта. Започна бавно да го масажира. Бръмченето на вибратора сякаш отпусна мускулите на тялото му.

— По-хубаво е от турска баня — каза той.

— Това е турска баня — сухо отбеляза тя, после изключи вибратора и метна кърпата отгоре му. — Сега полежи няколко минути.

Той я видя как се навежда над мраморната вана и пуска водата. Проверяваше внимателно, докато получи желаната температура, после я остави да тече. Когато водата във ваната се покачи на около десетина сантиметра, тя я спря.

— Готово — каза. — Ставай.

Той слезе от масата и чаршафът се свлече на пода.

— Знаеш ли — отбеляза тя, — не си и наполовина толкова грозен, какъвто бе, преди да ти смъкна козина. — Побутна с крак вратата на банята, за да я затвори и така разкри огледалото зад нея.

Той се погледна в огледалото и лицето му цъфна в усмивка. Права беше. Изведнъж изглеждаше с двайсет години по-млад. Тялото

му бе чисто и бяло под цялата окосменост. Дори се чувстваше по-строен.

Усмихна се на отражението си в огледалото.

— Достатъчно нарцисизъм — отсече тя. — Влизай във ваната.

Той се потопи във водата. Беше малко по-топла от телесната температура.

— Отпусни се. Ей сега ще се върна.

Той се излегна, а миг след това тя бе отново в банята. В едната си ръка носеше огромна бутилка шампанско, а в другата малък мускал. Остави шампанското на пода, отвори мускалчето и капна няколко капки от него във водата. Тежкият аромат на жасмин веднага изпълни стаята. Остави мускалчето на ръба на ваната и взе бутилката шампанско.

С вещина отстрани станиола и разхлаби телта около тапата. Тапата изгърмя и шампанското шурна между пръстите ѝ.

— Забравила си чашата — каза той, не преставайки да я гледа.

— Не ставай глупав. Само тъпаците пият тази дивотия. Тя е за ваната. Много по-добре е от вана с изкуствени мехурчета.

Тя заизлива съдържанието на бутилката около него.

Виното се пенеше и приятно загъделичка кожата му.

Постави празната бутилка на пода и взе цигара от кутията на шкафчето. Запали я. Той усети тежкия, хаплив мирис на марихуана.

Дръпна веднъж от цигарата и му я подаде.

— Ето — каза тя. — Две дръпвания. Не повече.

Той поклати глава.

— Не, благодаря. Не съм по тая част.

— Не ми бъркай работата — каза тя. — Искам само да те отпусна.

Пое цигарата от ръцете ѝ и внимателно я постави между устните си. Дръпна. Димът проникна дълбоко него. Не стана нужда да го издухва. Тялото му го попи като гъба.

Погледна се. Изведнъж се почувства изпълнен с жизненост. Тялото му бе така чисто и здраво. Погледна към нея, когато тя влизаше във ваната. Пак дръпна от цигарата. Стори му се, че се понесе леко върху водата.

— Достатъчно. — Тя взе цигарата от устата и я захвърли настрани.

— Луда работа — каза той усмихнат, докато тя се настаняваше във ваната до него.

— Така трябва — каза тя, навеждайки глава към гърдите му, едва покрити от водата. Сепна се, когато усети как зъбите ѝ задраскаха леко гърдите му. Тя вдигна глава и го погледна усмихната. — Така трябва — повтори тя. — Дала съм двайсет долара за бутилката шампанско.

Не можеше да си спомни кога точно му хрумна идеята. Вероятно докато е спал. Но нямаше значение. Тя бе узряла, когато слезе на закуска сутринта. Той бе изпълнен с увереността, която съпровождаше толкова много други подобни успешни идеи в миналото.

Тя вдигна поглед от масата, когато чу стъпките му по стълбището.

— Добро утро, мистър Бонър. Гладен ли сте?

Той отвърна на усмивката ѝ с благодарност.

— Умирам от глад — каза той и сам се изненада. Отдавна не бе мечтал за солидна закуска. Обикновено минаваше със сок и кафе.

Видя как помръдна крак и натисна някакъв бутон на пода под масата. В кухнята, в задната част на къщата, отекна звън.

— Изпийте си сока — нареди тя. — Закуската ще дойде ей сега.

Настани се срещу нея и вдигна голямата чаша доматен сок от съда с лед, в която бе поставена.

— Наздраве.

Огледа я одобрително. На ярката утринна светлина по лицето ѝ нямаше никаква бръчка. Очите ѝ бяха бистри и тъмни, устните — леко начервени. Бледо кестенявата ѝ коса бе пристегната здраво към тила на конска опашка. Загорелите ѝ ръце изпъкваха на фона на бялата спортна блуза с къси ръкави, която бе плътно, спретнато натъпкана в майсторски скроената клинообразна пола.

Вратата зад нея се отвори и една едра мексиканка се заклатушка към тях, понесла огромен поднос, съдържащият на който нареди на просторната въртяща се част в средата на масата. После сръчно отстрани изпразнената чаша пред него и остави на нейно място голяма чиния.

— Safe un momento — каза бързо тя и изчезна.

— Заповядай, мистър Бонър — подкани Джени. — Има шунка, бекон, говеждо, пушена риба и бъбреци в чиниите със зелени похлупаци. Под жълтите има пържени яйца на очи, бъркани яйца и пържени картофи.

Той завъртя подвижния център на масата, докато попадна на шунката и си сипа. Докато си пълнеше чинията, мексиканката влезе с каничка кафе, топли кифлички и препечени филийки. Погледна в чинията си. Шунката беше точно такава, каквато я харесваше.

Джени си сипа порядъчна порция говеждо печено.

— Богата трапеза — отбеляза той, докато мексиканката му пълнеше чашата с кафе. Джени му се усмихна.

— Няма нищо евтино в този дом.

Мексиканката отиде и напълни чашата на Джени, после се заклатушка към кухнята.

— Имаш вид, като че ли ще играеш тенис тази сутрин.

— Точно това ще правя — кимна тя. — Играя по два часа всяка сутрин.

— Къде играеш?

— В Бел Еър. Имам постоянен час при Франки Гарднър.

Той повдигна вежди. Франки Гарднър бе един от най-добрите професионалисти в страната. Взимаше скъпо — най-малко двадесет и пет долара за час.

— Да не е един от клиентите ти? — запита с любопитство той.

— Не играя с клиентите си. Не е добре за работата. Купувам му времето като всеки друг.

— Защо?

— Обичам да спортувам — обясни тя. — Помагат ми да си поддържам формата. Сега вече знаеш, че понякога работя до късно.

— Разбирам какво имаш предвид. Мислила ли си някога да се занимаваш с нещо друго?

— Какво искаш да кажеш? — попита тя. — Споменах ти, че имам диплома за медицинска сестра.

— Не това исках да кажа. Никога ли не си опитвала в киното?

Тя се разсмя непринудено.

— Аз съм родена калифорнийка, мистър Бонър. Виждала съм какво става с децата, които идват тук. Някои изглеждат по-добре и от

мен. Завършват като хопове на коли, започват да продават сандвичи или стават уличници за по пет долара. Не, благодаря. Това не е за мен.

— Не говоря случайно — настоя той. — Знаеш ли кой съм аз?

— Разбира се, мистър Бонър. Нали чета вестници. Вие сте един от най-големите продуценти в Холивуд.

— Тогава сигурно знам какво говоря, а?

— Възможно е — усмихна се тя. — Но аз се познавам и знам, че не съм артистка.

— Думите ти не съвпадат със снощните.

— Онова е съвсем друго — обясни тя. — То ми е занаятът. Освен това, виждате как живея. Ще мине много време, преди да почна да печеля по хилядарка седмично в киното.

— Откъде знаеш? От пет години разполагаме със сценарий, който не можем да реализираме поради липса на изпълнителка на главната роля. Беше написан за Рина Марлоу. Мисля, че е подходящ за теб.

— Вие сте луд! — засмя се тя. — Рина Марлоу бе една от най-красивите жени на екрана. Не бих могла да се сравнявам с нея.

Изведнъж той стана сериозен.

— В теб има неща, които ми напомнят за нея.

— Възможно е — каза тя. — Чувам, че била доста невъздържана.

— И това също — съгласи се той и се приведе към нея. — Но не него имам предвид. Прескочи утре в студиото и ще наредя да ти направят пробни снимки. Ако нищо не излезе, ще се откажем от цялата идея. Но ако излезе, необходимо е само одобрението на един човек и ти ще изкарваш по две хилядарки седмично.

— Две хиляди? — зяпна тя. — Вие се шегувате.

Той поклати глава.

— Никога не се шегувам за пари.

— Аз също — изрече сериозно тя. — Кой е този, от чието одобрение се нуждаете?

— Джонас Корд.

— По-добре да се откажем — каза тя. — От това, което чувам за него из града, той е направо откачен.

15.

Ървинг последва Дейвид във всекидневната, а Роза се залови да раздига масата.

— Никога не е изглеждала така добре — отбеляза той, излягайки се в едно кресло до камината.

— М-да — каза разсеяно Дейвид. Ървинг го погледна.

— Нещо ти се върти из главата, Дейви.

— Обикновените работи — отвърна уклончиво Дейвид.

— Чувам друго да се приказва.

Нещо в гласа му сепна Дейвид.

— Какво чуваш?

— Говори се, че се канят да притиснат твоя човек — тихо каза Ървинг.

— Какво друго чуваш?

— Новата група се готви да те направи шеф на парада, ако тръгнеш с тях — продължи Ървинг. — Казват също, че Бонър вече им се бил продал.

Дейвид остана смълчан. Не можеше да повярва, че Джонас не знае какво става. Но беше и възможно.

— Не казваш нищо, Дейви — тихо продума Ървинг. — А не си ме повикал ей тъй, без нищо.

— Откъде научи?

Ървинг сви рамене.

— Притежаваме акции — обясни небрежно той. — Някои от момчетата ми телефонираха и ми казаха, че са се свързали с комисионерите си. Искат да знаят какво да правим.

— Колко акции?

— О, осемдесет-деветдесет хиляди дяла из цялата страна. Сметнахме, че твоето решение ще ни даде възможност за добра сделка.

— Вие решихте ли... — Дейвид се поправи. — Решиха ли момчетата по кой път да вървят? — Акциите не бяха малко. Представляваха над три процента от два и половината милиона висящи дялове.

— Не, ние сме доста консервативни — отвърна Ървинг. — Обичаме да вървим там, където са парите. А иначе звучи примамливо: пълно финансиране, удвояване на печалбите, може би дори разделяне на дяловете след няколко години.

Дейвид кимна. Замислен присегна за цигара. Защо Джонас не отговаряше на бележките му? На три пъти се бе опитвал да го открие и трите пъти не бе получил отговор. Сигурно вече знаеше. Последния път, когато провери, му казаха, че Джонас вероятно е в чужбина. Ако беше вярно, докато се върнеше, всичко можеше да е свършено.

— Какво възнамеряваш да правиш, Дейви? — запита меко Ървинг.

— Не зная — отговори правдиво той. — Просто не зная какво да правя.

— Не можеш дълго да се чудиш — каза Ървинг. — Губещият си отива.

— Зная — кимна Дейвид. Драсна клечка кибрит и я поднесе към цигарата. — Но това е то. Зная, че Корд не ни обръща особено внимание, може би понякога съзнателно ни задържа. Но зная също така, че той може да прави филми, има шесто чувство за нашия занаят. Затова закупи компанията. Не е просто един леден задник като Шефилд и другите. Суха банкерска аритметика и, по дяволите, всичко извън баланса за печалбите и загубите.

— Но банкерите държат всички козове — посочи Ървинг. — Само глупак би се изправил насреща им.

— М-да — каза ожесточено Дейвид, загасявайки цигарата.

— Виж какво ще ти кажа, Дейви. Ще събера всички наши пълномощия и ще ти ги предам. Когато решиш кое е най-доброто, гласувай с тях.

Дейвид се вторачи в него.

— Ще направиш това?

— Тъй както го виждам аз — засмя се Ървинг. — Нямам друг избор. Нали ти ни превозваше онзи спирт от гаража на Шоки?

— Ето го и кафето — съобщи Роза, влизайки с подноса.

— Господи! — възкликна Ървинг. — Каква страхотна шоколадова торта.

Роза се засмя поласкана:

— Аз съм я правила.

Ървинг се изтегна в креслото.

— Ох, докторке! — въздъхна той, поглеждайки към Роза.

— Още едно парче?

— Изядох вече три. Още едно и ще трябва да ми направите пластична операция на стомаха, за да ми възвърнете формата.

— Тогава изпийте още едно кафе — каза тя и му напълни чашата. После започна да прибира чинийките.

— Все се каня да те питам, Дейви — започна Ървинг, — дали си чувал за едно курве на име Джени Дентън?

— Джени Дентън? — Дейвид поклати глава. — Не.

— Забравих — каза Ървинг и погледна към Роза. — Вече не участваш в тази игра.

— Какво за нея? — попита Роза. — Аз познавах една Джени Дентън.

— Така ли? Откъде я познавате, докторке?

— От болницата. Преди четири години имахме една сестра с това име.

— Около един и шейсет, тъмни очи, дълга светлокестенява коса, стройна фигура и интересна походка?

— Искаш да кажеш сексапилна? — засмя се Роза.

— М-да, това исках да кажа — кимна Ървинг.

— Изглежда се касае за същото момиче — отбеляза Роза.

— Какво за нея? — запита Дейвид.

— Ами Джени е може би най-скъпо платената проститутка в Лос Анжелос. Притежава собствена къща с шест спални на Бевърли Хилс и ако искаш да я видиш, това става само по предварителна уговорка. Не ходи по хотелите. Има си изключителен списък от клиенти и ако искаш да се срещнеш с нея, трябва да чакаш може би две-три седмици. Работи само пет дни в седмицата.

— Ако я препоръчвате на съпруга ми — прекъсна го усмихната Роза, — по-добре би било да спрете дотук.

Ървинг се усмихна.

— Е, изглежда, че през една нощ, в началото на тази седмица, Морис Бонър ѝ бил на гости и тя го обслужила. На другия ден той повикал, Джени за пробни снимки. Заснел цветни кадри по някакъв

стар сценарий. След това разбрал, че е попаднал на нещо изключително. Решил да се възползва от резултата. Облякъл я в бяла коприна. Трябвало да се пресъздаде някаква ритуална религиозна сцена: когато тя излиза от водата в големия резервоар на Дванадесета сцена, човек може да види всичките ѝ прелести. След два дни тези кадри стават най-търсените сред собствениците на домашни прожекторни зали. Бонър получава повече заявки за тях, отколкото Зелцник за „Отнесени от вихъра“.

Дейвид се сещаше само за един сценарий с ритуална религиозна сцена.

— Да си спомняш името на сценария? — запита той. — Не беше ли „Грешницата“?

— Възможно е.

— Ако е той, това е сценарият, който Корд поръча да се напише специално за Рина Марлоу, малко преди тя да умре.

— Не ме интересува за кого е писан — усмихна се Ървинг. — Трябва да видиш пробните снимки. Ще подскочиш. Аз ги гледах два пъти захласнат. Като всички други в залата.

— Ще ги видя утре — реши Дейвид.

— Аз също бих желала да ги видя.

Дейвид погледна Роза. Усмихна се. За пръв път проявяваше интерес към филмите.

— Ела утре в студиото към десет — каза той. — Ще ги видим заедно.

Дейвид завърза шнура на халата и седна на креслото до прозореца, загледан в океана.

Дочуваше течащата в мивката на банята вода и тихото тананикане на Роза, която си миеше лицето. Въздъхна. Поне тя беше щастлива с работата си. Един лекар не трябваше да води война на нерви, за да практикува професията си.

Вратата щракна зад него и той се обърна. Тя го загледа със замечтано изражение на лицето и спря на прага.

— Е, какво искаш да ми кажеш? — усмихна се той. — Карай да видим.

— Не, Дейвид — отговори тя с топлина в погледа. — Дълг на жената е да слуша своя съпруг и господар, когато той говори.

— Съвсем не се чувствам като господар.

— Какво не е в ред, Дейвид?

— Не зная — каза той и започна да ѝ разказва цялата история, започвайки от срещата си с Шефилд същата нощ, когато му беше телефонирала в Ню Йорк. Тя пристъпи към него и сложи ръце върху главата му, като я притегли към гърдите си.

— Бедният ми Дейвид — прошепна съчувствено тя. — Толкова грижи.

Той изви лице към нея.

— Скоро ще трябва да взема решение — каза. — Какво мислиш, как би трябвало да постъпя?

Тя го загледа с блесналите си сиви очи. Почувства се силна и уверена, сякаш имаше корени дълбоко в земята.

— Каквото и решение да вземеш, Дейвид — промълви тя, — сигурна съм, че то ще бъде правилното за нас.

— Как „за вас“?

Тя се усмихна бавно. Тази новооткрита сила също бе характерна за жената. Гласът ѝ беше нисък и щастлив:

— Ще си имаме бебе — каза тя.

16.

Яркото слънце ги удари в очите след мрака в залата. Мълчаливо се запътиха към кабинета на Дейвид в един от административните павилиони.

— Какво мислиш, Дейвид? — тихо запита тя. — Тази проба не те ли кара да съжаляваш, че си се оженил?

Той я погледна и се засмя. Отвори вратата на павилиона и минаха покрай секретарката към частния му кабинет. Дейвид заобиколи бюрото и седна зад него.

Тя се настани на кожения стол пред бюрото. Замисленият израз бе все още на лицето му. Тя си взе цигара и я запали.

— Какво мислиш за пробата? — запита той.

Тя се усмихна.

— Сега разбирам защо подлудява всички мъже — отвърна тя. — Начинът, по който дрехата бе прилепнала към тялото, когато излезе от водата, бе най-сексапилното нещо, което някога съм виждала.

— Остави сцената. Ако не беше част от пробата, какво би си помислила за нея?

Тя дръпна от цигарата и усмивката напусна лицето ѝ.

— Мисля, че беше прекрасна. Сърцето ми едва не се пръсна при сцената, когато се виждаха само пристъпващите ходила на Исус и краят на влачещия се кръст, а тя пълзеше в прахта подир Него, опитвайки се да Му целуне краката. Усетих, че плача с нея. — Тя замълча за миг. — Истински сълзи ли бяха или грим?

Дейвид я погледна.

— Истински сълзи — отвърна той. — При пробите не използват грим.

Почувства как възбудата го обзема. Роза му бе дала отговора. Не бе изпитвал подобно нещо от момента, когато за пръв път видя Рина Марлоу на екрана. Всички бяха заслепени от сцената на кръщението.

Измъкна празна бланка от поставката на бюрото и започна да пише. Роза го наблюдаваше известно време, после мина зад бюрото и

надникна любопитно през рамото му. Беше приключил с писането и посягаше към телефона.

ДЖОНАС,
МИСЛЯ, ЧЕ Е ВРЕМЕ ДА СЕ ВЪРНЕМ КЪМ
ГОЛЕМИТЕ ФИЛМИ. НАСТОЯВАМ ДА СЕ СВЪРЖЕМ.
ДЕЙВИД

— Свържете ме с Макалистър в Рено — нареди Дейвид в слушалката. Обърна се към Роза и ѝ се усмихна. Тя отвърна на усмивката и отново седна.

— Ало, Мак — започна Дейвид уверено и властно, — два въпроса, на които можеш да ми отговориш.

Обзе я чувство на гордост. Зарадва се, че бе дошла в студиото. Не познаваше съпруга си в тази светлина.

— Първо — каза Дейвид в телефона, — мога ли да сключа договор с една актриса чрез „Корд Експлозивс“? Имам специални съображения да не я договарям с нас. Важни причини. — Дейвид леко се отпусна.

— Добре. Вторият ми въпрос. Имам една филмова проба, която държа Джонас веднага да види. Можеш ли да му я предадеш?

Изчака малко.

— Няма какво повече да искам. След два часа филмът ще бъде в кантората ти в Лос Анжелос. Благодаря, Мак. Дочуване.

Остави слушалката и взе цигара. Пъхна я в устата си. Тя му поднесе клечка кибрит през бюрото. Той запали цигарата и ѝ се усмихна.

— Джес — каза той, когато вратата се отвори и секретарката му влезе. — Изпращам ти една написана бланка. Искам да я фотографираш и да я монтираш в края на пробата на Джени Дентън, веднага. — Закри микрофона с другата ръка. — Вземете тази бланка и я занесете веднага на Джес Дий, лично — нареди той на секретарката, посочвайки бланката върху бюрото. Тя мълчаливо я взе и излезе.

— Зная, че е страшна проба, Джес — каза той в микрофона. — Направи едно копие с бланката и веднага го прати на секретарката на Макалистър в „Корд Еъркрафт“. До обяд трябва да бъде там.

— Реши ли вече?

Той кимна.

— Залагам всичко — отвърна той. — Сгреша ли, няма значение кой от тях ще спечели. Аз ще загубя.

Роза се усмихна.

— При всяка операция настъпва такъв момент. Ти си хирургът, държиш ножа, а пациентът е отворен пред теб. Според книгите има няколко начина, по които да действаш, много пътища, по които да тръгнеш. Но за теб съществува само един път, верният. Така че ти вземаш решението. Твоят път. Независимо от страничния натиск, независимо от книгите. Трябва да действаш тъй, както ти смяташ за добре. — Тя го загледа, продължавайки да се усмихва. — Така ли постъпваш, Дейвид? — запита го тихо. — Следваш ли собствения си път?

Той я изгледа, учуден от прозрението и мъдростта ѝ.

— Да — каза, без да се колебае. — Вървя по собствения си път.

Никога преди не бе разглеждал въпроса така. Но тя беше права. Той наистина вървеше по собствен път.

Джени седеше до бюрото във всекидневната и подписваше чекове за месечните сметки, когато на вратата се позвъни. Чу как мексиканката се заклатушка край нея към входа. Намръщи се и заби поглед надолу към бюрото.

Каква глупачка се бе показала, помисли си тя, да се остави да я уговорят за пробните снимки. Трябваше да се досети, че този само си придава важност. Сега цял Холивуд ѝ се присмиваше. Поне четирима клиенти ѝ бяха звъннали, поздравявайки я саркастично с филмовата проба. Всички я бяха гледали.

Знаеше, че не става за артистка. За кой дявол се бе навила? Съвсем като хлапе, лапнало по сцената, каквито идваха с хиляди тук. За да остане с пръст в устата, както другите.

Трябваше да се досети в момента, когато застана пред камерите. Но бе прочела сценария. Мария Магдалена. Отначало едва не умря от смях. Нищо чудно, че Бонър си беше помислил за нея. Това бе подбор за ролята със силен подтекст.

После нещо в историята я бе грабнало. Почувства се развълнувана и разтърсена. Просто се вживя в ролята и имаше моменти, когато плачеше, докато камерите я заснемаха. А това бе нещо, което не беше правила от дете. Нищо чудно, че хората се смееха. И тя би се смяла, ако се касаеше за някоя друга. Курва, — която оплаква друга курва. Не трябваше да приема. Изтекла бе цяла седмица, без да чуе ни дума от Бонър.

Усети тежките стъпки на мексиканката зад себе си. Обърна се. Мънистените очи на прислужницата бяха непроницаеми.

— *Senor Woolf esta aquí.*

Улф. Не познаваше никой с такова име. Може би бе новото ченге. Бяха й казали, че човекът, който ще дойде за лептата, е нов.

— *Des las películas* — добави бързо прислужницата.

— О! — тя кимна. — *Traigale aquí* — обърна се пак към бюрото, когато прислужницата тръгна. Бързо струпва сметките на куп и ги мушна в чекмеджето. Обърна се на стола в момента, когато мексиканката въвеждаше един млад мъж.

Тя го изгледа студено, ставайки от стола.

— Бонър ли ви изпраща?

— Не — отговори той. — Всъщност, Бонър дори не знае, че съм тук.

— О — сега вече знаеше защо бе дошъл. — Видели сте пробата?

Той кимна. Гласът й стана още по-студен.

— Тогава най-добре си вървете — изрече тя. — Не приемам никого без предварителна уговорка.

Лека усмивка се плъзна по устните му. Това я ядоса още повече.

— И можете да кажете на Бонър от мое име, че ще бъде най-добре да престане да показва тази проба из целия град, иначе ще съжалява.

Той се засмя, после лицето му стана сериозно.

— Вече сторих това, мис Дентън.

— Така ли? — тя почувства как гневът й се разсейва. — Такова нещо би могло да навреди на работата ми.

— Аз мисля, че вие вече не сте от занаята — обади се кротко той.

Тя го изгледа с широко разтворени очи.

— Какво искате да кажете?

— Боя се, че не ме разбирате — продължи той и измъкна визитна картичка от джоба и ѝ я връчи. Тя я погледна. Беше скъпа гравирани картичка. На нея бе написано само ДЕЙВИД УЛФ, а отдолу, в ъгъла, думите АДМИНИСТРАТИВЕН ЗАМЕСТНИК-ПРЕЗИДЕНТ. Най-отдолу бе името на компанията, с която бе свързан и Бонър. Сега се сети кой беше този човек. Бе чела за него във вестниците. Находчивият младеж. Детето-чудо на Корд. Вдигна очи към него.

Лека усмивка пак играеше на устните му.

— Бихте ли играли Мария Магдалена?

Изведнъж усети, че е нервна.

— Не зная — промълви колебливо. — Мислех... мислех, че е някаква шега на Бонър.

— Може да е било — бързо я прекъсна Дейвид Улф. — Не зная какво е мислил. Но аз не се шегувам. Мисля, че от вас може да излезе голяма звезда. — Той замълча. — И жена ми мисли същото.

Тя го изгледа неразбиращо.

— Роза Щрасмер. Познава ви от болницата, преди четири години.

Очите ѝ светнаха.

— Искате да кажете доктор Щрасмер? Която извърши кожното присаждане на Линда Дейвис?

Той пак кимна усмихнат.

— Аз бях старшата сестра в хирургията тогава — каза тя. — Жена ви беше страхотна.

— Благодаря ви. И така, искате ли да играете Мария Магдалена?

Изведнъж това ѝ се прииска повече от всичко друго на света.

— Да.

— Надявах се на такъв отговор — каза той и измъкна от вътрешния джоб един сгънат лист. — Колко каза, че ще ви плаща Бонър?

— Две хиляди седмично.

Той вече бе извадил писалката и пишеше по листа.

— Минутка, мистър Улф — каза бързо тя. — Зная, че Бонър просто се шегуваше. Не е нужно да ми плащате чак толкова.

— Може и да се е шегувал. Но аз не. Казал ви е две хиляди, значи толкова ще получавате. — Той привърши с писането и ѝ подаде договора. — Най-добре го изчетете внимателно.

— Нужно ли е?

Дейвид кимна.

— Мисля, че да — настоя той. — Договорите лесно се подписват, но не е лесно анулирането им.

Джени потъна в стола и прилежно зачете.

— Забелязвам, че е от „Корд Експлозивс“.

— Такава е практиката ни. Корд е собственик на компанията.

— О! — Тя довърши четенето и посегна за писалка. Подписа набързо и му го връчи. — Сега какво ще правим? — запита усмихната тя.

Той прибра договора в джоба си.

— Първо ще ви сменим името.

— Че какво му е на името ми?

— Премного хора го знаят — обясни той. — Може да ви е неудобно оттук нататък.

Джени се замисли малко, после се засмя.

— Пет пари не давам — каза тя. — А вие?

Дейвид поклати глава.

— Също не, щом така мислите.

Тя пак се засмя. Нека клиентите се пукнат от яд, като разберат какво са изтървали.

Той огледа стаята.

— Собственичка ли сте или наемателка тук? — попита той.

— Наемателка.

— Добре — каза той. — Изнесете се и заминете за известно време. Някъде в пустинята. Или Палм Спрингс. Никой, освен мен не бива да знае къде сте.

— Добре — съгласи се тя. — И какво ще правя там?

— Ще чакате — каза той. — Ще чакате, докато ви открием!

17.

— Съжалявам, Дейвид — каза Пиърс и се изправи. Усмиваше се, но очите му бяха студени. — Не мога да ти помогна.

— Защо не?

— Защото си продадох акциите преди година.

— На Шефилд ли? — запита Дейвид.

Дан кимна.

— Защо не се свърза с Джонас?

— Защото не исках — отсече Пиърс. — Достатъчно ме използва. Стигах му през трудните години. Върших калната работа и спасявах предприятието от фалит. А щом работите се пооправиха и можехме да помислим за големи филми, той взе, че докара Бонър.

— Ти също го използваше. Той хвърли милиони, за да ти осигури студио. Сега си богат, защото той те направи такъв. И когато Бонър дойде, ти вече бе разбрал, че си само импресарио, но не и продуцент. Всички в бранша го бяха разбрали.

— Само защото той никога не ми даде възможност — се изсмя горчиво Дан. — Сега е негов ред да се поизпоти. Чакам да видя как ще му се хареса. — Закрачи гневно към вратата, но докато стигне до нея, ядът се бе изпарил. — Обаждай се, Дейвид. Има шанс да заема Спенсър Трейси и Кларк Гейбъл от „Метро“, ако предложиш нещо подходящо.

Дейвид кимна и Пиърс излезе. Загледа се в бюрото. Вечната работа, замисли се той с горчивина. Сделки. Пиърс не мислеше за нищо друго, освен за подобни сделки и как да донесе на компанията един милион печалба. Това му беше работата. Не го свързваше нещо лично с Джонас Корд. Виж, продажбата на дяловете му от компанията бе съвсем друго нещо.

Уморено вдигна слушалката.

— Да, мистър Улф.

— Позвънете в кабинета на Бонър и разберете дали мога да го видя веднага.

— Във вашия кабинет или в неговия? — запита секретарката.

Той се усмихна вътрешно. Съгласно протокола трябваше Бонър да дойде при него. Но клюките и недомлъвките се разнасяха учудващо бързо из студиото. Всички знаеха вече, че нещо се мъти и дори секретарката му не бе съвсем сигурна за неговото положение. Това бе нейният начин да разузнае.

— В моя кабинет, разбира се — каза той сухо и остави слушалката.

Бонър влезе в кабинета след около четиридесет и пет минути. Не бе съвсем лошо с оглед на йерархията. Не много късно, за да не изглежда нахално, но не и много бързо, за да не изглежда раболепно. Прекоси стаята към бюрото на Дейвид и седна.

— Прощавай, че те безпокоя, Морис — започна вежливо Дейвид.

— О, няма нищо, Дейвид — отговори Бонър не по-малко вежливо. — Успях да приключа с утринното производствено съвещание.

— Добре. Значи разполагаш с малко време?

Бонър си погледна часовника.

— Предстои ми конференция със сценаристите.

— Писателите са свикнали да чакат — усмихна се Дейвид.

Бонър го изгледа любопитно. Несъзнателно ръката му се мушна под самото и той почна да се чеше през ризата. Дейвид забеляза това и се ухили.

— Да нямаш обрив?

— Изглежда си научил? — попита Бонър. Дейвид кимна. Бонър продължи да се чеше, но вече открито.

— Направо ме подлудява. Макар че си струваше. Трябва да опиташ Джени някой път. Това момиче може да накара старата ти цигулка да засвири като същински „Страдивариус“.

— Сигурен съм. Видях пробните снимки.

Бонър го погледна.

— Смятах да те питам. Защо прибра всички негативи?

— Защото сметнах, че това е необходимо — отвърна Дейвид. — „Грешницата“ не е наша собственост. Сценарият принадлежи лично на Корд. А ти го знаеш какъв е. Не искам да си имаме неприятности.

Бонър го изгледа мълчаливо. Дейвид реши, че няма място за усукване.

— Шефилд ми показва съгласието ти да му продадеш дяловете си. Бонър кимна. Беше престанал да се чеше.

— Сметнах, че е разумно.

— Защо? — попита Дейвид. — Ако искаше да продаваш, защо не поговори с Корд?

Бонър помълча известно време.

— Какъв смисъл би имало? Аз въобще не съм се срещал с него. След като той не бе достатъчно любезен да се види с мене цели три години, откак работя за него, не виждам основание сега да хукна подире му. Освен това договорът ми изтича следващия месец и никой не дойде да говори с мен за подновяването му. Дори Макалистър не ми се е обаждал. — Той пак започна да се чеше. Дейвид запали цигара.

— Защо не дойде при мен? — кротко запита той. — Аз те доведох тук.

Бонър не срещна погледа му.

— Вярно, Дейвид, трябваше. Но всички знаят, че ти не можеш да направиш нищо без съгласието на Корд. Докато се свържеш с него, договорът ми ще изтече. Бих минал за най-големия глупак в бранша.

Дейвид вкара дима дълбоко в гърдите си. Всички си приличаха — хитри, безмилостни, иначе способни, и все пак, същински деца с глупавата си гордост.

Бонър схвана мълчанието му като отстъпление.

— Шефилд ми обеща да се погрижи за нас — каза бързо той. — Искане и двамата ни, Дейвид. Знаеш го. Каза, че ще сключи нов договор веднага, щом работата приключи. Той ще финансира филмите, ще ни представи нов план за разпределението на печалбите и някакви дялови възможности.

— Писмено ли ти го обеща?

Бонър поклати глава.

— Как да ми предложи договор, преди да е изтекъл предишният и преди да влезе във владение на компанията? Но той не се отмята от думите си. На него може да се разчита. Не е на приливи и отливи като Корд.

— Корд някога да не е изпълнил обещание, което ти е дал?

— Не. Не е имал възможност кога да го стори. Аз имах договор. И сега, когато е на изтичане, не смятам да му се оставя.

— Ти си като вуйчо ми — въздъхна Дейвид. — Слушаше хора като Шефилд и свърши с дялове и договори вместо с филми. Така загуби собствената си компания. Сега ти правиш същото. Той не може да ти осигури договор, тъй като не контролира компанията и въпреки това ти му даваш писмено съгласие, като му отваряш възможност да я завладее. — Дейвид се изправи и каза ядосано. — Е, и какво ще правиш, глупак такъв, ако след като влезе контролът, ти каже, че не може да изпълни обещанието си?

— Но ние сме му нужни за работата. Кой ще му прави филмите, ако не съм аз?

— И вуйчо Бърни мислеше същото — отбеляза саркастично Дейвид. — Но работата си продължи и без него. Ще продължи и без нас. Шефилд винаги може да наеме някого, който да ръководи студиото вместо него. Шари от „Метро“ откога чака да се открие подобна работа. Мати Фокс от „Универсал“ ще се хвърли като пате във вода за нея. Тук би му било два пъти по-лесно отколкото там. — Дейвид седна рязко. — Все още ли мислиш, че не би могъл да ръководи компанията без нас?

Бонър го изглежда с пребледняло лице.

— Но какво мога да направя, Дейвид? Писмено съм дал съгласието си. Шефилд би могъл да ме даде под съд, ако се отметна.

Дейвид бавно изгаси цигарата.

— Доколкото си спомням — каза той, — ти приемаш да му продадеш всичките акции, които притежаваш, на петнадесети декември?

— Точно така.

— Ами ако се случи така, че в този ден притежаваш само една акция? — кротко попита Дейвид. — Продадеш ли му тази единствена акция, значи си спазил обещанието.

— Но това е следващата седмица. Кой би ми купил акциите дотогава?

— Джонас Корд.

— Ами ако не успееш да се свържеш с него навреме? Значи да загубя четири милиона долара. Ако предложи акциите на свободния пазар, цената им силно ще падне.

— Ще се погрижа да си получиш парите. — Дейвид се наведе през бюрото. — И, Морис — добави меко той, — още отсега можеш да започнеш да съставяш новия си договор.

— Четири милиона! — възкликна Ървинг. — Кой дявол те кара да мислиш, че мога да намеря толкова пари?

Дейвид се загледа в приятеля си.

— Хайде, Топлийка. Това е Tuchlas.

— Ами ако Корд каже, че не ги иска? — запита Ървинг, макар и с по-тих глас. — Тогава какво ще ги правя? Ще ги използвам за тоалетна хартия ли? — Той си задъвка пурата. — Ти си мой приятел, така да се каже. Но загазя ли в една такава сделка, не съм ничий приятел. Ще ме наричат покойния Ицхак Шварц.

— Не е чак толкова лошо.

— Не ми казвай колко е лошо — сръза го ядосано Ървинг. — От работа, като моята, човек не го уволняват.

Дейвид го изглежда.

— Съжалявам, Ървинг. Нямам право да настоявам да поемеш подобен риск — обърна се и тръгна към вратата.

Гласът на приятеля му го спря.

— Хей, почакай! Къде си тръгнал?

Дейвид впери поглед в него.

— Не ти ли рекох, че твърдо стоя зад теб? — попита Ървинг.

Обилните, едри гърди на вуйна Мей се поклащаха възмутено.

— Като роден баща ти беше вуйчо ти Бърни — каза тя с пискливия си прегракнал глас. — А ти беше ли му като син? Оцени ли какво стори за теб? Не. Дори веднъж, докато вуйчо ти Бърни беше жив, не му каза поне едно благодаря. — Измъкна кърпичка от деколтето си и я допря до очите, двадесеткаратовият диамант на пръстена ѝ проблесна като прожектор. — Само по божия милост твоята бедна Tante не прекарва последните си дни в някой приют.

Дейвид се облегна на неудобния стол. Усети хладината на нощта в огромната пуста стая на грамадната къща. Потръпна леко. Не знаеше дали от студ, или от начина, по който му действаше къщата.

— Искаш ли да ти запаля огън, Tante?

— Студено ли ти е, Дювидел? — запита го вуйна му Мей. Той сви рамене.

— Помислих, че може на теб да ти е станало студено.

— Студено? — повтори тя. — Твоята клета, стара Tante е свикнала да ѝ е студено. Само като си броя стотинките, мога да си позволя да живея в тази къща.

Той си погледна часовника.

— Става късно, Tante. Трябва да вървя. Ще ми дадеш ли пълномощията?

Старата жена го погледна.

— Защо да ти ги дам? — попита тя. — За да помогнеш на онзи tomser, онзи лош човек, който открадна компанията на вуйчо ти?

— Никой не му е откраднал компанията. Вуйчо Бърни и без това щеше да загуби. Имаше щастие, че се намери човек като Корд, който го остави да се измъкне така леко.

— Щастлив бил, а? — гласът ѝ пак стана писклив. — От всички дялове, които имаше, ми остави само някакви си двайсет и пет хиляди. Какво стана с останалите? Кажи, де! Какво стана, а?

— Вуйчо Бърни получи три милиона и половина за тях.

— Че какво от това? — настоя тя. — Те струваха три пъти повече.

— Струваха едно нищо — срязва я той, изгубил търпение. — Вуйчо Бърни ограбваше компанията и ти го знаеш. Акциите не струваха дори хартията, на която бяха отпечатани.

— Ето сега пък наричаш вуйчо си крадец. — Тя се изправи, величествено на крака. — Вън! — изписка тя, посочвайки му вратата. — Вън от моя дом!

Той я изгледа продължително, после тръгна към вратата. Ненадейно спря, припомняйки си нещо. Някога вуйчо му го бе изпъдил от кабинета си почти със същите думи. Но той бе получил това, което целеше. А вуйна му беше дори по-алчна от вуйчо Бърни. Обърна се.

— Вярно, имаш само двадесет и пет хиляди акции — каза той. — Някакъв въшлив един процент от целия капитал. Но все пак сега те струват нещо. Имаш поне някой от рода, който да защитава интересите ти, дай пълномощията си на Шефилд и ще видиш какво ще стане. Той е от тези, които изкараха вуйчо Бърни на Уол стрийт. Сториш ли го, аз

няма да бъда там да ти защитавам интересите. И акциите ти няма да струват нищо.

Тя го изглежда продължително.

— Вярно ли е това, което казваш?

Той разбра, че сметачната машина в главата ѝ се е завъртяла.

— Всяка дума.

Тя пое дълбоко дъх.

— Ела — каза накрая. — Ще ти напиша пълномощното. — Обърна се и се заклатушка към шкафа. — Вуйчо ти, лека му пръст, винаги казваше да се вслушвам в думите ти, когато се нуждая от съвет. Нашият Дейвид, казваше той, има глава на раменете си.

Видя я да изважда някакви книжа от шкафа. Отиде до бюрото, взе писалка и ги подписа. Подаде му ги и той ги прибра в джоба на самото.

— Благодаря ти, вуйно Мей.

Тя му се усмихна. Изненада се, когато протегна ръка и го потупа по рамото някак свенливо.

— Аз и вуйчо ти не бяхме благословени с деца — каза тя с развълнуван глас. — Той наистина те имаше като собствен син. — Примигна бързо с очи. — И да знаеш колко се гордееше с теб, дори след като напусна компанията, и четеше за теб във финансовата преса.

Той усети да го обзема жалост към самотната старика.

— Зная, вуйно Мей.

Тя направи опит да се усмихне.

— Такава симпатична жена имаш — продължи тя. — Защо се отчуждихте? Защо не я доведеш някой път на чай?

Изведнъж той прегърна старата жена и я целуна.

— Ще я доведа, вуйно Мей — обеща той. — Скоро.

Роза го очакваше в кабинета му, когато се върна в студиото.

— Когато мис Уилсън ми телефонира и каза, че ще закъснееш, помислих, че няма да е лошо да дойда да те взема да вечеряме навън.

— Добре — каза той и я целуна по бузата.

— Е?

Той се отпусна уморено зад бюрото.

— Вуйна Мей ми даде пълномощното.

— Това означава, че ще можеш да гласуваш с деветнадесет процента.

Той я погледна.

— Няма да имам особена полза, ако Джонас не ме подкрепи. Ървинг ми каза, че ще трябва да продаде акциите си на Шефилд, ако Корд не ги пожелае.

Тя се изправи на крака.

— Е, ти направи каквото можа — каза делово тя. — Сега да вървим да вечеряме.

В момента, когато Дейвид ставаше, секретарката му влезе.

— Телеграма от Лондон, мистър Улф. Той разкъса плика и извади телеграмата.

НАСРОЧИ   ДАТА   ЗА   ПРОИЗВОДСТВО
ГРЕШНИЦАТА ПЪРВИ МАРТ.

КОРД.

Тъкмо се канеше да я подаде на Роза, когато вратата се отвори и секретарката отново влезе.

— Нова телеграма, мистър Улф.

Той я отвори веднага. Очите му се плъзнаха по нея и изведнъж почувства как го обзема облекчение:

МАКАЛИСТЪР   ГОТОВ   С   НЕОБХОДИМИТЕ
СРЕДСТВА. ДА СЕ СМАЖЕ ШЕФИЛД. НАТЪПЧИ МУ
ГО ЗДРАВО.

Както първата, и тази бе подписана КОРД. Той подаде и двете на Роза. Тя ги прочете и вдигна към него грейналия си поглед.

— Успяхме! — каза тя възбудено. Той се канеше да я вдигне в прегръдките си, когато вратата пак се отвори.

— Да, мис Уилсън? — запита той смутен.

— Прощавайте за безпокойството, мистър Улф — каза тя, — но току-що пристигна трета телеграма.

— Добре де, не стойте там. Дайте я. — Той погледна Роза. —
Тази е за нас двамата — каза и ѝ я подаде. — Отвори я ти.
Тя погледна плика, после Дейвид. На лицето ѝ грейна усмивка.
Той погледна телеграмата в ръката ѝ:

ВСИЧКО ХУБАВО! ПОЖЕЛАВАМ БЛИЗНАЦИ!

Тази телеграма носеше подписа ДЖОНАС.

КНИГА СЕДМА
ДЖОНАС — 1940

1.

— Това е страхотна глупост! — мърмореше Форестър, докато издигаше САВ-200 във въздуха зад формацията от Спитфайър.

— Кое е глупост? — попитах аз и погледнах назад от седалката на втория пилот, за да видя как Лондон потъва зад гърба ни в леката утринна мъгла. Все още се забелязваха няколко пожара от нападението миналата нощ. — Не купиха самолета ни, но ще купят всички В-17, които успеем да произведем. По дяволите, и двамата знаем, че трябва да има уеднаквяване.

— Не говоря за това — изръмжа Роджър.

— Проверка на двигатели едно и две — извика Мориси зад нас. — Проверка на двигатели три и четири. Можете да прекъснете горивото.

— Проверка. — Роджър намали подаването на сместа. — За това именно говоря — продължи той, посочвайки към Мориси, който действаше като бордов механик. — Глупост. Всички ние в един и същ самолет. Ами ако падне? Кой ще остане да ръководи компанията?

— Премного се тревожиш — ухилих се аз.

Той отвърна на усмивката механично.

— Затова ми плащаш. Президентът на компанията трябва да се тревожи. Особено при начина, по който се разрастваме. Миналата година надминахме тридесет и пет милиона; тази година с военните поръчки ще надхвърлим стоте милиона. Трябва да започнем да обучаваме хора, които да поемат работата в случай че нещо стане с нас.

Присегнах за цигара.

— Какво може да ни се случи? — запитах, докато я палех. Погледнах през облака дим. — Освен ако не ревнуваш заради онези от Роял Еър Форс, които видяхме преди малко, и не си намислил да се връщаш в армията.

Той се наведе, измъкна цигарата от устата ми и я мушна между устните си.

— Знаеш, че не е така, Джонас. Не мога вече да се меря с младоците. Ще си играят с мен като котка с мишка. Щом трябва да съм кабинетен плъх, предпочитам да стоя тук, където поне съм от Генералния щаб.

Казаното от него имаше смисъл. Войната ни тласкаше към разширяване, за каквото никой от нас дори не бе мечтал. А още не бяхме влезли истински в нея.

— Ще трябва да намерим някой да ръководи завода в Канада.

Кимнах мълчаливо. Беше се оказал прав — ходът идеше да бъде дяволски сполучлив. Щяхме да изработваме частите в нашите заводи в Щатите, после да ги експедираме в Канада, където щяха да се сглобяват на поточните линии. Щом излезеха, Канадските кралски въздушни сили щяха да имат грижата да стигнат до Англия. Тръгнеше ли добре, можеше да намалим с три седмици времето за производство на един самолет.

Идеята имаше и някои финансови предимства. Британското и канадското правителство бяха склонни да подпомогнат построяването на заводите, от което ние реализирахме двустранни икономии. Фабриката щеше да ни струва по-евтино, тъй като не бяхме обременени с лихви, а данъците за чист доход щяха да се плащат в Канада, където амортизационните отчисления бяха четири пъти по-малки от тези на Чичо Сам. Освен това момчетата на Негово Величество също бяха щастливи, тъй като, бидейки в стерлинговата зона, трябваше да плащат по-малко американски долари.

— Съгласен съм. Обаче никое от момчетата, които работят за нас, няма опита, за да се заложи с такава голяма работа. С изключение на Мориси, естествено. А от него не можем да се лишим. Имаш ли някого предвид?

— Естествено — каза той, отправяйки ми странен поглед. — Обаче едва ли ще ти се понрави.

Изгледах го.

— Кажи да видим.

— Еймос Уинтроп.

— Не!

— Единствено той може да се справи — посочи Форестър. — И едва ли ще ни бъде на разположение за дълго. Тъй както вървят нещата, някой ще го лапне.

— Тяхна си работа! Той е женкар и пияница. Освен това, където и да е отишъл, все се е осирал.

— Обаче познава в детайли производството на самолети — упорито настоя Форестър. И пак ме погледна. — Чух какво се е случило между вас двамата, но това няма нищо общо с нашата работа.

Не отговорих. Далеч напред видях как летящият начело във формацията от Спитфайър поклаща крила. Това бе сигналът да включим радиоапаратите. Форестър се наведе и щракна ключето.

— Да, капитане?

— Тук би оставяме, момчета.

Погледнах надолу. Сивите води на Атлантическия, океан ме гледаха. Бяхме на сто и петдесет километра от бреговете на Британските острови.

— Добре, капитане — отвърна Форестър. — Благодарим ви.

— Успешно завръщане, приятели. И не забравяйте да ни изпратите големите. Ще ни трябват следващото лято, за да си го върнем на Адолф.

Форестър се засмя. Англичаните едва бяха удържали набезите на врага и вече мислеха за отплата.

— Ще ги имате, капитане.

— Чудесно. Изключвам.

Той разклати крилата на своя Спитфайър и формацията направи широк завой назад, към родното крайбрежие. След това настъпи тишина и ние останахме сами над Атлантическия океан на път за дома.

Свалих си предпазния колан и се изправих.

— Ако нямаш нищо против, ще отида отзад да подремна.

Роджър кимна. Отворих вратата към съседното помещение.

— Помисли за това, което ти казах — подвижна след мене той.

— Ако говориш за Еймос Уинтроп, откажи се.

Мориси седеше обезсърчен на седалката на бордовия инженер. Вдигна поглед към мен, когато влязох.

— Не разбирам — промълви тъжно той.

Седнах до него.

— Лесно е да се схване. В-17 лети с екипаж от пет души, а нашите — с девет. Това означава, че могат да пуснат почти два пъти повече самолети във въздуха. До Германия и обратно курсът е малко над три хиляди километра, затова не им е нужен самолет с пробег от

осем хиляди километра. Освен това оперативните разходи са малко повече от половината от нашите.

— Но този самолет може да лети три хиляди метра по-високо и триста километра в час по-бързо — не се предаваше Мориси. — И носи почти два пъти повече бомбен товар.

— Бедата при теб, Мориси, е, че изпреварваш времето. Те не са готови още за самолети като този.

Видях наскърбения израз отново да се появява на лицето му. За момент го съжалих. Казаното от мен беше вярно. За моите пари той бе най-големият авиоконструктор на света.

— Я стига! Не се тревожи, ще се сетят за теб. Един ден ще летят хиляди самолети като този.

— Но не и в тази война — каза примирено той. Извади от кашона термос. — Мисля да занеса кафе на Роджър.

Мина отпред в пилотската кабина, а аз се изтегнах на койката. Бръмченето на четирите двигателя кънтеше в ушите ми. Затворих очи. Три седмици в Англия и през цялото време не бях спал и една нощ свястно. Все бомбардировки и момичета. Бомби и момичета. Бомбите. Момичетата. Заспах.

Острото свистене от падаща бомба стигна апогея си, когато падна някъде наблизо. За миг разговорът на масата увисна във въздуха.

— Боя се за дъщеря си, мистър Корд — каза стройната жена с посивели коси от дясната ми страна.

Погледнах първо нея, после Мориси, седнал насреща. Лицето му беше побеляло и напрегнато. Бомбата бе паднала до вратата, така да се каже, а тя се тревожеше за дъщеря си, която бе в безопасност в Америка. Може би имаше основания. Тя бе майката на Моника.

— Не съм виждала Моника, откакто бе на девет години — продължи мисис Холм нервно. — Горедолу от двадесет години. Често мисля за нея.

Кой те знае колко често, помислих аз. Смятах, че при майките е по-друго. Но и те не се различаваха от бащите. Мислеха най-напред за себе си. Поне в едно отношение си приличахме с Моника. Родителите ни не даваха пукната пара за нас. Моята майка бе умряла, а нейната бе избягала с друг мъж.

Тя вдигна към мен теменужените очи зад дългите мигли и аз долових красотата, която бе предала на дъщеря си.

— Мислите ли, че ще я видите, когато се върнете в Щатите, мистър Корд?

— Съмнявам се, мисис Холм — отвърнах аз. — Сега Моника живее в Ню Йорк. Аз живея в Невада.

Тя помълча известно време, после погледът ѝ пак ме прободеше.

— Не ме харесвате особено, нали, мистър Корд?

— Всъщност не съм мислил за това, мисис Холм — казах бързо аз. — Прощавайте, ако създавам такова впечатление.

Тя се усмихна.

— Не че сте казали нещо. Просто почувствах дръпването, когато ви казах коя съм. — Тя заигра нервно с лъжицата. — Предполагам, че Еймос ви е разказал всичко за мен — как съм забягнала с друг мъж, как съм го оставила сам да отгледа детето.

— Аз и Уинтроп не бяхме много близки. Никога не сме говорили за вас.

— Трябва да ми повярвате, мистър Корд — прошепна тя напрегнато. — Не съм изоставяла дъщеря си. Искam тя да научи това, да ме разбере.

Нищо не се променяше. Все родителите трябваше да бъдат разбирани, вместо те да разбират.

— Еймос Уинтроп беше женкар и мошеник — промълви тихо тя, без горчивина. — Десетте години брачен живот с него бяха същински ад. През медения месец няколко пъти го залавах с други жени. И накрая, когато се влюбих в един сериозен, почтен мъж, той ме шантажира да му оставя дъщеря си, заплашвайки, че ще провали кариерата на този мъж, който бе на служба на Нейно Величество.

Погледнах я. Звучеше правдоподобно. Еймос бе хитрец, пълен с подобни номера. Познавах го.

— Писахте ли някога на Моника да ѝ разкажете всичко?

— Как може човек да пише подобни неща на собствената си дъщеря?

Не ѝ отговорих.

— Преди десетина години получих вест от Еймос, че ще я прати при мен и помислих, че като дойде, ще ѝ разкажа всичко и тя ще ме

разбере. — Тя поклати леко глава. — Прочетох във вестниците за вашата женитба и тя така и не дойде.

Прислужникът влезе и отнесе празните прибори. Друг постави чашки за кафе пред нас. Когато излезе, попитах:

— Какво точно искате от мен, мисис Холм?

Погледът ѝ се плъзна по лицето ми. Видях, че очите ѝ са влажни. Гласът обаче не трепереше, когато изрече:

— Ако се случи да я видите, мистър Корд, кажете ѝ, че съм питала за нея, че мисля за нея и че ще се радвам, ако ми се обади.

Кимнах бавно.

— Ще го сторя, мисис Холм.

Прислужникът започна да разлива кафето, а глухият тътен на падащи бомби продължаваше да звучи, заглушен от тежките завеси, като далечен гръм над мирновременен Лондон.

Ревът на четирите големи двигателя отново забуча в ушите ми и аз отворих очи. Мориси дремеше на седалката, главата му неудобно килната настрана. Когато станах, той отвори очи.

— Колко време съм спал? — попитах аз.

— Около четири часа.

— Най-добре да сменя Роджър — казах аз и се изправих.

Форестър вдигна поглед, когато влязох в кабината.

— Явно си бил много уморен. По едно време хъркаше така силно, че си помислих, че имаме пет двигателя, а не четири.

Отпуснах се на седалката на втория пилот.

— Дай да те сменя, за да си починеш. Къде се намираме?

— Тук някъде — каза той, посочвайки с пръст върху картата между нас. Хвърлих поглед. Бяхме на около хиляда и петстотин километра от Англия, над океана.

— Бавно се движим.

Той кимна.

— Попаднахме на силен насрещен вятър.

Присегнах за кормилото и го дръпнах към мен, докато включи.

— Готово — казах. — Поемам го.

Той освободи кормилото, стана и се протегна.

— Ще се опитам да дремна.

— Чудесно — поощрих го аз и погледнах през люка. Започваше да вали.

— Сигурен ли си, че можеш да си държиш очите отворени няколко часа?

— Ще се справя.

Той се разсмя.

— Или си по-добър от мен, или аз остарявам. По едно време си мислех, че възнамеряваш да спиш с всички англичанки.

Ухилих се на свой ред.

— При онези непрестанно падащи бомби счетох за нужно да се възползвам колкото мога от случая.

Той пак се засмя и напусна кабината. Обърнах се към контролите. Очевидно не бях единственият, който разсъждаваше така. Сигурно и момичетата изпитваха същото. Имаше нещо отчаяно в начина, по който настояваха да се възползваш от услугите им.

Ето че заваля сняг; тежки снежни парцали, които се лепяха по прозорчето. Включих обезмразителите и загледах как снегът се превръща на вода по плексигласа. Скоростта на въздуха беше триста и спадаше. Това означаваше, че насрещният вятър се усилваше. Реших да видя дали не можем да се изкачим над него.

Дръпнах кормилото назад и големият самолет бавно започна да се издига. Пресякох облаците и на четири хиляди метра излязох на ярко слънце.

Включих джирокомпенсатора и изравних самолета.

През остатъка от пътя до дома полетът бе чист и гладък.

2.

Робер стоеше на прага пред отворената врата, когато излязох от асансьора. Макар да беше четири сутринта, изглеждаше свеж и бодър, като че ли току-що ставаше. Черното лице над бялата риза и безупречно скроеното лакейско сако грейна в приветлива усмивка.

— Добро утро, мистър Корд. Добре ли пътувахте?

— Благодаря, Робер. Чудесно.

Той затвори вратата след себе си.

— Мистър Макалистър е във всекидневната. Чака ви от осем часа снощи.

— Ще говоря с него — казах аз и тръгнах да прекосявам антрето.

— Ще ви приготвя сандвич с месо и кафе, мистър Корд.

Спрях се и погледнах стария негър. Сякаш не остаряваше. Косата му бе все така черна и гъста. Фигурата му едра и изправена.

— Хей, Робер, знаеш ли какво? Липсваше ми.

Той пак се усмихна. Нямаше раболепие или фалш в усмивката му. Беше усмивка на приятел.

— И вие ми липсвахте, мистър Корд.

Обърнах се и влязох във всекидневната. Робер беше повече от приятел. Той ми беше нещо като ангел-хранител. Не зная какво щеше да стане с мен след смъртта на Рина, ако не беше Робер.

Когато се върнах от Ню Йорк в Рено, бях същинска развалина. Не ми се правеше нищо. Исках само да пия и да забравя. Хората ми бяха непоносими.

Баща ми не ми даваше мира; сякаш ме бе яхнал на раменете като пустинен индианец на пони. Бях пожелал неговата жена. Умряла беше неговата жена. Тогава защо плачех? Защо всичко бе опустяло за мен?

После една сутрин се събудих в мръсния заден двор, при колибата, където бе стоята на Невада, и видях Робер над главата си. Смътно си спомних как се бях облегнал на стената, където довърших бутилката бърбън. Това беше предната нощ. Бавно извърнах глава. Празната бутилка лежеше до мен.

Вдигнах ръка от праха и се опипах. Главата ме болеше, устата бе пресъхнала и когато направих опит да се изправа на крака, не ми достигнаха сили.

Усетих ръката на Робер да се плъзга под мишниците ми и да ме изправа на крака. Закрачихме по утъпканата земя.

— Благодаря ти — казах аз, облегнат на него. — Ще се оправя, щом пийна едно.

Гласът му беше толкова кротък, че отначало ми се стори, че не съм го чул.

— Никакво уиски вече, мистър Корд.

Опулих се насреща му.

— Какво рече?

Големите му очи ме гледаха безизразно.

— Никакво уиски вече, мистър Корд — повтори той. — Смятам, че е време да престанете.

Гневът се надигна в мен и ми даде сили. Отскубнах се от него.

— Кой, по дяволите, смяташ, че си ти? — креснах аз. — Щом искам да пия, ще пия!

Той поклати глава.

— Никакво уиски вече. Не сте малко момче. Не можете да бягате и да криете главата си в бутилка уиски всеки път, щом ви се случи нещо неприятно.

Изгледах го, безмълвен за миг, а гневът ме обливаше на студени вълни. После възвърнах гласа си.

— Уволнен си! — креснах аз. — Никой черен кучи син не може да ме командва!

Обърнах се и тръгнах към къщата. Усетих ръката му на рамото си и се обърнах. Лицето му бе помръкнало.

— Съжалявам, мистър Корд — промълви той.

— Не е нужно да се извиняваш, Робер.

— Не се извинявам за това, което казах, мистър Корд — отговори той с притихнал глас. После видях как грамадният му, приличащ на чук, юмрук се насочва към мене. Направих опит да се отдръпна, но изглежда, че нещо в тялото ми не действаше тъй, както ми се искаше, така че пак потънах в дълбока тъмнина.

Този път, когато се събудих, бях в леглото си, загърнат в чисти чаршафи. В камината гореше огън, чувствах се съвсем отпаднал.

Извърнах глава. Робер седеше на стола до леглото ми. На масичката до него имаше малък супник, от който се издигаше пара.

— Приготвих ви топла супа — каза той, а очите му ме гледаха спокойно.

— Защо си ме довел тук?

— Планинският въздух ще ви подейства добре.

— Няма да остана — скочих аз. Достатъчно се бях наситил на тази хижа последния път. По време на медения си месец.

Огромната ръка на Робер ме бутна назад върху възглавницата.

— Ще останете — настоя кротко той. Вдигна капака на супника и потопа една лъжица в него, после пълна я поднесе към устата ми. — Яжте.

Тихият му глас беше толкова властен, че неволно разтворих уста, преди да съм размислил. Горещата супа ме пареше, докато си пробиваше път. После махнах с ръка.

— Не искам.

Загледах се известно време в тъмните му очи и почувствах как внезапно в душата ми се надигат болка и самота, каквито никога дотогава не бях изпитвал. Изведнъж започнах да плача.

Той остави супника.

— Поплачете си, мистър Корд. Наплачете се. Но ще видите, че сълзите няма да ви помогнат повече от уискито.

Седеше на верандата под късното следобедно слънце, когато най-после се показах навън. Всичко наоколо бе потънало в зеленина: храстите, дърветата, всичко надолу по склоновете, чак до края, където преливаше в жълтите и червени пустинни пясъци. Той се изправи на крака, когато отворих вратата.

Отидох до парапета и се загледах надолу. Бяхме далеч от хората. Обърнах се и го погледнах.

— Какво има за вечеря, Робер? — попитах аз. Той сви рамене.

— Да си кажа истината, мистър Корд, чаках да видя как ще се чувствате.

— Наблизо има един поток с най-големите пъстърви, които съм виждал.

Той се усмихна.

— Чудесно би било да хапнем пъстърва, мистър Корд.

Изминаха близо две години, преди да слезем от планината. Дивеч имаше в изобилие, а веднъж седмично Робер отиваше с колата за продукти. Поотслабнах и замургавях под слънцето и подпухналостта от градския живот изчезна със заякването на мускулите на тялото.

Някак привикнахме към новия живот и беше чудно как добре вървеше работата и без мен. Просто се доказваше старата максима: стигнеш ли веднъж определена височина, трудно можеш да спреш растежа. Всички компании се развиваха, с изключение на филмовата. Тя страдаше от липса на капитал, но това не ме интересуваше особено много вече.

Три пъти седмично говорех с Макалистър по телефона. Обикновено това беше достатъчно, за да се оправят основните проблеми. Веднъж в месеца Мак пристигаше по лъкатушещия път, напълнил чантата с документи, които трябваше да подпиша, и доклади, които да проуча.

Мак беше изключително проникателен човек. Много малко неща убягваха от наблюдателното му око. По някакъв загадъчен начин всичко значително, което ставаше в коя да е от компаниите, намираше своето място в докладите му. Много бяха нещата, в които съзнавах, че е редно лично аз да се намеся, ала всичко ми се струваше някак безкрайно далечно и съвсем маловажно.

Бяхме прекарали почти година и половина, когато дойде първият външен посетител. Бях излязъл на лов и се връщах по пътеката с връзка пъдпъдъци в ръка, когато забелязах непозната кола, паркирана пред хижата. Беше Шевролет с калифорнийски номер.

Заобиколих и надникнах да видя регистрацията на таблото: Доктор Роза Щрасмер, 1104 Крайбрежен булевард, Малибу, Калифорния. Обърнах се и влязох в хижата. На кушетката седеше млада жена и пушеше цигара. Имаше черна коса, сиви очи и решителна брадичка.

Когато се изправи, видях, че е обута в избелели джинси, които някак подчертаваха стройните, женствени извивки на бедрата.

— Мистър Корд? — запита тя, протягайки ръка към мен, с някакъв особен лек акцент в гласа. — Казвам се Роза Щрасмер, дъщеря на Ото Щрасмер.

Поех ръката ѝ и я погледнах. Ръкостискането ѝ беше стегнато. Направих опит да прикрия леката нотка на досада в гласа си.

— Как научихте къде да ме намерите?

Тя извади един плик и ми го подаде.

— Мистър Макалистър ме помоли да се отбия да ви предам това, когато узна, че ще поскитам насам през отпуската си.

Отворих плика и погледнах книжката в него. Нямаше нищо, което не можеше да почака до следващото му идване. Оставих го на масата. Робер влезе в стаята точно в този момент. Изглежда ме с любопитство, докато поемаше връзката с пѐдпѐдѐци и пушката и трѐгна към кухнята.

— Надявам се, че не съм ви обезпокоила, мистър Корд — каза бързо тя.

Погледнах я. Каквото и да изпитвах, не тя беше виновната. Просто едно много хитро напомняне от Мак, че не мога да остана завинаги в планината.

— Не — отговорих аз. — Трябва да простите изненадата ми. Не ни идват често гости тук.

Внезапно тя се усмихна. Когато се усмихнеше, лицето ѝ придобиваше странна, ведрa красота.

— Напълно ви разбирам защо не каните хора тук, мистър Корд — отбеляза тя. — Повече от двама души тук биха пренаселили този рай.

Не ѝ отговорих.

Тя се поколеба за миг, после трѐгна към вратата.

— Трябва да трѐгвам — каза неловко. — Радвам се, че се запознахме. Толкова съм слушала за вас от баща си.

— Доктор Щрасмер!

Тя се обърна изненадана към мен.

— Да, мистър Корд!

— Пак ще ви помоля да ме извините — казах бързо аз. — След като поживях тук, изглежда съм забравил как се държат нормалните хора. Как е баща ви?

— Добре е и е щастлив, мистър Корд, благодарение на вас. Никога не се уморява да ми разказва как сте шантажирали Гѐоринг, за да го измѐкнете от Германия. Счита ви за много смел човек.

Усмихнах се.

— Баща ви е смелият човек, докторе. Аз свърших съвсем малко.

— За мама и мен то не беше никак малко — промълви тя. Пак се поколеба. — Сега наистина трябва да си ходя.

— Останете за вечеря — поканих аз. — Робер пълни пъдпъдъците с див ориз така, че ще останете възхитена.

Очите ѝ се вгледаха в моите.

— Ще остана — отговори тя. — При едно условие. Че ще ме наричате Роза, не „докторе“.

— Дадено. Седнете сега, а аз ще се обадя на Робер да донесе нещо за пиене.

Но Робер беше вече на вратата с каничка мартини. Когато привършихме с вечерята, беше много късно за нея да слиза от планината, затова Робер ѝ приготви легло в миниатюрната спалня за гости. Тя си легна, аз се заседях известно време във всекидневната, после се прибрах в спалнята.

За пръв път от дълго време не можех да заспя веднага. Дълго гледах танцуващите по тавана сенки. После долових някакъв шум до вратата и се надигнах в леглото.

Тя застана смълчана на прага за миг, после влезе в стаята. Спря до леглото и ме загледа.

— Не се плаши, самотнико — прошепна тя с мекия си глас. — Не искам нищо повече от теб, освен тази нощ.

— Но, Роза...

Тя притисна показалец към устните ми и се мушна в леглото, топла и женствена, съчувстваща и разбираща. Притисна главата ми към гърдите си, както майка би направила с рожбата си.

— Сега разбирам защо ме изпрати Макалистър.

Обвих с длани малките ѝ, твърди гърди.

— Роза, ти си прекрасна — прошепнах аз.

Чух приглушения ѝ смях.

— Зная, че не съм прекрасна, но съм щастлива, че го казваш.

Положи глава върху възглавницата и ме погледна с топлите си, кротки очи.

— Kommen Sie, Liebchen — каза нежно тя, протягайки ръце към мен. — Ти върна баща ми към живота, позволи ми аз да те върна в твоя.

На сутринта, след закуска, когато тя си замина, тръгнах замислен към всекидневната. Робер ме погледна от масата, където разчистваше

приборите. Не заговорихме. Нямаше нужда. В този момент и двамата знаехме, че беше само въпрос на време, преди да напуснем планината. Светът не беше вече толкова далечен.

Когато влязох във всекидневната, Макалистър спеше на кушетката. Отидох до него и го докоснах по рамото. Той отвори очи и ме погледна.

— Здравей, Джонас — каза той, надигна се и разтърка очи. Извади цигара и я запали. След миг сънят бе изчезнал от очите му. — Очаквах те, защото Шефилд ни притиска за дирекционния съвет — обясни той.

Отпуснах се в съседното кресло.

— Дейвид събра ли дяловете?

— Да.

— Шефилд знае ли?

— Мисля, че не — отвърна той. — От начина, по който говори, предполагам, че все още мисли, че компанията му е в кърпа вързана. — Той си изгаси цигарата в пепелника. — Шефилд заяви, че ако се срещнеш с него преди съвета, бил склонен да ти направи предложение за акциите.

Изсмях се.

— Много мило от негова страна, нали? — изритах си обувките. — Кажи му да върви по дяволите.

— Един момент, Джонас — бързо ме прекъсна Мак. — Все пак, мисля, че ще бъде по-добре, ако се видиш с него. Може да ни създаде куп неприятности. В края на краищата ще гласува с около тридесет процента от капитала.

— Нека — отсякох аз. — Щом иска да се бием, ще се бием.

— Срещнете се все пак — настоя Мак. — Прекалено много неща те чакат, за да се обвържеш с такова нещо сега.

Както винаги беше прав. Не можех да бъда на шест места едновременно. Освен това, ако исках да направя „Грешницата“, не можех да си позволя един глупав акционерен процес да забави производството.

— Добре. Телефонирай му и му кажи веднага да дойде.

— Веднага? — запита Мак. — Господи! Ами че сега е четири часа сутринта!

— И какво от това? Той иска да се срещнем, не аз.

Мак се отправи към телефона.

— И щом свършиш с него — казах аз, — телефонирай на Морони в Калифорния и разбери дали банката би ми заела пари да откупя акциите на Шефилд, ако им дам ипотека върху театрите.

Нямаше смисъл да използвам собствените си пари, ако можеше да не прибягвам до тях.

3.

Гледах как Шефилд вдигна чашката кафе към устните си. Косата му беше малко по-сива, малко по-оредяла, но очилата без рамки все още проблясваха хищно над тънкия, дълъг нос. Все пак, трябва да призная, че прие поражението по-достойно, отколкото бих го сторил аз в случай че бях на негово място.

— Къде сбърках, Джонас? — запита небрежно той с нехайния тон на лекар към пациента. — Наистина бях готов да платя повече пари.

Отпуснах се в креслото.

— Бил си на прав път. Грешката ти е, че използва неподходяща валута.

— Не разбирам.

— Хората от киното са малко по-различни. Естествено, и те обичат парите като всички други. Но има едно нещо, което желаят още повече.

— Власт?

— Само отчасти — поклатих глава аз. — Това, което искат повече от всичко друго, е да правят филми. И то не обикновени филми, а такива, които биха им извоювали признание. Обичат да ги считат за хора на изкуството. Добре обезпечени с пари, разбира се, но все пак хора на изкуството.

— Да разбирам ли, че са приели твоите обещания вместо моите, само защото ти си правил филми?

— Предполагам, че е нещо такова — усмихнах се аз. — Когато произвеждам даден филм, те чувстват, че съм поел същия риск като самите тях. Не рискувам пари. Влагам цялото си същество в продукцията. Авторитет, способности, творчество.

— Творческо въображение ли?

— Това е термин, който научих от Дейвид Улф. Използва го при класификацията на продуцентите. Тези, които го имат, правят големи филми. С две думи, предпочетоха мен, защото бях готов да бъда един от тях.

— Разбирам — каза Шефилд замислено. — Няма да повторя тази грешка.

— Сигурен съм, че няма. — Почувствах някакво съмнение да се поражда в мен. Стана много лесно. Той го приемаше съвсем леко. А беше борец. Но борците не се дават лесно.

Освен това, целият му подход противоречеше на обикновения му маниер в сделките. Шефилд беше финансист. Въпреки това, в дадения случай се бе насочил направо към хората от киното. По-естествено бе да се свърже и да преговаря с мен. Бяхме се срещнали и сблъскали. Но всеки от нас щеше да отстъпи по малко и накрая бихме се споразумели, всеки доволен от това, което е постигнал.

Отговорът можеше да бъде само един. Нещо, случило се по време на посещението ми в Англия, изведнъж доби своя смисъл. Излизах от прожекционната зала на нашата кантора в Лондон, където бях отишъл да видя пробата на Джени Дентън с нашия британски директор по продажбите.

Когато влязохме в кабинета му, телефонът звънеше. Той вдигна слушалката и говори няколко минути, после я остави. Погледна ме.

— Беше разпространителят от мрежата на кината „Енгел“ — обясни той. — Сега се увърта за филми. Всичките им студия бяха поразени още при първите набези, а не бяха сключили сделки с американски производители като другите компании.

— Какво ще правят? — запитах разсеяно аз, все още замислен върху пробата. За пръв път откак Рина умря, усетих познатата възбуда, свързана с правенето на филми. Едва дочух отговора му.

— Не зная — отговори той. — Имат четиристотин киносалона и ако през следващите шест месеца не намерят филми, ще трябва да затворят половината от тях.

— Много лошо — промърморих аз. Хич не ме интересуваше. Енгел, както и Корд, бе дошъл в Англия от Средна Европа и се бе заловил с филмовата индустрия. Но докато Корд се бе заловил с производството, Енгел се бе захванал с киносалоните. Прибягваше до производството само, за да се измъкне от затрудненията, свързани със снабдяването на филми. „Ранк“, „Бритиш Лайън“, „Гомон“ и „Асошиейтед“ успяваха помежду си да контролират цялото производство — и американското, и английското. И все пак, нямаше

защо да се жали Енгел. Бях дочул, че капиталовложенията му в Щатите възлизат на повече от двадесет милиона долара.

Съвсем бях забравил този разговор. Но ето че сега всичко си идваше на място. Би било много изгоден номер, ако Енгел успееше да задигне компанията под носа ми. И това бе точно такава сделка, каквато средноевропейският му ум би могъл да измисли. Погледнах Шефилд.

— Какво възнамерява Енгел да прави с дяловете сега? — запитах небрежно аз.

— Не зная. — После ме изгледа. — Нищо чудно — тихо промълви той. — Сега разбирам, защо не стигнахме доникъде. Ти си знаел всичко.

Не му отговорих. Забелязах изненадата по лицето на Мак зад него, но се престорих, че не съм я видял.

— А бях започнал да вярвам в измишльотините, които ми пробута, че хората от киното се поддържат един друг — каза Шефилд.

Усмихнах се.

— Сега, след като сметката ви излезе крива, предполагам, че на Енгел не му остава нищо, освен да закрие кината си. Никъде другаде не би могъл да намери филми.

Шефилд остана смълчан, но очите му дебнеха.

— Е, Джонас — каза той, — какво си намислил?

— Не би ли желал мистър Енгел да закупи „Норман филм дистрибушънс“ в Англия? Това би му осигурило достъп до нашето производство и няма да се наложи да затваря киносалоните.

— Колко ще му струва това?

— Колко акции притежава?

— Около шестстотин хиляди.

— Ще му струва толкова — отсякох аз.

— Това прави пет милиона долара! „Бритиш Норман“ изкарва само триста хиляди годишно. При това положение ще му трябват двадесет години, докато си прибере парите обратно.

— Всичко зависи от гледната точка. Затварянето на двеста киносалона означава загуба на повече от един милион фунта стерлинги годишно.

Той ме изгледа продължително, после се изправи.

— Може ли да използвам телефона за един разговор до Лондон? Въпреки разликата във времето, може би ще успея да хвана мистър Енгел, преди да е напуснал кантората.

— Заповядай — казах аз. Докато отиваше към телефона, си погледнах часовника. Беше девет часа и знаех, че съм го уловил. Защото никой, нито дори Джордж Енгел, не напускаше кабинета си в два часа следобед. Не в добрата стара Англия, където канторите бяха отворени до шест и чиновниците все още стояха на високите столчета зад старомодните писалища. Най-вероятно Енгел очакваше позвъняването на Шефилд точно сега.

До обед всичко беше уредено. Мистър Енгел и адвокатите му щяха да пристигнат в Ню Йорк следващата седмица, за да подпишат споразумението. В цялата работа имаше само едно неприятно нещо: трябваше да остана в Ню Йорк. Присегнах към телефона.

— На кого ще се обаждаш? — запита Мак.

— На Дейвид Улф. Той е изпълнителният директор на компанията. Трябва и той да подпише книгата.

— Остави слушалката — изрече уморено Мак. — Той е в Ню Йорк. Доведох го със себе си.

— О — казах аз. Отидох до прозореца и се загледах надолу. Ню Йорк по обед. Долавях напрежението в уличното движение по Парк авеню. Започнах отсега да се чувствам неспокоен. Обърнах се към Макалистър.

— Добре, докарай го тук. След два месеца започвам голям филм. Бих искал да узная какво се прави по него.

— Дейвид води и Бонър, за да доуточните производствените подробности.

Вперих поглед в него. Бяха помислили за всичко. Отпуснах се в един стол. На вратата се позвъни и Робер отиде да отвори. Влязоха Форестър и Мориси. Наблюдавах ги, докато прекосяваха стаята.

— Мислех, че тази сутрин трябва да тръгнеш за Калифорния, Мориси — казах хладно аз. — Как смяташ, че ще успеем да подготвим новата производствена линия?

— Не зная дали ще можем, Джонас — обади се бързо той.

— Какво, по дяволите, значи това? — избухнах аз. — Нали каза, че можем да го направим. Ти присъстваше при подписването на договора.

— По-спокойно, Джонас — тихо се обади Форестър. — Имаме един проблем.

— Какъв проблем?

— Армията на Съединените щати току-що поръча пет СА-200. Искат първата доставка през юни и това ни връзва. Не можем да им произвеждаме В-17 на същата производствена линия. Ти трябва да решиш кои да започнем по-напред.

Вторачих се в него.

— Ти решавай. Ти си президент на компанията.

— Ти си собственик на проклетата компания — кресна ми на свой ред той. — Кой договор ще предпочетеш да уважиш?

— И двата. Не сме се заловили с тази работа, за да отхвърляме пари.

— В такъв случай трябва веднага да пуснем в действие завода в Канада. Можем да уредим преустройството, ако В-17 се произвежда там.

— Тогава го направи.

— Добре. Дай ми Еймос Уинтроп за ръководител.

— Казах ти вече! Никакъв Еймос Уинтроп!

— Никакъв Уинтроп, никакъв канадски завод. Не възнамерявам да изпратя един куп хора на смърт в самолети, монтирани от аматьори, само заради това, че се инатиш да се вслушаш в разума.

— Все още летецът-герой, а? — подиграх го аз. — Какво те интересува кой ще ги монтира? Нали ти няма да летиш?

Той прекоси стаята и застана до стола, загледан в мен. Видях го да свива юмруци.

— Докато ти курварстваше из Лондон и се стараеше да изчукаш всичко, което ти падне, аз бях на летищата и гледах пребитите от умора копелета, капнали от старанията си да прогонят нацистките бомбардировачи от клатещия ти задник. Именно там и тогава взех решението, че ако ни се усмихне щастieto да сключим договора, лично ще се погрижа всеки експедиран от нас самолет да бъде такъв, че сам аз да не се страхувам, ако трябва да летя с него.

— Браво, браво! — казах саркастично аз.

— Кога реши да сложиш името си на самолет, който не е от най-добро качество? Когато парите ти станаха достатъчно много ли?

Изглеждах го продължително. Прав беше. Веднъж баща ми бе казал същото по малко по-друг начин. Вървахме из завода в Невада, когато Джейк Плат, надзирателят, се изправи пред него с доклад за някаква неудовлетворителна партия барут. Предложи да го смеси с голямо количество от добрия, така че да се погълне загубата. Баща ми се беше обърнал към него побеснял: „А кой ще погълне загубата на реномето ми? — кресна той. — Всяка кутия барут носи моето име. Изгори го!“.

— Добре, Роджър — изрекох бавно аз. — Получавах Уинтроп.

Той впи очи в моите. Когато заговори, гласът му беше по-тих.

— Ще трябва ти да ни го намериш. Пращам веднага Мориси в Канада да пусне новия завод, а аз ще се върна на Крайбрежието да започна производството.

— Къде е той?

— Не зная — отговори Роджър. — Последното, което чувах, бе, че се намирал в Ню Йорк, но когато тази сутрин проверих, се оказа, че никой не знае къде е сега. Изчезнал е безследно.

4.

Отпуснах се в един ъгъл на голямата лимузина, докато прекосяваме моста Куийнсбароу. Вече съжалявах за решението си да дойда тук. В Куийнс имаше нещо, което ме потискаше. Загледах се през прозореца, докато Робер ловко промъкваше голямата кола през движението. Изведнъж ме доядя на Моника, че живее тук.

Разпознах групата къщи, когато колата спря. Не бяха се променили, с изключение на това, че сега поляната бе гола и кафява в зимната си премяна, докато последния път беше яркозелена.

— Почакай тук — казах аз на Робер. Изкачих трите стъпала и натиснах звънеца. Пронизващ вятър свистеше между постройките и аз вдигнах яката на балтона. Наместих неудобния пакет под мишницата.

Вратата се отвори и едно момиченце застана на прага, като повдигна поглед към мен. Очите ѝ бяха теменужени и сериозни.

— Джо-Ан? — попитах плахо аз. Тя кимна мълчаливо.

Изгледах я. Как ни напомнят децата за хода на времето. Растат така, че отмерват годините ти по-точно от хода на будилника. Последния път, когато я бях видял, беше малко по-голяма от бебе.

— Аз съм Джонас Корд — съобщих ѝ аз. — В къщи ли е майка, ти?

— Влезте — покани тя с тих, ясен глас. Последвах я във всекидневната. Тя обърна лице към мен. — Седнете. Мами се облича. Каза, че няма да се бави.

Седнах, а тя се настани на стола насреща. Загледа ме с големите си, сериозни очи, без да проговори. Започнах да се чувствам неудобно от това прямо оглеждане и запалих цигара. Очите ѝ проследиха ръката ми, докато търсех пепелника, за да оставя клечката кибрит.

— Ей там е — каза тя и посочи към масичката от дясната ми страна.

— Благодаря.

— Няма защо — учтиво отвърна тя. После пак се умълча, приковала очи в лицето ми. Дръпнах от цигарата и след малко я запитах:

— Помниш ли ме, Джо-Ан?

Очите ѝ се спуснаха надолу и тя изведнъж се засрами, ръцете ѝ заоглаждаха подгъва на рокличката на коленете с типичен женски жест.

— Да.

— Последния път, когато те видях — усмихна ѝ се аз, — ти беше ей толкова голяма — казах аз и повдигнах ръка малко над коляното си.

— Зная — прошепна тя и ме погледна. — Седяхте на стъпалата и ни чакахте да се приберем.

Издърпах пакета под мишницата.

— Донесох ти подарък — казах аз. — Кукла.

Тя взе пакета и седна на пода да го отвори. Очите ѝ сега се усмихваха. Измъкна куклата и ме погледна.

— Много е хубава.

— Надявах се да ти хареса.

— Харесва ми. Много. — Очите ѝ пак станаха сериозни. — Благодаря ви — каза тя.

След миг Моника влезе в стаята. Джо-Ан скочи на крака ѝ изтича към нея.

— Мами! Виж какво ми е донесъл мистър Корд!

— Много мило от твоя страна, Джонас — каза Моника.

Надигнах се от стола. Изправихме се един срещу друг. Тя притежаваше царствено самообладание. Тъмната ѝ коса падаше почти до голите ѝ рамене, подчертани от черната вечерна рокля.

После се чу входният звънец. Беше детегледачката и Джо-Ан така се захласна да ѝ показва новата кукла, че дори не се сбогува с нас на излизане.

Робер стоеше до вратата на лимузината, когато излязохме.

— Робер! — протегна ръка Моника. — Радвам се пак да те видя.

— За мен е също радост, мис Моника — каза той и се поклони над ръката ѝ.

Загледах потискащия пейзаж на Куийнс, докато колата пътуваше към Манхатън.

— Как може да ти харесва да живееш тук? — запитах аз.

Тя посегна за цигара и изчака да ѝ поднесе огънче.

— Джо-Ан може да си играе навън, когато времето е хубаво и аз не се тревожа, че може да пострада по шумните улици. И мога да си го

позволя. Много по-разумно е, отколкото да живееш в града.

— От това, което чувам, добре я караш. Щом ти се живее в предградията, защо не се преместиш в Уестчестър? Там е по-хубаво.

— Доста по-скъпичко е — каза тя. — Не изкарвам чак толкова. Засега съм само координатор в списанието. Още не съм редакторка.

— Изглеждаш като редакторка.

Тя се усмихна.

— Не знам дали го казваш като комплимент, или не. Но в „Стил“ се стараем да изглеждаме така, както очакват читателите ни.

Погледнах я. „Стил“ бе едно от най-търсените модни списания, предназначени за младата жена.

— Как така още не си редакторка?

— Само една крачка ме дели — засмя се тя. — Мистър Хардин е старомоден бизнесмен. Смята, че всеки редактор трябва да се е поблъскал с практичната страна. По такъв начин се запознават с деловите проблеми, свързани с издаването на списанието. Вече подхвърли, че следващото редакторско място ще бъде за мен.

Познавах стария Хардин. От години издаваше списания. Плащаше с обещания, не с долари.

— Откога ти обещава?

— От три години — отвърна тя. — Но мисля, че скоро ще стане. Възнамерява да започне издаването на ново филмово списание. Илюстрирано. Нещо от рода на старото „Фотоплей“. Вече да сме го пуснали, само финансови съображения ни задържат.

— Ти какво ще правиш в него?

— Репортер-редактор — каза тя. — Нали знаеш, ще описвам разни истории за филмовите звезди и така нататък.

Загледах я.

— Няма ли за целта да се наложи да бъдеш в Холивуд?

— Предполагам — кимна тя. — Но Хардин все още няма достатъчно пари, така че ще прекося този мост, когато стигна до него.

Моника си остави чашата от кафето и ми се усмихна.

— Вечерята беше чудесна, Джонас, а ти беше очарователен домакин. Кажи ми сега причината.

— Трябва ли да има причина?

Тя поклати глава.

— Не е нужно да има — обясни тя. — Но аз те познавам. Когато си така приятен, значи искаш нещо.

Изчаках сервитьорът да ѝ поднесе клечка кибрит за цигарата.

— Току-що се върнах от Англия — започнах тихо аз. — Там попаднах на майка ти.

Някакво було се спусна над очите ѝ.

— Така ли?

Кимнах.

— Много мила жена.

— От това, което си спомням за нея, предполагам, че винаги е била — каза Моника с лека горчивина в гласа.

— Изглежда имаш доста силна памет. Не си ли била на възрастта на Джо-Ан?

Теменужените очи станаха строги.

— Някои неща човек не забравя — изрече тя. — Като например думите на майка ти, която ти казва колко много те обича и един ден изчезва завинаги.

— Може би е нямала друг изход. Може би е имала основателни причини.

— Какви причини — каза презрително тя. — Аз не бих изоставила Джо-Ан така лесно.

— Може би, ако пишеш на майка си, тя ще ти ги разкаже.

— Какво има да ми разказва? — хладно продължи тя. — Че се е влюбила в друг мъж и е избягала с него? Това мога да разбера. Другото, което не разбирам, е защо не ме е взела със себе си. Според мен единствено защото аз не съм ѝ била нужна.

— Може би не познаваш майка си, но познаваш баща си. Знаеш го как може да мрази, когато усети, че някой се е изпречил на пътя му.

Очите ѝ се заковаха в моите.

— Някой като теб?

— Някой като мен — кимнах аз. — Онази нощ, когато двамата влязохте в хотелската ми стая в Лос Анжелос, дали мислеше за теб, или как може да ми отмъсти?

Тя се умълча, после погледът ѝ се смекчи.

— И с майка ми ли е станало нещо подобно?

— Нещо подобно — промълвих тихо аз и кимнах.

Тя сведе поглед към покривката. Когато го вдигна, очите ѝ бяха избистрени.

— Благодаря ти, че ми го каза, Джонас. Стана ми някак по-леко.

— Добре. — Сервитьорът дойде и пак ни напълни чашите с кафе. — Между впрочем виждала ли си баща си напоследък?

Тя поклати глава с горчива усмивка.

— Преди около две години дойде на вечеря и зае от мен хиляда долара. Тогава го видях за последен път.

— Имаш ли някаква представа къде може да е?

— Защо?

— Искам да му предложа работа в Канада, но изглежда, че е изчезнал безследно.

Странен израз се появи в очите ѝ.

— Искаш да кажеш, че ще му дадеш работа след всичко, което ти стори?

— Нямам голям избор — отвърнах неохотно аз. — Идеята не ми се нрави особено, но има война. Нужен ми е човек като него.

— Преди година получих писмо от него. Споменавахе, че работел като ръководител в летището Тетърбъроу.

— Благодаря ти — казах аз. — Ще го потърся там.

Ненадейно присегна ръка през масата и улови моята. Погледнах я изненадан. Тя ми се усмихваше.

— Знаеш ли, Джонас, имам странното предчувствие, че ще бъдеш много по-добър приятел, отколкото съпруг.

5.

Макалистър ме очакваше в хотела, когато се върнах следобед на другия ден.

— Намери ли го? — запита той:

Поклатих глава.

— Останал там, колкото да пробута хвърчащ чек без покритие на някакъв откачен нещастник.

— Значи е слязъл доста надолу по стълбата. Някаква представа къде може да е отишъл?

— Не — отвърнах аз. Хвърлих си балтона в едно кресло и седнах. — Нищо чудно да е в затвора на някое провинциално градче, на което дори името не сме чували. Непокрит чек... Господи!

— Какво трябва да направя? — запита ме Мак.

— Нищо — казах аз. — Но обещах на Роджър да се опитам да го издира. Най-добре да натоварим някоя агенция. Ако те не успеят да го открият, поне Роджър ще знае, че съм направил всичко възможно. Обади ли се на Хардин?

Мак ме изгледа с любопитство.

— Да. Всеки момент ще пристигне. Защо искаш да го видиш?

— Може да се заловим и с издателска дейност.

— Това пък за какво? — попита Мак. — Ти дори вестници не четеш.

Засмях се.

— Чух, че смята да издава филмово списание. Аз ще правя филм. Най-доброто средство да разполагаш с някоя и друга колона е да имам собствено списание. Смятам, че помогна ли му за списанието, той ще ни отвори място в другите си издания. Това означава двайсет милиона екземпляра месечно.

Мак не каза нищо. На вратата се позвъни и Робер излезе да отвори. Беше С. Дж. Хардин, съвсем навреме. Влезе в стаята с протегната ръка.

— Джонас, момчето ми — започна той с вечно дрезгавия си глас. — Радвам се да те видя отново.

Ръкувахме се.

— Познавате ли се с адвоката ми, мистър Макалистър? — попитах аз.

С. Дж. го изгледа благосклонно.

— За мен е истинско удоволствие, сър — каза той и раздруса сърдечно ръката на Мак. После се обърна към мен. — Изненадах се, като получих бележката ти. Какво имаш наум, момко?

Погледнах го.

— Научавам, че възнамеряваш да издаваш филмово списание.

— Намислил съм нещо подобно — призна той.

— Чух също така, че не ти достигат парите, за да започнеш.

Той изразително разпери ръце.

— Знаеш как е с издателската дейност, момко — каза той. — Винаги страдаме от недостиг на пари.

Усмихнах се. Като го слушаше човек, би си помислил, че дори няма собствено цукало да се изпикае в него. Но С. Дж. имаше достатъчно капиталец, колкото и да плачеше. По начина, по който ограбваше собствената си компания, пред него старият Бърни Норман изглеждаше като същинско пеленаче.

— Каня се да направя първия си филм след осемгодишна пауза.

— Моите поздравления, Джонас — възкликна той. — Това е най-хубавата новина, която чувам от години насам. Киното може да използва мъж като теб. Напомни ми да кажа на моя посредник да купи няколко акции от „Норман Пикчърс“.

— Непременно, С. Дж.

— Можеш да бъдеш сигурен, че моите списания ще ти отделят много място — продължи той. — Знам как се прави хубав брой.

— Точно за това исках да поговорим, С. Дж. Мисля, че е срамота твоята верига да не разполага с филмово списание.

Той ме изгледа хитро.

— Същите чувства вълнуват и мен, Джонас.

— Колко са нужни, за да се появи едно на сергиите? — запитах аз.

— О, двеста-триста хиляди. Трябва да си подсигуриш едногодишно излизане. Списанията се налагат за толкова горе-долу.

— До голяма степен това зависи от редактора, който го прави, нали? Подходящият редактор веднага се налага.

— Съвсем правилно, момчето ми — каза откровено той. — А аз разполагам с най-добрите редактори в бранша. Виждам, че си наясно с издателската дейност, Джонас. Винаги са ме интересували свежите идеи. Те именно правят вестникарството.

— Кой ще ти бъде репортер-редактор?

— О, Джонас — възропта той, ококорен невинно, — мислех, че знаеш. Милата дама, с която вечеря снощи, разбира се.

Разсмях се неудържимо. Не можех да се овладеея. Дъртият копелдак беше по-хитър, отколкото смятах. Имаше шпиони дори в „21“.

След като си тръгна, се обърнах към Макалистър:

— Всъщност, не е необходимо да оставам за подписването на книгата с Енгел, нали?

Той ме изгледа проницателно.

— Може и без теб. Защо?

— Искам да замина за Калифорния — отвърнах аз. — Предстои ми да правя филм. Защо да стоя в Ню Йорк, където нищо не мога да свърша?

— Дейвид и Бонър са тук. Чакат да ги повикаш.

— Телефонирай на Дейвид. — След минутка той ми подаде слушалката. — Здравей, Дейвид, как е Роза?

— Чудесно, Джонас, много е щастлива.

— Радвам се — продължих аз. — Исках само да ти кажа, че свърши страхотна работа по онази история с акциите. Слушай, смятам, че е излишно да се мотая из Ню Йорк, докато се подготвя „Грешницата“. Ще поема към Калифорния.

— Но, Джонас, довел съм Бонър в Ню Йорк.

— Чудесно — казах аз. — Откарай го обратно в студиото и му кажи, че ще се видим там. Там е единственото място, където се правят филми.

— Добре, Джонас — каза той с леко разочарован тон. — Със самолет ли заминаваш?

— М-да. Мисля, че мога да хвана полета на ICA в два часа. Така ще бъда в Калифорния утре сутринта.

— Обади се по телефона на Роза, Джонас. Ще се зарадва да те чуе.

— Непременно, Дейвид — обещах аз. — Впрочем, как мога да намеря тази Джени Дентън? Мисля, че е редно да се запозная с момичето, което ще играе главната роля в „Грешницата“.

— Тя е в Палм Спрингс, хотел „Тропикъл Флауър“, регистрирана под името Джуди Белдън.

— Благодаря, Дейвид — казах аз. — Довиждане.

— Лек път, Джонас.

Беше 11,30 сутринта калифорнийско време, когато паркирах лимузината пред хотел „Тропикъл Флауър“ в Палм Спрингс.

Направих справка на рецепцията и се насочих към Пето бунгало. Когато почуках на вратата, отговор не последва. Но вратата не беше заключена, затова влязох.

— Мис Дентън? — подвикнах аз.

Отговор не последва. Долових шуртенето на душа в банята. Отидох и отворих вратата. Видях очертанията ѝ зад матираната завеса на душа. Пееше си с нисък, дрезгав глас.

Затворих вратата на банята и седнах на тоалетната чиния. Запалих цигара, докато я наблюдавах зад завесата. Не стана нужда да чакам дълго.

Тя спря водата и започна да души въздуха, изпълнен с цигарен дим. Гласът иззад завесата беше спокоен.

— Ако е някой от хоповете, по-добре да се разкара, преди да съм излязла — обади се тя. — Иначе ще доложя на управата.

Не отговорих.

Тя промуши глава през цепката на завесата, опипвайки за кърпа. Присегнах и ѝ подадох една. Видях през завесата как я увива около себе си, после завесата се дръпна и тя вторачи поглед в мен. Очите ѝ бяха тъмносиви и в тях нямаше страх.

— Хоповете в този хотел са ужасни — каза тя. — Влизат по всяко време.

— Можехте да си заключвате вратата.

— За какво? — тя прекрачи ваната. — Всички имат резервни ключове.

— Джени Дентън? — запитах аз и станах.

— В регистъра пише Джуди Белдън. — Тя ме изглежда въпросително. — Вие от полицията ли сте?

— Не — поклатих глава. — Аз съм Джонас Корд.

Тя ме изглежда и усмивка плъзна по устните ѝ.

— Хей! Откога чакам да се запозная с вас!

— Защо? — усмихнах ѝ се на свой ред аз.

Тя дойде до мен, присегна и обви с ръце врата ми. Притегли лицето ми към своето, а кърпата се свлече от тялото на пода, когато се изправи на пръсти да ме целуне. После изви глава назад и ме изглежда с палави, засмени очи.

— Шефе — прошепна тя, — не е ли време да сложиш подписа си на договора ми?

6.

Беше същото бунгало, което бях използвал преди десет години, когато правехме „Ренегатът“. Нищо не се беше променило, освен секретарките.

— Добро утро, мистър Корд — зачуруликаха те в унисон при влизането ми.

Казах им „Добро утро“ и се запътих към кабинета. Бонър нервно крачеше напред-назад. Дан Пиърс се беше настанил на дългата кушетка до прозореца. Изгледах го за миг безмълвно, след което минах зад бюрото и седнах.

— Помолих Пиърс да дойде и да ми помогне да ви убедя — започна Бонър, — че не можете да направите такъв скъп филм без нито едно име.

— Дан не би могъл да ме убеди да отида до клозета, та ако ще да се пръсна.

— Една минутка, Джонас — обади се припряно Дан. — Знам как се чувстваш. Но повярвай ми, мисля ти само доброто.

Обърнах се към него.

— Както направи, когато продаде дяловете си на Шефилд? Без да се допиташ до мен?

— Дяловете си бяха мои — заяви разпалено той. — Нямаше нужда да се допитвам до никого. Пък и кой можеше да се свърже с теб? Всички знаеха, че не даваш пет пари за компанията, че разчистваш част и от собствените си акции.

Присегнах за цигара. След малко кимнах.

— Прав си, Дан — казах. — Дяловете си бяха твои, ти не ми дължеше нищо. Ти си гледаше работата, а аз ти плащах за това — напълно, за петте години, през които договорът с мен важеше. — Облегнах се на стола и запалих цигарата. — Допуснах само една грешка. Когато те срещнах, ти беше добър импресарио. Трябваше да те оставя такъв.

— Опитвам се да те предпазя от повторна грешка, Джонас. Сценарият на „Грешницата“ бе написан за една голяма звезда — Рина

Марлоу. Най-голямата. Не можеш просто да вземеш едно неопитно момиче, за което никой не е чувал, и да я вкараш във филма, без да я подкрепиш с някоя звезда. Ще станеш за посмешище.

Изгледах го с любопитство.

— В такъв случай, какво смяташ, че трябва да направя?

Видях внезапната увереност в очите му.

— Вземи едно-две големи имена — заобяснява той. — Използвай момичето, щом искаш, но го подкрепи. Хъмфри Богарт, Спенсър Трейси, Роналд Колман, Кларк Гейбъл, Ерол Флин. На всеки от тях можеш да заложиш.

— Предполагам, че ти би могъл да ми ги осигуриш?

Не долови сарказма.

— Мисля, че бих могъл да направя нещичко — изрече предпазливо той.

— Е, да си жив и здрав с дребнавото си, проклето десетпроцентово сърчице. Много мило от твоя страна. — Станах. — Вън, Дан! Вън, преди да съм те изхвърлил! И кракът ти да не припарва насам, докато съм тук!

Той ме изгледа с пребледняло лице.

— Не можеш да ми говориш така — избухна той. — Аз не съм някой от твоите лакеи, които можеш да купуваш и да продаваш.

— Купих те и те продадох — напомних хладно аз. — Ти си същият, какъвто си беше, когато се опита да преметнеш Невада с шоуто „Буфало Бил“. Би продал и собствената си майка, ако имаше сметка от това. Но мен вече няма да продаваш. Не се хващам на този номер.

Натиснах звънеца на бюрото и една от секретарките влезе.

— Да, мистър Корд? — попита тя от прага на вратата.

— Мистър Пиърс тъкмо си отиваше...

Лицето на Дан бе посивяло от гняв.

— Ще съжаляваш за това, Джонас.

Вратата се затръшна зад него и аз се обърнах към Бонър.

— Съжалявам, Джонас — изпелтечи той. — Аз... не знаех.

— Няма нищо — успокоих го аз. — Не си знаел.

— Но тъй както се очертава, филмът ще струва над три милиона. Бих се чувствал по-добре, ако имаме и някоя звезда в него.

Поклатих глава.

— Звездите са си звезди, аз не съм против тях. Но този път не ми трябват. Ще правим филм по библейски сюжет. Когато някой погледне към Йоан или Петър на сцената, искам именно тях да види, а не Гейбъл, Трејси или Богарт. Освен това, важно е момичето.

— Но никой въобще не е чувал за нея.

— И какво от това? — запитах аз. — За какво разполагаме с рекламен отдел? Докато филмът излезе по екраните, няма да има мъж, жена или дете по света, които да не знаят името ѝ. Ти я оцени достатъчно, за да се решиш да направиш пробата с нея, нали? А не я познаваше, случайно си я срещнал на някакъв прием.

Лицето на Бонър доби странно забъркан вид.

— От друго започна. Беше едва ли не шега. Никога не съм очаквал някой да го вземе на сериозно.

— Дейвид видя пробата и я взе на сериозно. Аз също.

— Но една проба още не означава цял филм. Може би няма да издържи...

Рязко го прекъснах.

— Ще издържи — настоях аз. — И ти го знаеш много добре. Знаел си го, още когато я убеди да направи пробата.

Той ме изгледа с грозната си конска физиономия. Нервно започна да се чеше.

— Тя... тя ли ти каза за приема? — запита колебливо той. Кимнах.

— Разказа ми как си я наблюдавал цялата вечер, как си отишъл при нея и си ѝ предложил да направите пробата. — Засмях се. — Вие сте страшни момчета. Откривате Лана Търнър в някакво заведение. Откривате Джени Дентън на някакъв прием. Как го правите?

Очите му ме гледаха объркано. Накани се да каже нещо, но телефонът на бюрото звънна. Вдигнах слушалката. Беше една от секретарките.

— Мис Дентън е свършила при фризьорите. Да дойде ли?

— Да — оставих слушалката и се обърнах към Бонър.

— Изпратих Джени при фризьорите. Искях да опитам нещо.

Вратата се отвори и Джени влезе. Пристъпваше бавно, някак плахо към средата на стаята. Спря пред бюрото ми. Бавно се завъртя, дългата ѝ коса не беше вече светлокестенява, а като искрящо

шампанско. Спускаше се по врата и раменете ѝ и като сияние обграждаше загорялото ѝ от слънцето лице.

Гласът на Бонър беше по-скоро шепот:

— Господи!

Погледнах го. Лицето му имаше странно изражение. Устните му се раздвижиха бавно, погледът му бе прикован в нея.

— Като... като че ли тя е застанала тук!

— Именно — изрекох бавно аз. Пак погледнах Джени. Почувствувах как сърцето ми се свива. Рина.

— Искам Айлин Гейлърд да я облече — заявих тихо на Бонър.

— Не знам — поколеба се той. — Тя напусна отдавна. Замина някъде на Изток. В Бостън, струва ми се.

Припомних си самотната, белокоса фигура, коленичила до гроба на Рина.

— Пратете ѝ снимка на Джени. Ще дойде.

Бонър пристъпи към бюрото и застана до Джени, загледан в мен.

— Впрочем, обади ми се Остин Джилбърт. Сценарият му харесал. Днес следобед ще наmine да види пробата. Ако хареса момичето, ще приеме.

— Добре — отвърнах аз. Така беше при големите режисьори. Двестата хиляди, които им се плащаха, не означаваха нищо за тях; можеха да ги вземат от всеки филм. Важното беше сценарият. И артистите.

Бонър тръгна към вратата и там спря, поглеждайки назад към Джени.

— Довиждане — промълви най-сетне той.

— Довиждане, мистър Бонър — отвърна Джени учтиво. Кимнах, когато той излезе.

— Мога ли да седна? — запита Джени.

— Моля.

Тя седна и ме наблюдаваше мълчаливо, докато преглеждах книжата по бюрото. Предварителният бюджет. Просто сметки за декора. Бонър бе прав — щяха да хвърчат пари.

— Трябва ли да изглеждам като нея? — запита тихо Джени.

— Какво? — вдигнах очи към нея аз.

— Трябва ли да изглеждам като нея?

— Защо питаш?

— Не зная — поклати глава тя. — Просто се чувствавам особено. Това е. Като че ли не съм аз, като че ли съм някакъв призрак.

Не отговорих.

— Само това ли видя в пробата — Рина Марлоу?

— Тя беше най-голямата звезда, съществувала някога в киното.

— Зная — отвърна бавно тя. — Но аз не съм тя. Никога не бих могла да бъда.

Вперих очи в нея.

— За две хиляди долара седмично ще бъдеш всичко, което ти наредя да бъдеш.

Не ми отговори. Само ме изгледа. Очите ѝ бяха гримирани и сериозни, не можеха да се отгатнат мислите ѝ.

— Запомни това — продължих кротко аз. — Хиляди момичета като теб идват всяка година в Холивуд. Мога да избира, която искам от тях. Ако не ти харесва, се върни към работата, която вършеше, преди Бонър да те срещне на приема.

Някаква напрегнатост се появи в погледа ѝ. Не пречеше, ако можех да я сплаша малко. Беше много дръзка.

— Бонър ли ти разказа за мен?

— Нито дума. Не беше нужно. Ти ми каза всичко, каквото исках да зная. Момичета като теб винаги гледат да направят впечатление на някой продуцент. Добре, провървя ти — попаднала си на един. Гледай да не олееш всичко.

Тя бавно въздъхна. Напрежението в погледа ѝ се изгуби. Изведнъж се усмихна.

— Дадено, шефе, както кажеш.

Заобиколих бюрото и я сграбчих в прегръдката си. Устата ѝ беше мека и топла и когато погледнах надолу, очите ѝ бяха затворени. Точно тогава телефонът иззвъня. Присегнах и взех слушалката. Макалистър се обаждаше от Ню Йорк.

— Агенцията откри Уинтроп — каза той.

— Добре, свържи се с него и му кажи да си дотътри задника тук.

— Тогава телефонирай на Моника и ѝ кажи да му поговори. Той ще я послуша.

— Опитам — отвърна бързо Мак. — Но тя е отпътувала за Калифорния, при „Туенти Сенчъри Фокс“, днес по обед. Ако го искаш, най-добре сам да го убедиш.

— Много съм зает, за да се връщам пак в Ню Йорк.

— Не е нужно. Еймос е в Чикаго. Тамошната кантора на агенцията ще ти каже къде да го откриеш.

— Чикаго ли? Хм, струва ми се, че ще трябва да прескоча дотам.

— Оставих слушалката и погледнах Джени.

— Е, уикендът дойде — бавно каза тя. — Нямам какво да правя. Чикаго е страхотен град.

— Ще дойдеш ли? — попитах аз. Тя кимна.

— Ще летим, нали?

— През цялото време — уверих я аз.

7.

Джени ме погледна.

— Така се пътува — заяви тя. — Цял самолет на твое разположение.

Огледах празната кабина на ИСА, който Бъз бе приготвил за специалния полет, когато му телефонирах. Погледнах си часовника. Беше почти девет часа. Преместих стрелката два часа напред — по чикагско време. Усетих леката промяна на налягането в ушите. Започвахме да се спускаме.

— Сигурно е страхотно да притежаваш собствена авиолиния — отбеляза Джени усмихната.

— Удобно е, когато трябва бързо да отидеш някъде.

— Не те разбирам.

— Какво не разбираш, момиче?

— Теб — каза Джени. — Озадачаваш ме. Повечето мъже ги разбирам. Забият поглед в работата и все искат да изкарат повече пари. А ти, ти си различен. Вече имаш всичко.

— Не всичко.

Тя кимна към светлините на Чикаго под нас.

— Искаш да кажеш, че не притежаваш онова, там долу, например.

— Правилно. Макар че не искам чак толкова, доволен съм от това, което имам.

Очите й загубиха блясъка си.

— Какво ще стане, ако гръмнем?

— Както дошло, така и отишло — щракнах с пръсти аз.

— Просто ей така?

— Просто ей така.

Тя се загледа през люка за известно време, после се обърна към мен.

— Да, може да се каже, че ме притежаваш в известен смисъл.

— Не говорех за теб — казах. — Говорех за този самолет.

— Зная, но все едно, вярно е. Притежаваш всички, които работят за теб, макар и да не го чувстваш. Парите го правят.

— Парите правят много неща за мен — уверих я аз.

— Тогава защо не си купиш обувки?

Погледнах към обутите си с чорапи крака.

— Не се притеснявай — успокоих я аз. — Имам обувки. Някъде из самолета са.

Тя се разсмя, после пак стана сериозна.

— Парите могат да ти купят време. Освен това ти дават възможност да правиш хората такива, каквито ти искаш.

Повдигнах едната си вежда.

— Не знаех, че освен актриса си и философка.

— Все още не знаеш дали съм актриса.

— Дано да си — казах аз. — Иначе ще заприличам на глупак. Очите ѝ пак станаха сериозни.

— А това няма да ти се хареса, така ли?

— Не би харесвало никому — казах аз. — Аз не се различавам от другите.

— Тогава защо го правиш, Джонас? Не ти е нужно. Парите не са важни за теб. Защо искаш да правиш филми?

Облегнах главата си на седалката.

— Може би защото искам да ме запомнят с нещо друго, освен като производител на барут, самолети и пластмасови чинии.

— С това ще те помнят повече, отколкото с филмите.

— Така ли? — обърнах глава и я погледнах. — За какво помниш един мъж? За трепетите, които ти е дал? Или за това, че е построил най-високата сграда в света?

— Помниш го за всичко — обясни тя. — Ако го е направил.

— Ти наистина си философка. Не знаех, че толкова добре разбираш мъжете.

Тя се засмя.

— През целия си живот съм била жена. А мъжете са първото нещо, което едно момиче се опитва да разбере.

Усетих как колелата докоснаха земята. Несъзнателно се наведох напред към кормилото — да предотвратя подскочанията. После се отпуснах. Странно нещо беше навикът. Човек приземяваше всеки самолет, независимо дали седеше зад контролите, или не.

Джени потръпна и се загърна с тънкото манто, когато първият повеи на студен вятър нахлу през отворената врата. По земята имаше сняг, докато прекосяхме пистата към терминала.

Пред мен спря един шофьор и почтително отдаде чест.

— Колата ви чака, мистър Корд.

Джени продължаваше да трепери, когато влязохме в колата.

— Забравила съм колко студена може да бъде зимата — подхвърли тя.

След четиридесет и пет минути бяхме в хотел „Дрейк“. Заместник-управителят ни посрещна на входа.

— Радвам се да ви видя пак, мистър Корд. Апартаментът ви е готов. Обадиха се от кантората ви в Калифорния. — Той щракна с пръсти и като по вълшебство се появи един асансьор. В уединение се потопихме във великолепието му.

— Позволих си да ви поръчам топла вечеря, мистър Корд.

— Благодаря, Картър — отвърнах аз. — Постъпили сте разумно.

Картър ни отвори вратата към апартамента. Малка масичка бе приготвена в кътчето за хранене, а барчето бе заредено с неотворени бутилки.

— Щом телефонирате, мистър Корд, веднага ще ви донесем храната.

— Дайте ни няколко минути да се оправим, Картър — казах аз.

— Разбирам, сър.

Погледнах към Джени, която продължаваше да трепери от студ.

— Картър!

— Да, мистър Корд?

— Мис Дентън явно не е подготвена за студа. Мислите ли, че можем да уредим да ѝ се достави едно топло палто?

Картър си позволи да хвърли мимолетен поглед към Джени.

— Мисля, че може да се уреди, сър. Норка, нали?

— Естествено — отвърнах аз.

— Много добре, сър. Веднага ще се погрижа госпожицата да си избере.

— Благодаря, Картър.

Той се поклони и вратата се затвори след него. Джени се обърна към мен с широко разтворени очи.

— Това е то! Мислех, че нищо вече не може да ме учуди, но това наистина ме изумява. Знаеш ли колко е часът?

Погледнах си часовника.

— Дванадесет и десет.

— Никой, ама абсолютно никой, не може да отиде на пазар за палто от норка след полунощ.

— Ние няма да пазаруваме. Ще ни ги изпратят тук.

Тя ме изгледа продължително, после кимна.

— О, разбирам — промълви тя. — Разликата е съществена, така ли?

— Разбира се.

— Я ми кажи. Какво те прави толкова важен насам?

— Плащам си наема.

— Искаш да кажеш, че държиш този апартамент целогодишно?

— Ами да — отвърнах аз. — Никога не знаех кога ще ми се наложи да бъда в Чикаго.

— Кога беше тук за последен път?

Потрих си бузата.

— Преди около година и половина.

Телефонът иззвъня. Взах слушалката, после я подадох на Джени. Лицето ѝ се изуми.

— За мен? — попита тя. — Но никой не знае, че съм тук!

Влязох в банята и затворих вратата. Когато излязох след няколко минути, тя седеше на леглото с объркано изражение.

— Беше кожарят — пророни тя. — Искаше да знае какво предпочитам — светли или тъмни норки. И какъв размер.

— Какъв размер му каза?

— Четиридесети.

Поклатих глава.

— На твоето място бих поръчал четиридесет и две. Никой не купува палто от норки номер четиридесет. Не си струва.

— Както казах, ти си луд! — каза тя. После се хвърли в прегръдките ми и ме притисна. — Но си симпатично луд!

Разсмях се. Как иначе, щом се касаеше за норки!

8.

Мъжът от детективската агенция пристигна, докато вечеряхме. Казваше се Сам Витъл и ако му се стори странно, че Джени вечеря облечена в дълго тъмно палто от норки, уморените му умни очи не показаха никаква изненада.

— Студено е в Чикаго — обясни Джени.

— Да, мадам — отвърна вежливо той.

— Трудно ли го открихте? — запитах го аз.

— Не особено. Трябваше само да проверим агенциите за кредитиране. Оставил е низ от непокрити чекове след себе си. Беше въпрос на време. Когато кръгът се стесни до Чикаго, проверихме в Обществено осигуряване. Може да си променят имената, но обикновено не си играят с Обществено осигуряване. Кара я под името Еймос Джордън.

— Къде работи? — попитах с любопитство аз.

— В гаража „Цицерон“ — като механик. Изкарва си достатъчно, за да пие непрекъснато. Здравео кърка.

— Къде живее?

— В един пансион, но се прибира там само за спане. Повечето от свободното си време прекарва в едно заведение на име „Ла Паре“. От по-долния тип. На сцената все има някой стриптийз, а свободните момичета наливат клиентите с пиене.

Еймос не беше се променил, помислих си аз. Продължаваше да търси жени. Бутнах чашата кафе настрана.

— Добре, да вървим да го вземем.

— Готова съм — обади се Джени.

Витъл я погледна.

— Може би ще бъде по-добре, ако останете тук, мадам. Заведението е съвсем неподходящо.

— Какво? — бързо отхвърли предложението му Джени. — И да пропусна случая да се покажа с новото си палто от норки?

„Ла Паре“ беше един от двадесетината подобни клуба — със стриптийз, на улица — приличащи на всички из цялата страна. Прозорците бяха облепени с плакати на полуголи момичета — Мейбелин, Шарлин, Дарлин и неизбежната Рози Токус. Обявено бе, че ще танцуват тази вечер.

Портиерът се ухили до уши, когато огромната лимузина спря. Отвори вратата със замах.

— Добре дошли, скъпи гости, от цял свят идват в „Ла Паре“. Наистина идвах. Портиерът се втурна в клуба, където един дребен мъж в тъмен костюм се изправи пред нас. Гардеробиерката, облечена в тесен клин, ни пое палтата. Джени поклати глава и задържа палтото си, докато го следвахме из тъмната, силно одимена зала, до малка масичка, точно пред сцената.

Една стриптийзьорка тъкмо работеше над главите ни. Барабаните думкаха бавно и тя се кълчеше, облечена само в най-необходимото.

— Две бутилки от най-доброто ви шампанско — наредих аз. Не беше мястото да поръчвам уиски. Нямах поцинкован стомах.

При думата шампанско изпълнителката на стриптийз спря за миг, насред танца, и погледна надолу. Видях как одобрителният ѝ поглед се плъзна по мен и тя ми отправи най-съблазнителната си усмивка.

В този момент Джени остави палтото да се плъзне на стола и свали тюрбана си. Дългата ѝ руса коса улови всички светлини и заискри, когато се плъзна по раменете ѝ. Така бързо, както се бе появила, усмивката на танцьорката изчезна.

Погледнах Джени. Тя ми се усмихна.

— Срещу огън трябва да се бориш с огън — обясни тя.

Засмях се. Сервитьорът с бяла риза пристигна с две бутилки шампанско в едно ведро. Бързо постави три чаши на масата и отвори първата бутилка. Тапата изгърмя и шампанското се разля отстрани по бутилката. Той напълни трите чаши, без да ме изчака да опитам виното, и бързо се оттегли.

Беше още топло, но хубаво шампанско. Погледнах етикета. Хейдсийк, 1937. Дори и да беше фалшив, не бе лошо. После забелязах бялото листче на масата до мен. Осемдесет долара.

— Да бяхте дошли с такси — подхвърли Витъл, — щеше да ви струва само двајсет долара бутилката.

— Колко, ако бяхме дошли пеша?

— Петнайсет — ухили се той.

— Наздраве — казах аз и вдигнах чашата.

Едва си бяхме оставили чашите, когато сервитьорът започна да ги пълни отново. Действаше бързо, препълни ги и те преляха, а после се нахрани да обърне наопаки бутилката във ведрото с леда. Спрях го с ръка.

— Не толкова бързо, приятелче. Не ти оспорвам цената, но поне ни остави да си допием бутилката.

Той ме изгледа и кимна. Остави бутилката изправена във ведрото и се отдалечи. Барабаните забиха и танцюрката изчезна под вълните аплодисменти на равнодушните зрители.

— Той е ей там, на края на бара — посочи Витъл.

Обърнах се да погледна. Там нямаше много светлини. Всичко, което можах да различа, бе фигура, приведена към бара с чаша в ръка.

— Ще ида при него.

— Мислите ли, че ще имате нужда от помощ? — попита Витъл.

— Не. Останете тук с мис Дентън.

Светлините пак загаснаха и нова танцюрка се появи. Докато отивах към бара, едно момиче се провря към мен в мрака.

— Търсиш ли някого, здравеняко? — прошепна тя. Беше току-що слязлата от сцената стриптийзюрка.

Не й обърнах внимание и продължих към Еймос на бара. Той не вдигна поглед, когато се покачих на празното столче до него.

— Бутилка Будвайзер — поръчах на бармана. Бирата беше пред мен, доларът ми изчезна, още преди да съм се настанил на стола.

Обърнах се да погледна Еймос, който се беше загледал в сцената; изпитах странна болка. Беше остарял. Невероятно остарял и посивял. Косата му бе оредяла, а кожата висеше на бузите и челюстта като на много възрастен човек.

Вдигна чашата към устните си. Забелязах ръката му да трепери и сиво-червените петна по нея. Опитах се да размисля. Не можеше да бъде чак толкова стар. Беше най-много преполовил петдесетте. После видях очите му и намерих отговора.

Беше смазан и не му бе останало нищо, освен миналото. Мечтите бяха отлетели, защото се бе отдал на всички изпречили му се изкушения; сега те бяха отворили място на сухото загниване. Не беше

му останал никакъв друг път, освен надолу. Надолу и все надолу, докато умре.

— Здравей, Еймос — тихо казах аз.

Той остави чашата и бавно обърна глава. Погледна ме с кървясали сълзящи очи.

— Разкарай се — прошепна той с дрезгав, напоен с уиски глас. — Сега танцува моето момиче.

Погледнах към сцената. Беше червенокоса, видяла и по-хубави дни. Бяха си лика-прилика. И двамата се бяха борили, и бяха загубили.

Изчаках музиката да стигне до финала, преди отново да го заговоря.

— Имам предложение за тебе, Еймос.

Той се обърна към мен.

— Казах на пратеника ти, че не ме интересува.

За миг поисках да сляза от столчето и да си ида. Вън, на свежия, студен нощен въздух, далеч от смрадта на застояла бира и разложение. Но не го сторих. Не само заради обещанието, което бях дал на Форестър. Това беше бащата на Моника.

Барманът дойде и поръчах пиене за двама ни. Грабна петака и изчезна.

— Казах на Моника за работата. Тя много се зарадва.

Той пак се обърна и ме изгледа.

— Моника винаги е била глупачка — изрече дрезгаво той и се засмя. — Знаеш ли, не искаше да се развежда с теб. Беше побесняла от яд, но после ѝ мина ѝ не искаше да се разведе. Казваше, че те обичала.

Не отговорих и той пак се засмя.

— Но аз я вразумих — продължи той. — Казах ѝ, че си същият като мен, че и двамата не можем да устоим, щом помиришем жена.

— Това е минало и свършено — казах аз. — Много отдавна.

Той стовари чашата на бара с трепереща ръка.

— Не е свършено! — викна гневно. — Мислиш, че ще забравя как ми измъкна собствената компания? Мислиш, че ще забравя как ме лиши от всеки договор, как ми попречи да започна отново? — Засмя се лукаво. — Не съм глупак. Мислиш, че не зная как винаги изпращаше твои хора да ме следят из цялата страна?

Загледах се в него. Беше болен. Много по-болен, отколкото бях предположил.

— А сега идваш с някакво измислено предложение, а? — засмя се хитро той. — Мислиш, че не си ми ясен? Мислиш, че не се досещам, че се опитваш да ме разкараш от пътя си, защото съзнаваш, че успеят ли да надникнат в проектите ми, с тебе е свършено?

Той се плъзна от столчето и тръгна към мен със заплашително вдигнати юмруци.

— Свършено е, Джонас! — изписка той. — Свършено! Чуваши ли?

Извих се на столчето и го улових за ръцете. Китките му бяха изтънели, а костите старчески крехки. Задържах ръцете му и изведнъж той се отпусна в мен с глава на гърдите ми.

Погледнах надолу и видях, че очите му се изпълниха със сълзи, безпомощни старчески сълзи.

— Уморих се, Джонас — промълви той. — Моля те, не ме преследвай повече. Прощавай. Толкова съм уморен, че не мога да бягам вече...

Изплъзна се от прегръдката ми и се строполи на пода. Червенокосата, която бе дошла зад него, изпищя и музиката рязко млъкна. Хората се струпаха около нас, когато се наках да слеза от столчето. Усетих, че някой ме блъска яростно към бара и вперих поглед в лицето на един едър мъж в черен костюм.

— Какво става тук?

— Остави го, Джо — долетя гласът на Витъл зад мене и биячът изви глава.

— А, ти ли си, Сам? — Натискът върху гърдите ми отслабна.

Погледнах Еймос. Джени бе коленичила до него, като му разхлабваше връзката и разкопчаваше копчето на ризата.

Наведох се и аз.

— Припадък ли?

Джени вдигна поглед към мен.

— Мисля, че се касае за нещо повече — отвърна тя. — Целият изгаря от треска. Най-добре ще бъде да го закараме вкъщи.

— Добре — казах аз. Измъкнах свитък банкноти и хвърлих една стодоларова на бара. — Сметката за масата ми. — Вдигнах поглед и видях червенокосата, впила поглед в мен, с размазан от стичащите се сълзи грим. Измъкнах друга и я мушнах в ръката ѝ. — Иди си изсуши сълзите. — После се наведох и като взех Еймос на ръце, тръгнах към

вратата. Изненадах се колко е лек. Витъл взе палтата ни от гардеробиерката и ме последва навън.

— Живее само през два блока — каза той, когато положих Еймос в колата.

Беше някакъв мръсен, сив пансион; две котки стояха върху отхлупените боклукчийски кофи пред входа и ни гледаха със зловещите си жълти очи в нощта. Погледнах сградата през стъклото на колата. Това не беше място за болен човек.

Шофьорът изскочи навън и изтича да отвори вратата. Присегнах и я затворих.

— Карай обратно в хотел „Дрейк“ — заповядах аз.

Обърнах се и погледнах Еймос, проснат на задната седалка. Това, че беше болен, не променяше отношението ми към него. Но не можех да се отърся от чувството, че ако нещата се бяха развили малко по-иначе, собственият ми баща би могъл да лежи на неговото място.

9.

Докторът излезе и поклати глава. Джени излезе след него.

— Ще бъде добре, като се събуди сутринта. Някой му е дал да пие натриев емитал.

— Какво?

— Капки, които събарят — обясни Джени. — Упойка, един вид.

Усмихнах се. Предчувствието ми се оказа вярно. Витъл не бе оставил нищо на случайността. Аз исках Еймос, той ми го осигуряваше.

— Съвсем е отпаднал — добави лекарят. — Много уиски и малко храна. Трескав е, но с известни грижи ще се оправи.

— Благодаря ви, докторе — казах аз и станах.

— Няма нищо, мистър Корд. Ще се отбия сутринта да го видя пак. А вие, мис Дентън, му давайте онези таблетки, по една на всеки час.

— Ще го сторя, докторе.

Лекарят кимна и излезе. Погледнах Джени.

— Чакай. Не е нужно да стоиш цяла нощ и да се грижиш за този мърляч.

— Няма значение — отвърна тя. — Не за първи път ще седя до леглото на болен.

— Не за първи път ли?

— Разбира се — тя ме погледна дяволито. — Не съм ли ти разказвала, че съм дипломирана медицинска сестра?

Поклатих глава.

— Колежът „Сейнт Мери“, в Сан Франциско — продължи тя. — Хиляда деветстотин тридесет и пета. Една година работих като сестра. После се отказах.

— Защо се отказа?

— Уморих се — отвърна тя и очите ѝ станаха безизразни. Разбрах, че не бива да настоявам. Беше си нейна работа, така или иначе.

— Ще пийнеш ли нещо? — попитах аз, като отидох до барчето.

— Не, благодаря — поклати глава тя. — Слушай, безсмислено е да седим и двамата цяла нощ. Защо не легнеш да си починеш малко?

Погледнах я въпросително.

— Нищо ми няма. Мога да се наспя сутринта. Тя пристъпи към мен и ме целуна по бузата.

— Лека нощ, Джонас. И благодаря. Мисля, че си много мил мъж. Засмях се.

— Не си смятала, че ще те оставя да ходиш из Чикаго само по лекото ти манто?

— И за палтото също. Но не само за него — каза бързо тя. — Чух го какво каза за теб. И въпреки това ти го доведе тук.

— Какво друго можех да сторя? Не можех да го оставя да лежи там.

— Не, разбира се — каза тя с широко отворени очи. — Върви сега да си легнеш.

Обърнах се и влязох в спалнята. Беше тъмна и кошмарна нощ. Виждах в сънищата си как Еймос и баща ми ме преследват из една стая и всеки от двамата се опитваше да ме накара да постъпя така, както той искаше. Но аз не ги разбирах — говореха неразбираемо. После Джени, или може би Рина, влезе в стаята, облечена в бяла престилка, и двамата подгониха нея. Опитвах се да ги спра и най-после успях да я измъкна от стаята и да залостя вратата. Обърнах се и я взех в прегръдките си, но се оказа, че това е Моника и тя плачеше. После някой ме залепи за стената и аз се взрях в лицето на бияча от „Ла Паре“. Той насочи запалено фенерче в очите ми и светлината се усиливаше все повече и повече, и повече.

Отворих очи и примижах. Слънцето ме заливаше от прозореца и беше осем сутринта.

Джени седеше във всекидневната с каничка кафе и препечени филийки пред себе си.

— Добро утро. Ще пийнеш ли кафе?

Кимнах, после се отправих към стаята на Еймос и надникнах вътре. Лежеше по гръб, заспал като бебе. Затворих вратата, отидох до кушетката и седнах до нея.

— Сигурно си уморена — казах аз и взех чашката кафе.

— Малко. Но след известно време преставаш да чувстваш умората. Просто продължаваш. — Тя ме погледна. — Говореше за теб.

— Така ли? Нищо хубаво, предполагам.

— Обвинява се, че ти е разрушил брака.

— Всички бяхме виновни — обадох се аз. — Вината не беше повече негова, отколкото моя или нейна.

— Или на Рина Марлоу?

— Най-малко на Рина — бързо се застъпих аз. Взех цигара. — Главното беше, че Моника и аз бяхме съвсем млади. Въобще не трябваше да избързваме да се женим.

Тя взе чашата с кафе и се прозина.

— Може би сега е твой ред да си починеш — казах аз.

— Мислех да остана до идването на лекаря.

— Иди си легни. Ще те събудя, когато дойде.

— Добре — прие тя. Стана и тръгна към спалнята. После се обърна и се върна да вдигне палтото от норки от креслото.

— Няма да ти е нужно — казах аз. — Оставих леглото затоплено.

Тя отри лице по кожата.

— Много е приятно.

Влезе в спалнята, затваряйки вратата след себе си. Напълних пак чашата с кафе и вдигнах слушалката. Изведнъж се почувствах изгладнял. Поръчах да ми донесат двойна порция шунка с яйца и нова каничка кафе.

Еймос се появи, докато закусвах. Беше увил около себе си едно одеяло като тога. Затътри се към масата и ме загледа отгоре.

— Кой ми е задигнал дрехите?

На дневна светлина не изглеждаше толкова зле, колкото снощи.

— Изхвърлих ги — отвърнах аз. — Седни да закусиш.

Той остана изправен. Мълчеше. След миг огледа апартамента.

— Къде е момичето?

— Спи — обясних аз. — Цяла нощ стоя будна да се грижи за теб.

Той се замисли върху казаното.

— Припаднах ли?

Беше по-скоро твърдение, отколкото въпрос. Не му отговорих.

— Така си и помислих — каза той и кимна. После простена. Вдигна ръка към челото си и едва не изтърва одеялото. — Някой ми е сипал упойка — каза той обвинително.

— Опитай да хапнеш. Разправят, че храната е витаминозна.

— Трябва да пийна нещо — настоя той.

— Заповядай. Барчето е ей там.

Затътри се към бара и си наля една чаша. Изпи я бързо, като направо я лисна в гърлото си.

— Ах! — възкликна той и веднага си наля втора. Цветът на лицето му започна да се възвръща.

Дотътри се обратно до масичката с бутилката уиски в ръка и се отпусна в креслото срещу мен.

— Как ме откри?

— Лесно. Просто проследих чековете без покритие.

— О — каза той. Пак си напълни чашата, но този път я остави на масичката пред себе си. Изведнъж очите му се насълзиха.

— Нямаше да е толкова зле, ако беше някой друг, а не ти.

Не му отговорих; продължих да закусвам.

— Не знаеш какво нещо е да остарееш. Да загубиш уменията си.

— Ти не си ги загубил — обадох се аз. — Съзнателно ги пропиляваш.

Той вдигна чашата с уиски.

— Ако предложението ми не те интересува — предупредих аз, — давай и изпий и тази чаша.

Той се взря напрегнато в мен. После загледа малката чашка с кехлибарената течност в ръката си. Ръката му трепна леко и част от уискито се разля по покривката на масата.

— Кое те прави такъв благодетел тъй ненадейно?

— Не съм — отвърнах аз. Взех си чашата кафе и му се усмихнах. — Съвсем не си се променил. Все още считам, че си световен шампион по курвалък. Ако зависеше от мен, не бих те докоснал дори с прът за овчарски скок. Но Форестър те иска за ръководител на завода в Канада. Проклетият му глупак не те познава като мен. Все още мисли, че си най-страхотният.

— Роджър Форестър, а? — запита той. Бавно чашата уиски се върна на масата. — Той изпробва „Либърти Файв“, който конструирах в края на войната. Казваше, че била най-хубавата машина, с която някога е летял.

Изглеждах го мълчаливо. Това бе преди повече от двадесет години, а оттогава се бяха появили много хубави машини. Но Еймос помнеше

„Либърти Файв“. Самолетът, с който бе започнал.

Нещо в лицето му изведнъж ми припомни за онзи Еймос Уинтроп, който бях познавал някога.

— Какъв е моят дял в сделката? — запита хитро той.

— Това си е между теб и Роджър — свих рамене аз.

— Добре. — Когато се изправи, в позата му имаше някакво достойнство. — Ако трябваше да се пазаря с теб, не бих се съгласил, на никаква цена.

Затътри се пак към спалнята.

— Откъде да си взема дрехи? — озъби се той.

— Долу има магазин за мъжко облекло. Телефонирай да ти изпратят каквото ти е нужно.

Вратата се затвори след него и аз присегнах за цигара. Долавях приглушения му говор. Облегнах се в креслото и оставих дима да излиза свободно през носа ми.

Когато дрехите пристигнаха, казах да ги занесат в стаята му. После на вратата отново се позвъни и псувайки, отидох да видя кой е. Започвах да се чувствам като някакъв лакей. Отворих вратата.

— Здравейте, мистър Корд.

Беше детски глас. Погледнах надолу изненадан. Джо-Ан бе застанала до Моника, прегърнала куклата, която ѝ бях подарил, в едната ръка и уловила палтото на майка си в другата.

— Макалистър ми изпрати телеграма във влака — обясни Моника. — Каза, че сигурно си тук. Намери ли Еймос?

Загледах я тъпо. Мак изглежда е изкуфял. Узнал е, че влакът има тричасов престой в Чикаго и е знаел, че Моника ще си тикне носа тук. Ами ако не исках да я видя?

— Намери ли Еймос? — повтори Моника.

— Да, намерих го.

— О, ядене! — възкликна изведнъж Джо-Ан, хвърляйки поглед към масичката. — Гладна съм. — Тя изтича покрай мен и като се покатери в креслото, ухапа една печена филийка. Вторачих изненадан поглед в нея.

Моника ме погледна сконфузено.

— Прощавай, Джонас — прошепна тя. — Знаеш какви са децата.

— Ти каза, че ще закусим с мистър Корд, мами.

— Джо-Ан! — изчерви се Моника.

— Няма нищо — казах аз. — Няма ли да влезеш?

Тя влезе в стаята, а аз затворих вратата.

— Ще ви поръчам закуска — казах аз и тръгнах към телефона.

— За мен само кафе — усмихна се Моника и си свали палтото.

— Пристигна ли лекарят, Джонас?

Моника вдигна поглед.

Аз вдигнах поглед.

Джени бе застанала на прага на отворената врата с разпилените си дълги руси коси върху палтото от тъмни норки, което бе загърнала около себе си като халат. Голите ѝ крака и шия подчертаваха, че под палтото е гола.

Усмивката изчезна от лицето на Моника. Очите ѝ бяха студени, когато се обърна към мен.

— Моля да бъда извинена, Джонас — изрече сдържано тя. — Трябваше да зная от опит и най-напред да телефонирам, преди да дойда. — Прекоси стаята и улови детето за ръка. — Хайде, Джо-Ан.

Бяха почти до вратата, когато си възвърнах гласа.

— Един момент, Моника — казах дрезгаво аз.

Гласът на Еймос ме прекъсна.

— А, тъкмо навреме, детето ми — обади се той. — Можем да си излезем заедно.

Обърнах се да го погледна. Болният, мръсен старец, когото бяхме открили в бара снощи, бе изчезнал. Пред мен стоеше някогашният Еймос, стегнат, облечен в елегантен, сив двуреден костюм, метнал небрежно тъмното пардесю през рамо. Беше стопроцентов главен директор, истински бизнесмен.

На устните му играеше лека зловна усмивка, докато прекоси стаята. Обърна се вече с ръка на дръжката на вратата.

— Децата ми и аз не бихме желали да смущаваме... — млъкна и се поклони леко по посока към Джени.

Тръгнах разгневен към вратата. Отворих я и чух отварянето и затварянето на вратата на асансьора, после в хола настъпи тишина.

— Съжалявам, Джонас — промълви Джени. — Не исках да забърквам такава каша.

Погледнах я. Очите ѝ бяха огромни и пълни със съчувствие.

— Не си направила нищо — успокоих я аз. — Нещата отдавна са забъркани.

Отидох до барчето и си напълних една чаша. Всички хубави чувства се бяха изпарили. За последен път играех ролята на милостивия самарянин. Изпразних чашата и се обърнах към Джени.

— Чукала ли си се някога по кожено палто? — запитах ядосано аз.

— Не. — По лицето ѝ се изписа болка и разбиране.

Сипах си още една чаша и я изпразних. Застанахме загледани един в друг през стаята. Най-сетне проговорих:

— Е?

Все още с поглед прикован в мен, тя кимна. После повдигна ръце и ги обви около мен, а палтото се смъкна от голото ѝ тяло. Когато заговори, гласът ѝ бе такъв, сякаш винаги бе знаела, че не може да бъде другояче.

— Ела при мама, бебе такова — прошепна нежно тя.

КНИГА ОСМА
ИСТОРИЯТА НА ДЖЕНИ ДЕНТЪН

1.

Джени прекрачи през завесата на вратата към камерата и режисьорът викна:

— Изключвай! Край!

И всичко свърши.

Застана там за миг, замаяна, примигваща под гаснещите прожектори. После потискащата августовска задуха я обля и тя почувства, че ще припадне. Протегна ръка да се подпре. Някак далечен ѝ звучеше страхотният шум, който се вдигна на сцената и я превърна в лудница. Всички се смееха и говореха едновременно.

Някой ѝ тикна в ръцете чаша вода. Изпи я веднага, изпълнена с благодарност. Изведнъж се разтрепери, почувства някакъв хлад и гардеробиерката бързо я наметна с някакъв халат, покривайки прозрачния костюм.

— Благодаря — промълви тя.

— Няма защо, мис Дентън — каза жената. После я изглежда зачудено. — Добре ли се чувствате?

— Чудесно — отвърна Джени. Усети как по челото ѝ избива студена пот. Гардеробиерката вдигна ръка и гримьорът дотича. Бързо изтри лицето ѝ с влажна гъба. Лекият аромат на див лешник нахлу в ноздрите ѝ и тя се чувства по-добре.

— Мис Дентън — настоя гримьорът, — най-добре ще бъде да си полегнете малко. Изтощена сте.

Тя послушно го остави да я отведе до набързо приготвената съблекалня. Погледна назад през рамо, когато влизаше. Бяха измъкнали бутилките и уискито се лееше. Всички се бяха струпали около режисьора, шумно го поздравяваха, изказваха възхищението си, за да бъдат наети за следващия му филм. Вече я бяха забравили.

Затвори вратата след себе си и се опъна на походния креват. Уморено притвори очи. Трите месеца, определени за снимането на филма, се бяха проточили на пет. Пет месеца денонощни снимки, изтощение, ставане в пет сутринта, строполясване в леглото като камък в полунощ, понякога и по-късно. Пет месеца, докато всичко, вложено в

сценария, се загуби в някакъв хаос от повторни снимки, корекции по сценария и чисто объркване. Пак се разтрепери и издърпа лекото вълнено одеяло върху себе си, продължавайки да потръпва. Затвори очи. Обърна се настрана, присви колене и ги обгърна с ръце. Бавно топлината на тялото ѝ се разля около нея и тя се почувства по-добре.

Когато отвори очи, Айлин Гейлърд седеше на стола отсреща. Не бе я чула да влиза в малката стая.

— Здравей — поздрави Джени и се изправи. — Дълго ли спах?

— Около един час — усмихна се Айлин. — Беше ти нужно.

— Много ми е неловко — каза Джени. — Обикновено не постъпвам така. Но се почувствах страшно уморена.

— Мина през страшно напрежение. Но вече няма за какво да се тревожиш. Когато този филм излезе, ти ще бъдеш голяма звезда — една от най-големите.

— Надявам се — отвърна скромно Джени. Погледна към Айлин. — Когато си помисля за всичките хора, които така здраво работиха и колко много дадоха за филма, не мога да понеса мисълта, че бих могла да ги разочаровам.

— Няма. От това, което видях, ти си наистина великолепна. — Айлин се изправи и загледа Джени. — Мисля, че е хубаво да пийнеш нещо топло.

Джени се усмихна, когато видя Айлин да сваля кутията с какаото.

— Шоколад?

— Защо не? — отвърна Айлин. — Ще те ободри повече от чая. Освен това няма защо да се притесняваш за диетата. Филмът свърши.

— Слава богу — каза Джени и се изправи. — Още един обяд от извара и щях да повърна. — Тя прекоси малката стая към гардеробчето. — Най-добре да се освободя от това.

Айлин кимна. Загледа как Джени си смъкна дрехите — прозрачните копринени шалвари и ефирната блуза с елечето от синьо кадифе, бродирано със злато, представляващи костюма ѝ от последната сцена. Огледа с одобрение фигурата на момичето и опитният ѝ поглед остана доволен от видяното.

Сега ѝ беше радостно, че Джонас бе пратил да я повикат. Отначало не бе така. Не искаше да се връща в Холивуд, при клюките,

надпреварването за слава, придаването на важности, жалките ревности. И най-вече не искаше да се връща заради спомените си.

Но когато разгледа снимката, нещо в момичето я бе притегнало назад. Разбираше какво е видял в нея Джонас. Тя с нещо напомняше на Рина, но едновременно с това притежаваше черти, които бяха само нейни.

Едва когато проучи снимката по-внимателно, разбра за какво се касаеше. Момичето излъчваше една странна аскетичност, независимо от чувствените си черти. Зад светското си познание очите от портрета гледаха с бистрата невинност на дете. Беше лицето на момиче, запазило душата си недокосната, независимо колко богат бе натрупаният ѝ опит.

Джени си закопча сутиена и нахлузи плътния черен пуловер, докато той стигна до широките панталони. Седна и пое чашата горещ шоколад от Айлин.

— Сякаш изведнъж съм изпразнена — заяви тя, след като отпи от чашата. — Чувствам се напълно изчерпана.

Айлин се усмихна и също отпи.

— Всеки се чувства така след завършването на филм.

— Струва ми се, че никога не бих могла да направя втори — продължи Джени замислено. — Че друга роля никога не би ме заинтересувала. Като че ли цялата ми същност се преля в този филм и не ми е останало нищо повече.

Айлин пак се усмихна.

— Това ще изчезне в момента, когато сложат новия сценарий в ръцете ти.

— Така ли мислиш? — попита Джени. — Така ли става?

Айлин кимна:

— Винаги е така.

Шумна врява долетя през тънките стени. Джени се усмихна.

— Вдигат цяло тържество.

— Корд поръча да се изпрати богатата трапеза. Двама души обслужват на бара. — Айлин си изпи шоколада и остави чашата. Стана и погледна момичето. — Всъщност, дойдох да се сбогуваме.

Джени я погледна въпросително.

— Заминаваш ли?

Айлин кимна.

— Връщам се на Изток, с нощния влак.

— О — пророни Джени. Остави чашата и стана. Протегна ръка на Айлин. — Благодаря за всичко, което стори. Много научих от теб.

Айлин пое ръката ѝ.

— Отначало не ми се идваше, но сега се радвам, че дойдох.

Ръкуваха се официално.

— Надявам се пак да работим заедно — каза Джени.

Айлин тръгна към вратата. Обърна се.

— Сигурна съм в това — каза тя. — Ако ме искаш, пиши ми. Ще дойда на драго сърце.

Само след миг вратата пак се отвори и Ал Петрочели, отговорникът по рекламата, надникна. Зад него нахлу порой музика.

— Хайде, идвай — каза той. — Тържеството е в разгара си. Корд ни изпрати оркестър.

Тя остави цигарата.

— Само за минутка — каза тя и се обърна към огледалото, да си оправи косата.

Той я погледна.

— Няма да дойдеш така? — запита недоумяващо той.

— Защо не? Филмът свърши.

Той влезе в стаята и затвори вратата след себе си.

— Но, скъпа Джени, опитай се да разбереш. Има представители на „Лайф“. Ще отразяват тържеството. Какво ще си помислят читателите им, ако звездата на най-големия филм, който сме направили от десет години, е облечена в обикновен чер пуловер и панталони? Трябва да им дадем да видят повече.

— Няма да облека вече този костюм — настоя упорито Джени.

— Моля ти се, мила. Обещах им малко поразголена красота.

— Щом това искат, дайте им снимки от филма.

— Сега не е време за капризи — заяви Ал. — Слушай, досега беше послушно момиче. Хайде. Само този път, моля те.

— Всичко е наред, Ал — долетя зад него гласът на Бонър. — Ако Джени не иска да се преоблече, няма защо да го прави. — На лицето му грееше приятната грозна усмивка, когато влезе в малката съблекалня. — Всъщност — продължи той — мисля, че за читателите на „Лайф“ това би било приятна промяна.

Ал го погледна.

— Добре, щом смятате така, мистър Бонър — примири се той. Бонър се обърна към нея все така усмихнат.

— Е, ето че сполучи.

Тя не му отговори, само продължи да го гледа.

— Мислих за теб — каза той, приковал очи в лицето ѝ. — Сега ти си голяма звезда.

Тя не каза нищо.

— „Грешницата“ ще бъде недостижим филм.

— Не съм мислила за това — призна тя.

— Разбира се. Нито ти, нито Джонас — засмя се Бонър. — Защо ви е? Не ви е това работата. То е моя грижа. Джонас е човек на настроенията. Искате ли да направи филм, прави филм. Но могат да минат осем години, преди да се захване с нов.

— Така ли? — запита тя, срещайки спокойно погледа му. Той сви рамене.

— Моя работа е да те включвам във филми. Ако минат години, докато направиш нов филм, хората ще те забравят. — Той бръкна в палтото и извади пакет цигари. — Онази мексиканка все още ли работи при теб?

— Да.

— В същия дом ли живееш?

— Разбира се.

— Мислех да прескоча някоя вечер следващата седмица — продължи той. — Искам да обсъдим някои сценарии.

Тя замълча.

— Джонас заминава — отбеляза той. — По работа, в Канада. — Усмихна се. — Знаеш ли, добре, че не е чул какво се говори за теб.

Тя бавно въздъхна.

— Да.

— Какво ще кажеш за сряда вечерта?

— По-добре първо се обади по телефона — каза тя през свити устни.

— Разбира се, забравих. Нищо не се е променило, нали?

Тя вдигна очи към него.

— Не — каза безжизнено тя. После се запъти покрай него към вратата. Обзе я страхотна слабост. Нищо не се беше променило. При

нея винаги ставаше така. Нищо не се променяше, освен начина на плащане.

2.

Събуди се и видя разлюляното бяло пране, окачено на въжето за простиране пред прозореца. Тежкият аромат на телешко със зеле, който летният бриз донесе от съседната кухня, ѝ подсказа, че е неделя. Неделите бяха винаги такива, само дето, когато беше малка, бяха по-весели.

В неделя, когато се върнеше от църква с майка си, баща ѝ я очакваше усмихнат, със сресани и подрязани мустаци, с гладко лице, леко дъхащ на моряшки ром. Подхвърляше я във въздуха и я улавяше, притискаше я към себе си и изръмжаваше: „Как е моето малко Мече Джени тази сутрин? Дали е сладка и изпълнена с божия святост направо от извора зад черквата?“.

Тя се смееше и той се смееше, а понякога и майка ѝ се смееше дори, като казваше: „Е, Томас Дентън, тъй ли трябва един баща да говори на дъщеря си, посявайки в нея зърното на собственото си непокорство пред божията воля?“.

И баща ѝ, и майка ѝ бяха млади, изпълнени със смях и щастие, с божията благодат, която обливаше залива на Сан Франциско. След обилния обяд той се обличаше старателно в хубавия си син костюм, улавяше я за ръка и двамата се отправяха да търсят приключения.

Първото приключение биваше кабелният трамвай, който минаваше покрай къщата им. Уловил я в прегръдките си, баща ѝ скачаше в движещата се кола и като размахваше синьо-бялата си карта на кондуктор, която му даваше право да се вози безплатно във всяка от колите на компанията, си проправяше път напред към ватмана. Там държеше лицето ѝ към насрещния вятър, докато дъхът ѝ заседнеше в гърлото и тя си мислеше, че ще се пукне от радост, докато свежий, сладък вятър пълнеше гърдите ѝ.

— Това е моята дъщеря, Мечето Джени! — обясняваше той на всеки, готов да го слуша, и гордо я вдигаше така, че всеки да я види.

И пътниците, погълнати дотогава от собствените си мисли, ѝ се усмихваха, заразени от радостта, която искреше от кръгличкото грейнало лице.

После отиваха в парка или понякога на кея, където си хапваха топли скариди или раци, обилно подправени с чесън, а баща ѝ пиеше тъмна пенеста бира, купувана от контрабандиста, който сновеше наоколо. Но само за да премахне миризмата на чесъна, разбира се. Или отиваха в зоологическата градина и той ѝ купуваше пакетче фъстъци, за да нахрани слона или маймуните в клетките. А привечер се връщаха; тя беше уморена и понякога дори заспа в прегръдките на баща си. А на другия ден беше понеделник и тя едва дочакваше следващата неделя.

Не, нищо не минаваше така бързо както неделите в детството. После тръгна на училище, отначало изплашена от сестрите, строги и отблъскващи в черните си одежди. Дребното ѝ, кръгло лице беше замислено над моряшката блуза с морскосиния шнур. Но те я учеха на катехизиса, после я миропомазаха и страхът ѝ постепенно изчезна и започна да ги възприема като възпитателки, които ѝ разкриваха богатството на християнския живот, а безгрижните недели потъваха все по-надълбоко в гънките на разума, докато едва можеше да си ги припомни.

Джени лежеше мирно в шестнадесетгодишното си легло, с уши изострени към шумовете на неделната утрин. За миг беше тихо, а след това прокълът пискливият глас на майка ѝ:

— Мистър Дентън, за последен път ти казвам, че е време да се става за утринната литургия.

Гласът на баща ѝ бе дрезгав, думите — неразбираеми. Мислено го виждаше как лежи небръснат и подпухнал от съботната си бира, по дългите си вълнени долни гащи, на мекото широко легло, заровил лице в огромната възглавница. Пак чу гласа на майка си:

— Но аз обещах на отец Хедли, че тази сутрин ще дойдеш. Ако не те е грижа за собствената ти душа, помисли поне за жена си и дъщеря си.

Не чу отговор, после вратата се затръшна и майка ѝ се оттегли в кухнята. Джени стъпи с босите си крака на пода и затърси пантофите. Намери ги и стана, а дългата памучна нощница се провлачи до глезените ѝ, когато прекоси стаята.

На път за банята влезе в кухнята и майка ѝ се обърна от печката:

— Можеш да сложиш новото синьо боне, което ти направих специално за черква, Джени, скъпа.

— Да, мамо.

Старателно си изми зъбите, припомняйки си думите на сестра Филомена в часа по хигиена. Кръгови движения с четката, започващи от венците, после надолу, за да се премахнат всички остатъци от храна, които биха предизвикали гниене. Внимателно си огледа зъбите в огледалото. Имаше хубави зъби. Чисти, бели и равни.

Обичаше чистотата. Не като повечето от момичетата в Колежа на милосърдието, идващи от същия беден квартал, които се къпеха само веднъж седмично, в събота. Къпеше се всяка вечер — дори ако трябваше да затопля вода в кухнята на старата сграда, в която живееха под наем.

Сивите, бистри очи гледаха лицето и тя се опита да си представи как би изглеждала в бялата касинка и униформата на милосърдна сестра. Скоро трябваше да реши. Изпитите бяха следващия месец и всеки ученик получаваше стипендия в училището за милосърдни сестри „Сейнт Мери“.

Сестрите я обичаха и тя винаги получаваше високи бележки по време на стажа си в „Сейнт Мери“. Освен това отец Хедли бе писал на Майка М. Ърнест да я препоръча като благочестива стажантка, редовна посетителка на литургиите, за разлика от другите съвременни момичета, които прекарваха по-голямата част от времето си пред огледалото над грима си, отколкото коленичили в църковния олтар пред своя Бог. Отец Хедли бе изразил своята увереност, че благочестивата Майка ще намери начин да възнагради това бедно дете за неговото смирение.

Стипендията за колежа „Сейнт Мери“ се даваше всяка година на един ученик, показал най-добри успехи в областта на религията и учението, преценяван от комитет, оглавяван от архиепископа. Тази година стипендията бе определена за нея, ако решише да стане милосърдна сестра. Именно тази сутрин, след богослужението, тя трябваше да се представи на Майка М. Ърнест в Дома на сестрите, за да ѝ даде отговор.

— Получаващ милостта божия — ѝ бе казала сестра Сирил, след като ѝ съобщи за избора на комисията. — Но решението ще трябва да вземеш ти. Може би грижата за болни и безпомощни не е истинското ти призвание.

Сестра Сирил бе погледнала момичето, застанало кротко пред бюрото ѝ. Джени вече бе източена и стройна, с женствено тяло и все пак странно невинна, с благите си сиви очи, които ѝ отвърнаха на погледа. Джени не проговори. Сестра Сирил ѝ се усмихна.

— Разполагаш с една седмица, за да размислиш — каза добродушно тя. — Иди в Дома на сестрите следващата неделя след литургията. Майка Мери Ърнест ще бъде там, за да ѝ съобщиш отговора си.

Баща ѝ бе изпсувал ядовито, когато научи за стипендията.

— Що за живот е това за едно дете? Да чисти подлогите на разни дъртаци. Нищо чудно да я уговорят да стане монахиня.

После се обърна гневно към майка ѝ.

— Всичко това е твое дело — викна той. — Ти и разните пастори, които слушаш. Какво толкова свещено има в това да отнемеш на едно дете започналите да бликат в него сокове на живота и да го затвориш зад зидовете на манастир?

Лицето на майка ѝ пребледня.

— Богохулстваш, Томас Дентън — изрече хладно тя. — Ако поне веднъж бе дошъл да поговориш с добрия отец Хедли, щеше да разбереш колко грешиш. И ако дъщеря ти стане религиозна, аз ще бъда най-гордата християнска майка. Какво лошо има в това да повериш дъщеря си в ръцете на Христа?

— М-да — възрази тежко той. — Но кой ще бъде виновен, когато детето порасне и разбере, че е ограбено от удоволствието и насладата да бъде жена? — Той се обърна към Джени и я погледна. — Мечо Джени — обясни благо той, — аз не възразявам да станеш милосърдна сестра при условие че искаш. Не мисли за майка ти и за мен. Не мисли и за църквата. От значение си само ти. — Той изпъшка. — Разбираш ли ме, чедо?

— Разбирам, татко — кимна Джени.

— Ти няма да спреш, докато не видиш дъщеря си курва — изведнъж писна майка ѝ насреща му.

Той се изви рязко.

— Бих предпочел да я видя курва по свое собствено желание, отколкото завлечена насила в манастир. — Погледна Джени и гласът му пак се смекчи. — Искаш ли да станеш милосърдна сестра, Мечо Джени?

Тя го погледна с бистрите си сиви очи.

— Мисля, че да, татко.

— Щом такова е желанието ти, Мечо Джени — каза тихо той, — то аз съм доволен от него.

Майка ѝ го изглежда тържествуващо.

— Кога ще се научиш, че не можеш да се бориш против бога, Томас Дентън?

Той се намери да ѝ отговори, после сви устни и излезе от къщи.

Сестра Сирил почука на масивната дъбова врата на кабинета.

— Влез — прозвуча ясен, мощен глас. Тя отвори вратата и направи знак на Джени.

Джени пристъпи колебливо в стаята, последвана от сестра Сирил.

— Това е Джени Дентън, Преподобна майко.

Жена на средна възраст, в черни одежди, каквито се носеха от сестрите, вдигна поглед зад бюрото. До нея имаше полупразна чаша чай. Огледа момичето с открито любопитните си, пълни с въпроси, очи. След миг се усмихна, разкривайки правилни бели зъби.

— Значи ти си Джени Дентън — започна тя, протягайки ръка.

Джени веднага се поклони и целуна пръстена на ръката на Преподобната майка.

— Да, Преподобна майко. — Изправи се и застана скована пред бюрото.

Майка М. Ърнест се усмихна отново, в очите ѝ се появиха развеселени пламъчета.

— Отпусни се, дете — каза тя. — Няма да те изям.

Джени се усмихна неловко. Преподобната майка надигна вежди.

— Би ли желала чашка чай? — запита тя. — Чаша чай винаги ме кара да се чувствам по-добре.

— Да, благодаря — прие сковано Джени.

Преподобната майка вдигна поглед и кимна на сестра Сирил.

— Аз ще донеса, Преподобна майко — бързо каза сестрата.

— И една за мен, моля те. — Майка М. Ърнест се обърна към Джени. — Много обичам чай — усмихна ѝ се тя. — А тук го имат. Не

от онзи слаб чай, който се дава в болниците; истински чай, запарен в чайник, както се следва. Ще седнеш ли, дете?

Последното дойде така неочаквано, че Джени не беше сигурна дали наистина го е чула.

— Какво, Майко? — заекна тя.

— Няма ли да седнеш, дете? Няма защо да се притесняваш от мен. Аз искам да бъдем приятелки.

— Да, Майко — каза Джени и седна, още по-нервна отпреди.

Преподобната майка я огледа.

— И така, ти си решила да станеш милосърдна сестра, така ли?

— Да, Преподобна майко.

Преподобната майка прикова прямите си любопитни очи в нея.

— Защо? — ненадейно попита тя.

— Защо ли? — Джени бе изненадана от въпроса. Очите ѝ се отпуснаха пред погледа на Преподобната майка. — Защо? — Тя пак ги отправи към Майката. — Не зная. Всъщност, никога не съм мислила за това.

— Колко годишна си, дете? — запита Преподобната майка.

— Следващия месец, точно преди матурата, ще навърша седемнадесет.

— Винаги си имала желание да станеш сестра и да помагаш на болните, още от дете, така ли?

Джени поклати глава.

— Не — отвърна откровено тя. — Досега не съм мислила много задълбочено.

— Да бъдеш сестра не е лека работа. В „Сейнт Мери“ ще разполагаш с много малко време за себе си. Ще работиш и ще учиш през целия ден, нощем ще оставаш в пансиона. Само един ден през месеца ще можеш да посещаваш родителите си. — Преподобната майка извъртя дръжката на чашата си тъй, че да сочи встрани от нея. — Това може да не се хареса на твоя приятел.

— Но аз нямам приятел — обади се Джени.

— На разходките излизаш с Майкъл Халоран — каза Преподобната майка. — И всяка събота играеш тенис с него. Не е ли той твой приятел?

Джени се засмя.

— Не, Преподобна майко. Не ми е приятел в този смисъл. — Пак се засмя, този път на себе си, като си спомни за нервния дангалак, чиито романтични мисли стигаха само до неговия бекхенд. — Той е най-добрият играч на тенис тук, това е всичко. — После добави. — И някой ден ще го победи.

— През годината ти бе капитан на отбора по тенис на момичетата?

Джени кимна.

— В „Сейнт Мери“ няма да разполагаш с време за тенис — посочи Преподобната майка. Джени нищо не отговори.

— Има ли нещо, което желаеш повече от това да станеш милосърдна сестра?

Джени се замисли за момент. После вдигна очи към Преподобната майка.

— Искam да победи Хелен Уилкс в шампионата по тенис на Съединените щати.

Преподобната майка се разсмя. Продължаваше да се смее, когато сестра Сирил влезе с чая. Погледна момичето.

— Бива си те — каза накрая тя. — А предчувствам, че ще станеш и много добра милосърдна сестра.

3.

Том Дентън усети, че нещо не е наред в момента, когато застана на гишето за плика със заплатата си. Обикновено касиерът имаше готово остроумие от рода на това да задържи ли плика и да го предаде на жена му, за да не изчезне в бирарията в събота вечер. Но този път нямаше шега, нито дружелюбно остроумие, което бе неизбежен спътник на седмичните им срещи вече близо петнадесет години. Вместо това, касиерът бързо му мушна плика изпод стоманената решетка на гишето, извил поглед встрани.

Том го изгледа за момент. После погледна към хората в редицата зад него. Те също знаеха. Разбираше от начина, по който го гледаха. Обзе го някакво чувство на срам. Това не можеше да му се случи. Не след петнайсет години работа. Отпусна поглед и се отстрани от гишето с плика в ръка.

Не беше нужно някой да му обяснява, че времената са тежки. Беше 1931 година и доказателствата бяха навсякъде край него. Семействата, получаващи помощи, опашките за хляб, безкрайните сиви, уморени лица на мъжете, които се качваха в колата му всяка сутрин.

Почти беше излязъл от депото. Изведнъж не можеше повече да чака и се шмугна в един тъмен ъгъл да отвори плика със заплатата. Разкъса го с треперещи пръсти. Първото нещо, което попадна в ръцете му, бе всяващата ужас зелена хартийка.

Загледа я в недоумение. Сигурно беше грешка. Не можеше да се касае за него. Той не работеше от година или две, дори не от пет. Имаше старшинство. Петнайсет години. Не можеха да уволняват работниците с петнайсет години стаж. Не още.

А бяха го сторили. Пак загледа листа на слабата светлина. Уволнен. Каква горчива ирония. Причината, която изтъкваха за всички намалявания на заплатите, бе да избегнели уволненията. Дори и профсъюзът така им го беше обяснил.

Натъпка плика в джоба си, опитвайки се да се пребори с внезапно появилия се страх, свил стомаха му. Какво щеше да прави

сега? Разбираше само от трамваи. Беше забравил всички други умения, не помнеше много от нещата, които бе работил. Сещаше се, че на младини бе карал ръчна количка.

Излезе от тъмното депо и премигна на дневната светлина. Отвън на тротоара стоеше група мъже в износени сини униформи. Един от тях му подвикна:

— И тебе ли, Дентън?

— Да — погледна го Том и кимна.

— Нас също — добави друг. — Гонят най-старите работници, защото получаваме най-много. Всички нови задържат.

— Ходихте ли в профсъюза? — попита Том.

— Ходихме и се върнахме. Салонът е затворен. Пазачът ни каза да сме идели в понеделник.

— Защо не се обадохте на Риордан?

— Домашният му телефон не отговаря.

— Някой трябва да знае къде е Риордан — настоя Том. — Да идем в клуба и да накараме пазача да ни каже къде е. В края на краищата, защо плащаме членски внос, ако не можем да се съберем там?

— Добра идея, Том. Не можем да оставим просто да ни сменят с по-нископлатените, каквото и да казват.

Тръгнаха към профсъюзния клуб, през два квартала от трамвайното депо. Том крачеше мълчаливо. Все още не му се вярваше. Десет цента на час не можеха да означават кой знае колко за компанията. Ха, че той дори би бил съгласен на ново понижаване, ако го бяха питали. Не бяха прави да постъпват така. Трябваше да открият Риордан. Той щеше да знае какво трябва да направят. Беше профсъюзният представител.

Салонът на клуба бе затъмнен, когато стигнаха там и те задумкаха по вратата, докато старият нощен пазач им отвори.

— Казвам ви бе, хора, Риордан не е тук — заяви раздражено той.

— Къде е Риордан?

— Не знам — отговори пазачът и се наклони да затвори вратата. — Вие се прибирайте у вас си.

Том си мушна крака в процепа на вратата и натисна. Старецът политна назад, препъна се и едва не падна. Мъжете нахълтаха в сградата подир Том.

— Разкарайте се — закрещя старецът с роптаещ глас.

Без да му обръщат внимание, те нахлуха в салона за събрания, просторна зала в дъното на коридора. Групата бе нараснала вече на близо трийсет души. Веднъж влезли, те застанаха несигурно; не знаеха какво да правят нататък. Скупчиха се и се заоглеждаха.

— Да идем в кабинета на Риордан — предложи Том. — Може би там ще разберем къде е отишъл.

Кабинетът на Риордан представляваше ограден със стъклени панели кът в края на залата за събрания. Те се заблъскаха, но едва неколцина успяха да се натъпчат вътре в тясното помещение. Том огледа бюрото на профсъюзния организатор. Имаше календар, зелен тефтер и няколко молива върху него. Той издърпа едно чекмедже, после едно след друго и останалите. Откри само още няколко молива, празни бланки и разписки.

Пазачът се появи в дъното на хола.

— Ей, вие, ако не се разкарате — викна той, — ще повикам ченгетата.

— Чупи се, старче — му кресна един кондуктор в синя униформа.

— Да — подвижна друг. — Това е нашият профсъюз. Плащаме си членския внос и наема на сградата. Щом искаме, можем да стоим тук.

Пазачът изчезна в коридора, неколцина погледнаха към Том.

— Какво ще правим сега?

— Може би е най-добре да се върнем в понеделник — предложи един от тях. — Тогава ще видим какво ще ни каже Риордан.

— Не — отсече рязко Том. — В понеделник никой вече не може да направи нищо. Трябва да уредим въпроса още днес.

— Как? — запита мъжът. Том се замисли.

— Профсъюзът е единствената ни възможност. Трябва да накараме профсъюза да направи нещо за нас.

— Как можем, щом Риордан го няма?

— Риордан не е профсъюзът — настоя Том. — Ние сме профсъюзът. Щом не можем да го открием, ще минем без него. — Обърна се към един от мъжете. — Патрик, ти си от изпълнителния комитет. Какво прави Риордан в подобни случаи?

Патрик си свали фуражката и почеса сивите си коси.

— Н-не зная — измънка замислено той. — Но смятам, че първото нещо, което би сторил, е да свика събрание.

— Дадено — кимна Том. — Иди събери хората от депото и кажи на дневната смяна веднага да дойдат тук на събрание.

Мъжете се раздвижиха възбудено и след няколко минути няколко от тях се запътиха към депото. Другите останаха да ги чакат.

— Щом ще правим събрание — каза някой, — трябва да имаме дневен ред. Събрание не се прави без дневен ред.

— Дневният ред е въпросът може ли компанията да ни уволни така — каза Том. Другите кимнаха одобрително. — Ние имаме права.

— Тая работа с това събрание ми разпали жаждата — обади се някакъв мъж. — Плямпането страхотно ми пресуши гърлото.

— Да пратим за едно каче бира — чу се нечий глас отзад.

Всички се развикаха одобрително и набързо събраха пари. Изпратиха двама души да изпълнят поръчката и когато те се върнаха, наместиха бурето върху масата в дъното на салона.

— А сега — каза един от тях, размахвайки чашата бира пред себе си, — сега може да се заловим за работа!

Залата за събрания приличаше на истинска лудница, след като се изпълни с повече от сто души, говорещи и викащи едновременно. Първото буре бира отдавна бе изпито. Две нови лежаха върху масата и съдържанието им щедро се лееше.

Том заудря по масата с чукчето, което намери в бюрото на Риордан.

— Откривам събранието! — извика той, но се наложи да го каже поне пет пъти в разстояние на няколко минути. Продължи да чука, докато привлече вниманието на няколко души пред него.

— Тишина! — изрева единият от тях. — Да чуем какво ще ни каже добрият стар Том.

Врявата премина в шепот, после всички мъже го загледаха. Том изчака да се възцари пълна тишина, за да могат да го чуят, после нервно си изчисти гърлото.

— Свикахме това събрание, защото компанията днес уволни петдесет от нас и не можахме да открием Риордан да ни обясни защо. — Той опипа чукчето притеснено. — Профсъюзът, който би трябвало

да защитава интересите ни, сега трябва да действа, дори ако не знаем къде е Риордан. Уволнените днес са от най-старите работници и няма причина компанията да не ги върне на работа.

Гръмък рев се понесе сред тълпата.

— Докато вие опъвахте бирата — продължи Том, — аз прочетох правилата на устава, отпечатани в профсъюзната ми книжка, и там се казва, че едно събрание може да гласува за стачка, ако присъстват повече от двайсет и пет члена. Тук сме повече от двайсет и пет и аз предлагам да обявим стачка от понеделник, ако компанията не ни върне обратно на работа.

— Стачка! Стачка!

— Всички дълги години служим вярно на компанията, винаги сме били честни и те нямат право да ни изритват така.

— Да-а-а-а!

— Внимавай, Том — викна някой от дъното, — може сред нас да има доносник.

Всички се разсмяха. Том размаха ръка.

— Ако има такъв — каза той сериозно, — нека отиде при началниците и да им каже какво правим тук. Ще им дадем да разберат, че не могат да постъпват така с нас.

Чу се силно ръкопляскане.

Том отново махна с ръка, за да въдвори тишина.

— Сега ще гласуваме да има ли стачка — продължи той. — Всички, които са съгласни, да кажат „да“.

Изведнъж мъжете се умълчаха. Спогледаха се нервно един друг. Вратата в дъното на залата се отвори и Риордан застана на прага.

— Какви са тези врели-некипели приказки за стачка, бе, хора?

Обърнаха се изненадани и се вторачиха в него. Червеноликият, дебел профсъюзен организатор се запъти през залата, последван от приглушения шепот на мъжете. Обстановката се разведряваше. Риордан беше тук. Той щеше да им каже какво да правят. Щеше да оправи всичко.

— Здравей, Том — поздрави Риордан, пристъпвайки към масата. Протегна ръка. Том се здрависа с него. Правеше го за пръв път.

— Дойдохме тук, защото мислехме, че профсъюзът трябва да направи нещо за нас.

Риордан го изглежда лукаво.

— Разбира се, Том — успокои той. — Правилно сте постъпили.

Том въздъхна облекчено. За миг му бе минало през ума, че Риордан ще се разгневи заради начина, по който бяха нахлули в клуба. Видя как Риордан се обърна към хората и вдигна ръка. В залата се възцари тишина.

— Хора — започна Риордан с дълбокия си глас, — причината да не ме намерите бе, че се отправих в управлението на компанията в момента, когато чух за уволненията. Нямаше време да свикам събрание, но искам да знаете, че профсъюзът веднага се залови за работа.

Из тълпата се понесоха приветствени възгласи. Хората се загледаха смутено един друг.

— И искам да изразя одобрението си към нашия приятел Том Дентън за проявената съобразителност да ви доведе тук, в клуба. Това показва, че Том Дентън, като всеки друг знае, че профсъюзът е негов приятел.

Том се изчерви, когато мъжете пак закрещяха одобрително. Риордан се обърна към тълпата.

— Работих цял следобед, борих се с ръководството и накрая успях да ги накарам да отстъпят малко.

Бурните възгласи само дето не отнесоха покрива.

Риордан отново вдигна ръка, все така усмихнат.

— Не се радвайте още, момчета. Както казвам, накарах ги само да отстъпят съвсем малко, но това е началото. Те обещаха да се срещнем пак следващия месец.

— Ще ни върнат ли на работа? — запита Том.

Риордан го погледна, после се обърна към мъжете.

— Ръководството се съгласи да върне десет от мъжете, които бяха уволнени тази седмица. Съгласиха се също така да върнат десет следващия месец.

Странна тишина се възцари в залата. Мъжете се заоглеждаха един друг нервно.

— Но повече от петдесет бяха уволнени — каза високо Том. — Какво са десет души от всичките?

— Това е само началото, Том — заобяснява той. — Не може всички изведнъж.

— Защо не? — разпалено упорстваше Том. — Как уволниха всички ни наведнъж?

— Това е друго — каза Риордан. — Компанията има право да уволнява, ако работите вървят зле.

— Знаем това. Нас ни дразни начинът, по който го сториха. Те не обърнаха внимание на старшинството, утвърдено в договора с профсъюза. Уволниха всички, получаващи шестдесет и пет цента на час, а задържаха получаващите по петдесет и пет цента на час.

— Зная — прекъсна го Риордан. В гласа му се долавяха резки нотки. — Но връщането на десет души е началото. Това е по-добре, отколкото всички да останат на улицата. — Той се обърна пак към групата. — Десет от вас ще се върнат. Може би следващия месец ще се върнат още десет. Това е по-добро от нищо. Компанията не я е грижа дали ще стачкувате. Казват, че като не работят, ще спестят пари.

— Аз мисля да склоним — извика един от тях. — Десет на работа е по-добре, отколкото всички навън, както казва Риордан.

— Не — обади се Том сърдито, ставайки на крака. — Компанията трябва да върне всички. Всеки от нас има еднакво право да се върне. Ако всеки от нас приеме понижаване на заплатата на петдесет и пет цента на час, компанията би могла да върне всички.

Риордан се изсмя дрезгаво.

— Чувате ли го, хора? — викна той. — Искате ли още веднъж да ви намаляват заплатите?

Из тълпата се разнесе ропот. Хората се размърдаха неспокойни.

— Предпочитам да ми я намалят, отколкото да уволнят всички — каза Том.

Риордан го изгледа. В погледа му вече не се четеше дружелюбност. Бе ядосан от момента, когато му телефонира началникът на личния състав на компанията, настоявайки да отиде в клуба. Бе звъннал в най-неудобно време. Измъкна се от леглото и се заоблича трескаво, псувайки.

— Какво има, мили?

— Някакъв щур кондуктор е нахлул в клуба и подканя момчетата да стачкуват.

— Как така? — запита любовницата му с възмущение. — Нали обеща на компанията всичко да мине мирно и тихо?

— Така и ще бъде — каза сухо той. — Никой не може да застави Риордан да наруши думата си!

Докато пристигна в профсъюзния клуб, малко се бе успокоил. Но ето че отново започваше да се ядосва. Достатъчно главоболия имаше да обяснява на жена си къде прекарва съботните си нощи, за да се забърка допълнително с група тъпи трамвайни работници.

Обърна се към тълпата.

— Предлагам веднага да решим въпроса, още тук — викна той. — Избирайте. Десет да се върнат на работа или да стачкувате.

— Почакай! — възрази Том.

— Хората вече отхвърлиха предложението ти — отсече Риордан. Вдигна дясната си ръка. — Тези, които са за връщане на работа, да си вдигнат дясната ръка!

Около деветдесет души вдигнаха ръце.

— Против?

Освен Том, само неколцина гласуваха „против“.

— Прието. Сега си вървете при жените. В понеделник ще ви съобща кои от вас се връщат на работа.

Мъжете започнаха бавно да се изнизват от салона. Том погледна Риордан, но той не срещна погледа му. Вместо това се прибра в малката стаичка и вдигна телефонната слушалка.

Том закричи уморено към вратата. Някои от мъжете го поглеждаха и после бързо отминаваха, сякаш се срамуваха да срещнат погледа му. На прага се обърна назад. Риордан все още говореше по телефона.

Нощта беше ясна и свежа, откъм залива подухваше ветреца. Крачеше замислено. Нямаше да бъде един от щастливците, които щяха да върнат на работа. В това беше сигурен. Видял бе гнева в очите на Риордан. Изви край ъгъла и се запъти към спирката. Зачуди се дали безплатната карта е още валидна, след като бе уволнен.

Насреща по тъмната улица се зададоха двама души. Единият от тях го спря.

— Да имаш огънче?

— Аха — каза Том. Зарови из джоба. Работа може да нямаше, но кибрит все още имаше. Внезапно смразилият се поглед на мъжа и шумът на стъпки зад него бяха предупреждение, което усети много късно. Рязък удар по тила го събори на колене.

Присегна и сграбчи мъжа пред себе си през краката. Той изпсува приглушено и ритна с коляно Том в слабините. Той изохка от болки и политна назад, удряйки глава в тротоара. Сякаш от много далеч долавяше как мъжете го ритат, докато лежеше. Претъркаля се към бордюра и падна в канавката.

Усети как една ръка бръкна в джоба му и измъкна плика със заплатата. Немощно направи опит да сграбчи ръката.

— Не! — простена той. — Моля ви се, това е заплатата ми, всичко, което имам!

Мъжът се изкиска дрезгаво. Отпрати един последен ритник към главата на Том.

Том видя летящия към него ботуш, но не можа да го отбегне. После светлината експлодира и той се претъркаля; лицето му попадна в една локва в канавката. Постепенно, болезнено долови ромона на вода по лицето си. Уморено раздвижи глава. Бе почнало да ръми.

С нетърпими болки успя да се изправи на ръце, после бавно се надигна на крака. Олюля се несигурно за миг и се улови за електрическия стълб, за да се задържи. Лампата поблещука и угасна. Беше призори. Смътната сива светлина на утрото се разливаше около него.

Видя синята си кондукторска фуражка да лежи в канавката недалеч от стълба. Бавно коленичи и я вдигна. Отупа я в палтото си и закрачи към ъгъла. На витрината на дрогерията имаше огледало. Спря се пред него и се огледа.

Униформата висеше на парцали, връзката — заметната настрана, копчетата на ризата — изпокъсани. Носът му беше смачкан и отеكل, а едното око вече бе посиняло. С върха на езика опипа острите ръбове на строшените зъби.

Взира се известно време потресен, после започна да разбира какво му се е случило. Риордан го бе сторил. Беше сигурен в това. За това бе разговарял по телефона, когато той напускаше клуба.

Изведнъж разбра, че никога вече няма да се върне в компанията. Риордан щеше да се погрижи за това. Остана загледан така в себе си и сълзите започнаха да се стичат по бузите му. Всичко се беше обърнало. Всичко. Сега нямаше работа, нямаше и пари. И най-лошото бе, че трябваше да каже на Елън.

Тя никога нямаше да му повярва, че не е бил пиан, а иронията беше, че не бе изпил дори чаша бира.

4.

— Цял ден ли възнамеряваш да стоиш и да четеш вестници, чудейки се коя работа ще ти подхожда най-много? — подметна язвително Елън Дентън. Лицето ѝ бе навъсено, докато увиваше обедна на Джени в къс восъчна хартия.

Том не ѝ отговори и пак загледа вестника, когато Джени влезе в стаята.

— Добро утро, мамо — каза весело тя. — Добро утро, татко.

— Добро утро, Мечо Джени — усмихна ѝ се той. — Как е тази сутрин моето печалбарче?

— Чудесно, татко. — Това бе тяхна обща шега. Така ѝ викаше, откакто постъпи на работа като машинописка в осигурителната компания миналия месец. Точно пет седмици след като той си изгуби работата в трамвайната компания и две седмици след като се дипломира от колежа „Милосърдие“.

— Ти си печалбарче — бе казал той. — Но все ще намеря нещо в близко време. Тогава ти ще можеш да постъпиш в „Сейнт Мери“, както възнамеряваше.

— Сложила си много червило, Джени — обади се майка ѝ. — Най-добре махни малко от него.

Том погледна дъщеря си. Нямаше чак толкова много червило. Дори беше по-малко, отколкото си слагаха момичетата, които бе виждал всяка сутрин в трамвая.

— О, мамо — запротестира Джени, — сега работя в кантора, не ходя на училище. Трябва да имам приличен вид.

— Приличен вид трябва да имаш, но не и да се цапотиш.

— Уф, Елън, остави момичето на мира — бавно каза Том. Елън сърдито го изглежда.

— Ти можеш да говориш, когато донесеш вкъщи пари да нахраниш семейството си.

Том я изглежда и лицето му помръкна. Почувства как преbledнява. Джени му се усмихна съчувствено, а това влоши още повече нещата.

Никога не бе допускал, че Джени ще го съжалява. Присви с усилие устни, за да спре напиралите гневни думи.

— Олеле, закъснявам — обади се Джени и скочи на крака. Грабна книжната торба от масата и тръгна към вратата. — Довиждане, мамо — подвикна тя през рамо. — Довиждане, татко. Желая ти успех днес.

Том дочу шума на тичащите надолу стъпки. Пак се загледа във вестника.

— Мога ли да получа още една чаша кафе?

— Не, една ти е достатъчна. Колко кафе мислиш, че можем да си позволим със заплатата на детето от единайсет долара седмично?

— Но кафето и без това е готово.

— Ще го притопля утре сутринта — каза тя.

Той сгъна внимателно вестника, стана и отиде в банята. Завъртя крана и остави водата да тече, докато изваждаше четката за бръснене и бръснача. Сложи ръка под струята, течеше студена вода.

— Елън, нямам гореща вода за бръснене.

— Тогава се бръсни със студена — извика тя. — Освен ако нямаш четвърт долар за газомера. Пестя останалата ни газ за банята на детето.

Той се погледна в огледалото. Лицето му се беше оправило от побоя, но сега носът му бе малко изкривен и двата му предни зъба бяха нацърбени. Остави четката и се върна в кухнята.

Елън беше с гръб към него. Той сложи ръце на раменете ѝ и я обърна с лице към себе си.

— Елън, Елън — изрече нежно той, — какво стана с нас?

Тя го изгледа за миг, после присегна и смъкна ръцете му от раменете си.

— Не ме докосвай, Томас Дентън. Не ме докосвай.

Гласът му беше смирен и отчаян:

— Защо, Елън, защо? Не съм виновен за случилото се. Такава била волята божия.

— Волята божия ли? — тя се изсмя пронизително. — Ти ли ще говориш за волята божия? Ти, който не си стъпил в църква не помня вече колко години. Да беше мислил повече за твоя Спасител, вместо да висиш над бирата си в събота вечер, той би се показал по-милостив към тебе.

Той пое дълбоко въздух и бавно го издиша. После се обърна, влезе пак в банята и почна да се бърсне със студена вода. Невинаги бе била такава — с кисел и хаплив език. И такава фанатичка по църквата и пасторите. Някога бе Елън — със засмени очи и танцуваща походка, и той си припомни деня, когато Фицджералд я срещна за пръв път в ирландския танцувален клуб на Дей стрийт.

Беше най-хубавото момиче в салона онази нощ, с тъмнокафявата си коса, сини очи и мънички крачета. Беше 1912 година, а на другата година се ожениха. След още една се роди Джени.

По онова време той вече работеше в компанията, а когато се върна от войната, се преместиха в това жилище. Една година след това им се роди син.

Клетият дребен Томи. Не живя дълго на този свят; когато беше на две години, го заровиха в гробището Кълвери. Тогава Джени беше на осем и едва разбра какво е станало с братчето ѝ, но Елън намери утеха и спокойствието на църквата и всеки ден водеше дъщеря им със себе си. Най-напред той не обърна особено внимание. Прекалената вострастеност на Елън към църквата беше нещо естествено; скоро щеше да отmine.

Ала не стана така. Разбра го една нощ, когато посегна към нея в леглото и я намери студена и неотзивчива. Плътна ръка към гърдите ѝ под тежката памучна нощница, но тя му обърна гръб.

— Месеци наред не си се изповядвал. Не искам да ми насадиш ново дете.

Той направи опит да се пошегува:

— Кой иска да ти прави бебе? Искам само да се любим.

— Още по-лошо — каза тя със заглушен от възглавницата глас.

— Това е грешно и аз не бива да участвам в този грях.

— Това ли ти набива в ушите твойт пастор? Да отблъскваш съпруга си?

Тя не му отговори. Той я сграбчи за рамото и я принуди да се обърне към него.

— Това ли? — попита свирепо той.

— Пасторът не ми е казал нищо. Каквото правя, правя го от себе си. Достатъчно познавам Библията, за да различавам доброто от злото. И престани да крещиш. Ще събудиш Джени в другата стая.

— Ще престана да крещя — изрече гневно той, но топлината на рамото ѝ се преля в ръцете му и треската пламна в него; облада я насила. Конвулсията го разтърси и той остана задъхан отгоре ѝ, очите му впити в нейните.

Тя го гледаше спокойно, без да се движи, все така пасивна, каквато бе от връхлитането му. Една последна конвулсия изцеди жизнените му сокове. После тя заговори. Гласът ѝ беше спокоен, далечен и отвлечен както никога:

— Свърши ли с това да вкарваш мръсотията си в мен?

Изведнъж почувства гадене в стомаха. Прикова очи в нея, после се претърколи в леглото.

— Свърших завинаги — изрече апатично той.

Тя стана от леглото и коленичи до малката ясла, която бе поставила под разпятието. Усети как лицето ѝ се извива към него в мрака.

— Ще моля Светата Дева семето ти да не намери приют в мене — прошепна дрезгаво тя.

Той затвори очи и ѝ обърна гръб. Това бяха сторили, бяха разрушили интимността им. Странна горчивина се всели в него.

Оттогава не стъпи в църква.

5.

Тук, под купола на църквата, беше тихо. Елън Дентън, коленичила пред светата статуя с приведена глава, отбройваше в мир зърната на молитвената си броеница. Нямаше молитва на устните ѝ, мисли не тревожеха ума ѝ — само сладка, тиха пустота. Тя се просмукваше в цялото ѝ същество, затваряше външния свят отвъд стените си.

Греховете, които тормозеха всекидневието ѝ, когато се намираше извън тези стени, сега бяха далечно ехо. Малкият Томи лежеше спокойно в гроба, нямаше укор на пълничките му, подобни на розова пъпка, устица, за това, че е бил пренебрегнат от нея по време на боледуването си. Не се пораждаха тормозещи мисли за това, че докато голото ѝ бяло тяло се бе гърчило в насладите на страстта, синът ѝ е умирал в същата стая.

Приличаше на обикновена настинка; настинка, каквато децата толкова често прихващат, а на сутринта се събуждат оздравели. Как можеше да знае, че докато лежеше и нашепваше любовни слова в ухото на своя съпруг, една миниатюрна хрчка е заседнала в гърлото на сина ѝ и е спряла достъпа на въздух в дробовете му? И когато бе станала да му оправи завивката, както обикновено правеше, преди да затвори очи за сън, го намери странно студен и вече посинял. Как можеше да знае, че това ще е наказанието за собствените ѝ грехове?

Отец Хедли се бе опитал да я утеши в скръбта.

— Недей да кориш себе си, чадо. Бог дал, бог взел. Така е волята му.

Но тя знаеше по-добре истината. Спомените за радостите от прегрешението бяха все още живи в нея, колкото и да се опитваше да облекчи душата си от бремето, посещавайки хиляди пъти църквата. Ала всичките утешителни думи на пастора не носеха мир на душата ѝ. Вината беше само нейна и само тя можеше да я заличи. А тук, в тихия покой под купола, в краката на кротката страдаща Дева, имаше и покой, и утеха, и забрава.

Джони Бърк скучаеше. Дръпна за последен път от фасата и го хвърли в канавката. Момчето с пъпчивото лице до него каза:

— Да идем да видим дали Теси е свободна.

— Теси никога не е свободна. Освен това чух, че един прихванал трипер от нея. Не ми се рискува. — Джони измъкна нова цигара и я запали, после нервният му поглед обходи улицата. — Искане ми се поне веднъж да спипам някоя, която никога не се е чукала с друг.

— Как ще стане това, Джони?

— Има начини, Анди — изрече загадъчно Джони. — Има начини.

Анди го загледа с любопитство.

— Говориш, като че ли знаеш.

Джони кимна и се потупа по джоба.

— Тук имам едно нещо, което би накарало всяко маце да се разкрачи.

— Така ли, Джони! — възкликна Анди. — Какво?

Джони снижи поверително глас.

— Какво?

— Испанска муха, глупако — тросна се Джони. — Откраднах малко, докато Докторът ме помоли да вардя аптеката, докато се качи горе.

— Иха! — възкликна Анди удивен. — На всяка мацка ли действа?

— Разбира се — кимна Джони. — Ако успееш да й го сипеш в пиенето. Само мъничко и тя веднага се сгорещява като фурна.

Аптекарят си подаде главата през вратата.

— Джони, ще повардиш ли магазина? Трябва да се кача за малко горе.

— Дадено, Докторе.

Видяха го как влезе в съседния вход, после влязоха в дрогерията. Джони мина зад тезгяха и се облегна небрежно на масата.

— Ще прием ли по една кола, Джони?

— Не — отсече Джони. — Никаква аванта, докато вардя магазина на Доктора. — Започна да отваря и затваря напосоки чекмеджетата зад тезгяха. — Хей, Анди — подвикна той. — Искане ли да видиш къде Докторът държи презервативите?

— Разбира се — каза Анди и мина зад тезгяха.

— Може ли една кола, моля?

Гласът на момичето долетя откъм машината за безалкохолни напитки. И двете момчета се спогледаха сконфузено. Джони бързо затръшна чекмеджето.

— Разбира се, Джени.

— Къде е Докторът?

— Качи се горе за малко.

— Видяла ни е — прошепна Анди. — Знае какво гледахме.

Джони погледна Джени на път към автомата. Може би го беше видяла. Странна усмивка играеше на лицето ѝ. Натисна ръчката за кока-кола и загледа преливащата в чашата тъмна течност.

— Шампионът обади ли ти се вече, Джени?

Тя поклати глава.

— Трябваше да ходим на кино тази вечер, но не се върна от Бъркли. Надявам се, че нищо не се е случило със стипендията му.

Джони се усмихна.

— Че какво може да се случи? — попита той. — Вече спечели финала на щата.

Анди застана зад него.

— Дали ще ѝ подейства? — прошепна той. Джони разбра какво иска да каже. Вдигна поглед. Изведнъж му се стори, че никога не бе виждал Джени. Тя бе от порядъчните, а на такива той не обръщаше внимание. Беше си оставила чашата и разлистваше някакво списание. Хареса му начинът, по който роклята се опъваше на тялото ѝ. Никога не бе забелязвал, че нейните са толкова големи. Нищо чудно, че Майк Халоран я държеше на синджир. Ненадейно мушна ръка в джоба, извади увитата хартия и изсипа щипка прах в чашата ѝ.

Джени взе едно от списанията на рафта и тръгна, обърната към тезгяха. Джони погледна в чашата. Отделни прашинки продължаваха да плуват отгоре. Той я взе и я допълни с течност, — после я задържа под кранчето за сода и я разбърка. Постави я пред нея и погледна часовника на стената.

— Не е ли малко късно да си навън?

— Събота вечер е — отговори Джени. — Вкъщи беше толкова горещо, че реших да взема малко въздух. — Остави монетата от пет цента на тезгяха и взе сламка от купчинката.

Джони я загледа напрегнато, докато отпиваше от чашата.

— Бива ли я?

— Малко по-сладка е.

— Дай да ти сложа сода тогава — бързо предложи Джони. — Сега как е?

Тя смукна през сламката.

— Сега е добре. Благодаря.

Той взе монетата, отиде и я пусна в касата.

— Видях те какво направи — прошепна му Анди.

— Млък!

Джени разгръщаше бавно страниците на списанието и отпиваше от чашата. Беше я изпразнила наполовина, когато аптекарят се върна в магазина.

— Всичко наред ли е, Джони?

— Наред е, Докторе.

— Благодаря, Джони. Ще пиеш ли една кола?

— Не, благодаря, Докторе. Довиждане до утре.

— Защо го направи? — попита Анди, когато излязоха на улицата.

— Сега никога няма да разберем дали е подействало.

— Ще разберем — каза Джони и погледна през витрината.

Джени си бе допила колата и слизаше от столчето. Остави списанието на рафта и тръгна към вратата. Джони ѝ прегради пътя.

— Прибираш ли се, Джени?

Тя се спря и му се усмихна.

— Мислех да прескоча до парка. Може би вечерникът е задухал откъм залива.

— Нещо против да те придружим? — запита Джони. — Нямаме какво да правим.

Тя се запита кое ли кара Джони изведнъж да иска да се разхожда с нея. Никога преди не бе забелязвала да проявява интерес към нея.

Беше почти десет, когато Том Дентън излезе от кръчмата срещу трамвайното депо. Беше пиан. Пиан от мъка, огорчения и тъга. Загледа се насреща към депо. Старата две-дванадесет беше там. Неговата мотриса. Ала вече не беше негова. И никога нямаше да бъде. Сега тя беше на някой друг.

Сълзите се затъркаляха по лицето му. Беше несретник. Без мотриса, без работа, дори без жена, при която да се прибере. Точно сега тя сигурно бе коленичила в черквата и се молеше.

Не разбираше ли тя, че когато един мъж си легне, той се нуждае не само от молитва. Да имаше някой долар в джоба, знаеше къде да отиде. Момичетата на Маги знаеха как да се грижат за мъжете. Пребърка си джобовете. Извади монетите и ги преброи. Тридесет и пет цента. Помисли да се върне в кръчмата. Имаше достатъчно за още едно питие. Но в такъв случай в понеделник трябваше да моли Елън за джобни пари.

Усети как алкохолното опиянение се разнася. Ядно мушна монетите в джоба. Пиенето не беше никакво удоволствие, когато човек трябваше да брой всеки похарчен цент. Почти изтрезнял, той бавно закрачи към къщи.

Седеше на тъмно до кухненската маса, когато Елън се прибра след около половин час. Вдигна уморено поглед, когато тя запали лампата.

— Не очаквах да се прибереш толкова рано — каза тя. — Какво стана? Да не им се е свършило уискито?

Не ѝ отговори.

Тя излезе от кухнята в тесния коридор. Чу я да отваря вратата на стаята на Джени, после да я затваря. След миг се върна в кухнята.

— Къде е Джени?

— Не зная. Вероятно е с Майк.

— Майк е още в Бъркли. Джени беше тук, когато тръгнах за църква. Каза, че ще си легне рано.

— Задушно е — посочи той. — Може да е излязла малко на въздух.

— Не ми харесва да излиза сама.

— Не започвай пак, Елън — обади се той. — Тя вече е голямо момиче.

Елън взе един чайник от лавицата и го напълни с вода. Сложи го на печката и включи газта.

— Искаш ли чаша чай?

Той я погледна изненадано. Елън отдавна не му беше предлагала да изпият заедно по чаша чай. Кимна с благодарност. Тя взе две чаши

от бюфета и ги постави на масата. После седна срещу него и зачака водата да заври. Лицето ѝ беше разтревожено.

— Не се безпокой — успокой я той и ненадейно я съжали. — Джени ще се върне всеки момент.

Тя вдигна поглед и за един кратък миг на прозрение разбра какво правеше с него и със себе си. Усети как сълзите напират в очите ѝ и положи ръка върху неговата.

— Прощавай, Том. Не зная какво става с мен. Все си мисля за неща, които не могат да ни се случат.

— Зная, Елън — каза нежно той, — зная.

В този момент полицаят звънна на вратата и им каза, че Джени била намерена в парка бита и изнасилена. От израза на лицето на Елън Том разбра, че всичко между тях е загубено завинаги.

6.

Тримата излязоха от църквата на силната слънчева светлина. Почти мигновено почувстваха отправените към тях любопитни погледи. Том долови изтръпването на дъщеря си и видя свенливата руменина да пробягва по лицето ѝ, все още подпухнало от побоя преди близо две седмици. Очите ѝ бяха забити в краката ѝ, когато закрачиха по тротоара.

— Дръж си главата горе, Мечо Джени — прошепна той. — Техните синове трябва да носят срама, не ти.

Джени изправи глава и му се усмихна с благодарност.

— Ти също, Елън Дентън — добави той. — Престани да гледаш в земята.

В известен смисъл Елън тържествуваше. Най-сетне съпругът ѝ се беше върнал към църквата. Припомни си какво бе станало сутринта. Беше готова да тръгне за църквата, когато повика Джени. Отвори вратата на стаята ѝ. Джени седеше на един стол, загледана през прозореца.

— Още не си се облякла, Джени — отбеляза учудено тя. — А е време да тръгваме за литургията.

— Аз няма да дойда, мамо — каза равнодушно Джени.

— Не си ходила на църква, откак се прибра от болницата. Почти не си излизала от къщи.

— Излизах, мамо — тя се обърна към майка си и тъмните кръгове под очите ѝ изглеждаха още по-тъмни на светлината. — Всички ме оглеждат и си шушукат, когато мина покрай тях. Не мога да го понасям. Не искам да ида на църква и всички да ме зяпат като някакво чудо.

— Не бива да бягаш от Спасителя! — запротестира разпалено Елън. — Как ще получиш опрощение на греховете, щом не ходиш на църква?

— Какви грехове за прощаване има детето? — долетя гласът на мъжа ѝ зад нея. Тя се изви и рязко повиши глас.

— Достатъчно е, че имаме един вероотстъпник в този дом — изрече тя. — Не ни е нужен втори. — Обърна се към Джени. — Обличай се. Ще дойдеш с мен, ако ще и да те влача дотам.

— Няма да дойда, мамо — каза Джени. — Не мога.

Елън пристъпи заплашително към дъщеря си. Вдигна ръка. В този момент усети китката си уловена като в стоманени белезници и се обърна; видя лицето на съпруга си над нейното. Обикновено меките му сини очи бяха студени и ядосани.

— Остави детето! Съвсем си полудяла!

Тя го изгледа продължително и пламналият гняв се разсея, за да бъде изместен от страшна отпадналост. Сълзите бликнаха от очите ѝ.

— Отец Хедли ми поръча да я заведа. Каза, че щял да се помоли за спокойствието ѝ.

Той почувства, че гневът ѝ е минал и освободи ръката ѝ. Тя ѝ се отпусна безжизнено встрани. Той се обърна към дъщеря си:

— Затова ли не искаш да идеш на черква, Мечо Джени? Защото те оглеждат? — запита кротко той.

Тя кимна мълчаливо.

— Ще отидеш ли, ако аз дойда с теб? — внезапно попита той. Джени го погледна в очите и видя обичта в тях. После кимна.

— Да, татко.

— Добре тогава. Обличай се. Ще се обръсна за минутка. — Обърна се и бързо излезе от стаята. Елън го проследи смаяно; беше толкова изненадана, че почти не можеше да разбере какво се е случило.

Шепот на удивление се понесе, когато влязоха в черквата и се насочиха към пейката си. Том видя насочените към тях зяпнали лица и тръпки го полазиха при мисълта за жестокостта, присъща на човешките създания. Пръстите стиснаха ръката на дъщеря му, усмивка озари лицето му, когато коленичи пред олтара и се прекръсти, преди да си седне на мястото.

Но ако на влизане беше лошо, на излизане бе още по-лошо. Бяха успели да се натрупат по стъпалата, под яркото утринно слънце. Като някакъв шпалир от идиоти.

— Свърши се вече — каза тихо той, когато завиха зад ъгъла.

Прекошиха улицата и закрачиха към аптеката на следващия ъгъл. Група момчета стоеше пред витрината, всички облечени в празничните си дрехи. Момчетата се умълчаха при тяхното приближаване и ги

загледаха с крайчетата на натрупалите житейска мъдрост очи. Том им отвърна с ядовито вперен поглед и очите им се отместиха. Отминаха и завиха зад ъгъла към тяхната къща.

Изад ъгъла Том чу внезапно започналия сподавен разговор. После едно от момчетата се изкикоти, друго се засмя и веселбата доби такъв гнусен, мръсен оттенък, че направо разкъса сърцето му. Той рязко пусна ръката на Джени и зави обратно зад ъгъла. Момчетата го изгледаха изненадани и смехът замръзна на устните им.

— На какво се смеете, момчета? — запита той с пребледняло и застинало от гняв лице. — Кажете ми, да се посмея с вас.

Те го загледаха смълчани и засрамени. После приковаха очи в краката си и запристъпяха неловко, споглеждайки се от време на време с многозначителни погледи, които Том помнеше от собственото си детство. Сякаш ги бяха заловили да разглеждат порнографски снимки.

Обзе го срам, че и той е бил такъв на тяхната възраст, някаква внезапна отпадналост смени гнева му.

— Разкарайте се оттук — тихо нареди той. — И чуя ли някой от вас да се смее или да подмята забележки относно мен или кой да е член от семейството ми, ще дойда и ще го разкъсам на парчета с голи ръце!

Най-високото от момчетата пристъпи една крачка към него. Погледът му беше хитър и дързък. Беше малко по-висок от Том и го изгледа отгоре с леко презрителна усмивка.

— Това е свободна страна. Можем да седим, където си искаме.

Злобата в Том избухна внезапно. Той сграбчи момчето за реверите на сакото и го повали на колене.

— Свободна, така ли? — викна той с пулсиращи на челото вени. — Свободна, за да висите тук и да се чудите коя да изнасилите довечера? — Вдигна пестник, готов да го стовари върху лицето на младежа.

Момчето се сви и дързостта изчезна от лицето му.

— Какво сте се захванали с нас, мистър Дентън? Да не сме ние тези, които начукаха Джени?

Думите смразиха кръвта във вените на Том. Той остана така с вдигната ръка, впил поглед в момчето. Начукали Джени. Можеха да казват това за собствената му дъщеря, а той не можеше да стори нищо,

за да промени факта. Бавно отпусна ръка и със злоба бутна момчето в страни.

Том ги изглежда един по един. Те са просто момчета, каза си той. Не можеше да мрази всички момчета заради стореното от две. Хлапето беше право. Не те бяха виновни.

Почувства се отчаян. Ако имаше някой виновен, той беше най-виновен от всички. Ако беше мъж и бе запазил работата си, може би всичко това нямаше да се случи.

— Разкарайте се оттук — каза той. — И видите ли ме друг път, по-добре ще бъде да сте от другата страна на улицата.

Те го погледнаха, после се спогледаха помежду си и сякаш изведнъж го съжалиха. Неусетно, като че ли си размениха някакво тайнствено съобщение, те се разпръснаха по един, по двама.

След малко той остана сам на ъгъла. Забави се за миг, за да спре внезапното разтреперване, което го бе обзело, после се обърна и зави зад ъгъла, където го чакаха жена му и дъщеря му.

— Свърши се вече — каза той за втори път тази сутрин, улови ръката на Джени и закричи към къщи. Но макар да го беше изрекъл, знаеше, че не е свършено, че никога няма да бъде свършено, докато бе жив, за да си го спомня.

В хладния септемврийски вятър се чувстваха първите предвестници на есента. Джени погледна през прозореца на трамвая към спирката, на която трябваше да слезе. Баща ѝ бе застанал под уличната лампа и я чакаше както всяка друга вечер. Трамвайт спря и тя слезе.

— Здравей, татко.

— Здравей, Мечо Джени.

Тя изравни крачка с него, когато завиха край ъгъла към дома им.

— Изскочи ли нещо днес?

Той поклати глава.

— Не мога да разбера. Просто няма работа.

— Може би утре ще се намери.

— Надявам се — рече той. — Може би след изборите работите ще се оправят. Рузвелт казва, че правителството трябва да осигури работа за всички, че то трябва да поеме големите отговорности. Звучи

по-добре за работниците от Хувър и републиканците. — Той погледна. — Ти как прекара днес?

— Горедолу — отвърна тя. Макар че вече не ѝ беше съвсем приятно в бюрото. Мнозина от застрахователните агенти на компанията бяха започнали да се отбиват при бюрото ѝ на влизане или излизане. Понякога просто, за да си побъбрят, но някои от тях се бяха опитали да ѝ определят среща. Може би при други обстоятелства тя би излязла с тях. Но вдигнеше ли поглед от бюрото към очите им, разбираше какво имат предвид. Отказваше учтиво и някои от тях почваха да заекват или дори се изчервяваха, защото разбираха, че ги е хванала.

— Не е нужно да ме посрещаш всяка вечер, татко — каза внезапно тя. — Не ме е страх да се прибирам сама.

— Зная, че не те е страх. Зная го от първия ден, когато дойдох да те взема. Но така ми се иска. Това е единственото време от деня, когато чувствам, че наистина съм полезен с нещо.

Джени не му отговори и те продължиха смълчани нататък.

— Искаш ли да престана?

— Не, щом това ти доставя удоволствие, татко.

Бяха вече пред стълбището на къщата и тя се заизкачва нагоре. Баща ѝ сложи ръка на рамото ѝ.

— Нека не влизаме веднага, Мечо Джени. Нека си поговорим малко.

Тя го погледна. Лицето ѝ беше сериозно.

— Какво има, татко?

— Не съм казвал на майка ти. Днес ходих да се видя с отец Хедли.

— Да?

— Не иска да дойде в съда да свидетелства за теб. Било против църковните правила. Същото важи ѝ за сестрите от училището.

— О — прошепна тя. Усети, че ѝ се повдига. Адвокатът се бе оказал прав. Бе дошъл да се срещне с тях преди около месец — дребен мъж с поглед на невестулка.

Седна в кухнята и ги погледна през масата.

— Мистър Бърк и мистър Танер ме молиха да се срещна с вас — започна той. — Предполагам, че знаете колко съжаляват за този, хм...

— той отправи за миг поглед към нея и после го отмести, — този инцидент и биха желали да го оправят, доколкото могат.

Баща ѝ пламна разгневен.

— Най-напред, мистър О'Конър — каза рязко той, — това, което вие наричате инцидент, не беше инцидент. Двете гадни хлапета изна...

Адвокатът го прекъсна с ръка.

— Знаем какво са направили — каза той. — Но вижте, мистър Дентън, каква е ползата от един процес, който отново ще привлече вниманието върху дъщеря ви и ще ѝ напомни за неприятните изживявания. И какво би станало, ако момчетата бъдат оправдани?

Баща ѝ се изсмя.

— Оправдани ли? Бях в участъка, когато полицията ги докара. Чух как подсмърчаха и хленчеха за прошка.

— Какво са казали тогава, мистър Дентън — обясни адвокатът, — е без значение. Важното е какво ще кажат в съда. А те ще кажат, че дъщеря ви ги е подвела, че тя ги е накарала да я заведат в парка.

— Ще трябва да го докажат — мрачно рече Том.

— Трудно ще бъде да го опровергавате — настоя адвокатът. — Те са двама, а дъщеря ви е сама. И ще имат свидетели в тяхна полза, колкото и дъщеря ви.

— Започва да изглежда, като че ли дъщеря ми ще бъде подсъдима, а не те! — избухна Том.

— Именно — кимна адвокатът. — Така е в подобни случаи. Обвинителят може да загуби повече от обвиняемия.

— Репутацията на дъщеря ми говори сама по себе си — каза Том. — Отец Хедли от „Сейнт Пол“ и сестрите от колежа „Милосърдие“ ще ви кажат каква е моята Джени.

Адвокатът се усмихна загадъчно.

— Съмнявам се, мистър Дентън — каза тихо той. — Много се съмнявам. — Пак погледна Джени, а след това Том. — Упълномощен съм от моите клиенти да ви предложа хиляда долара, ако дъщеря ви оттегли обвинението си срещу момчетата.

— Мисля, че можете да си ходите, мистър О'Конър — заяви баща ѝ, ставайки. — Не можете да купите това, което вече е откраднато.

Адвокатът също стана. Извади от джоба си визитна картичка, остави я на масата и се запъти към вратата.

— Можете да ме намерите в кантората ми по всяко време преди датата на процеса в случай че промените решението си.

— Какво ще правим сега, татко? — попита тя, връщайки се към настоящето.

— Отец Хедли каза, че съобщил същото на майка ти преди три седмици.

Тя вторачи поглед в баща си.

— Значи е знаела и нищо не ни е казала?

Той кимна. Тръпки пробягаха по нея. Имаше нещо сбъркано в един бог, който оставяше една майка да излага детето си на срам и унижение, само и само за да спаси собствената си съвест.

— Отец Хедли каза също, че стипендията в „Сейнт Мери“ е все още открита за теб, ако я искаш, Джени.

Изведнъж тя започна да се смее. Отказваха да ѝ дадат добра атестация, но не отказваха да ѝ дадат милостиня. Просто не можеше да свърже двете неща. Дали едното не идваше като компенсация за другото?

Той я погледна изумен.

— Защо се смееш, Джени?

Смехът ѝ замря и тя го погледна сериозно.

— Нищо, татко — каза. — Мисля, че все пак би трябвало да телефонираш на онзи адвокат.

— Значи искаш да вземеш хилядата долара?

Тя кимна.

— И стипендията в „Сейнт Мери“. Така ще можете да преживеете, докато ме няма.

— Няма да приема парите ти.

— Ще ги приемеш, татко — каза тихо тя. — Поне докато си намериш работа и пак стъпиш на крака.

Почувства как сълзите напират в очите му и изведнъж я привлече към себе си.

— Обичаш ли ме, Мечо Джени? Обичаш ли тази клета, бедна отрепка, която е твоят баща?

— Знаеш, че те обичам, татко — веднага реагира тя с глава на гърдите му. Останаха така прегърнати, да си поплачат на стъпалата в притихналия здрач на хладната есенна вечер.

7.

Известно време се чуваше само свистенето на флуоресцентните лампи над хирургичната маса. Ръцете на доктор Грант бяха бързи и уверени, докато ловко измъкна съвсем здравия апендикс от едрата богата жена на операционната маса. Дълбокият му, мъжествен глас прогърмя в тишината:

— Готово — каза той с облекчение. — Можете да я затворите, доктор Лоб.

Обърна се от масата и една от сестрите ловко обърса потта от лицето му, докато другият хирург се залови да пришива ръбовете на инцизията.

Джени хвърли поглед към сестра М. Кристофър. Ако старшата сестра съзнаваше, че апендиксът не е бил засегнат, тъмните ѝ очи, видими зад маската на лицето, не издаваха нищо.

— Сутура — изръмжа доктор Лоб, поднасяйки ръка. Джени автоматично му я подаде. После няколко минути нямаше време да вдигне очи. Беше много заета. Но усещаше, че сестра Кристофър я наблюдава. Това не я притесняваше както в началото. Но оттогава бяха изминали почти три години. Следващия месец се дипломираше.

Сестра Кристофър наблюдаваше Джени с одобрение. Това момиче беше наистина блестящо и се открояваше сред останалите в класа. Може би едно от сто имаше призвание към хирургията като Джени. Толкова много качества бяха нужни и Джени ги притежаваше всичките. Видът на кръв не я смущаваше още от първия път, когато се сблъска с нея. Джени беше сръчна и уверена в действията си. Бързо изработи афинитет между себе си и инструментите, после между себе си и хирурзите. Без този афинитет, който гарантираше един безмълвен диалог между сестрата и лекаря, операцията можеше да бъде фатално забавена, докато инструментите се мотаеха насам-натам.

Не на последно място бе факторът сила. Никой не си даваше сметка колко е важно за една хирургична сестра да бъде силна. Да бъде в състояние да стои часове наред до тихата бяла маса, дори когато краката изтръпваха, а бедрата и гърбът изгаряха от болка, породена от

особената, полунаведена напред стойка. Да бъдеш в състояние да предаваш на лекаря тази сила и с нея да му вдъхваш сигурност, всичко представлява една непрекъсната верига. И силата да не трепнеш, когато веригата се скъса и отнасят млъкналия завинаги пациент; да седиш тихо и да се заловиш с почистването, уверен, че веригата ще се спои пак с докарването на нов пациент.

Доктор Лоб вдигна поглед и кимна.

— Превръзка. — Той махна обутата в бяла ръкавица ръка от плътно защития разрез.

Джени бе готова с марления тампон, когато той си вдигна ръката. Веднага го сложи върху разреза, а с другата ръка взе от пригответните ивици лейкопласт от шкафчето с инструменти. Притисна плътно лейкопласта с пръстите си, провери дали превръзката е мека, но стабилна, после вдигна двете си ръце, за да покаже, че е свършила.

Сестра Кристофър кимна и пациентката бе покрита набързо и преместена от помощниците на друга маса. Чу се щракване и флуоресцентните лампи угаснаха. Графикът за сутрешните операции в „Сейнт Мери“ бе завършил.

— Това е четвъртият здрав апендикс, който маха този месец — промълви Джени, преодолявайки шума от струята вода в легена. — Защо го прави?

Младият лекар се засмя.

— За двеста и петдесет долара срещу едно цепване човек не спори с пациентите си.

— Но той не бива да го прави — прошепна тя. — Голям хирург е. Едва му стига времето за всичко останало.

— Разбира се — отвърна й също с шепот доктор Лоб. — Но дори и големите хирурзи трябва да ядат. Повечето от сложните операции са или безплатни, или трудно се дават. Така че не може да го виниш, ако от време на време отстранява по някой безобиден апендикс от някоя стара хипохондричка. В това няма никакъв риск. Докторът може да си плати сметките, а пациентът се фука с операцията си.

Той се изправи и протегна за кърпа.

— О-хо — предупреди той, — ето че се задава и самата звезда.

Джени взе кърпа от лавицата и започна да си бърше ръцете. Гласът на доктора долетя зад гърба ѝ.

— Мис Дентън?

— Да, доктор Грант? — обърна се тя и го погледна.

— Научавам, че следващия месец се дипломирате.

— Надявам се.

— Не мисля, че има за какво да се безпокоите — увери я той. — Току-що говорих със сестра Кристофър. Тя има много високо мнение за вас. Аз също.

— Благодаря ви.

— Имате ли някакви конкретни планове какво ще правите след това?

— Не — отговори Джени. — Ще се явя на изпита и ще си търся работа в някоя от големите щатски болници.

— В болниците няма много свободни места сега.

Джени разбра смисъла на думите му. Не че имаха предостатъчно персонал. Всъщност персоналят не бе достатъчен, но не разполагаха с пари за необходимия им щат. Особено за операционен персонал. Те бяха най-добре платените.

— Зная — отвърна тя.

Той се поколеба за миг:

— Какво ще правите сега?

— Тъкмо се готвех да сляза в бюфета за обяд.

— Бих желал да поговорим. Сестра Кристофър каза, че няма нищо против да излезете от болницата за обяд. Да отидем да хапнем по една пържола със сос?

— Звучи чудесно — каза Джени.

— Добре — усмихна се той. — Ще ви чакам долу в колата си. Един черен Пакард.

— Зная го — каза бързо тя. Всички сестри познаваха колата. Беше винаги паркирана точно срещу спалнята им. Като се изключи черният Кадилак на доктор Джидиън, беше най-скъпата кола в болницата.

— Тогава ще се видим след петнадесет минути.

Джени излезе в коридора и натисна бутона на асансьора. Вратата се отвори и тя влезе вътре. Доктор Лоб нахлу след нея.

— Пържола със сос!

— Питам се какво ли иска? — промърмори Джени. Той се ухили.
— Зная какво иска — каза похотливо той. — Каквото аз не можах да докопам.

Тя му се ухили на свой ред.

— И той няма да успее.

— Не знам — засмя се той. — Все някой ден ще отстъпиш пред някого. Безсмислено е да го запазиш, за да го дадеш на червеите един ден.

— Това никога няма да стане — увери го тя. Много е късно, довърши наум. Но сега вече нямаше значение. Всичко беше забравено и никой тук не бе чувал нищо. — Все още се чудя какво ли ще иска?

— Може би ще поиска да работиш при него. Мислила ли си за това?

— Мислила съм — призна тя. — Само че не виждам логиката. Защо точно аз? Има възможност да избира от най-добрите.

Доктор Лоб се ухили, но очите му бяха сериозни.

— Разбери, че именно ти си най-добрата, сладката. Крайно време е да го осъзнаеш.

Вратата на асансьора се отвори и те излязоха в приземния коридор, където се намираше бюфетът за персонала.

Джени погледна бялата си униформа.

— Най-добре да смъкна това и да си сложа рокля.

— Бих бил безкрайно доволен, ако само смъкнеш това — засмя се той. — За мен не е нужно да си обличаш рокля.

Тя го погледна усмихната. Един ден този млад мъж щеше да стане действително голям хирург.

— Може би някой ден ще те изненадам.

— Изненадай ме, като ми донесеш един сандвич с телешко — подвикна той след нея. — Почти се отказах от другото.

Доктор Грант ѝ поднесе пакета цигари. Тя взе една и той запали клечка кибрит. Очите му срещнаха нейните над пламтящата клечка.

— Предполагам, че се чудите защо ви поканих на обяд?

— Най-малкото, беше ми любопитно — кимна тя. Той се усмихна.

— Прощавайте, че разпалих любопитството ви. Но всъщност наистина обичам да забравям работата по време на обяд. Сега обаче смятам, че е време да разговаряме делово.

Тя не каза нищо.

— През последната година, мис Дентън, имах чудесна възможност да наблюдавам вашата работа в хирургията. Най-напред съзрях вашата схватливост, а като хирург винаги съм имал високо мнение за извънредно компетентния начин, по който асистирате.

— Благодаря ви, доктор Грант.

— Както може би знаете, мис Дентън, аз имам доста обемиста и обременяваща частна практика. Много лекари насочват пациентите си към мен за операция. Случаите често са незначителни и при подходящи условия могат да се оправят в кабинета ми. Така спестявам на пациентите значително икономическото бреме.

Джени кимна смълчана.

— Тази сутрин научих от мис Джани, която работи при мен от много години, че възнамерява да се омъжи и да се премести в Южна Калифорния. — Той дръпна от цигарата. — Когато днес дойдох в болницата, си позволих да поговоря със сестра Кристофър за вас. Тя е също на мнение, че вие бихте могли чудесно да заместите мис Джани.

— Искате да кажете, че желаете да работя при вас?

Той се усмихна.

— По моя заобиколен начин, но точно това исках да ви питам. Би ли ви заинтересувало това?

— Разбира се. Кое момиче не би се заинтересувало?

— Виждате ли, работата не е много лека — продължи той. — В моята клиника имам няколко легла и много често се налага да работя до късно. Понякога дори се налага да задържа някой пациент за цялата нощ. В такива случаи трябва да оставате дежурна.

— Доктор Грант — каза Джени усмихната, — карах по две осемчасови смени с промеждутък за сън от четири часа през последната седмица. Работата при вас би изглеждала като забава.

Той се усмихна, присегна през масата и я потупа по ръката. Джени му се усмихна на свой ред. В края на краищата, не беше толкова лош, макар че беше извадил няколко съвсем здрави апендикса. Беше просто хирург. Не можеше да отговаря за погрешните диагнози на всеки лекар, който му изпращаше пациенти.

Но това беше преди тя да заработи при него и да разбере, че здравите апендикси не бяха единственото нещо, което той премахваше. Освен тях се занимаваше усилено и с неродени бебета, до десет седмици след оплождането. Всъщност той беше може би най-заелият абортаджия в Калифорния.

Но по времето, когато разбра това, то вече нямаше значение, защото се беше влюбила в него. Както нямаше значение, че е женен и има три деца.

8.

Телефонът иззвъня, тъкмо когато тя се канеше да излезе от миниатюрния двустаен кабинет над клиниката. Тя се наведе и вдигна слушалката.

— Кабинетът на доктор Грант — каза тя. Телефонът беше дериват на този долу в кабинета.

— Джени? — чу шепота тя.

— Да.

— Ще бъдеш ли там още малко?

— Тъкмо се канех да отида при родителите си. Не съм ги виждала от три седмици. Това е третата неделя поред, когато...

Гласът му я прекъсна:

— Ще ти осигуря свободни часове през седмицата. Моля те, Джени. Трябва да те видя.

Тя се поколеба за миг и той усети несигурността ѝ по телефона.

— Моля те, Джени! Ще полудея, ако не те видя.

Вдигна поглед към часовника. Вече минаваше седем. Докато прекоси града, щеше да стане време баща ѝ да си ляга. Той се бе заловил най-сетне за работа и трябваше да става много рано.

— О, добре — съгласи се тихо тя. Част от напрежението в гласа му изчезна.

— Добре, Джени. Пристигам след двадесет минути. Обичам те.

— Обичам те — отвърна тя и чу щракването от затварянето на слушалката. Тя също остави слушалката и бавно си съблече мантото. Грижливо го върна в гардероба, отиде и седна на кушетката. Замислено запали цигара.

Кой би могъл да предположи, че когато постъпи на работа тук преди три месеца, той ще се влюби в нея? И тя в него. Но и как можеше да избегне това? Особено след като узна какъв е животът му въкъщи. Оженен за една разглезена, богата млада жена, която постоянно му натякуваше, че благодарение на нейните пари е отворил тази клиника, че благодарение на влиянието на баща ѝ е бил приет в обществото. Женен за жена, която му бе родила три деца не от любов

към него, а от безумното желание да го държи винаги вързан за себе си.

Нищо чудно, че намираше спасение в работата и посвещаваше почти цялото си време на практиката си. Сега разбираше какво го движеше. А тези девойки и млади жени, които идваха да бъдат оперирани? Той ѝ беше обяснил и тя го беше разбрала.

Припомни си вътрешната доброта на чувствителното му лице, когато говореше.

— Какво да правя, Джени? — бе запитал той. — Да им откажа и ги оставя да разрушат живота си заради една глупава грешка? Или да ги поверя в ръцете на някой шарлатанин, който ще ги остави осакатени завинаги или дори ще ги убие, само заради някакви остарели религиозни норми? Подобни религиозни правила са се натрапвали, докато постепенно са се превърнали в догми, също като еврейската нелепост за месото. Дори нашите граждански закони разрешават аборта при известни условия. Някой ден той ще бъде официално разрешен, както е в много страни по света — Куба, Дания, Швеция и много други.

После бе насочил дълбоките си кафяви очи към нея.

— Когато станах лекар, положих клетва да се стремя да върша най-доброто в интерес на пациентите, да им помагам по всякакъв начин, физически и психологически. За мен тази клетва е по-важна от всичко друго. Когато някое бедно, изплашено дете дойде при мен за помощ, не мога да се правя на бог и да ѝ отказвам помощта си.

Думите му звучаха убедително за нея. В църквата имаше доста непонятни неща. Помнеше как бяха постъпили в нейния случай и горчивината продължаваше дълбоко да я терзае. Ако нейното добро бе наистина от значение, защо не бяха се явили да свидетелстват за доброто ѝ име? Това, което всъщност търсеха, бе да имат власт над нея, не да поемат отговорност.

Така, постепенно тя бе почнала да различава жените, които идваха при него за помощ и им съчувстваше. Младата матрона, която не можеше да си позволи да остави работата си, защото тя и мъжът ѝ вече имаха повече деца, отколкото можеха да изхранват; изплашените млади момичета, някои от които още ученички или току-що завършили училище; жените на средна възраст, приближаващи промяната в живота, с вече пораснали деца; дори момичетата на повикване, живеещи от ден

за ден, които идваха в кабинета като изплашени диви животни, притаили страха си от преследване дълбоко в уж крехкия, сърдечен смях. Тя изпитваше съжаление към тях не по-малко от него. А оттук до влюбването имаше само една крачка.

Случи се след около месец от постъпването ѝ. Намираше се в апартамента на горния етаж и чу шум в кабинета долу. Беше към осем вечерта. Най-напред помисли да не би да е забравила, че е дежурна. После се сети, че днес е вторник, а докторът имаше вечерни часове в клиниката само в понеделник, сряда и петък. Загаси пламъка под кафеничето и като си взе престилката, тръгна да провери какво става долу.

Когато отвори вратата на частния кабинет и надникна вътре, той бе седнал зад бюрото с посивяло лице и изтощен вид.

— Прощавайте, докторе, не знаех, че сте вие. Чух шум...

— Няма нищо, мис Дентън — усмихна се уморено той.

— Лека нощ, докторе — каза тя и се наклони да затвори вратата.

— Една минутка, мис Дентън — обади се внезапно той.

Тя отвори вратата и го загледа.

— Да, докторе?

Той пак се усмихна.

— Бяхме много заети и не ми оставаше време да попитам. Доволна ли сте тук?

— Да, докторе — кимна тя. — Много.

— Радвам се.

— Трябваше да се приберете у дома, докторе. Имате много уморен вид.

— У дома? — запита той и горчива усмивка заигра по устните му. — Това е моят дом, мис Дентън. Само спя на другото място.

— Аз... не ви разбирам, докторе.

— Разбира се, че не — изрече тихо той. — Не съм и очаквал. Вие сте прекалено млада и красива, за да се тревожите за такива като мен. — Той се изправи на крака. — Сега се качете горе, мис Дентън. Ще се опитам да бъда максимално тих и да не ви смущавам.

Светлината от настолната лампа на бюрото, грееща в лицето му, го правеше още по-привлекателен от обикновено. Тя застана на прага, приковала очи в него. Почувства как сърцето ѝ запулсира странно.

— Но аз се тревожа за вас, докторе. Работите извънредно много.

— Няма нищо — отвърна той с безжизнен глас. Обърна се да я погледне; очите им се срещнаха и се приковаха едни в други. Сякаш бе попаднала в някаква вихрушка и стремително се въртеше. Усети как краката ѝ се разтрепериха и бързо се подпря с ръка на рамката, за да не падне. Думи не излязоха от устните ѝ; продължаваше да го гледа безмълвна.

— Не ви ли е добре, мис Дентън?

Положи отчаяни усилия да поклати глава.

— Добре съм — прошепна тя, насилвайки погледа си встрани. — Добре съм. — Обърна се внезапно и изтича нагоре по стълбата.

Дори не бе разбрала, че я е последвал, докато не я улови пред вратата на апартамента. Топлотата на ръката му, сграбчила рамото ѝ, проникна през тънката престилка.

— Боите ли се от мен, Джени? — запита дрезгаво той.

Тя го погледна в лицето и видя страданието в очите му. Странна слабост я завладя и щеше да падне, ако той не я бе задържал.

— Не — прошепна тя.

— Тогава какво ви е?

Тя загледа надолу, без да проговори, а топлината на ръката му сякаш възпламени огън в нея.

— Кажете ми! — настоя той и я раздруса.

Тя го погледна и сълзите бликнаха от очите ѝ.

— Не мога!

— Можеш, Джени, можеш — уверяваше я той. — Зная какво чувстваш. Същото каквото и аз. Когато заспя, само теб сънувам, искам да те почувствам до себе си.

— Не! Моля ви се! Не е редно.

Силната ръка на хирурга я улови за брадичката.

— Обичам те, Джени — заяви той. — Обичам те.

Тя го загледа в очите, наблюдавайки как лицето му идва все по-близо към нея, после устата му се залепи на нейната. За миг затвори очи, чувствайки как огънят я обгръща цялата. Рязко извърна лице встрани. Пристъпи назад към стаята. Той влезе подир нея и затръшна вратата с крак.

— И ти ме обичаш — продължи безпощадно той. — Кажи го!

Тя го гледаше напрегнато, с широко отворени очи.

— Не — прошепна тя.

Той пристъпи още една крачка и силните му пръсти се впиха дълбоко в раменете ѝ.

— Кажи го! — дрезгаво заповяда той.

Почувства се съвсем отпаднала, когато отново я докосна. Не можеше да извърне очи от лицето му.

— Обичам те — изрече отмаляла тя.

Той пак притисна уста в нейната и я целуна. Тя усети ръцете му под престилката, после пръстите му по гърба си, заети с разкопчаването на сутиена, гърдите ѝ се измъкнаха от затвора и зърната се озоваха щастливи в дланите му. Тръпки на опиянение я разтърсиха и тя едва не падна.

— Моля ви се, недейте — прошепна тя, едва раздвижвайки устни под неговите. — Не бива.

Той я вдигна на ръце и я понесе през стаята към леглото. Положи я нежно и коленичи до нея.

— Когато един мъж и една жена се обичат — промълви той, — нищо, което правят насаме, в собствения си дом, не е лошо. А тук е нашият дом.

И пак притисна устните си към нейните.

Том погледна през масата към кухненския часовник. Беше малко след десет. Сгъна вестника.

— Предполагам, че няма да дойде — каза той, — така че най-добре ще бъде да си лягам. — Стана. — Момчетата от съюза ми казаха, че всеки момент може да ме направят надзирател, затова отивам да спя. Не върви аз да закъснявам за работа.

Елън подсмръкна презрително.

— Ако много слушаш онези комунисти от работническия съюз, ще имаш късмет, ако въобще останеш на работа.

— Много са добри хората и ти не можеш да го отречеш. Те бяха тези, които уредиха да ходя не по половин ден, а целодневно. Те именно защитават работниците.

— Комунистите са безбожници — отсече тя. — Отец Хедли ми каза, че били против църквата, защото не вярвали в Бога. Каза, че само си играели с работниците, докато вземат властта, като в Русия. След това щели да затворят църквите и да направят всички ни роби.

— И какво ако го сторят? — запита той. — Не виждам отец Хедли да ми е намерил работа или да ни плаща сметките. Не, съюзът бе този, който ми даде работа и се погрижи да получавам достатъчно, за да си плащам наема и да купувам храна, пет пари не давам как ги нарича отец Хедли, щом лично за мен са добри.

Тя се усмихна горчиво.

— Хубаво семейство имам. Съпруг-комунист и дъщеря, която никога няма време да се прибере вкъщи.

— Може би е заета — защити я неубедително Том. — Знаеш, че заема отговорна длъжност. Не заяви ли сестрата от „Сейнт Мери“ при дипломирането ѝ, че е имала голямо щастие да работи при такъв виден доктор?

— Да, но все пак трябва да намира време да се връща вкъщи от време на време. Готова съм да се обзаложа, че не е посещавала литургия, откак напусна „Сейнт Мери“.

— Откъде знаеш? — запита ядосано Том. — „Сейнт Пол“ не е единствената църква в Сан Франциско.

— Зная — упорстваше тя. — Чувствам го. Не иска да се прибере да ни види. Печели толкова пари сега и се срамува от нас.

— Че с какво пък би трябвало да се гордее? С твоите вечни опявания за религията ли, или с хулиганите, които не престават да се хият зад гърба ѝ, когато минава? Мислиш ли, че това би накарало едно младо момиче да иска да се прибере вкъщи?

Елън не му обърна внимание.

— Не е редно едно младо момиче да се отдалечава така от къщи — не се предаваше тя. — И двамата знаем какво става горе на хълма, където всеки спи с жената на другия и пиянства. Знаеш, че и аз чета вестници.

— Джени е добро момиче. Тя не би направила такова нещо.

— Не съм много сигурна. Понякога вкусът на изкушението е като лъжица мед. Достатъчна е да подслади езика ти, но недостатъчна, за да ти напълни устата. И двамата знаем, че тя е вкусила изкушението.

— Ти все още не ѝ вярваш, така ли? — запита горчиво той. — Готова си да приемеш по-скоро изявленията на онези хулигани, отколкото тези на дъщеря ти.

— Тогава защо не се яви в съда? Ако нямаше малко истина в казаното от тях, тя нямаше от какво да се бои. Но не, тя взема хилядата

долара и се оставя да ѝ лепнат етикета „курва“.

— Знаеш не по-зле от мен защо не се яви — отговори ѝ Том. — Можеш да благодариш на своята църква за това. Не пожелаха да се явят в съда да свидетелстват за нея. Не, бояха се, че това може да не се хареса на бащите на онези хулигани и те да спрат седмичните си дарения.

— Църквата я изпрати в колежа. И те ѝ намериха тази работа. Изпълниха задължението си.

— Тогава от какво се оплакваш?

Тя остана притихнала за миг; чу го как си пуска обущата ядосано на пода, докато се събличаше в спалнята. После стана от стола и провери нагревателя. Една гореща баня би успокоила отчасти болките ѝ; това отвратително, влажно есенно време караше артритата ѝ да се обажда. Извади клечка кибрит и коленичи пред нагревателя. Драсна я и завъртя кранчето. Пламъкът се захвана за миг, после замря в тъжно жълто кръгче. Погледна газомера. Бяха свършили газа. Червеното флагче сочеше нагоре. Стана и отиде да си вземе портмонето. Отвори го и затърси из него. Нямаше монети по четвърт долар, само по пет цента. За миг помисли да поиска от Том, после сви рамене. Омръзнали ѝ бяха неговите богохулства. Ще мине и без баня. Ще се изкъпе сутринта, когато се върне от литургия. Влезе в банята и използва остатъка от горещата вода да си измие лицето. Том стоеше в кухнята, гол до кръста, когато тя се промъкна покрай него и затвори вратата на спалнята след себе си.

Том влезе в банята и започна шумно да се мие. Изведнъж водата охладня. Том изруга и бързо се избърса, после затърси из джоба си монета от четвърт долар. Присегна и пусна монетата в газомера; видя как червеното флагче на циферблата изчезна. Кимна доволен.

На сутринта щеше да включи нагревателя и за няколко минути щеше да има достатъчно гореща вода за бръснене. Излезе от банята, оставяйки вратата отворена, без да долови лекото съскане под нагревателя.

Сгъна си панталоните на стола и седна на леглото. След малко се изпъна с въздишка. Рамото му докосна Елън и той почувства как тя се дръпна.

Ех, да я вземат дяволите, помисли той, като се обърна с гръб към нея. Може би комунистите бяха прави с идеите си за свободната любов. Тогава на човек нямаше да се налага да се примирява с жена като нея.

Очите му започнаха да натежават. Долови тихото ѝ, равномерно дишане. Вече бе заспала. Той се усмихна на себе си в мрака. При свободната любов би могъл да има всички жени, които пожелае. Другояче би се държала тя тогава, клепачите му натежаха и се затвориха и той последва жена си в съня. И в смъртта.

Джени се изправи в леглото, притискайки чаршафа към голото си тяло, и загледа с широко отворени, изплашени очи жената, която бе застанала на прага. От другата страна на леглото Боб вече закопчаваше припряно ризата си.

— Да не си помислила, че ще ме остави заради теб? — крещеше тя на Джени. — Да не мислиш, че си първата? Не ти ли е казал колко пъти вече го заварвам така? — В гласа ѝ прозвуча презрение. — Или сигурно си въобразяваш, че е влюбен в теб?

Джени не ѝ отговори.

— Кажи ѝ, Робърт — каза разгневено жена му. — Кажи ѝ, че тази вечер искаше да се любиш с мен и когато ти отказах, ти изтича тук. Кажи ѝ.

Джени вторачи поглед в него. Лицето му беше бяло и той не погледна към нея. Грабна сакото си от стола и тръгна към жена си.

— Разстроена си. Нека те отведе у дома.

У дома. Джени почувства гадене в стомаха. Нали това беше у дома — неговият и нейният дом? Той го беше казал. Тук се любеха, тук бяха заедно. А той говореше за друго място. Друго място.

— Винаги съм разстроена, нали, Робърт? И винаги ми обещаваш, че вече няма да се повтори. Но аз те познавам, нали? Добре — каза тя внезапно с твърд и леден глас. — Ще си идем. Но първо ще ѝ кажеш.

— Моля ти се, мила — бързо запротестира той. — Друг път. Не сега.

— Сега, Робърт — хладно рече тя. — Сега или целият свят ще научи за доктор Грант, шарлатанина, абортаджията, великия любовник. Той се изви и погледна Джени в леглото.

— Ще трябва да напуснете, мис Дентън — започна дрезгаво той.
— Виждате ли, аз не ви обичам — каза той с напрегнат глас. — Обичам жена си.

И почти в същия миг, когато вратата се затвори зад него, в другия край на града, в една стара сграда стана експлозия. След като пожарникарите измъкнаха овъглените трупове от огъня, те направиха заключението си. Жертвите бяха имали щастие. Смъртта им беше настъпила преди избухването на пожара.

9.

Чарлз Стенхърст беше на осемдесет и една години, когато срещна Джени Дентън. Беше осем часа през една проклета утрин на 1936 година и той се намираше в операционната зала на клиниката „Колтън“ в Санта Моника. Беше пациентът току-що поставен на операционната маса, а тя работеше като старша сестра в хирургията.

Усети ги как пристягат краката му и как бързо сложиха един чаршаф така, че дори и ако мръднеше глава, не можеше да види долната половина на тялото си. Когато свършиха, той я видя как идва някъде отзад и как застава откъм краката му. Тя вдигна чаршафа.

В първия момент се смути от безразличието, с което оглеждаше интимните му органи. След пет съпруги, безброй любовници и повече от четиридесет деца, за които беше сигурен, но от които само осем от браковете му, изглеждаше някак нелепо някой да го гледа така безразлично. Толкова живот беше избликнал от този извор.

Тя пусна чаршафа и вдигна поглед. Шеговита закачливост проблесна в нейните интелигентни сиви очи и той знаеше, че е разбрала.

Тя заобиколи масата, застана до него и му измери пулса. Той насочи очи към нея, а тя се загледа в часовника.

— Къде е доктор Колтън?

— Ще дойде след минутка. Мие се.

Тя му пусна китката и каза нещо на някого зад себе си. Той извърна очи и зърна друга медицинска сестра. Усещайки убождането на игла в ръката си, бързо извъртя пак глава. Тя вече изваждаше забитата под кожата му игла.

— Хей, много сте бърза — отбеляза той.

— Това ми е работата.

— Аз също съм бърз — многозначително подметна той. Пак усмивката в сивите ѝ очи.

— Зная. Чета вестниците.

Тъкмо тогава влезе доктор Колтън.

— Здравейте, мистър Стенхърст — поздрави той с присъщия си добродушен тон. — Пуснахме ли вода днес?

— Може би вие сте пуснали докторе, но знаете много добре, че аз не съм — отвърна сухо Стенхърст. — Иначе никога не биха ме върнали пак в тази касапница.

Доктор Колтън се засмя.

— Е, няма за какво да се безпокоите. Ще извадим бъбречните камъни за нула време.

— Все едно, докторе, радвам се, че това ще го стори специалист. Ако се оставя на вас, бог знае какво щяхте да изрежете.

Сарказмът му не смути доктор Колтън. Двамата се познаваха отдавна. Чарлз Стенхърст бе този, който първоначално му зае повечето от парите, за да изгради болницата си. Той пак се засмя.

Хирургът влезе и застана до доктор Колтън.

— Готов ли сте, мистър Стенхърст?

— По-готов не бих могъл да бъда. Само оставете нещичко за момичетата, нали, докторе?

Хирургът кимна и Стенхърст усети убождане в другата ръка. Изви глава и видя Джени, застанала до него.

— Сиви очи — каза той. Втората му жена бе имала сиви очи. Или третата? Не помнеше. — Предполагам, че няма да си свалите маската, за да ви видя лицето?

Пак забеляза шеговития проблясък.

— Едва ли докторите ще одобрят — каза тя. — Но след операцията ще ви навестя. Така бива ли?

— Чудесно. Предчувствам, че сте много красива.

Не видя как анестезиоложката зад гърба му кимна. Джени се наведе над лицето му.

— А сега, мистър Стенхърст — подкани го тя, — бройте от десет надолу с мен. Десет, девет, осем...

— Седем, шест, четири, пет, две, девет — устните му се движеха бавно и всичко изглеждаше тъй уютно и далечно. — Десет, осем, едно, три... шест, четири... едно... две... — гласът му замря.

Анестезиоложката погледна хирурга.

— Готово — каза тя.

Всички я видяха едновременно, поглеждайки в кухнята, която хирургът беше отворил в тялото му: отвратителната сива тъкан, покриваща почти изцяло единия бъбрек и прокарваща си път с тънки, радиални пипала към другия. Без да вдига глава, хирургът постави двете парчета материя, който отрязва в легенчето, което Джени предвидливо поднесе към него. Тя подаде легенчето на застаналата зад нея сестра, без да се обръща.

— Патологията — прошепна тя.

Сестрата излезе веднага, а Джени, със същите отработени движения, взе два хемостата. Асистирацията хирург ги пое от ръката ѝ и стегна двете вени, щом хирургът ги разкри.

— Няма ли да изчакаме биопсията? — запита доктор Колтън, застанал на своето място до хирурга. Последният дори не вдигна поглед. Пръстите му бяха заети да опипват тъканта.

— Не, освен ако не настоявате, докторе. — Той протегна ръка и Джени сложи една кюрета в нея. Сега той работеше бързо, готвейки се да отстрани поразения бъбрек. Колтън се поколеба.

Чарлз Стенхърст не е обикновен мъж. Всички около операционната маса го знаеха. По едно или друго време старецът, който лежеше кротко тук, можеше да бъде всичко, каквото пожелае. Губернатор, сенатор, всичко. С повече от двадесет вестника, издавани в цялата страна, и огромно състояние, натрупано от нефт и злато, той никога не бе желал да бъде нещо повече от самия себе си. В родния му щат се гордееха с него и го поставяха на второ място, веднага след Хърст, когато ставаше въпрос за самоиздигнали се магнати.

Хирургът, сравнително млад мъж, станал бързо един от първите в областта на генитално-уринарните органи в света, долетял от Ню Йорк специално за операцията, се готвеше да извади засегнатия бъбрек. Сестрата зад Джени я потупа по рамото. Джени пое листчето от нея и го повдигна към него, така че да може да го види. Тя ясно различи напечатаните думи:

КАРЦИНОМА. МЕТАСТАЗА. ЗЛОКАЧЕСТВЕНА

Хирургът въздъхна леко и вдигна поглед към доктор Колтън.

— Няма как, сега той е съвсем обикновен човек.

Мистър Стенхърст беше буден на другата сутрин, когато хирургът влезе в болничната стая. Ако телетипът, чукащ в ъгъла, го изненада, той не го показва. Мина от страни на леглото и погледна надолу.

— Дойдох да се сбогувам, мистър Стенхърст. Тази сутрин се връщам в Ню Йорк.

Старецът вдигна поглед и се ухили.

— Хей, докторе — започна той. — Казвал ли ти е някой, че баща ти беше шивач?

— Да, баща ми беше шивач, мистър Стенхърст — озадачи се хирургът.

— Знам — продължи бързо Стенхърст. — Още държи дюкянчето си на Стентън стрийт. Зная много неща за теб. Ти беше председател на дружеството за спасяване на Сако и Ванцети в Сити Колидж, когато се дипломира през двадесет и седма, редовен член на Младите социалисти през първата година на специализацията си и още докато течеше стажът ти, стана хирург. Членуваш при социалистите в Ню Йорк и сигурно на президентските избори ще гласуваш за Норман Томъс.

Хирургът се усмихна.

— Знаете много за мен.

— Разбира се, че зная. Да не мислиш, че бих позволил на всекиго да ме реже?

— И не се ли тревожихте поне малко заради всичко, което знаехте за мен? — попита докторът. — Наясно сте какво ние, социалистите, мислим за вас.

Старецът се разсмя, после се сгърчи от болка.

— По дяволите! Според мен ти си най-напред лекар, след това социалист. — Той го погледна дяволито. — Знаеш ли, докторе, ако гласуваш за републиканците, за три години ще те направя милионер.

Лекарят се засмя и поклати глава.

— Не, благодаря. Ще имам премного тревоги.

— Защо не ме питаш как се чувствам, докторе? Колтън беше тук вече четири пъти и все това ме пита.

Лекарят сви рамене.

— Защо? Зная как се чувствате. Боли ви.

— Боли ме адски, докторе — съгласи се Стенхърст. — Колтън каза, че камъните, които си извадил от бъбреците, били големи колкото топки за бейзбол.

— Наистина бяха големички.

— Каза още, че тази торбичка, която си ми нанизал, съм щял да я нося, докато бъбрекът оздравее и пак заработи.

— Ще я носите доста време.

Старецът го изглежда продължително.

— Знаеш ли, вие и двамата ми пробутвате врели-некипели — изрече спокойно той. — Аз ще я нося до гроб. И това не е далеч.

— Не бих казал.

— Зная, че не би го казал — натърти Стенхърст. — Затова го казвам аз. Слушай, докторе, аз съм на осемдесет и една години. А на осемдесет и една, доживее ли ги човек, започва здраво да му ухае на гробища — надушва смъртта у всекиго, дори у себе си. Научава се да я гледа в очите. Така че не ме баламосвай. Колко ми остава?

Лекарят погледна болния старец в очите и видя, че в тях няма уплаха. Ако въобще излъчваха нещо, то бе любопитство. Реши се веднага. Колтън бе тръгнал по съвсем погрешен път. Този беше истински мъж. Заслужаваше да му се каже истината.

— Три месеца, ако имате късмет, мистър Стенхърст. Шест, ако нямате.

Старецът дори не мигна.

— Рак ли?

Хирургът кимна.

— Метастаза, и то злокачествена — отговори той. — Извадих единия бъбрек и почти половината от другия. Затова поставих торбичката.

— Болезнено ли ще бъде?

— Много. Но можем да го контролираме с морфин.

— По дяволите — рече старецът. — Смъртта е може би единственото нещо, което още не съм опитал. Нещо, което не бих желал да пропусна.

Изведнъж телетипът затрака, старецът погледна към него, после към лекаря.

— Как ще разбера кога си отивам, докторе?

— Наблюдавайте урината в торбичката — обясни лекарят. — Колкото по-червена става, толкова повече приближава. Това означава, че бъбрекът изпуска чиста кръв вместо урина, тъй като ракът го е унищожил напълно.

Погледът в очите на стареца беше бистър и разумен.

— Значи ще умра от уремично отравяне.

— Най-вероятно. Ако нищо друго не се влоши.

Стенхърст се разсмя.

— По дяволите, докторе — каза той. — Това можех да го сторя още преди двадесет години, ако бях продължил да пия.

Хирургът се засмя.

— Но вижте колко удоволствия щяхте да пропуснете.

Старецът също се разсмя.

— Вие, социалистите, сигурно ще обявите национален празник.

— Не знам, мистър Стенхърст — отвърна на смеха му лекарят. — Тогава от кого ще се оплакваме?

— Не се тревожа — каза старецът. — Хърст и Патерсън остават.

Лекарят протегна ръка.

— Е, трябва да тръгвам, мистър Стенхърст.

— Сбогом, докторе — ръкува се Стенхърст. — И благодаря.

Тъмните очи на хирурга бяха сериозни.

— Сбогом, мистър Стенхърст — каза той. — Съжалявам.

Тръгна към вратата. Гласът на стареца го накара да се обърне.

— Ще ми направиш ли една услуга, докторе?

— Всичко във възможностите ми, мистър Стенхърст.

— Онази сестра от операционната — каза Стенхърст. — Със сивите очи и едрите цици.

Хирургът се сети кого има предвид.

— Мис Дентън?

— Ако това е името ѝ — каза старецът. Хирургът кимна.

— Тя каза, че ако искам да я видя без маска, ще дойде. Ще предадеш ли на Колтън, че искам тя да обядва с мен?

Хирургът се засмя.

— На драго сърце, мистър Стенхърст.

10.

Джени вдигна бутилката шампанско и наля във високата стъклена чаша, напълнена с кубчета лед. Виното ги покри с шумяща пенлива яка, после се утаи и тя я напълни догоре. Мушна стъклената сламка в чашата и я подаде на Стенхърст.

— Ето ти безалкохолното, Чарли.

Той се ухили закачливо насреща ѝ.

— Ако се нуждаеш от нещо да изкара газовете — каза той, — шампанското е по-подходящо от газираните безалкохолни напитки. — Отпи с наслада. — Ах — възкликна той и се оригна. — Пийни си малко, може би ще те възбуди.

— Каква ти е ползата, дори и ако ме възбуди? — възрази Джени.

— Ще ми бъде приятно, като си помисля какво бих направил, ако беше преди двадесет години.

— Да кажем четиридесет — за по-сигурно.

— Не — поклати глава той. — Двадесет е по-добре. Може би защото тогава най-много ценях, знаейки, че няма да трае дълго.

Телетипът в ъгъла на библиотеката затрака. Джени стана от стола и отиде до него. Когато спря, тя скъса лентата и се върна при него.

— Току-що са избрали Рузвелт за втори мандат — подаде му жълтия лист.

— Очаквах това — каза той. — Сега вече никога няма да могат да изхвърлят кучия му син оттам. Но защо ли се тревожа? Аз няма да съм наоколо.

Телефонът извъня почти веднага, щом той млъкна. Беше пряката линия с вестника му в Лос Анжелос. Тя взе слушалката и му я подаде.

— Стенхърст — изрече той в нея.

Тя долови леко бръмчене в другия край на жицата. Той слушаше с безразличие.

— По дяволите, не! Има достатъчно време за редакционни статии, след като произнесе встъпителната си реч. Тогава ще имаме представа кои са обещанията, които възнамерява да наруши. Никакви

редакционни статии до утре. Това важи за всички вестници. Предай го по телетипа.

Той остави слушалката и я погледна. Внезапно телетипът пак затрака. Тя отиде до него и се загледа. Върху жълтата хартия започнаха да се появяват зелени букви:

„ОТ ЧАРЛЗ СТЕНХЪРСТ ДО ВСИЧКИ
ВЕСТНИЦИ: ВАЖНО. АБСОЛЮТНО НИКАКВИ
РЕДАКЦИОННИ СТАТИИ ЗА ПРЕИЗБИРАНЕТО НА
РУЗВЕЛТ ДО ПРОИЗНАСЯНЕТО И ПРЕЦЕНКАТА НА
ВСТЪПИТЕЛНАТА РЕЧ. АБСОЛЮТНО НИКАКВИ
РЕДАКЦИОННИ СТАТИИ ЗА ПРЕИЗБИРАНЕТО НА...“

Тя се отстри от телетипа, докато той продължаваше да трака.

— Вашите нареждания, шефе.

— Добре. Сега изключи тази проклетия, за да можем да си поговорим.

Тя се върна и изключи апарата, после отиде и седна срещу него. Извади цигара и я запали, докато той пиеше замислен шампанско през сламката.

— Какви са плановете ти, когато тази работа свърши?

— Не съм мислила много.

— По-добре е да започнеш — каза той. — Аз няма да изкарам още дълго.

Тя му се усмихна.

— Бързаш да се отървеш от мен ли?

— Не ставай глупава — сръза я той. — Единствената причина да се задържа толкова е, че не ми се искаше да те оставя.

Нещо в гласа му я накара да го погледне изучаващо.

— Знаеш ли, Чарли, вярвам на казаното.

— Разбира се — отсече той.

Внезапно трогната, тя се приближи до стола и го целуна по бузата.

— Хей, сестра Дентън — възкликна той. — Май най-послед се навихте, а? Веднага ще ви натикам в леглото.

— Отдавна да си ме натикал, Чарли. Бедата е, че не сме се срещнали навремето.

Като размисли върху казаното, видя, че наистина беше вярно.

Още първия път, когато влезе да обядва с него в болницата, деня след операцията, го бе харесала. Знаеше, че умира, а след малко разбра, че и той го знае. Но това не му пречеше да бъде галантен. Не признаваше безвкусната болнична храна, макар че въобще не можеше да яде.

Вместо нея, специална кола, ескортирана от полиция, с ревящи по целия път сирени му докарваше храна от ресторанта на Романов. А с храната пристигаха един метр д'отел и двама сервитьори.

Той се надигна в леглото, отпи от шампанското и я загледа как се храни. Харесваше му начинът, по който ядеше. Хората, които кълвяха храната, обикновено бяха егоисти в любовта. Не даваха нищо, търсейки същия вид непостижима наслада в леглото, която търсеха и на масата. Реши се веднага, както винаги.

— Известно време ще боледувам — каза той. — Ще се нуждая от сестра. Бихте ли приела тази работа?

Тя повдигна поглед от чашката кафе, а сивите ѝ очи бяха озадачени.

— Има сестри, специализирани в домашно гледане, мистър Стенхърст. Те сигурно са по-добри от мен.

— Аз вас питам.

— Работя в Лос Анжелос Дженеръл — продължи тя. — Работата ми е добра. Понякога ме викат да помогна тук, както във вашия случай. По специалността ми.

— Колко ви плащат?

— Осемдесет и пет долара месечно, с квартира и храна.

— Аз ще ви плащам по хиляда на седмица, с квартира и храна — каза той.

— Но това е смешно!

— Нима? — каза той и я изгледа сериозно. — Мога да си го позволя. Когато днес сутринта докторът излезе, той ми каза, че ми остават три месеца. Винаги плащам малко повече, когато не мога да предложа постоянна работа.

Тя погледна надолу, докато келнерът ѝ доливаше чашата с кафе.

— Вие ще бъдете тук около три седмици — каза тя. — Това ми дава достатъчно време да предупредя, че напускам. Кога искате да започна?

— Веднага. А за предупреждението не се безпокойте. Вече съобщих на Колтън и в Лос Анжелос Дженеръл, че постъпвате на работа при мен.

Тя го изгледа недоумяващо, после остави чашата си и стана. Направи знак на метр д'отела и келнерите веднага откараха масичката.

— Хей, какво правите? — запита Стенхърст.

Джени не му отговори, докато отиваше към нощното шкафче, откъдето взе болничния картон. Проучи го, после пристъпи и измъкна чашата шампанско от ръката му.

— Щом работя за вас — обясни тя, — време е да си починете.

Времето никога не тече тъй бързо, както когато е на привършване, помисли си той. Всичко изглежда някак по-отчетливо, по-бистро за ума, дори решенията се вземат по-лесно. Може би защото отговорността за тях нямаше да те достигне. Никой не може да спечели двубоя с гроба.

Усети как болката го прорязва като с нож. Не трепна, но по лицето й осъзна, че тя е разбрала. Някакъв странен вид общуване се бе породило помежду им. Не се нуждаеха от думи. Имаше случаи, когато му се струваше, че и тя изпитва болката.

— Може би е по-добре да си легнеш — обади се тя.

— Още не. Искам да си поговорим.

— Добре — съгласи се тя. — Кажи за какво?

— Няма да се върнеш в болницата, нали?

— Не зная. Всъщност, не съм мислила още.

— Подобна работа няма вече да те направи щастлива. Разглезих те. Нищо не може да се сравни с многото пари.

Тя се засмя.

— Толкова си прав, Чарли. Мислих за това. Изглежда нищо вече няма да ми се струва както преди.

Той я изгледа замислено.

— Бих могъл да ти оставя нещо в завещанието си или дори да се ожения за теб. Но децата ми сигурно ще възбудят федерален процес и ще кажат, че си ми оказала давление. Би получила само огорчения.

Тя го погледна в очите.

— Все пак, благодаря ти, че си мислил за това, Чарли.

— Ти трябва да печелиш много пари — продължи той. — Защо реши да станеш медицинска сестра? Винаги ли си искала това?

— Не — сви рамене тя. — Всъщност искаше ми се да бъда втората Хелен Уилкс. Но получих стипендия за „Сейнт Мери“ и отидох там.

— Дори и за да се занимаваш с тенис са нужни пари.

— Зная. Е, вече е късно. Сега бих била доволна, ако мога да наема най-добрия професионалист и да играя с него два часа дневно.

— Ето на! — каза триумфиращо той. — Само това прави сто долара дневно.

— Тъй е. Сигурно ще се озова отново в болницата.

— Не е нужно.

— Какво искаш да кажеш? — запита тя и го погледна. — Само това мога.

— Ти си научила нещо друго, много преди да се заловиш със сестринството. Да бъдеш жена.

— Е, сигурно не съм се научила добре тогава — изрече огорчено тя. — Първия път, когато постъпих като жена, ми натриха носа.

— Имаш предвид доктор Грант във Фриско ли?

— Откъде знаеш?

— Предимно предположения — обясни той. — Но вестникарите автоматично проверяват всеки, който е край мен. Грант се ползва с подобна репутация и фактът, че си работила при него и си напуснала така прибързано, ме наведе на това заключение. Какво се случи? Жена му ли ви спипа?

Тя кимна бавно.

— Беше ужасно.

— Винаги е така, когато се обвържеш емоционално — каза той. — На мен ми се е случвало неведнъж. — Пак си напълни чашата с шампанско. — Номерът е да не се обвързва човек.

— Как става това?

— Като се заплаща — отговори той.

— С други думи, искаш да кажеш да стана проститутка? — попита тя шокирано.

Той се усмихна.

— Това го казва католичката в теб. Дълбоко в себе си обаче трябва да признаеш, че в това има смисъл.

— Да, но все пак, проститутка — каза тя с все същия шокиран глас.

— Не проститутка, а куртизанка или нейният съвременен вариант — момиче на повикване. В древните цивилизации да бъдеш куртизанка е било високоуважавана професия. Държавници и философи са търсили тяхната благосклонност. И не само парите са я правили привлекателна. Това е един много завършен начин на живот. Разточителен и удовлетворяващ.

Тя започна да се смее.

— Ти си един стар циник, Чарли. Кога ще извадиш френските порнографски картички?

Той се разсмя с нея.

— Защо да не съм? Аз бях и млад циник. Но никога не бях глупак. Ти притежаваш всичко, за да станеш велика куртизанка. Тяло, разсъдък, дори и обучението ти като медицинска сестра не би отишло напразно. Истинският секс се нуждае от повече интелектуалност, отколкото обикновеното животинско отдаване.

— Сега разбирам, че е време да си лягаш — засмя се тя. — Сигурно следва да разбере, че би трябвало да постъпя в някакво училище, за да изуча всичко това.

— Чудесна идея! — възкликна той. — Непрестанно ме преследват да направя дарение на този или онзи колеж. Защо не съм се сетил за това? „Стенхърст Секс Колидж“. — Той се разсмя развеселен, после изведнъж се сви от болка. Лицето му побеля и капчици пот избиха по челото му. Сви се в инвалидната си количка.

Тя светкавично се озова до него, нави ръкава на халата и му разголи ръката. Бързо впръска ампулата морфин във вената. Кокалестите му пръсти сграбчиха китката ѝ в опита да я изтласкат, докато я гледаше с изпълнени с агония очи.

— За бога, Чарли — каза ядосано тя, — отдъхни си малко. Стига си се борил.

Пръстите му се отпуснаха и тя изпразни още една ампула в него. Погледна го в очите и забеляза отпускането от въздействието на опиата. Улови крехката му, изтъняла ръка и бързо я вдигна към устните си.

Той се усмихна, когато действието на морфина замъгли очите му.

— Бедната малка Джени! — каза тихо той. — При други обстоятелства бих те направил моя царица! — Пръстите му нежно я погалиха по лицето. — Но няма да забравя какво си говорехме. Няма да те оставя да си пропилееш живота само за това, че няма да съм край теб да ти се наслаждавам!

11.

Три дни по-късно обядваха на терасата, когато тя видя сив Ролс-Ройс да спира пред къщата. Шофьор в изискана униформа отвори вратата и някаква жена слезе. След две минути прислужникът се появи на терасата.

— Някоя си мисис Шварц е дошла да ви види, мистър Стенхърст. Стенхърст се усмихна.

— Донеси още един прибор, Джъдсън, и покани мисис Шварц да се присъедини към нас.

Прислужникът кимна.

— Да, мистър Стенхърст.

След миг на прага се появи самата жена.

— Чарли! — възкликна тя с неприкрита сърдечност в гласа. Протегна ръце към него, още докато приближаваше. — Колко се радвам да те видя.

— Аида! — Стенхърст ѝ целуна ръка. — Прощавай, че не мога да стана. — Вдигна очи към лицето ѝ. — Прекрасна си както винаги.

— Никак не си се променил, Чарли. Все още можеш да лъжеш, без да ти мигне окото.

Стенхърст се засмя.

— Аида, запознай се с Джени Дентън.

— Приятно ми е — поздрави Джени. Видя една жена пред прага на шейсетте години, семпло, но скъпо облечена. Жената се извърна и ѝ отправи топла и приятелска усмивка, но Джени изведнъж изпита чувството, че едва ли нещо е убягнало на този бегъл поглед.

Тя се обърна към Стенхърст.

— Това ли е момичето, за което ми спомена по телефона?

Стенхърст кимна.

Жената се обърна отново към Джени. Този път погледът ѝ бе определено изучаващ. Ненадейно тя се усмихна.

— Може да си си загубил яйцата, Чарли — каза тя съвсем спокойно, — но явно не си си изгубил вкуса.

Джени ги зяпна с отворена уста. Стенхърст се разсмя и в този момент прислужникът влезе с един стол.

— Помогни на мисис Шварц, Джъдсън.

Прислужникът се поклони и излезе. Стенхърст се обърна към Джени.

— Предполагам, че се чудиш какво става?

Джени кимна, все още неспособна да проговори.

— Преди двайсет и пет години Аида Шварц ръководеше най-добрия публичен дом на запад от Чикаго.

Мисис Шварц присегна и го тупна по ръката.

— Чарли помни всичко — каза тя на Джени. — Помни дори и това, че не пия никога нищо друго, освен подсладено шери. — Погледна чашата на масата пред него. — Предполагам, че и ти все още пиеш шампанско с лед във високи чаши.

Той кимна.

— Старите навици са като старите приятели, Аида, човек трудно ги зарязва.

Прислужникът постави чаша пред нея. Тя я поднесе изискано към устните си и отпи. Погледна прислужника и му се усмихна.

— Благодаря ви.

— Аз ви благодаря, мадам.

Тя вдигна вежди, приятно изненадана.

— Много е хубаво — обясни тя. — Да знаеш колко е трудно да се намери един свестен коктейл дори в най-скъпите заведения. Изглежда, че дамите сега не пият друго, освен мартини. — Потръпна. — Ужасно. По мое време една дама не би помислила дори да вкуси подобно нещо.

Стенхърст погледна Джени.

— Аида никога не разрешаваше на момичетата си да пият друго, освен шери.

— Уискито замайва разсъдъка — вметна Аида. — А на моите момичета не се плащаше, за да пият.

Споменът накара стареца да се закиска.

— Вярно е, Аида, спомняш ли си преди войната, когато идвах за масаж на простатата?

— Как да не помня — усмихна му се тя.

Той погледна Джени през масата.

— Бях позакъсал и един лекар ми препоръча масаж за простатната жлеза три пъти месечно. Първия път отидох в кабинета му. След това реших, че ако трябва да ми правят масаж, поне да му се наслаждавам. И така, три вечери в седмицата поверявах лечението си на Аида.

— Това, което не ви каза — добави Аида, — е, че лекуването страшно го възбуждаше. А моите момичета бяха обучени никога да не разочароват гостите. Когато Чарли се явил за преглед при лекаря след две седмици и му обяснил, лекарят страшно се разстроил.

Стенхърст продължаваше да се смее.

— Лекарят каза, че щял да изправи Аида пред съда и да я обвини в практикуване на медицина, без да има право за това.

Мисис Шварц присегна и нежно потупа Стенхърст по ръката.

— А спомняш ли си Ед Бери?

— Разбира се. — Той се изкиска и отново погледна Джени. — Ед Бери беше един от закостенелите южняшки баптисти, които не виждат по-далеч от върха на носа си и всяко нещо анатемосват като грях. Е, в навечерието на едни избори, в които Ед се бореше да стане губернатор с една програма за страхотни реформи, използвах възбудата му и го склоних да пийнем; към полунощ той вече ронеше пиянски сълзи. Тогава, без да му казвам къде го водя, отидохме при Аида. Той никога не забрави визитата си.

Стенхърст така се разсмя, че чак сълзи се появиха в очите му.

— Бедният Ед, никога не разбра, кое го е провалило. Загуби изборите, но това въобще не го разстрои. В деня, когато Аида затвори заведението, след като влязохме във войната, той беше долу на бара и ридаеше, сякаш е дошъл краят на света.

— Това беше в доброто старо време — обади се Аида. — Дни каквито никога вече няма да видим.

— Защо затворихте? — любопитства Джени.

— По няколко причини — каза сериозно Аида, обръщайки се към Джени. — По време на войната и след нея имаше премного свободна конкуренция. Като че ли всички момичета го бяха ударили през просото. Стана много трудно да намериш момичета с интерес и влечение към професията, за да се поддържа високият стандарт, който исках да поддържа. Бяха просто обикновени уличници. Тъй като не се нуждаех от пари, закрих заведението.

— Аида е много заможна жена. Тя вложи всичките си пари в недвижими имоти и жилищни сгради, тук и в повечето големи градове на страната. — Стенхърст вдигна поглед към нея. — Приблизително колко пари имаш сега, Аида?

Тя сви рамене.

— Около шест милиона долара, горе-долу — отговори небрежно тя. — Благодарение на теб и неколцина приятели.

Стенхърст се ухили.

— И така, Джени, все още ли смяташ да се върнеш в болницата?

Джени не му отговори.

— Е, Джени? — настоя той.

Джени изглежда продължително най-напред него, после Аида. Те я наблюдаваха напрегнато. Поиска да заговори, но не успя. Думите не излизаха от устата ѝ.

Ненадейно мисис Шварц присегна и я погали по ръката окуражително.

— Дай ѝ малко време да си помисли, Чарли — каза нежно тя. — Това е решение, което едно момиче трябва само да вземе.

Странна привързаност се четеше в очите на Стенхърст, когато ги насочи към Джени.

— Ще трябва да избърза с решението си — каза тихо той. — Не остава много време.

Той не знаеше в момента колко, но се оказа точно два дни.

Изви глава да я види, когато тя влезе в стаята му два дни по-късно.

— Днес мисля да остана в леглото, Джени — каза той с притихнал глас.

Тя дръпна завесите на прозореца и го погледна на светлината, която заля леглото. Лицето му беше бяло, а кожата се бе изпънала върху костите му като сух пергамент. Полузатвори очи, сякаш светлината му причиняваше болка.

Тя мина отстрани на леглото и погледна надолу.

— Искаш ли да повикам доктора, Чарли?

— Какво може да направи той? — попита Стенхърст, а по челото му изби пот. Тя взе кърпа от нощната масичка и изтри лицето му.

После дръпна одеялото и надигна старомодната му нощница. Чевръсто смъкна торбичката и видя как очите му се приковават в нея, докато я отнасяше към банята.

— Много е зле, нали? — попита той, приковал очи в нея, когато тя се върна.

— Доста.

— Зная — прошепна той. — Погледнах, преди да влезеш. Беше ужасно черна.

Тя плъзна ръка под него и го подкрепи, докато му оправяше възглавницата. После внимателно го отпусна.

— Не зная. Някои сутрини съм я виждала и по-лоша.

— Не ме занасяй. — Той затвори за миг очи и пак ги отвори. — Имам някакво предчувствие, че ми е дошло времето — едва промълви той, приковал очи в лицето ѝ.

— Ще ти стане по-добре, ако ти дам малко портокалов сок.

— По дяволите — изломоти разпалено той. — Кой тръгва за ада с портокалов сок? Дай ми шампанско!

Тя мълчаливо остави чашата с портокалов сок и взе една висока чаша. Напълни я с кубчета лед от термоса и я доля с шампанско. Мушна в чашата една стъклена сламка и се наклони да му помогне.

— Все още мога сам да си държа любимата напитка — каза той.

Телетипът в ъгъла на стаята затрака. Тя отиде до него и надникна отгоре.

— Какво е? — запита той.

— Някаква реч, която Лендън произнесъл на приема на републиканците снощи.

— Изключи го — ядоса се той. Подаде ѝ чашата, тя я взе и я остави на масичката. Телефонът зазвъня. Тя вдигна слушалката.

— Главният редактор от Лос Анжелос — съобщи тя. — Обажда се по повод на вчерашното ти повикване.

— Кажи му, че искам Дик Трейси да бъде прехвърлен на работа в тукашния ми вестник. — Тя кимна и повтори нареждането в слушалката, след което затвори. Обърна се към него и видя, че лицето му пак се е обляло в пот.

— Синът на Чарлз ме накара да му обеща, че ще му телефонирам, ако сметна за необходимо.

— Недей! — отсече той. — За какъв дявол ми е да злорадства над мен? Кучият му син от години чака да пукна. Иска да сложи ръка на вестниците. — Той се изкиска беззвучно. — Обзалагам се, че веднага след погребението този глупак ще насочи вестниците в полза на Рузвелт.

Болезнен спазъм премина през него и той се изправи рязко в леглото.

— Ох, Господи! — възкликна той и се улови за корема. Ръката ѝ мигновено обви раменете му и го подкрепи, докато другата ръка опипваше за спринцовката с морфин.

— Още не, Джени, моля те!

Тя го погледна и върна спринцовката на масичката.

— Добре — съгласи се тя. — Кажи ми кога.

Той пак се отпусна на възглавницата и тя му изтри изпотеното лице. Затвори очи и притихна. После пак ги отвори и в тях тя видя уплаха, каквато не бе забелязвала преди.

— Струва ми се, че се задушавам! — измъкна се от гърлото му, а ръката му се насочи към устата.

Без да се обръща, тя бързо присегна към дренажния тампон на масичката зад нея и го поднесе към устата му. Той се закашля, сгърчи се и изплю една възчерна хрчка жлъчка. Тя свали тампона и му изтри устата и брадата, след което го отпусна на възглавницата.

Той вдигна към нея насълзените си очи и положи усилия да се усмихне.

— Господи! — прошепна дрезгаво той. — Имаше вкус на пикня.

Тя не му отговори и той уморено притвори очи. Видя го да потръпва от болка. След известно време той заговори със затворени очи.

— Знаеш ли, Джени — прошепна, — мислех, че най-сладката агония е, като се изпразва човек. Но тази обещава да е много по-сладка.

Отвори очи и я погледна. Ужасът бе изчезнал от тях и бе отстъпил място на дълбоко, мъдро спокойствие. Усмихна се бавно.

— Хайде, Джени — каза тихо. — Сега!

Приковала очи в него, тя присегна зад гърба си към спринцовката. Намери автоматично хлътналата вена и заби иглата в

нея. Взе втора спринцовка. Той ѝ се усмихна, когато видя какво държи и прошепна:

— Благодаря ти, Джени.

Тя се наведе и целуна бледото влажно чело.

— Сбогом, Чарли.

Той пак се отпусна на възглавницата и затвори очи, докато тя заби втората игла в него. На леглото имаше шест празни ампули. Тя остана притихнала, с пръсти върху пулса му, чувствайки как той все повече и повече отслабва. Най-сетне спря напълно. Тя изгледа стареца за миг, после му затвори клепачите и го зави презглава с одеялото.

Изправи се, мушна ампулите в джоба на престилката, уморено прекоси стаята и вдигна слушалката.

Прислужникът я пресрещна в коридора на път за стаята ѝ. В ръката си държеше плик.

— Мистър Стенхърст ме помоли да ви предам това, мис Дентън. Даде ми го, преди да дойдете на работа тази сутрин.

— Благодаря ви, Джъдсън. — Тя затвори вратата след себе си и разкъса плика, докато прекосяваше стаята. Вътре имаше пет банкноти по хиляда долара и писмо, написано с разкривения му почерк.

„Скъпа Джени,

Сега вече вярвам си схванала причината, поради която поисках да останеш при мен до края. Едно нещо, което никога не можах да разбера, е това криворазбрано милосърдие, проповядвано от мнозина, което само удължава агонията от настъпващата смърт.

Прилагам заплатата ти до раздялата ни. Можеш да я използваш, както пожелаеш — като бели пари за черни дни, докато си похабяваш живота в грижи за другите без отплата, или — ако притежаваш поне половината от разума, който смятах, че имаш, и си поне наполовина жената, за каквато те мислех — да ги използваш за обучението си при Аида, чието училище, поради липса на друго име, ще нарека «Стенхърст Колидж», и оттам да заживееш живот, какъвто ти подобава.

Оставам с благодарност и признателност.

Искрено твой
Ч. СТЕНХЪРСТ“

Все така, с писмото в ръка, тя отиде до гардероба и измъкна куфара. Постави го на леглото и бавно започна да прибира дрехите си в него. След по-малко от час слезе от таксито и изтича по стълбите на църквата, намествайки шалчето, което бе сложила, на главата си. Прекръсти се, когато влезе в църквата, после забърза към амвона и зави наляво към статуята на Светата Дева.

Там коленичи, склочи ръце за молитва и наведе глава. После се изви, взе свещ от поличката, поднесе я до една вече запалена и когато се разгоря, я сложи между другите пред статуята. Пак се поклони и коленичи за миг, обърна се и забърза навън. На вратата потопи пръсти в Светената вода и ги опря до челото си, после отвори чантата и мушна една банкнота в прореза на кутията за волни помощи.

Вечерта свещеникът остана приятно изненадан. В кутията, сред сребърните и медни монети, лежеше сгъната банкнота от хиляда долара.

Сивият Ролс-Ройс бе паркиран пред старата къща на Дейлхърст авеню в Уестууд, когато Джени пристигна с таксито. Тя слезе, плати на шофьора, отиде до вратата и остави куфара, преди да натисне звънеца.

Някъде от вътрешността на къщата долетя звън. Вратата се отвори и една прислужница каза:

— Оттук, мис.

Аида седеше на кушетката пред малка масичка, на която имаше поднос с чай и бисквити.

— Можеш да занесеш куфара при другите, Мери.

— Да, мадам — каза момичето.

Джени се обърна и видя как момичето остави куфара ѝ при няколко други до вратата. Обърна се пак към Аида. На кушетката пред нея лежеше отворен вестник и голямото черно заглавие се наби в очите ѝ:

Аида стана, улови я за ръката и нежно я притегли към кушетката.

— Седни, мила — каза нежно тя. — Очаквах те. Имаме достатъчно време за чаша чай, преди да тръгнем за гарата.

— За гарата?

— Разбира се, мила — каза Аида. — Отиваме в Чикаго. Единственото място в Съединените щати, откъдето едно момиче трябва да започне кариерата си.

12.

Огромният плакат бе разпънат върху временната естрада на военния лагер. Беше увеличено копие на станалата прочута снимка от корицата на списание „Лайф“. Поглеждайки я, Джени си спомни фотографа, застанал неустойчиво на най-горното стъпало на стълбата, почти до тавана, и насочил камерата към нея, долу на леглото.

От този ъгъл краката ѝ изглеждаха прекалено удължени и излизаха от кадъра, затова той я накара да се извърти и да облегне краката си върху тапицираната с бял сатен табла на леглото. После светкавицата блесна, заслепявайки я за миг, както винаги, и станалата историческа снимка бе сътворена.

Беше облечена в черна дантелена нощница, която я покриваше плътно от главата до глезените и едновременно с това възхитително подчертаваше меките тонове на кожата, контрастиращи с черната дантела, без да оставя нищо за въображението. Набъбналите зърна, раздразнени от притискащата гърдите тъкан, меката заобленост на стомаха и рязко издигащият се пубис, който не можеше да се прикрие от положението на краката. Дългата ѝ руса коса се бе разпиляла надолу по ръба на леглото и ослепителният блясък на светкавицата бе придал някаква сладна подкана в очите ѝ, докато тя се усмихваше на невидимия зрител някъде откъм долния ляв ъгъл на корицата.

„Лайф“ бе публикувало снимката само с една-единствена думичка, изписана с бял блок-шрифт:

ДЕНТЪН

Това бе почти преди една година, през октомври 1941, по времето, когато се състоя официалната премиера на „Грешницата“ в Ню Йорк. Припомни си изненадата, която изпита, прекосявайки

фоайето на хотел „Уолдорф“ с Джонас до нея и попадайки на редицата нейни снимки по кориците на окачените списания по павилиона.

— Виж — бе казала тя, спирайки в почуда. Джонас ѝ се усмихна по особения си начин, който, доколкото го познаваше вече, означаваше безкрайно задоволство от нещо. Прекрачи до павилиона и като подхвърли една монета, взе списание от лавицата. Подаде ѝ го, когато влязоха в асансьора.

Тя го разтвори, още докато се изкачваха. Заглавието се открояваше ясно над текста: „Одухотвореност в секса“.

„Джонас Корд, богат млад мъж, който прави самолети, експлозиви, пластмаси и пари (виж «Лайф», октомври, 1939), а когато получи вдъхновение, създава филми («Ренегатът», 1930; «Небесните дяволи», 1932), се появи с високо индивидуализирана версия, в духа на филмите на Де Мил, на историята на Мария Магдалена. С обичайната си прямота, той е кръстил филма «Грешницата».

Несъмнено, сред факторите, допринасящи за успеха на филма, е впечатляващото изпълнение на младата дама, избрана от мистър Корд за главната роля — Джени Дентън.

Без предварителен опит във филмите или въобще като актриса, мис Дентън определено успява да грабне зрителя. При целия сексапил на фигурата /94–53–91/ зрителят усеща дълбоката душевна възвишеност, излъчвана така непосредствено. Може би тя идва от очите — широки, сиви и пълни с мъдрост, за болката, любовта и смъртта, далеч неподобаващи на годините ѝ. По някакъв странен начин тя подчертава парадоксалния контраст на нашето време — самоцелната агресивност на мъжа да търси физическо удоволствие и едновременно с това желанието му за духовност, по-възвишена от неговата.“

Вратата на асансьора се отвори и тя усети ръката на Джонас върху рамото си. Затвори списанието и двамата излязоха от асансьора.

— Боже мой, нима наистина вярват на всичко това?

Той се усмихна.

— Предполагам. Това е единственото, което човек не купува за рекламите. Казах ти, че ще станеш звезда — заяви той, когато влизаха в апартамента му.

Веднага след премиерата тя трябваше да замине пак на Западното крайбрежие, за да започне нов филм. Съгледа сценария на масичката пред кушетката. Джонас отиде нататък, взе го и разлисти страниците.

— Не ми харесва.

— И на мен не се харесва. Но Морис казва, че щял да донесе много пари.

— Това не ме интересува — възпротиви се той. — Просто не желая ти да играеш в него. — Отиде до телефона. — Свържете ме с мистър Бонър в „Шери-Недерланд“.

— Морис, тук е Джонас — каза рязко той след миг. — Отмени „Звездни очи“. Не искам Дентън в него.

От другия край на стаята тя чу възбудените протести на Бонър.

— Не ме интересува — прекъсна го Джонас. — Намери някоя друга да играе... Коя?... Рита Хейуърт, Ан Шеридън. Която искаш. И отсега нататък Дентън няма да участва във филми, преди да съм одобрил сценария. — Той остави слушалката и се обърна към нея. Усмихваше се. — Чу ли?

Тя също му се усмихна.

— Да, шефе.

Снимката веднага се хареса. Където и да отидеше човек, тя се изправяше насреща му — от стени, витрини, календари и плакати. С това растеше и нейната слава. Бе станала звезда и когато се завърна на Запад, откри, че Джонас е одобрил нов договор за нея.

Но бе изминала една година, бомбите над Пърл Харбър бяха пуснати, а тя все още не бе започнала нов филм. Не че това имаше някакво значение. „Грешницата“ се прожектиреше вече втора година в огромния „Норман Тиътър“ в Ню Йорк и все тъй трудно можеха да се намерят билети за всяка прожекция. Филмът се утвърждаваше като най-доходният, създаден някога от компанията.

Програмата ѝ бе станала опростена и неизменна. Между появите си на публичните премиери из страната, оставаше на Западното крайбрежие. Всяка сутрин отиваше в студиото. Там си запълваше деня

— уроци по актьорско майсторство сутрин; обяд, обикновено с някой журналист; уроци по дикция, пеене и танци следобед. Вечерите обикновено прекарваше сама, ако Джонас не бе в града. Когато бе тук, всяка нощ бе с него.

Понякога вечеряше с Роза и Дейвид Улф. Тя обичаше Роза и малкото бебе, което тъкмо прохождаше и носеше внушителното име Хенри-Бърнард, кръстен на бащата и вуйчото на Дейвид. Но по-голямата част от времето прекарваше сама в малката къща с мексиканската прислужница. Всички знаеха. Тя бе момичето на Джонас. И си оставаше момичето на Джонас.

Само когато беше с него, не чувстваше самотата и липсата на определена цел — настроение, което все по-често и по-често я обхващаше. Завладя я беспокойство. Време беше да се залавя за работа. Настървено четеше сценарии и на няколко пъти, когато си мислеше, че е попаднала на подходящ, се свързваше с Джонас. Както винаги, той ѝ обещавахе да го прочете, но след няколко дни се обаждаше по телефона, за да ѝ каже, че не го намира удачен за нея, винаги имаше някакви причини.

Веднъж раздразнено го беше попитала защо ѝ плаща заплата, щом не ѝ дава работа. Той помълча известно време. Когато заговори, гласът му бе хладен и решителен.

— Ти не си актриса — заяви той. — Ти си звезда. А звездите могат да блестят, само когато всичко край тях е изрядно.

След няколко дни отговорникът по рекламата Ал Петрочели влезе в гардеробната на студиото.

— Боб Хоуп дава представление за момчетата от военния лагер Пендълтън. Искате да участвате и ти.

Тя се извърна на кушетката, на която седеше и остави настрана зачетения сценарий.

— И мога да го направя? — запита тя, като го погледна.

И двамата знаеха какво иска да каже.

— Бонър разговаря с Корд. Решихме, че едно явяване ще ти бъде от полза. Ди Сантис ще се погрижи да ти скалъпи някаква роля.

— Добре — каза тя и се изправи. — Ще бъде чудесно отново да правя нещо.

И сега, след шест седмици непрекъснати репетиции на една малка встъпителна реч и песен, старателно обработена тонално и

текстуално и оркестрирана така, че максимално да разкрие предимствата на нейния нисък, дрезгав глас, тя стоеше зад кулисите на временната естрада в очакване да излезе на сцената. Трепереше на хладния нощен въздух, въпреки палтото от норки, с което се бе загърнала.

Надзърна иззад кулисите към публиката. Безбройните редове войници, простиращи се в нощта, докдето стигаше окото, се заливаха от смях. Хоуп току-що бе изтърсил един от по-цветущите си анекдоти, подходящ за войнишката публика, но който никога не би могъл да прозвучи в популярното му из цялата страна радиопредаване. Тя си отдръпна главата, продължавайки да трепери.

— Нервна ли си? — запита Ал. — Досега не си излизала пред публика, нали? Не се безпокой, бързо ще мине.

Сети се за Аида и един номер, който тя я бе карала да прави пред малка, но избрана група богаташи от Ню Орлинс.

— О, работила съм и по-рано пред публика. — После видя изненадата на лицето му. — Когато бях в колежа — добави сухо тя. Пак се загледа в Боб Хоуп. Споменът някак подобри настроението ѝ.

Ал се обърна към застаналия до него войник:

— Знаете какво да направите сега, нали, сержанте?

— Всичко си знам, мистър Петрочели.

— Добре — каза Ал. Погледна към естрадата. Хоуп привършваше номера си. Ал се обърна отново към сержанта и като по вълшебство в ръката му се появи една двайсетдоларова банкнота. — Слезте сега долу, някъде на първия ред. И не забравяйте. Говорете високо и ясно.

— Да, мистър Петрочели — отвърна войникът, докато двайсетачката изчезваше в джоба му.

— Ако всичко мине добре, след представлението те чака още толкова.

— За още една двайсетачка, мистър Петрочели — увери го войникът, — съм готов на всичко. Ще ме чуят чак в Аляска.

Ал кимна нервно и насочи вниманието си към естрадата, когато войникът мина зад декорите. Хоуп тъкмо се канеше да представи Джени.

— А сега, момчета — започна той по микрофона, — гвоздеят на нашата програма... — замълча за миг, протягайки ръка да усмири

надигащата се буря от аплодисменти. — Причината, която ни е събрала тук. Дори и целият офицерски състав. — Изчака смехът да замре. — Да погледаме едно момиче!...

— И така, момчета — продължи той, — когато казах най-напред във Военното министерство кой ще дойде тук тази нощ, те възразиха: „О, не, мистър Хоуп. Просто нямаме достатъчно предпазни колани за толкова много столове“. Но аз ги успокоих. Казах им, че нашите войници знаят как да се оправят във всяка ситуация. — Пак се понесе смях, но този път той прозвуча очаквателно. Хоуп протегна ръце. — И така, приятели, разрешете да ви представя...

Прожекторите изведнъж загаснаха и само един от тях освети главата на Джени, излизаща зад завесата.

— Стягайте коланите, момчета! — извика Хоуп. — Джени Дентън!

Естрадата потъна в мрак, разкъсан само от светлината на следящия Джени прожектор. Откъм публиката се понесе рев, когато тя внимателно и колебливо, по дълго репетирания начин, пристъпи на сцената, загърната напълно в коженото палто.

Шумът се разля край нея и тя усети трептенията му по дъсчената сцена под краката си, когато застана пред микрофона. Остана тихо там, загледана в тях, а русите коси на момчешката ѝ фризура поглъщаха и отразяваха светлината. Войниците започнаха да реват, да тропат и да свирят с уста.

След няколко минути, през които нямаше никакви изгледи шумът да стихне, тя се наведе над микрофона.

— Ако ми дадете само една минутка — каза тя с нисък глас, оставяйки палтото да се плъзне от едното ѝ рамо, — ще си съблека палтото.

Шумът стана още по-силен, когато тя бавно и небрежно свали палтото. Остави го да падне на сцената зад нея и застана така, по бялата си лъскава вечерна рокля, изпъната по тялото. Пак се наведе над микрофона и едната от презрамките се изплъзна от рамото ѝ. Тя веднага я задържа.

— Смуцаващо положение. Никога не съм била сред толкова много мъже.

Те изреваха възторжено.

— Сега не зная какво да правя — каза тя с тих глас.

— Не прави нищо, малката, — провикна се гръмогласно някой от първата редица. — Само постой така!

Отново настъпи невъобразим шум, а тя се усмихна и се загледа по посока на гласа. Изчака шумът да поутихне.

— Ще ми се да ви изпея една песен — изрече тя. — Искате ли да я чуете?

— Да! — долетя отговорът от хиляди гърла.

— Добре — каза тя и се придвижи по-близо до микрофона, като пак улови падащата презрамка. — Представете си за миг, че сте си у дома, слушате радио, затваряте очите...

— Да затворим очи ли? — пак изрева гръмогласникът. — Малката, ние може да сме в армията, но не сме луди!

Тя се усмихна безпомощно при новия взрив от смях и оркестърът засвири. Светлият кръг бавно се затвори само около лицето ѝ, всички се умълчаха. Оркестърът бе превъзходен. Мелодията — популярна стара песничка, аранжирана в ритъм „бегин“, така че пианото, духовите инструменти и цигулките изпълняваха мелодията под ритъма на барабаните и големия контрабас.

Тя влезе в такт, с полузатворени в осветения кръг очи и навлажнена долна устна.

— „Искам да бъда обичана от теб“ — запя с дрезгавия си глас тя.

*„От никой друг, освен теб.
Искам да бъда обичана от теб,
когато сме са-а-ми-и.“*

Ревът, който долетя от публиката, заглуши гласа ѝ и за миг тя се изплаши от цялата неприкрита чувственост, която долови в него.

13.

Морис Бонър влезе в ресторанта „Браун Дерби“ в Холивуд, свил под мишница дебелия сценарий, подвързан в синя хартия. Оберкелнерът го посрещна и му се поклони.

— Добър ден, мистър Бонър. Мистър Пиърс е вече тук.

Тръгнаха към едно сепаре в дъното на ресторанта. Дан вдигна очи от „Холивуд Рипортър“. Остави вестника до чашата си.

— Здравей, Морис.

Бонър се отпусна в стола срещу него.

— Здравей — отвърна той. Погледна вестника. — Чете ли как хвалят нашето момиче?

Дан кимна.

— И това е само половината от това, което е било — каза Бонър. — Ал Петрочели ми сподели, че никога не е виждал подобно нещо. Не я оставили да слезе от сцената и след като всичко приключило, едва не й разкъсали дрехите, когато отивала към колата. Хоуп се обади рано тази сутрин, за да ми каже, че я иска винаги, когато е свободна.

— Още едно доказателство, че съм прав — обади се Пиърс. — Мисля, че сега тя е по-известна, отколкото Марлоу, когато и да било. — Отправи хитър поглед към Бонър. — Все още ли я посещаваш веднъж седмично?

Бонър се усмихна. Нямаше тайни в този град.

— Не. След премиерата на „Грешницата“ в Ню Йорк Корд скъса стария договор и й даде нов.

— Не разбирам.

— Много просто — обясни Бонър. — Сутринта, когато получи новия си договор, дойде в кабинета ми. Взе ми писалката и го подписа, после ме погледна и каза: „Сега нямам нужда да ме чука никой. Дори и ти!“. Взе си договора и излезе.

Пиърс се засмя.

— Не й вярвам. Веднъж курва, цял живот курва. Има си нещо наум.

— Има. Джонас Корд. Имам предчувствие, че ще се омъжи за него.

— Заслужава си го, кучият му син — каза безпощадно Пиърс. — Все още ли не знае, че е била курва?

— Не знае.

— Ето, виждаш ли? Колкото и да се мислиш за умен, винаги се намира някой по-умен. — Пиърс се засмя. — Впрочем какво прави Джонас?

— Прави само пари — отвърна Бонър. — Но ти познаваш Джонас. Не е щастлив.

— Защо пък не?

— Опитва се да постъпи във Въздушните сили, но не го приели. Отказали да му дадат позволение, заявявайки, че бил много ценен за военното производство. Тогава, какъвто е schmutz, напуснал Вашингтон, побеснял отишъл в Ню Йорк и се записал като редник.

— И все пак, не е в армията.

— Разбира се, че не. Пропаднал на медицинския — пукнати ушни тъпанчета или нещо подобно. Класифицират го като негоден, а следващата седмица прибират Роджър Форестър за бригаден генерал.

— Чух, че и Дейвид скоро ще се яви пред медицинската комисия — подхвърли Пиърс.

— Всеки момент, глупак с глупците. Лесно би могъл да се отложи. Женен, с бебе; особено сега, когато на нашия бранш обръщат специално внимание. Ала не иска. — Той погледна Пиърс през масата. — Дори и Невада изкарва своето шоу „Дивият Запад“ на безплатна работа за набиране средства за войната.

— Това само доказва, че все още има хора край нас, които смятат войната за някаква шега — каза Дан. Махна на келнера да им донесе по още едно. — Тези тримата всъщност аз ги въведох в бранша. Днес всички те са на върха, а къде съм аз? Все още се мъча да направя някоя дребна сделка.

Бонър го изгледа. Не съжеляваше Дан Пиърс. Дан все още беше един от най-преуспяващите като импресарио в Холивуд.

— Да — подметна той саркастично. — Сърцето ми кърви за теб. Знам вече историята на твоя живот, Дан. Не затова съм дошъл на обяд.

Дан беше достатъчно ловък, за да разбере, че има опасност да изгуби аудиторията си. Преустанови с оплакванията и снижи глас до

поверителен шепот:

— Прочете ли сценария?

Бонър вдигна сценария от съседния стол и го сложи на масата.

— Прочетох го.

— Велик, нали? — каза Пиърс и търговското възхищение се прокрадна в гласа му.

— Добър е — кимна с глава Бонър. — Макар че има нужда от доста поправки.

— Че кой сценарий няма? — запита Пиърс с усмивка. Наведе се напред. — Тъй както аз виждам работата, този сценарий се нуждае от режисьор като теб. Вагнър от „Универсал“ е луд за него. Също така и Цимбалист от „Метро“. Но мен не ми се ще. Те просто нямат чувството, което ти притежаваш.

— Престани с тези глупости, Дан. И двамата знаем, че сценарият си струва, само ако успеем да наемем подходяща изпълнителка. И двамата знаем също така коя е тя.

— Дентън — пресече го Пиърс. — И аз така мисля. Затова ти го дадох. Тя има договор с твоето студио.

— Но Джонас има решителната дума. И вече няколко пъти отхвърли много подходящи филми.

— Какво е решил да прави? — запита Пиърс. — Да я скрие и да я пази за себе си? Не може да се постъпва така с една звезда. Рано или късно, тя ще излезе.

Бонър сви рамене.

— Ти го познаваш. Никога не обяснява постъпките си.

— Може би сценарият ще му хареса.

— Дори и да му хареса — настоя Бонър, — щом разбере, че ти си замесен, цялата работа отива на вятъра.

— Ами ако малката настоя да играе тази роля?

Бонър сви рамене.

— Можем само да гадаем. Но аз няма да ѝ го дам. Не искам да си навличам неприятности, с които и да било сценарий. Колкото и да е добър, винаги ще се намери някой по-добър.

Пиърс го изгледа и месестите му устни се свиха.

— Имам една идея, която би я накарала да помисли за нас — започна той. — Напипал съм...

Бонър го спря.

— Не ми казвай. Ако стане, нека бъде приятно изненадан. Не искам да знам нищо предварително.

Пиърс го изгледа, за миг, после се отпусна на стола. Взе менюто.

— Добре, Морис — каза той усмихнат. — Какво ще хапнеш?

Пощата бе оставена на малкото бюро във всекидневната, когато Джени се върна от студиото. Тя пристъпи към бюрото и седна там.

— Ще вечеряме към осем и половина — нареди тя. — Преди това искам да се изкъпя и да си отпочина.

— Si, senorita — отговори Мария и излезе с клатушкащата си походка.

Джени погледна пощата. Имаше два плика, един голям, който опитът ѝ подсказа, че съдържа ръкопис, и едно писмо. Най-напред отвори писмото. Бланката отгоре бе написана: КОЛЕЖ ЗА МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ „СЕЙНТ МЕРИ“. Очите ѝ се плъзнаха по страницата. Разпозна прецизния почерк на сестра М. Кристофър.

Скъпа Джени,

Искам само накратко да ти изразя благодарността си и тази на студентките и персонала на „Сейнт Мери Колидж“ за специалната прожекция на филма, която бе така любезна да уредиш.

Преподабната майка и сестрите, включително и аз, бяхме силно впечатлени от внушителната любов към вярата на нашия Спасител, така умело пресъздадени в твоето изпълнение; изобразяването на това, сигурна съм, е най-точното, но и най-трудното за постигане. Жалко само, че създателите на филма са счели за необходимо да включат няколко сцени, които считаме за излишни при описанието на историята на Мария Магдалена. Но, общо взето, сме извънредно щастливи, че в тези тежки времена можахме да видим такава благородна демонстрация на спасителното милосърдие, което се намира в любовта към Бога.

Ето че трябва да приключа, тъй като след малко постъпвам дежурна в хирургията. От началото на войната всички ние, в колежа и в болницата, работим по две смени поради недостиг на персонал. Но с божията милост ще удвоим жалките си усилия, за да разширим Неговата милост.

Преподобната майка ти изпраща сърдечната си благословия и се моли да продължаваш да имаш успех и щастие в новата си професия.

Искрено твоя в Христа,
сестра М. Кристофър

Образът на строгото, наблюдателно лице на сестрата премина през ума ѝ заедно с носталгичната болка за годините, прекарани в колежа. Струваше ѝ се, че всичко е било много отдавна, сякаш сега тя беше съвсем друг човек, не нервното момиче с големите очи, пристъпило някога в кабинета на Преподобната майка.

Припомни си спокойните часове, посветени на учене, дългите часове на обучение и изморителните часове на изтощителна работа в болницата. Неведнъж бе плакала от отчаяние, че не ѝ се удава да усвои целия преподаван материал. Именно в такива моменти суровата маска изчезваше от лицето на сестрата и тя поставяше успокоително ръка на рамото на девойчето.

„Работи усърдно и се моли често, Джени, казваше нежно тя, и ще се научиш. В теб има дарба за тази професия.“

И тя се чувстваше успокоена, силите ѝ се връщаха, когато гледаше как щедро сестрата се раздава на всички — пациенти и ученички. Струваше ѝ се, че в който и час на деня или нощта да дежури, сестра Кристофър винаги беше наоколо.

Джени присегна за цигара. Сигурно всички сега изнемогваха от работа, щом сестрата го споменаваше в писмото. Сестра Кристофър никога не изтъкваше усилията, които полагаше. Чувство на безполезност пропълзя в Джени при мисълта колко по-лек бе животът, който тя водеше. Загледа силните си, тънки ръце. Толкова малко ѝ служеха сега. Знанията, които се криеха в тях, напираха през пръстите ѝ. Трябваше да има начин да подпомогне с нещо сестрите.

Имаше. Присегна към телефона веднага, щом мисълта ѝ дойде в главата и бързо набра номера.

— Роза? Джени е.

— Как си, Джени? Дейвид ми разказа как си накарала армията да капитулира в представлението на Хоуп.

Джени се засмя.

— Клетите момчета дълго време не са виждали жена.

— Не ми пробутвай това. Вестниците писаха, че си била великолепна.

— Да не искаш да кажеш, че Дейвид те е накарал да ги четеш?

— Разбира се — отвърна Роза. — Нали това прави всяка съпруга в бранша? Само така може да проследи какво прави мъжът ѝ.

— Как е малкият Бърни?

— Защо не дойдеш някой път на вечеря, хем ще го видиш сама? Отдавна не сме се събирали.

— Ще дойда. Скоро.

— Искаш ли да говориш с Дейвид?

— Ако е там — помоли учтиво Джени.

— Довиждане, мила — сбогува се Роза. — Да дойдеш скоро! Ето ти Дейвид.

— Как е гордостта и щастието на компанията „Норман“?

— Чудо. Прощавай, че те безпокоя вкъщи. Дейвид, имам един специален проблем, по който искам да се посъветвам с теб.

— Давай — прозвуча сериозният му глас.

Тя си прочисти гърлото.

— Завърших колежа „Сейнт Мери“ със стипендия и си мисля дали бих могла да уредя със студиото да заделят част от седмичната ми заплата и да я изпращат там, тъй както правят с Фонда за подпомагане на филмовите дейци. Един вид отплата за всичко, което са сторили за мен.

— Лесна работа — засмя се Дейвид някак облекчен. — Прати една бележка в кабинета ми утре сутринта, като споменеш колко да се заделя и останалото е наша работа. Нещо друго?

— Не, това е всичко.

— Добре. И не забравяй да дойдеш на вечеря, както обеща на Роза.

— Ще дойда, Дейвид. Довиждане.

Остави слушалката и пак погледна писмото. Почувства се по-добре. Дори ако не можеше лично да бъде там, за да помогне, парите й щяха да свършат работа. Остави писмото и отвори другия плик. Права беше. Оказа се сценарий, доста обемист.

Прочете с любопитство заглавието върху синята обложка: „Афродита“; сценарий по романа на Пиер Луц. Разтвори го на първата страница и оттам изпадна някаква бележка. Беше къса и конкретна.

Драга мис Дентън,

Отдавна не сте правили филм и според мен бяхте достатъчно разумна да изчакате появата на подходящ сценарий, който да утвърди огромния ви успех от „Грешницата“.

Именно „Афродита“ е този сценарий. По мое мнение, от всичко, което прегледах, той е единственият, който би могъл да прибави нова слава към вашата кариера. Ще бъда особено заинтересуван от вашето мнение.

Искрено ваш
Дан Пиърс

Сгъна писмото и го мушна в сценария. Този Дан Пиърс беше истински хитрец. Знаеше как да избегне представянето на сценария в студиото по обикновения ред. Тя го взе и се отправи нагоре към стаята си. Щеше да го прочете в леглото след вечеря.

14.

Уважаеми мистър Пиърс,
Благодаря ви за изпратения сценарий, който ви връщам. Сценарият е много добър. За съжаление, лично за мен, той не представлява интерес.

Джени Дентън

Замисли се дали бе права така бързо да отхвърли сценария. Изпитваше смесени чувства. През нощта, в леглото, когато го бе прочела за пръв път, не можеше да се откъсне от него. Имаше нещо обаятелно в историята, което ѝ напомняше за описанията на Стенхърст за куртизанките, участвали в управлението на света. Сценарият съдържаше чувствения образ и поезията на първоначалното произведение и едновременно с това го вменяваше в рамките на филма. Но колкото повече го препрочиташе, толкова повече изчезваше първоначалният ѝ възторг.

Нямаше нито една сцена или реплика, по която човек би възразил. На пръв поглед. И все пак, под повърхността се криеше някакво еротично загатване, което несъзнателно би подействало на публиката. Когато стигна до края на сценария, тя вече не се съмняваше, че това е била единствената цел на автора.

Заспа странно разстроена и се събуди все така обърквана. На сутринта в студиото прати да ѝ донесат от библиотеката един екземпляр от оригиналния роман, после прекара целия ден и част от другия в четене? След това наново прочете сценария. Едва тогава разкри колко дръзко са били изопачени красотата и смисълът на романа.

И все пак, тя не се съмняваше, че от това би излязъл грандиозен филм. Още по-малко се съмняваше, че актрисата, която изпълни ролята на Афродита, ще стане най-прочутата за сезона. Афродита от сценария беше богинята и идеалът за жена за всички мъже.

Но това не беше достатъчно. Защото никъде в сценария не откри душата на Афродита, нито за миг не се загатваше за духовната любов или съзерцанието ѝ, които биха я извисили и наистина биха я превърнали в божество. Беше прекрасна, сърдечна, умна, любяща жена, не по-различна от която и да е в древността, не по-добра от всяка позната на Джени, не по-друга от тази, която бе самата Джени. Тя остана потресена от прочетеното. Защото макар и на друго място и при други обстоятелства, тя откриваше себе си — такава, каквато е била и каквато си оставаше.

Положи плика на тоалетната масичка и се готвеше да натисне звънеца, за да повика куриера, когато телефонът иззвъня. Вдигна слушалката. И щом чу гласа му, разбра колко много ѝ е липсвал.

— Джонас! Къде си? Кога пристигна?

— В завода в Бърманк. Искам да те видя.

— О, Джонас, аз също искам да те видя. Едва ще изтрия до довечера.

— Защо да чакаме до довечера? Не можеш ли да дойдеш тук за обяд?

— Знаеш, че мога.

— Един часа?

— Ще бъда там — каза тя и остави слушалката.

— Можете да оставите кафето тук, Джон — каза Джонас. — Сами ще се обслужим.

— Да, мистър Корд. — Портиерът погледна Джени, после Джонас. — Бих ли — започна колебливо той, — бих ли затруднил мис Дентън, ако я помоля за един автограф.

— Питайте нея — засмя се Джонас.

Портиерът погледна въпросително към Джени. Тя се усмихна и кимна. Той измъкна молив и лист от джоба и тя се подписа на листа.

— Благодаря ви, мис Дентън.

Джени се засмя, когато вратата се затвори след него.

— Раздаването на автографи винаги ме кара да се чувствам, сякаш съм кралица. — Тя огледа кабинета. — Приятен е.

— Не е моят — обясни Джонас и напълни двете чаши с кафе. — На Форестър е. Използвам го в негово отсъствие.

— О — каза тя с любопитство. — Къде е твоят?

— Нямам кабинет, освен този на баща ми в стария завод в Невада. Никъде не се задържам достатъчно дълго, за да имам нужда от кабинет. — Придърпа стол към нея и седна. Почна да си пие кафето и я загледа мълчаливо.

Тя усети как лицето ѝ пламва от смущение.

— Добре ли изглеждам? Да не би гримът ми да се е размазал?

Той поклати глава и ѝ се усмихна.

— Не. Изглеждаш чудесно.

Тя отпи от кафето и странно, неловко мълчание се възцари между тях.

— Кажи какво прави — заговори тя.

— Главно мислех. За нас — отвърна той, гледайки я внимателно. — За теб. За мен. Сега, последния път, когато бях далеч от теб, за пръв път през живота си изпитах самота. Нищо не беше в ред. Не исках да виждам други момичета. Само теб.

Сърцето ѝ сякаш набъбна и я задави. Стори ѝ се, че направи ли и най-малкото движение, ще припадне. Джонас мушна ръка в джоба и извади малка кутийка, която ѝ подаде. Тя я загледа вторачено. Гравирани златни букви се набиха в очите ѝ: Van Cluf & Arpels.

Пръстите ѝ се разтрепериха, когато я отвори. Прекрасно оформеният като сърце диамант изведнъж я заслепи с блясъка си.

— Искам да се омъжиш за мен — промълви тихо той.

Усети как горещи сълзи на благодарност напират в очите ѝ, когато го погледна. Устната ѝ потръпна, но не можа да проговори.

На другия ден това бяха заглавията и главната тема във вестниците. Телефонът в нейната гардеробна не престана да звъни цяла сутрин, докато най-сетне помоли телефонистката на компанията да не я свързва повече. Докато разговаряха, Джени долови ново уважение в гласа ѝ.

Джени се канеше да прекъсне, когато телефонистката да заговори:

— Мис Дентън?

— Да.

— Всички колежки ви пожелаваме щастие.

Джени изпита внезапен прилив на топлина.

— О, благодаря ви.

По-късно следобед се обади Роза:

— Страшно се радвам за двама ви.

— Като замаяна съм — сподели Джени, поглеждайки искрящия на ръката ѝ диамант.

— Уведомиха ли те за поканата за вечеря?

— Да.

— Дейвид и аз тъкмо обмисляме. Защо да не я превърнем в годежен прием? В ресторанта на Романов, както се следва.

— Не зная — поколеба се Джени. — По-добре да питам Джонас. Роза се засмя.

— Джонас ли? Кой е той? Само някакъв младоженец. Никой никога не пита младоженеца за такива работи. Няма да бъде голям прием, щом не искаш.

— Добре — засмя се Джени. — Нави ме.

— Тъкмо ще имаш възможност да покажеш годежния си пръстен. Чувам, че бил страхотен.

Джени повдигна ръка и диамантът проблясна.

— Много е хубав — отвърна тя.

— Бърни плаче за вечерята си. Ще ти се обадя по-късно у вас, да се уточним.

— Благодаря ти, Роза. Дочуване.

Когато вечерта се прибра от студиото, забеляза една непозната кола, паркирана пред дома ѝ. Прибра своята в гаража и влезе в къщата през задната врата. Не искаше да се среща с повече репортери. Мексиканката беше в кухнята.

— Някой си сеньор Пиърс е в гостната, синьорита.

Какво ли може да иска, учуди се тя. Вероятно не бе получил още сценария и е наминал за него.

Пиърс се бе настанил в едно кресло, отворил в скута си екземпляр от сценария. Изправи се при влизането ѝ и кимна.

— Добър вечер, мис Дентън.

— Добър вечер, мистър Пиърс. Получихте ли си сценария? Изпратих ви го преди няколко дни.

Той се усмихна.

— Получих го. Но си помислих, че може би трябва да поговорим. Надявам се, че ще мога да ви убедя да промените решението си.

— Не вярвам — поклати глава тя.

— Преди да поговорим по въпроса — подхвана бързо той, — мога ли да ви изкажа поздравленията си по случай вашия годеж?

— Благодаря ви. Но сега ще трябва да ви помоля да ме извините. Имам среща.

— Ще ви отнема само няколко минути. — Той се наведе и вдигна малкото куфарче, оставено на пода до стола му.

— Но моля ви, мистър Пиърс...

— Само няколко минутки. — В гласа му имаше някаква странна самоувереност. Сякаш знаеше, че не би могла да му откаже. Натисна едно копче и капакът на куфарчето отскочи нагоре. — Знаете ли какво е това, мис Дентън? — запита той.

Тя не отговори. Започваше да се нервирала. Ако това бе някаква шега, то тя не ѝ се нравеше.

— Осеммилиметров прожекционен апарат — обясни той с общителен тон, докато нагласяше апарата. — Какъвто обикновено се използва за домашни прожекции.

— Много интересно. Но не разбирам какво общо има той с мен.

— Сега ще видите — обеща той и вдигна поглед. Очите му бяха студени. Завъртя глава, търсейки електрически контакт. Откри един на стената зад креслото и бързо постави щепсела в него.

— Мисля, че тази бяла стена насреща прекрасно би могла да ни послужи за екран, нали? — Той насочи апарата натам и щракна някакъв ключ. — Позволих си да сложа ролката с филма, преди да дойда тук.

Разнесе се бръмчене и Джени се изви да види появилото се на стената изображение. Сцената показваше две голи момичета върху една кушетка, притиснати плътно една към друга, но лицата им бяха скрити. Някакво предупредително звънче отекна в главата ѝ. В сцената имаше нещо странно познато.

— С този филм ме снабди един приятел от Ню Орлинс — прозвуча небрежно гласът на Пиърс зад гърба ѝ в момента, когато на сцената се появи един мъж. Той също беше гол и едното от момичетата се извърна към него, точно с лице към камерата.

Несъзнателно Джени изстена. Момичето беше самата тя. После си спомни. Беше тогава, в Ню Орлинс. Обърнала се и прикова очи в Дан Пиърс с пребледняло лице.

— Още тогава сте били фотогенична. Трябвало е да се подсигурите, че няма кинокамера.

— Уж нямаше! — изпъшка тя. — Аида никога не позволяваше да се снима. — Загледа го смълчана, с пресъхнала уста и гърло.

Той натисна един бутон и филмът спря, светлината угасна.

— Изглежда не ви интересуват особено домашните филми.

— Какво искате? — запита тя.

— Вас. — Той започна да прибира апарата. — Но не в обикновения смисъл — добави бързо. — Искам да играете Афродита.

— И ако не се съглася?

— Вие сте красива, вие сте звезда, вие сте сгодена — подхвърли небрежно той. — Няма да бъдете нито едно от трите, ако този филм попадне в неподходящи ръце. Заедно с един списък на бившата ви клиентела. — Студените му очи блеснаха към нея. — Никой мъж, дори и побърканият Джонас Корд, не би се оженил за градската курва.

— Имам договор с „Норман“. Според него нямам право да играя в странични филми.

— Знам — каза спокойно Дан. — Но съм сигурен, че Корд би дал съгласието си за закупуването на този сценарий, ако вие го помолите. Бонър ще направи филма.

— Но ако не пожелае? Джонас има твърде високи изисквания по отношение на филмите.

Лека усмивка пробягна по устните му.

— В такъв случай, променете ги.

Тя бавно си пое дъх.

— И ако го сторя?

— Ха, тогава ще получите филма, разбира се.

— И негатива ли?

Той кимна.

— Как ще зная, че не съществуват и други копия?

Пиърс повдигна вежди одобрително.

— Виждам, че сте схватлива — изрече той и продължи. — Платил съм пет хиляди долара за този филм и не бих го сторил, ако не бях сигурен, че няма други копия. Освен това, какъв е смисълът? Може пак да стане нужда някой път да работим заедно. — Той прибра апарата. — Ще ви оставя сценария.

Тя не отговори.

Той се обърна и с ръка на вратата, хвърли поглед назад.
— Казах ви, че ще ви отнема само няколко минути.

15.

Дан Пиърс се изправи на крака и почука с една лъжичка по чашата. Огледа хората около масата с глуповато изражение. Беше пиян, весело пиян, благодарение на успеха и на шотландското уиски, което беше поглъщал в изобилие. Кимна с глава, когато другите го погледнаха.

— Дан Пиърс не забравя приятелите си. Той мисли за тях. Донесох на всеки от сгодените по един малък подарък. — Той се обърна и щракна с пръсти.

— Да, мистър Пиърс — незабавно откликна метр д'отелът. Той на свой ред махна с ръка и един келнер пристъпи с два пакета, погледна етикетите и постави голямата, обвита в златен станиол кутия пред Джонас, а малката, обвита в сребърен станиол — пред Джени.

— Благодаря, Дан — каза Джонас.

— Отвори я, Джонас — продължи с пиянски глас Дан. — Искam всички да видят подаръците.

Някакво лошо предчувствие обзе Джени.

— Ще ги отворим по-късно, Дан.

— Не — настоя той. — Сега.

Тя огледа масата. Всички гледаха с любопитство. Погледна Джонас. Той сви рамене и я насърчи с усмивка. Залови се да отваря пакета. Беше обвит толкова плътно, че присегна за нож да среже канапа, тъкмо когато Джонас разгръщаше своя пакет.

— Хей! — засмя се Джонас, вдигайки подаръка да го видят всички. — Огромна бутилка шампанско.

Нейният подарък се намираше в малка, но прекрасно гравирана кутия от махагон. Тя я отвори и впи очи в нея, чувствайки как кръвта се отдръпва от лицето ѝ. Джонас взе кутията от ръцете ѝ и я показа на другите.

— Комплект английски бръсначи! — обяви той и се ухили на Дан. — Изглежда, че келнерът е объркал етикетите. Все пак, благодаря, Дан.

Пиърс се строполи на стола. Усмиваше се.

Джени долови, че всички я наблюдават. Вдигна глава и огледа масата. Можеше да отгатне мислите им. От дванадесетте двойки, насядали около масата, тя познаваше петима от мъжете, преди да направи пробата. Ървинг Шварц, Бонър и други трима, важни клечки в различни компании на филмовата индустрия. Останалите седмина знаеха. А също така и някои от съпругите им. То се разбираше от погледите. Само в очите на двама от мъжете откри съчувствие. Дейвид и Невада Смит.

Дейвид тя можеше да разбере. Ала не разбираше защо Невада я съжалява. Та той едва я познаваше. Винаги бе някак тих, дори плах при случайните им срещи в студиото. Но сега в дълбоките му индиански очи се криеше някакъв неукротим гняв, когато ги насочи към Дан Пиърс.

Тринадесет мъже, помисли си тя, и всички, с изключение на един, знаеха каква е била. А именно тринадесетият беше нещастникът. Щеше да се ожени за нея. Усети как някой леко докосна рамото ѝ. Гласът на Роза наруши тишината, която заплашваше да я погълне:

— Мисля, че е време да отидем да си пооправим грима.

Джени кимна вяло и мълчаливо я последва от масата. Чувстваше как погледите на хора от другите маси я проследяват. Без да среща очите им, тя забеляза неколцина мъже, които бе познавала и видя многозначителните им усмивки. Направо ѝ прилоша. Роза дръпна завесата на нишата в ъгъла и Джени се строполи смълчана на кушетката. Роза запали цигара и ѝ я подаде.

Джени вдигна поглед към нея, забравила цигарата между пръстите си. Сълзите бликнаха от очите ѝ.

— Защо? — запита тя с огорчен, учуден глас. — Не разбирам. Какво съм му направила?

Разплака се неудържимо, а Роза до нея сложи главата ѝ на рамото си.

Дан Пиърс се изкиска, докато си проправяше път към колата през тъмния и опустял паркинг. Охо, само ако разкаже историята утре в гардеробната на „Хилкрест“! Всички мъже щяха да се смеят. Всъщност, никой от тях не обичаше Джонас.

Вярно, търпяха го. Но не го приемаха. Тук беше разликата. Всички признаваха успехите на Джонас, ала не биха вдигнали и малкия си пръст за него. Не както биха постъпили за Дан Пиърс, ако се нуждаеше от тяхната помощ, която не му беше нужна. Той беше един от тях, бе израсъл в бранша с тях. А те си имаха свои закони. Държаха се един за друг.

Само да им разкаже как е изглеждала курветината — готова да потъне в земята. И как през цялото време Джонас е стоял като shmuck, усмихнат и мислещ колко са мили всички. Щеше да ги скъса от смях.

Изведнъж някаква тъмна фигура се появи в мрака пред него. Той впери тревожен поглед в тъмнината, докато силуетът мълчаливо приближаваше.

— О, ти ли си, Невада? Чудех се кой е.

Невада спря смълчан пред него.

Дан се разсмя при спомена за случилото се.

— Ама си го получи, кучката? — закиска се той, протягайки ръка към Невада за опора. — Очаквах, че ще припадне, когато отвори кутията и съгледа бръсначите. А Джонас, глупакът, хич и не заграва къде се е набутал...

Гласът на Дан се задави от болка, когато Невада го улучи в корема. Залитна към една от колите и се подпря на нея за опора. Загледа Невада.

— Това пък за какво беше? — запита той докачен. — Нали сме стари приятели?

Видя как ръката на Невада се насочва към лицето му и направи опит да се извие. Не беше достатъчно бърз и почувства експлозията от болката в очите си. Пак усети силен удар в корема. Приведе се, повърна и един нов удар отстрани на лицето го простря на току-що повърнатото. Вдигна изплашен поглед към Невада.

Едва сега Невада заговори и някакъв леден мраз скова сърцето на Дан.

— Отдавна трябваше да го сторя, Дан — изрече Невада, поглеждайки надолу към него. — Би трябвало да те очистя. Само че не заслужаваш човек да иде в затвора заради теб.

Презрително му обърна гръб и отмина. Дан изчака да замре звукът от подкованите ботуши. После постави глава на ръцете върху студения цимент.

— Беше само шега — заплака пиянски той. — Беше само шега.
Джонас последва Джени в затъмнената къща.

— Уморена си — каза нежно той и погали преbledнялото ѝ лице.
— Беше тежка вечер. Легни си сега. Ще се видим утре.

— Не — отсече тя. Знаеше какво ѝ предстои. Обърна се и влезе в гостната, запалвайки светлината. Той я последва озадачен.

Тя се обърна, свали пръстена от ръката си и му го подаде. Той погледна най-напред него, после нея.

— Защо? — запита той. — Да не би да съм сторил нещо нередно тази вечер?

Тя поклати глава.

— Не — отвърна припряно тя, — няма нищо общо с теб. Просто те моля да вземеш пръстена обратно.

— Би трябвало да ми обясниш защо, Джени.

— Не те обичам — промълви тя. — Това не е ли достатъчна причина?

— Не е.

— Тогава имам и по-добра — изрече сковано тя. — Преди да направя онази филмова проба, аз бях най-скъпо платената холивудска проститутка.

Той вторачи поглед в нея.

— Не ти вярвам — каза бавно той. — Не би могла да ме заблудиш.

— Ти си глупак — прекъсна го рязко тя. — Ако не ми вярваш, питай Бонър или който и да е от другите четирима на масата, които са ме чукали. Или някой от дузината други мъже, които видях в ресторанта тази вечер.

— И все пак, не ти вярвам — каза той с притихнал глас.

Тя се изсмя.

— Тогава питай Бонър защо Пиърс ми даде този подарък. Кутиите не бяха разменени, бръснарите бяха предназначени за мене. Цял Холивуд разказваше тази история още на сутринта, след като Бонър си излезе отгук. Как съм обръснала цялото му косматото тяло, за да му направя минет след това във вана с шампанско.

Гледаше, дълбоко разстроен.

— И защо мислиш, че те помолих да направя „Афродита“? — продължи тя. — Не защото го смятах за особено добър. А за да платя

на Пиърс за всичко това. — Тя отиде бързо до бюрото и извади две малки ролки филм. Метна едната към него и филмът се разви като панаирджийска ролка. — Първата ми роля — каза саркастично тя. — Порнографски филм.

Взе цигара от кутията на масата и я запали. Обърна се пак към него. Гласът ѝ беше притихнал.

— Или може би си от мъжете, които се наслаждават да се оженят за такава жена, та винаги, когато срещнат някого, да се чудят дали е спал с нея, или не? Кога, къде и как?

Той направи крачка към нея.

— Това е минало. Няма вече значение.

— Няма ли? Само затова че самата съм сглупила за миг, не е нужно да сглупяваш и ти. Как би понесъл тази нощ, ако знаеше предварително всичко, което знаеш сега?

— Но аз те обичам!

— Дори и това е самоизмама. Не ме обичаш. И никога не си ме обичал. Ти обичаш един спомен. Споменът за едно момиче, предпочело баща ти вместо теб. При първата възможност, която ти се удаде, се опита да ме превърнеш в нейно копие. Дори и в леглото — всичко онова, което ме караше да правя. Наистина ли ме смяташ за толкова наивна, че да не се досетя, че това са неща, които ти е правила тя?

Пръстенът бе все още в ръката ѝ. Тя го постави на масичката пред него.

— Вземи го — каза тя.

Той го загледа. Диамантът сякаш хвърляше гневни искри към него. Вдигна поглед към нея, а лицето му бе изпънато и измъчено.

— Запази го — каза рязко той и излезе.

Тя остана така, докато чу потеглянето на колата му. После загаси светлината и се качи горе, оставяйки пръстена на масата и филма на пода, развит като панаирджийска лентичка след бал.

Лежеше в леглото с широко отворени очи, заглеждана в нощта. Да можеше да заплаче, би ѝ олекнало. Но отвътре беше празна, разядена от греховете си. Не ѝ бе останало нищо, което да даде на другите. Беше изчерпала своя дял от любовта.

Някога, много отдавна, беше обичала и бе обичана. Но Том Дентън бе мъртъв, изгубен завинаги и нямаше да се върне.

Тя извика на глас в мрака:

— Помогни ми, татко! Моля те! Не знам какво да правя.

Да можеше да се върне и да започне всичко отначало. Пак от онези недели с аромата на телешко със зеле, при тихия шепот на утринната литургия в ушите ѝ, при сестрите в болницата, при онова тихо задоволство да бъдеш част от божие дело.

Изведнъж гласът на баща ѝ зашепна от сивата утринна ведрина: „Наистина ли искаш да се махнеш, Мечо Джени?“.

Остана смълчана, заровена в мислите и спомените си. Наистина ли онова време бе отлетяло завинаги? Ако скриеше от изповедта тази част от живота си, която вече не ѝ принадлежеше, можеше да го стори. Те нямаше да узнаят. Беше нейно собствено прегрешение. Останалата част от живота ѝ им беше известна.

Да постъпи така би било грях. Грехът на опрощението. Той би направил невалидна всяка по-нататъшна изповед. Но тя имаше толкова много за даване и да не го направи означаваше да лиши себе си и другите, на които би могла да помогне. Кой грях беше по-голям? Изплаши се за миг, после реши, че това е въпрос между нея и нейния Спасител. Решението бе нейно и единствено тя щеше да бъде отговорна, сега и в бъдеще.

Изведнъж разбра какво трябва да направи и усети, че вече не се страхува.

— Да, татко — прошепна тя.

Тихият му шепот долетя като ехо, носено от вятъра: „Тогава, облечи се, Джени, и аз ще дойда с теб“.

16.

Бяха изминали близо две години от нощта на приема, преди Роза отново да чуе за Джени. Почти шест месеца от деня, когато получи ужасното безлично съобщение на Военното министерство, че Дейвид е паднал убит при Анцио през май 1944.

Край на мечтите, край на големите сделки, край на борбите и плановите да се изгради гигантско сътрудничество, което да опаше цялата земя с тънките и ефирни нишки на целулоидната лента. За него те бяха приключили, тъй както бяха приключили за хилядите други в смазващия трещящ бой в ранното италианско утро.

Това означаваше край и на нейните мечти. Любовният шепот нощем, поскърцването на пода от другата страна на леглото, възбудата и топлотата от взаимното доверие и плановите за бъдещето.

Беше благодарна за работата си. Тя ангажираше ума и изчерпваше енергията ѝ и я поглъщаше с всекидневните задължения. С времето болката бе изтласкана в дълбините на разума и изплуваше само когато бе сама.

После, постепенно, както винаги става с тези, които са останали живи, осъзна, че само част от мечтите са погребани с него. Синът му растеше и един ден, когато го съгледа да тича по зелената морава пред техния дом, слухът ѝ се върна за птичите песни. Вдигна поглед към синьото небе, към яркото слънце над главата си и разбра, че се е върнала в живота, че пак е живо, дишащо човешко същество, изпълнено с жизнени сокове.

Вината, която се бе загнездила в душата ѝ за това, че е останала жива, докато той си беше отишъл, изчезна.

Всичко това стана в деня, след като прочете писмото на Джени. Беше адресирано до нея с дребен женски почерк, който ѝ бе непознат. Най-напред, хвърляйки поглед на бланката, реши, че е някаква нова молба:

МИЛОСЪРДНИ СЕСТРИ
БЪРЛИНГЕЙМ, КАЛИФОРНИЯ
10 октомври 1944

Драга Роза,

С известен трепет и все пак със съзнанието, че ще уважиш моето настроение, вземам писалката, за да ти пиша. Не искам да разтварям наново рани, които вече частично са излекувани, но едва преди няколко дни узнах за твоята загуба и исках да изразя на теб и малкия Бърни моите съчувствия и да се помоля за вас.

Дейвид беше чудесен човек, искрен и сърдечен. Той ще липсва на всички нас, които ще чувстваме липсата му. Всеки ден се моля за него и се утешавам с думите на нашия Бог и Спасител: „Аз съм възкресението и животът; който вярва в мен, дори и да умре, ще остане жив, а този, който живее и вярва в мен, никога не ще умре“.

Искрено твоя во Христе
сестра М. Томъс
(Джени Дентън)

Тогава именно Роза излезе навън да повика сина си, който играеше пред къщата, и чу птичата песен. През следващия уикенд отиде с колата в Бърлингейм да посети Джени.

По небето се рееха малки пухкави облачета, когато Роза насочи колата по широката алея към светата обител. Беше събота следобед и там бяха паркирали вече доста автомобили. Сви в едно свободно място малко настрана от просторната сграда.

Остана в колата и запали цигара. Усети как в душата ѝ се промъква съмнение. Може би не трябваше да идва. Може би Джени не би желала да се види с нея, не би желала да си припомня онзи свят, който бе напуснала. Просто бе откликнала на внезапния си порив, като дойде тук, и не можеше да вини Джени, ако тя откажеше да я приеме.

Спомни си утрото след годежния прием. Когато Джени не се бе явила в студиото, никой не бе обърнал особено внимание на това. А Дейвид, който се бе опитал да се свърже с Джонас в завода край Бърбенк, ѝ бе казал, че не може да го открие.

След като измина още един ден, а след него още един и Джени продължи да не се вестява, студиото започна наистина да се безпокои. Най-после бяха открили Джонас в Канада, в новата фабрика, и Дейвид му се обади по телефона. Той му беше отговорил с особено рязък тон, че за последен път е видял Джени, когато напуснал дома ѝ вечерта след приема.

Дейвид незабавно се свърза с Роза и я помоли да прескочи до къщата на Джени. Когато пристигна там, мексиканката се показва на вратата.

— Тук ли е мис Дентън?

— Сеньорита не тук.

— Знаете ли къде е? — запита Роза. — Много е важно да се свърже с нея.

Прислужницата поклати глава.

— Сеньорита замина. Тя не казва къде.

Роза мина покрай нея и влезе в къщата. Из целия хол имаше опаковани кашони. Отстрани на един бе маркирано: „Бекинс, премествания и съхранение“. Прислужницата забеляза изненадата по лицето ѝ.

— Сеньорита ми казва заключа къща и също си замина.

Роза не дочака да се прибере вкъщи, а се обади на Дейвид от първата телефонна кабина, на която попадна. Той ѝ каза, че щял да се опита пак да се свърже с Джонас.

— Откри ли Джонас? — запита тя, още като прекриваше прага на дома им вечерта.

— Да. Каза ми да зарежа „Афродита“ и да изхвърля Пиърс. Когато му споменах, че може би ще си докараме съдебен процес, той ми каза да предупредя Пиърс, че ако започне нещо, Джонас ще вложи и последния си долар, за да го унищожи.

— А какво става с Джени?

— Джонас ми каза, ако до края на седмицата не се появи, да я сложа в списъка на напусналите и да спра заплатата ѝ.

— Годежът им?

— Джонас не спомена нищо, но ми се струва, че с него е свършено. Когато го попитах дали да изготвим някакво съобщение за пресата, той ми нареди да не им казвам нищо и изключи.

— Бедната Джени. Чудя се къде ли се намира?

Сега вече Роза знаеше. Излезе от колата и бавно закрачи към светия дом.

Сестра М. Томъс седеше кротко в своята малка стая, зачетена в Библията. На вратата тихо се почука. Тя се изправи с Библията в ръка и отвори. Светлината от прозореца в коридора превърна в меко сребро бялото ѝ наметало на послушница.

— Да, сестро?

— Имате посетителка, сестро. Мисис Дейвид Улф. Намира се долу, в стаята за гости.

Сестра Томъс се поколеба за миг, после заговори. Гласът ѝ беше тих и спокоен:

— Благодаря, сестро. Моля ви, кажете на мисис Улф, че ще бъда долу след няколко минути.

Монахинята се поклони и тръгна надолу по коридора, когато сестра Томъс затвори вратата. Облегна се за миг на нея, почувствала се без дъх и сили. Не беше очаквала Роза да дойде. Дръпна се, прекоси малката стая и коленичи пред разпятието на голата стена до леглото. Сключи ръце за молитва. Като че ли вчера бе дошла тук, като че ли все още бе същото наплашено момиче, прекарало целия си живот в опити да скрие от себе си своята любов към Бога.

Припомни си благия глас на Преподобната майка, когато бе коленичила пред нея, разхълцана, с глава, опряна в меката материя на скута на Преподобната майка. Почувства наново нежното докосване на пръстите, галещи главата ѝ.

— Недей да плачеш, дете мое. И не се страхувай. Пътеката, която води към нашия Бог, може да бъде изпълнена със скърби и трудности, но Исус Христос, нашият Спасител, не отблъсква никого, който го търси от сърце.

— Но, Преподобна майко, аз съм съгрешила.

— Кой от нас е безгрешен? — бе казала меко Преподобната майка. — Прехвърлиш ли греховете си на Него, който приема върху себе си всичките наши грехове, и убедиш ли Го в своето разкаяние, Той ще ти даде пълното си опрощение и ти ще бъдеш приета в Неговия дом.

Тя вдигна очи към Преподобната майка, изпълнени със сълзи.

— Значи мога да остана?
Преподобната майка ѝ се усмихна.
— Разбира се, че можеш да останеш, дете мое.

Роза се надигна от стола, когато сестра Томъс влезе в стаята за гости.

— Джени? — каза колебливо тя. — Искам да кажа, сестра Томъс.
— Роза, колко се радвам да те видя.

Роза я погледна. Раздалечените сиви очи и красивото лице принадлежаха на Джени, но спокойната ведрина, която се излъчваше под бялата наметка на послушница, беше на сестра Томъс. Изведнъж тя разбра, че лицето, което гледаше, бе същото, което някога бе видяла на екрана, уголемено хиляди пъти и изпълнено със същата любов, както в епизода, когато Мария Магдалена протягаше ръка да докосне края на мантията на Спасителя.

— Джени! — каза усмихната тя. — Стана ми толкова радостно, че се виждаме и ми се иска да те прегърна.

Сестра Томъс протегна ръце.

По-късно се разходиха из тихите алеи край постройката под следобедното слънце и когато стигнаха върха на възвишението, спряха, загледани към окъпаната в зеленина долина под тях.

— Неговата красота е навред — изрече тихо сестра Томъс, обръщайки се към приятелката си. — Аз намерих своето място в Неговия дом.

Роза я погледна.

— Колко време ще останеш послушница?

— Две години. До следващия май.

— И какво ще правиш след това? — запита Роза.

— Ако се окажа достойна за Неговата милост, ще сложа черния воал и ще поема пътеката на търсенето; за да разнеса Неговата милост до всеки, който се нуждае от нея.

Погледна Роза в очите и Роза отново видя ведрината в тях.

— По-щастлива съм от много други — каза смирено сестра Томъс. — Той вече ме е обучил в своята работа. Прекараните години в болницата ще ми помогнат, където и да бъда изпратена, защото най-добре мога да Му служа именно в тази област.

КНИГА ДЕВЕТА
ДЖОНАС — 1945

1.

Отвън нажеженото до бяло юлско слънце обгръщаше пистата в Невада, но тук, в кабинета на генерала, претовареният еър-къндишън бръмчеше и поддържаше постоянна температура от двайсет и шест градуса. Погледнах към Мориси, после към генерала и съпровождащия го щаб от другата страна на масата.

— Това е истината, господа — заявих аз. — СА-JET X.P. би трябвало да постигне сто и осемдесет и два метра по-лесно, отколкото британският Де-Хавиланд ролс постига своите сто и петдесет, с което толкова се перчат. — Усмихнах им се и станах. — А сега, ако излезете навън, господа, ще ви го покажа.

— Не се съмнявам в казаното, мистър Корд — отвърна спокойно генералът. — Ако имахме и най-малкото съмнение, никога нямаше да получите договора.

— Тогава какво чакаме? Да вървим.

— Един момент, мистър Корд — спря ме генералът. — Не можем да си позволим вие да изпробвате самолета.

Изгледах го.

— Защо не?

— Не отговаряте на изискванията за реактивните самолети — обясни той. После загледа листа хартия на бюрото си. — Медицинското ви свидетелство показва частично забавяне на рефлексите. Разбира се, съвсем нормално за вашата възраст, но разбирате, че не можем да ви позволим вие да извършите изпитанието.

— Това са пълни глупости, генерале. Кой, по дяволите, мислите, че го е докарал тук, за да ви го достави?

— Имахте право за това тогава — отвърна генералът. — Самолетът беше ваш. Но в момента, когато докосна това летище, съгласно договора той стана собственост на армията. А ние не можем да си позволим да рискуваме, като позволим вие да го карате.

Плеснах юмрук в дланта си. Правила, все тези проклети правила. Това беше неприятното с идиотските договори. Вчера можех да прелетя с него до Аляска и обратно и не можеха да ме спрат. Или дори

да ме настигнат. СА-JET X.P. беше с повече от триста километра в час по-бърз от всеки друг самолет, с който армията разполагаше. Някой ден ще трябва да отделя време и да прочета тези договори.

Генералът се усмихна и заобиколи масата, приближавайки се до мен.

— Зная какво изпитвате, мистър Корд — уверяваше ме той. — Когато лекарите ми казаха, че съм вече много стар за бойни полети и ме сложиха зад едно бюро, не бях по-възрастен, отколкото сте вие сега. И не ми се понрави повече, отколкото на вас. Никой не обича да му казват, че остарява.

Какви дивотии ми говореше? Бях едва на четиридесет и една години. Това не е много. Все още можех да летя далеч по-добре от тези хлапаци, с жълто около устата, които се разкарваха по летището и извън него със златни и сребърни емблеми на дъбови листа върху раменете. Погледнах генерала.

Изглежда, че прочете изненадата по лицето ми, тъй като пак се усмихна.

— Това беше само преди една година. Сега съм на четиридесет и три. — Предложи ми цигара и аз я взех мълчаливо. — Подполковник Шоу ще го издигне. Той е вече на пистата и ни очаква.

Пак прочете въпроса в очите ми.

— Не се безпокойте — успокои ме бързо той. — Шоу основно е запознат с машината. Прекара последните три седмици във вашия завод в Бърбенк и добре я изучи.

Погледнах към Мориси, но той старателно избягваше да срещне очите ми. Значи и той бе участвал в заговора. Ще го накарам да си плати за това после. Обърнах се към генерала:

— Добре, генерале. Да излезем да видим как ще полети бебето.

Бебе беше точната дума и не само за самолета. Подполковник Шоу едва ли имаше повече от двадесет години. Наблюдавах го, докато се издигне, но някак не можех да остана и да гледам с примижали очи как пори небето и минава през всички номера. Беше все едно да си блъскаш дълго време главата и накрая да уредиш да чукаш някоя девственица и когато всичко е готово, да отвориш вратата на спалнята и да откриеш, че друг е грабнал плода под носа ти.

— Откъде бих могъл да си взема кафе?

— Има лавка долу, при главния портал — обясни един от войниците.

— Благодаря.

— Няма защо — механично отвърна той, без да откъсва очи от самолета в небето и аз се запътих нататък.

В лавката нямаше еър-къндишън, но държаха помещението затъмнено и не беше съвсем лошо, макар че кубчетата лед в айскафето се стопиха, преди да отнесе чашата до масата. Загледах се начумерено през прозореца срещу мен. Много млад или много стар. Все така ми се случваше. Бях на четиринадесет, когато Първата война свърши през 1918-та, и почти прехвърлил възрастовата граница, когато влязохме в тази. Някои хора просто нямат късмет, винаги съм си мислил, че война има за всяко поколение, а ето че аз се бях разминал. Имал бях лошия късмет да се родя между двете.

Един средно голям военен автобус спря пред лавката. От него се заизмъкваха мъже и аз ги зазяпах, тъй като нямаше какво друго да правя. Не бяха войници; бяха цивилни и то не много млади. Повечето от тях носеха саката си през рамо и по малко куфарче в свободната си ръка, неколцина бяха с посивели коси, а много въобще без коса. Нещо в тях привлече вниманието ми. Никой не се усмихваше, дори когато разговаряха помежду си на малки групички, които веднага сформираха на тротоара край автобуса.

Защо да се усмихват, запитах се горчиво аз. Нямаше за какво. Бяха все дъртаци като мен. Извадих си цигара и драснах клечка кибрит. Вятърът от вентилатора я загаси. Запалих друга, обърнал гръб на вентилатора и закрил огънчето с ръце.

— Хер Корд! Каква изненада! Какво правите тук!

Вдигнах очи към хер Щрасмер.

— Току-що им доставих един нов самолет — казах аз и му протегнах ръка. — Но вие какво правите тук? Мислех, че сте в Ню Йорк. — Той се ръкува с мен по характерния си европейски начин. Усмивката напусна очите му.

— Ние също направихме една доставка. Сега се връщаме.

— Да не сте с групата отвън?

Той кимна. Погледна към тях през прозореца и в очите му се появи тревога.

— Да — отвърна бавно той. — Всички дойдохме заедно, с един самолет, но се връщаме поотделно. Три години работихме съвместно, но вече свършихме. Връщам се в Калифорния.

— Надявам се — засмях се аз. — Ще имаме голяма нужда от вас в завода, но се боя, че ще мине още малко време. Войната в Европа може и да свърши, но ако Тарава и Окинава са индикатори, изглежда, че ще минат повече от шест месеца, ако не и година, преди Япония да капитулира.

Той нищо не отговори.

Вдигнах поглед и изведнъж се сетих. Тези европейци много държаха на възпитаните обноски.

— Извинете, хер Щрасмер — заговорих бързо аз. — Бихте ли изпили с мен едно кафе?

— Не разполагам с време. — Някакво странно колебание се криеше в погледа му. — Нямате ли и тук някой кабинет, както навсякъде другаде?

— Разбира се — казах аз и го погледнах. На влизане бях минал покрай вратата, на която пишеше МЪЖЕ. — Тук отзад.

— Ще ви видя там след пет минути — каза той и бързо излезе навън.

Видях го през прозореца как се присъедини към една от групичките и заговори оживено с хората там. Замислих се дали старчето не откача. Човек не можеше да определи; може би бе работил прекалено много и си мислеше, че се намира отново в нацистка Германия. Защото не виждах причина да бъде толкова тайнствен в разговора си с мен. В края на краищата, ние бяхме съюзници сега.

Загасих си цигарата в пепелника и се измъкнах навън. Той дори не ме погледна, когато минах покрай групичката на път за тоалетната. Влезе там веднага след мен. Очите му зашариха нервно към кабините.

— Сами ли сме?

— Мисля, че да — отвърнах аз и го погледнах. Чудех се как ли ще домъкна лекар насам в случай че съвсем откачи.

Той тръгна към кабините, отвори една след друга вратите и погледна вътре. Накрая, видимо доволен, се върна при мен. Лицето му беше напрегнато и бледо и ситни капки пот бяха избили по челото. Стори ми се, че започнах да се досещам какво е станало. Слънцето на

Невада е убийствено, ако не си свикнал с него. Още първите му думи ме убедиха, че съм прав.

— Хер Корд — прошепна дрезгаво той, — войната няма да трае и шест месеца.

— Разбира се, че не — казах сговорчиво аз. От това, което бях чувал, първото нещо бе да се съгласяваш с тях, да се опиташ да ги успокоиш. Искаше ми се да си припомня второто нещо. Обърнах се към мивката. — Ето, ще ви напълня чаша во...

— Ще свърши още другия месец!

Това, което си мислех, сигурно бе изписано на лицето ми, защото устата ми зяпна от изненада.

— Не, не съм луд, хер Корд — увери ме бързо Щрасмер. — Не бих го казал на никой друг, освен на вас. Това е единственият начин, по който мога да ви се отплатя, че ми спасихте живота. Зная от какво значение е това за работата ви.

— Но... но как...

— Не мога да ви кажа нищо повече — прекъсна ме той. — Просто ми повярвайте. Следващия месец Япония ще е *verfallen*! — Обърна се и направо изтича през вратата.

Загледах се подир него, после пристъпих към мивката и си изплаках лицето със студена вода. Чувствах се по-луд от него, защото започвах да му вярвам. Но защо? Не виждах смисъла. Е вярно, че изтласквахме японците назад, но те все още държаха Малая, Хонконг и Холандските източни индии и с тяхната философия на камикадзе само чудо би прекратило войната до един месец.

Все още мислех за това, когато се качихме с Мориси във влака.

— Знаеш ли кого срещнах? — попитах аз. Не го оставих да ми отговори. — Ото Щрасмер.

Усмивката му издаде вътрешното облекчение. Изглежда очакваше да вдигна олелия, че не ми е споменал за летеца.

— Славен човек е той — каза Мориси. — Как е?

— Добре изглеждаше — отвърнах аз. — Отиваше в Ню Йорк. — Погледнах през прозореца към равнинната пустиня на Невада. — Впрочем, чувал ли си някога върху какво точно работеше той?

— Не точно.

Погледнах го.

— Какво си чувал?

— Не съм го чул от него — обясни Мориси. — Научих го от един мой приятел в Клуба на инженера, който също известно време се е занимавал с въпроса. Макар че и той не знае много. Каза ми само, че се наричало проекта „Манхатън“ и че имало нещо общо с професор Айнщайн.

Усетих как веждите ми се свиха в недоумение.

— Какво би могъл да прави Щрасмер за човек като Айнщайн?

Той пак се усмихна.

— В края на краищата Щрасмер измисли консервна кутия за бира от пластмаса, с якост по-голяма от тази на метала.

— Е, и? — запитах аз.

— Може би професорът е взел Ото да му измисли пластмасов контейнер, в който да държи атомите си — каза Мориси засмян.

Чувствах как възбудата ми нараства. Контейнер за атоми, енергия в бутилка, готова да експлодира, щом ѝ махнеш запушалката? Дребничкият мъж не беше луд. Знаеше за какво говори. Лудият бях аз.

Би било същинско чудо. Е, значи Щрасмер и компанията му бяха дошли в пустинята, бяха измислили чудото и сега се прибираха по домовете си. Какво беше и как го бяха направили не можех да предположа и не ме интересуваше.

Но дълбоко в себе си бях убеден, че са го направили.

Чудото, с което щеше да дойде краят на войната.

2.

Слязох от влака в Рено, а Мориси продължи за Лос Анжелос. Нямах време да телефонирам на Робер в ранчото, затова наех такси до фабриката. Пресякохме портала от стоманена тел под огромната табела „ЕКСПЛОЗИВИ КОРД“, сега на повече от два километра от главния заводски корпус.

Заводът се беше разширил страхотно през войната. А също така и всички останали компании. Каквото и да правехме, мястото все не достигаше.

Слязох, платих на шофьора и когато той замина, вдигнах поглед към познатата стара сграда. Беше овехтяла, изглеждаше опушена и остаряла в сравнение с новите пристройки, но белият ѝ покрив блестеше на слънцето. Някак не можах да се навия да се махна от нея, когато другите административни директори се бяха преместили в кабинетите си в новата административна сграда. Хвърлих цигарата в прахта и я смачках с пета, после влязох вътре.

Мирисът беше същият както винаги и шепотът, който се понесе сред мъжете и жените, бе същият, който винаги бях чувал при минаването си: El hiso. Синът. Бяха изминали двайсет години и повечето от тях дори не бяха тук, когато баща ми умря, но въпреки това ме наричаха така. Даже и младите, някои от които нямаха и половината от моите години.

И кабинетът си беше същият. Тежкото, огромно бюро и кожените мебели сега бяха понапукани и износени от времето. Нямах секретарка в преддверието, но това не ме изненада. Нямах нужда да има. Не ме очакваха.

Минах зад бюрото и натиснах бутона на вътрешния телефон, който ме свързваше направо с кабинета на Макалистър в новата сграда, на половин километър оттук. Изненада прокълтя в гласа му, когато се обади:

— Джонас! Откъде довтаса?

— От Въздушните сили — отвърнах аз. — Току-що им доставихме СА-JET X.P.

— Чудесно. Хареса ли им?

— Предполагам — отговорих аз. — Но не ми се довериха аз да го издигна. — Облегнах се и отворих вратата на шкафчето под телефона, откъдето измъкнах намиращата се там бутилка бърбън. Сложих я на бюрото пред себе си.

— Какви са условията за анулиране на военновременните договори в случай че войната свърши утре?

— За барутната компания ли? — запита Мак.

— За всички — отвърнах аз. Знаех, че пази копия от всички сключени договори тук, защото считаше този си кабинет за основен.

— Ще ми трябва малко време. Ще възложя на някого веднага да провери.

— Да речем след един час?

Той се поколеба. Когато отговори, долових нотка на любопитство в гласа му:

— Дадено. Толкова ли е важно?

— Толкова е важно.

— Знаеш ли нещо?

— Не — казах уверено аз. Наистина не знаех. Само предполагам. — Просто искам да съм наясно.

Настъпи кратко мълчание, после той пак се обади:

— Току-що получих техническите чертежи за преобразуването на отдела за радарни инсталации и дребни детайли на „Корд Еъркрафт“ за електронно производство. Да ти ги донеса ли?

— Да — казах аз и изключих. Взех чаша от подноса до термоса. Напълних я до половината с бърбън. Погледнах през стаята към стената, откъдето ме гледаше портретът на баща ми. Вдигнах чашата към него.

— Отдавна не сме се виждали, татко — казах аз и излях уискито в гърлото си.

Махнах ръце от чертежите на бюрото и плътно ги навих като спирална пружина. Погледнах Макалистър.

— На мен ми изглеждат добре, Мак.

Той кимна.

— Ще ги пусна като „одобрени“ и ще ги пратя в снабдителен отдел, за да имат готовност да купят материалите и да ги доставят, когато войната свърши. — Той хвърли поглед към бутилката бърбън на бюрото. — Не си много гостоприемен. Няма ли да ми предложиш да пийна?

Погледнах го изненадано. Мак не беше пияч. Особено по време на работа. Побутнах бутилката към него и му подадох чаша.

— Заповядай.

Той си наля малко и го изпи наведнъж. Прочисти си гърлото. Погледнах го очаквателно.

— Има един друг следвоенен план, за който исках да си поговорим — каза неловко той.

— Давай.

— Става дума за мен — поколеба се той. — Не съм вече толкова млад. Искам да се пенсионирам.

— Да се пенсионираш? — Не можех да повярвам на ушите си. — Защо? Какво, по дяволите, ще правиш?

Мак се смути и се изчерви.

— Работих доста усилено през целия си живот — започна той. — Имам двама сина, една дъщеря и пет внучета, три от които въобще не съм виждал. Аз и жената бихме желали да прекараме известно време с тях, да ги поопознаем малко, преди да е станало съвсем късно.

Изсмях се.

— Казваш го, като че ли очакваш всеки миг да хвърлиш топа. Още си млад.

— На шейсет и три съм. Двадесет години съм с теб.

Вперих очи в него. Двадесет години. Кога бяха минали? Прави бяха военните лекари. Не бях вече младок.

— Ще ни липсваш тук — казах искрено аз. — Не зная как ще се справим без теб. — И наистина го мислех. Мак беше единственият, на когото можех да разчитам, винаги когато имах нужда от него.

— Ще се оправиш. Сега повече от четиридесет юристи работят за нас и всеки от тях е специалист в своята област. Не си вече просто един мъж, а цяла компания. Необходима ти е огромна правна машина, която да се грижи за теб.

— И какво от това — възразих аз. — Човек не може посред нощ, когато е в затруднение, да телефонира на една машина.

— На тази машина можеш. Тя е пригодена за всички непредвидени случаи.

— Но ти какво ще правиш? Недей ми казва, че ще бъдеш щастлив и доволен в ролята на дядо. Ще трябва да правиш нещо, да занимаваш ума си.

— Мислил съм и за това — каза той и видът му стана сериозен. — Толкова време си играя със законите за организации и данъци, че едва ли не забравих най-важните. Законите, които касаят обикновените хора. — Пак посегна към бутилката и си наля още малко. Не му беше лесно да стои така и да ми разказва за проектите си.

— Мисля да си окача табелка с името на вратата в някой малък градец. Просто да се занимавам с всеки, който ми похлопа на вратата. Уморих се да говоря винаги за милиони долари. Искане ми се поне веднъж да помогна на някой клет нещастник, който наистина се нуждае от помощ.

Загледах го. Работиш двайсет години с един човек и ето че въобще не го познаваш. Това беше една страна на Макалистър, чието съществуване никога не бях подозирал.

— Разбира се, ще анулираме всички договори и споразумения между нас — довърши той.

Погледнах го. Знаех, че няма нужда от повече пари. Но и аз нямах.

— За какъв дявол е нужно това? Ще се показваш на дирекционните съвещания през няколко месеца, така че да мога да те виждам от време на време.

— Значи... значи си съгласен?

Кимнах.

— Разбира се, ще го придвижим този въпрос, щом войната свърши.

Отделните бели листа се превърнаха на купчина, докато той ми резюмираше съдържанието на всеки от договорите. Най-после Мак свърши и ме погледна.

— Имаме стабилни клаузи при анулирането на всички договори, с изключение на един — обобща Мак. — Той е за доставка преди края на войната.

— Кой по-точно?

— Летящият кораб, който строим за флота в Сан Диего.

Знаех за какво говори. „Сентурион“ щеше да бъде най-големият самолет, построяван някога, пригоден да носи цяла рота от сто и петдесет мъже, екипаж от дванадесет души, два леки танка-амфибии и достатъчно боеприпаси, лека артилерия, оръжия, амуниция и храна за цяла рота. Идеята ми беше, че един такъв самолет би се оказал полезен при прехвърляне на десантни части зад линиите по малките острови в Тихия океан.

— Как сме подписали такъв договор?

— Ти пожела така — напомни ми той. — Не си ли спомняш?

Как да не си спомнях. Ръководителите на флота бяха изказали съмнение дали въобще такъв голям самолет би се вдигнал във въздуха, затова ги бях притиснал да сключим сделка за един напълно изпитан самолет преди края на войната. Това бе преди повече от седем месеца.

Още от началото се бяхме натъкнали на затруднения. Изпитанията за налягането бяха доказали, че обикновените метали правеха самолета много тежък, за да могат двигателите да го издигнат във въздуха. Изгубихме два месеца, докато инженерите попаднаха на фибростъкло, десет пъти по-леко от метала и четири пъти по-яко. После трябваше да конструираме специални машини за обработка на новия материал. Дори доведох Еймос Уинтроп от завода в Канада да надзирава проекта. Дъртият копелдак се бе справил фантастично там и се оправяше с всяка работа, непосилна за всеки друг.

Не че старият пръч се бе пременил. Държеше ме здравата и го знаеше. Настоя да го направя заместник-директор на „Корд Еъркрафт“, преди да дойде.

— Колко сме похарчили до момента? — запитах аз.

Мак прерови листата.

— Шестнадесет милиона, осемстотин седемдесет и шест хиляди, петстотин деветдесет и четири долара и тридесет и един цента към трийсти юни.

— Загазили сме — казах аз и посегнах към телефона. Операторката се обади. — Свържете ме с Еймос Уинтроп в Сан Диего. И докато чакам да говоря с него, телефонирайте на мистър Долтън в кантората на „Интерконтинентал Еърлайнс“ в Лос Анжелос и му кажете да ми изпрати специален чартърен самолет.

— Какво има? — запита Мак, загледан в мен.

— Седемнайсет милиона долара. Ще идат на вятъра, ако самолетът не полети.

После Еймос се обади по телефона.

— Кога най-рано можеш да вдигнеш „Сентурион“? — запитах аз.

— Добре напредваме. Занимаваме се с изпитването на туй-онуй. Смятам, че ще можем да го завършим към септември или началото на октомври.

— Какво остава?

— Обикновените дреболии. Монтаж, приспособления, полиране, притягане. Нали знаеш?

Знаех. Дребните, но съществени операции, които отнемаха повече време от всичко друго. Ала нищо съществено, нищо, което би попречило на самолета да лети.

— Пригответи го — казах аз. — Утре излитам с него.

— Ти луд ли си? Даже не сме наливали бензин в резервоарите му.

— Напълнете ги в такъв случай.

— Но корпусът още не е изпитан за водонепроницаемост — викна той. — Откъде знаеш, че няма да потъне право в залива на Сан Диего, като го насочиш по пистата?

— Тогава изпитай го. Разполагаш с двайсет и четири часа, за да провериш дали може да плава. Пристигам нощес, ако ти е нужна помощ.

Това не бе гарантиран с пари проект, при който правителството поемаше разноските, независимо дали ще спечели, загуби, или ще е на чисто. Бяха мои пари и не ми се нравеше мисълта, че мога да ги загубя.

За седемнадесет милиона долара „Сентурион“ щеше да лети, дори ако се наложеше да го издигна над водата с голи ръце.

3.

Робер ме откара до ранчото, където взех горещ душ и се преоблякох, преди да се кача на самолета за Сан Диего. Тъкмо излизах от къщата, когато телефонът иззвъня.

— За вас е, мистър Джонас — каза Робер. — Мистър Макалистър.

Взех слушалката от ръката му.

— Да, Мак?

— Прощавай, че те безпокоя, Джонас, но изскочи нещо много важно.

— Казвай.

— Току-що се обади Бонър от студиото — започна той. — Напуска в края на този месец и отива в „Парамонт“. Сключил договор с тях да прави само суперпродукции.

— Предложи му още пари.

— Сторих го. Не иска. Настоява да напусне.

— Какво гласи договорът му?

— Изтича в края на този месец — обясни той. — Не можем да го задържим, ако той не пожелае.

— Тогава да върви по дяволите. Щом не иска, да си върви.

— На тясно сме — каза Мак сериозно. — Трябва да намерим някого да ръководи студиото. Не можеш да управляваш една филмова компания без човек, който да ти прави филмите.

Това ми беше известно. Достатъчно лошо беше, че Дейвид Улф не можеше да се върне. На него можех да разчитам. Той изпитваше същото към филмите, което аз към самолетите. Но бе загинал при Анцио.

— Тази нощ трябва да бъда в Сан Диего — казах аз. — Остави ме да си помисля и ще се уточним в кантората ти в Лос Анжелос вдругиден. — Точно сега в главата си имах по-големи тревоги. Един „Сентурион“ струваше почти толкова, колкото едногодишното поддържане на студиото.

Приземихме се на летището в Сан Диего към един часа през нощта. Оттам направо взех такси до малката корабостроителница, която бяхме наели близо до военноморската база. Отдалеч забелязах светлините ѝ ярко да светят. Усмихнах се на себе си. На Еймос само му дай да се развихри. Беше организирал нощна смяна, работеща като луда, без да дава пет пари за ограничителните разпореждания за затъмнение.

Заобиколих към стария корабен навес, който използвахме за хангар, тъкмо когато някой извика:

— Очисти пистата!

После „Сентурион“ излезе от хангара с опашката напред, приличащ на някакъв грозен гигантски кондор, летящ назад. Подобно на мазно прасе той се плъзна по пистата към водата. Откъм хангара се нададе рев и аз едва не бях съборен от групата мъже, тичащи след самолета. Преди да се усетя, те ме бяха подминали и стигнали до ръба на водата. Съзрях Еймос сред тълпата, който ревеше не по-малко от тях.

С голям плясък „Сентурион“ навлезе във водата; последва миг тишина, когато опашката се наклони назад, почти покривайки трите големи рула и после ликуващ вик, когато се изправи и заплава леко в залива. Започна да се обръща, насочвайки се извън дока и аз чух бръмченето на големите макари, когато те завъртяха въжетата, прикрепени към опашката и го придърпаха назад.

Мъжете все още викаха възбудено, когато се добрах до Еймос.

— Какво, по дяволите, мислиш, че правиш? — изревах аз, като се опитвах да надвикам шума.

— Това, което ми нареди — изпитание за водонепроницаемост.

— Глупак! Можеше да го потопиш. Защо не сложи резервоар за налягането?

— Нямаше време. Можех да го монтирам най-малко за три дни. Ти каза, че утре ще го вдигаш.

Въжетата бяха издърпали самолета отчасти на пистата, така че носът остана над водата.

— Почакай — каза Еймос, — трябва да впрегна хората на работа. Вече работят трета смяна.

Слезе по дока, където един работник бе подпрял стълба отстрани на гигантския самолет. Изкачи се по нея сякаш беше два пъти по-млад,

отвори вратата точно зад кабината и изчезна в самолета. След миг чух бръмченето на мотор някъде отвътре и огромният товарителен капак се спусна, разваряйки една зинала паст в муцуната му, достатъчно голяма, за да мине камион. Еймос застана там.

— Хайде, момчета. Всеки си знае работата. Не плащаме тройно за разговори.

Той се върна на дока при мен и двамата се отправихме към кабинета му. На бюрото му имаше бутилка уиски. Той напълни две картонени чаши.

— Възнамеряваш да го вдигнеш утре, така ли?

Кимнах. Той поклати глава.

— Аз не бих го сторил — изрече той. — Само защото плава, не означава, че ще лети. Все още има много неща, в които не сме сигурни. Дори и да се вдигне, няма гаранция, че ще се задържи. А може и да се пръсне на парчета в небето.

— Ще бъде много неприятно — отбелязах аз. — Но така или иначе, тръгвам.

Той сви рамене.

— Ти си шефът — каза Еймос и ми подаде едната от чашите. Вдигна своята към устата си.

— За успеха.

В два часа следобед на другия ден все още не бяхме готови. Вторият десен двигател хвърляше масло, като всеки път щом го запалехме, не можехме да разберем откъде тече. Стоях на дока, загледан в самолета.

— Ще трябва да го отворим — каза Еймос, — и да го върнем в работилницата.

Погледнах го.

— Колко време ще отнеме?

— Два-три часа. Ако имаме късмет и установим къде е повредата. Може би е най-добре да отложим излитането за утре.

Погледнах си часовника.

— За какво? До пет все още остават три и половина часа дневна светлина. — Запътих се към кабинета. — Отивам в кабинета ти да подремна на кушетката. Повикай ме веднага, щом сте готови.

Но това беше все едно да заспя в тенекеджийска работилница — наоколо кънтяха викове, псувни, чукания и стъргания. После телефонът иззвъня и аз станах да отговоря.

— Ало, татко? — Беше гласът на Моника.

— Не, тук е Джонас. Ще го извикам да ти се обади.

— Благодаря.

Оставих слушалката на бюрото, отидох до вратата и повиках Еймос. Върнах се на кушетката и се изпънах, докато той вземаше слушалката. Погледна ме странно, когато чу гласа й.

— Да, малко съм зает. — Млъкна, заслушан в гласа й. Когато пак заговори, се усмихваше. — Чудесно. Кога заминавате?... Тогава ще дойда в Ню Йорк, като свършим тук. Ще отпразнуваме събитието. Поздрави Джо-Ан.

Остави слушалката.

— Беше Моника — обясни той, загледан в мен.

— Знам.

— Следобед заминава за Ню Йорк. С. Дж. Хардин я е назначил за главен редактор на „Стил“ и я иска веднага на работа там.

— Много хубаво — отбелязах аз.

— Взема и Джо-Ан със себе си. Не си виждал детето отдавна, нали?

— От времето, когато ми ги отмъкна двете от апартамента в хотел „Дрейк“, в Чикаго, преди пет години.

— Трябва да я видиш. Хлапето става истинска красавица.

Загледах го учуден. Това само не бях си представял — Еймос Уинтроп в ролята на горд дядо.

— Хей, човече, ти наистина си се променил, знаеш ли?

— Рано или късно човек поумнява — промълви Еймос и се изчерви смутен. — Установява колко глупости е извършил, колко е наранявал хората, които обича, и ако не е същински злодей, се опитва да навакса загубеното.

— Слушал съм тази песен — отбелязах саркастично аз. Не бях в настроение да слушам лекции от дъртия копелдак, независимо колко се беше поправил. — Казвали са ми, че това обикновено се случвало, когато вече не можеш да го вдигаш.

Лицето на Еймос се промени. Видях, че съм го нервирал.

— Искане ми се да ти кажа едно-две неща.

— Например, Еймос?

— Готови сме да монтираме двигателя, мистър Уинтроп — викна някой от прага.

— Идвам след минутка. — Еймос отново се обърна към мен. — Напомни да ти го кажа, след като се върнем от изпитателния полет.

Ухилих се и се загледах след него, докато излезе. Е, не беше станал чак такъв светец, че да не мога да го ядосам. Станах и затърсих обувките си под кушетката.

Когато излязох навън, двигателят бръмчеше плавно и монотонно.

— Изглежда ми наред — заяви Еймос, обръщайки се към мен. Погледнах си часовника. Беше четири и половина.

— Тогава да вървим. Какво чакаме?

Той сложи ръка на рамото ми.

— Не мога ли да те накарам да промениш решението си?

Поклатих глава. Седемнайсет милиона долара бяха достатъчно солиден аргумент. Той вдигна ръце към устата си като тръба.

— Всички навън, с изключение на екипажа!

С изключването на двигателя настъпи тишина. Няколко минути по-късно и последният работник излезе от входния люк. Един подаде глава от малкото прозорче на пилотската кабина.

— Всички са навън, с изключение на екипажа, мистър Уинтроп.

Еймос и аз влязохме през люка в самолета, после се изкачихме по малката стълбичка от товарното в пътническото отделение, а оттам — в командната кабина. Вътре седяха трима мъже. Те ме загледаха с любопитство. Все още бяха с предпазни каски на главите.

— Това е екипажът, мистър Корд — започна официално Еймос. — Отдясно Джо Кейтс, радист. В средата Стийв Яблонски, бордови инженер на десните двигатели едно, три и пет. Отляво Вари Голд, бордови инженер на левите двигатели две, четири и шест. Не се тревожете за тях. Всички са ветерани от флота и си знаят работата.

Ръкувахме се поред и аз се обърнах към Еймос:

— Къде са вторият пилот и навигаторът?

— Тук — отвърна Еймос.

— Къде?

— Аз.

— Какъв дявол...

Той ми се ухили.

— Имаш ли някой друг, който да познава това бебче по-добре? Освен това, аз съм спал с него всяка нощ, повече от половин година вече. Кой има по-голяма право да се порадва на първия му полет?

Изглеждах го продължително. После се предадох. Знаех точно какво изпитва. И аз вчера бях изпитал същото, когато не ме пуснаха да полетя с реактивния.

Заех мястото на пилотската седалка.

— По местата, момчета.

— Да, сър.

Ухилих се вътрешно. Бива си ги момчетата от флота. Погледнах списъка на контролите.

— Бордовата рампа — нагоре! — наредих аз, докато четях.

Някакъв мотор забръмча под мен. След миг на таблото пред мен светна една червена лампичка и моторът изключи.

— Бордовата рампа е вдигната, сър.

— Старт на двигатели едно и две — казах аз, присегнах напред и улових лоста, за да могат летателните инженери да включат. Мощните двигатели закашляха и избълваха черен дим. Перките се завъртяха мудно, после двигателите включиха и перките се завъртяха с плавно бръмчене.

— Десен двигател едно в ход, сър.

— Ляв двигател две в ход, сър.

Следващата заповед беше нова за мен, усмихнах се. Това не беше самолет, беше наистина морски кораб с крила.

— За полет — казах аз.

Вдясно на седалката до мен Еймос присегна и освободи лоста, който откачи крепящите подпори. Друга червена светлина проблесна на таблото пред мен и почувствах как „Сентурион“ се плъзна назад във водата. Потъна леко, със слабо полюляване. Едва доловимото плискане на водата по корпуса се долавяше зад нас. Наведох се напред и завъртях кормилото. Огромният самолет бавно се насочи и потегли към открития залив. Погледнах Еймос. Той се ухили.

Ухилих му се и аз. Досега добре. Поне плавахме.

4.

Една вълна се разби в носа на самолета, запращайки солени пръски към прозореца пред мен, тъкмо когато привършвах с изчитането на списъка. На него бяха изредени поне сто команди и имах чувството, че от потеглянето ни са изминали часове. Погледнах си часовника. Едва преди шестнадесет минути бяхме напуснали дока. Загледах се през прозорците. Шестте мощни двигателя работеха плавно, перките проблясваха от слънцето и капките. Усетих потупване по рамото и се обърнах.

Радистът бе застанал зад мен с надуваема спасителна жилетка в едната ръка и сгънат парашут в другата.

— Предпазното облекло, сър.

Погледнах го. Той, както и другите двама вече си ги бяха сложили.

— Оставете ги зад седалката ми.

Хвърлих поглед към Еймос. Той вече бе нахлузил жилетката и затягаше напречния колан на парашута. Излегна се на седалката с недоволно ръмжение. Погледна ме.

— Трябва да ги сложиш.

— Суеверен съм — обясних аз. — Човек не ги ли носи, никога няма нужда от тях.

Той не ми отговори, само сви рамене, а радистът се върна на мястото си и си притегна колана. Огледах кабината.

— Готово ли е?

— Да, сър! — отговориха всички едновременно.

Присегнах напред, щракнах ключа на таблото и светлините се смениха от червени на зелени. Отсега нататък трябваше да се сменят на червени само в случай на неприятност. Насочих самолета към открито море.

— Готово, момчета. Потегляме!

Постепенно затварях дюзата. Огромният самолет се наклони, заби нос към водата, после бавно го издигна, когато шестте перки започнаха да поглъщат въздуха. Понесохме се по повърхността, като

скутер по време на летни състезания. Погледнах таблото. Стрелката за скоростта на въздуха стоеше на сто и петдесет. Гласът на Еймос долетя до мен:

— Пресметнатата скорост за издигане на този полет е сто седемдесет и пет.

Кимнах, без да го поглеждам, и продължих да отварям дюзата. Стрелката стигна до сто и шестдесет, после до сто седемдесет и пет. Вълните биеха по дъното на корпуса като чук за набиване на нитове. Докарах стрелката до сто осемдесет и пет, после започнах да отпускам лоста.

За миг не се случи нищо и аз увеличих скоростта на сто и деветдесет. Изведнъж „Сентурион“ потръпна, после се издигна над водата. Освободен от възпиращото търкане, той сякаш скочи във въздуха. Стрелките сочеха двеста и петдесет, а лостовете се движеха плавно в ръцете ми. Погледнах през прозореца. Водата беше на шестдесет метра под нас. Летяхме.

— Мамицата му! — измърмори един от мъжете зад мен. Еймос се изви на седалката си.

— Хайде, момчета — каза той, протягайки ръка. — Плащайте! — Погледна ме и се ухили. — Обзаложиха се с мен на един долар, че никога няма да се вдигнем във въздуха.

Ухилих му се и продължих да изкачвам кораба, докато стигнахме хиляда и осемстотин метра височина. После се насочих на запад, право към залязващото слънце.

— Върви мазно като детска количка — закиска се доволно Еймос от седалката си.

Погледнах към него иззад радиста, където бях застанал, докато ми обясняваше новия автоматичен сигнален регистратор. Човек трябваше само да изрече съобщението веднъж, след това да включи на автомат и регистраторът щеше да го повтаря, докато имаше хранваща енергия.

Слънцето бе върнало на бялата коса на Еймос пламтящите червени оттенъци от младостта му. Погледнах си часовника. Беше шест и петнадесет и се намирахме на около триста километра навътре над Тихия океан.

— По-добре да обръщаме назад, Еймос — казах аз. — Не ми се иска първия път да се приземяваме по тъмно.

— Терминът във флота, капитане, е „да се приводним“ — ухили ми се радистът.

— Дадено, морски — казах аз. Обърнах се към Еймос. — Приводни го.

— Да, сър.

Започнахме плавен наклонен завой и аз отново се наведох над рамото на радиста. Ненадейно самолетът залитна и аз едва не паднах отгоре му. Хванах се за рамото му, когато десният инженер извика:

— Номер пет пак закъса.

Метнах се на седалката си и погледнах през прозореца. Двигателят хвърляше масло като гейзер.

— Изключи го! — креснах аз, докато се притягах към седалката.

Жилите по врата на Еймос се изпънаха като стомана, докато се опитваше да стабилизира внезапно развилнелия се самолет. Грабнах лоста пред себе си и двамата го закротихме. Той бавно отстъпи пред усилията ни.

— Номер пет изключен, сър — обади се инженерът.

Погледнах нататък. Перката се превърташе бавно от напора на вятъра, но маслото бе спряло да изтича от двигателя.

Погледнах Еймос. Лицето му беше побеляло и пот бликаше от него, но все пак се насили да ми се усмихне.

— Ще се приберем спокойно с пет двигателя.

— Да. — Можехме да се приберем и с три двигателя според изчисленията. Но не ми се искаше да стигаме дотам. Погледнах таблото. Бе светнала червената лампичка за двигател номер пет. Докато гледах, започна да примигва червената лампичка на номер четири.

— Какво, по дяволите, става?

Двигателят закашля и почна да прекъсва, преди да сваря да погледна към него.

— Проверете номер четири! — изревах аз. Обърнах се пак към таблото. Светеше червената лампа за горивото.

— Тръбата за подаване на гориво на номер четири е запушена!

— Продушайте я с вакуума!

— Да, сър! — Чух щракването на вакуумната помпа. Друга червена светлина блесна пред мен. — Вакуумната помпа в

неизправност, сър.

— Изключете номер четири! — заповядах аз. Нямаше смисъл да оставяме линията отворена с надеждата, че сама ще се прочисти. Запушените линии лесно причиняваха избухване на пожари. Все още разполагахме с четири двигателя.

— Номер четири изключена, сър.

Въздъхнах облекчено, след като изминаха десет минути и не се появи нова нередност.

— Изглежда, че ще се оправим — отбелязах аз.

Трябваше да си държа проклетата уста затворена. Едва довърших казаното и двигател номер едно започна да се дави и кашля, а командното табло пред мен засвятка като коледна елха. Задави се и двигател номер шест.

— Главната помпа за горивото изключи!

Хвърлих поглед на алтиметъра. Намирахме се на хиляда и петстотин метра и продължавахме да губим височина.

— Бий тревога по радиото и се пригответе за напускане на кораба — извиках аз. Чух гласа на радиста:

— Мейдей! Мейдей! Тук експерименталният на „Корд Еъркрафт“. Падаме над Тихия. Местоположение около триста километра право на запад от Сан Диего. Повтарям! Около триста километра западно от Сан Диего! Мейдей! Мейдей!

Чух прещракване и съобщението започна да се преповтаря. Усетих нечия ръка на рамото си. После бързо се обърнах. Беше радистът. Изненадах се, после си припомних, че сега магнетофонът препредаваше зова за помощ.

— Ако желаете, ще останем и ние, сър — каза напрегнато той.

— Това не е в името на Бога и родината, морски! Тук работата е за пари. Скачайте!

Погледнах Еймос, който си беше на седалката.

— Ти също, Еймос!

Не ми отговори. Само си свали спасителния колан и стана. Чух да се отваря вратата на кабината зад мен, когато се измъкнаха през пътническото отделение към аварийния изход.

Алтиметърът показваше хиляда и сто и аз изключих двигатели едно и шест. Може би щях да успея да я спусна във водата, ако останалите два двигателя притегलेха горивото, отклонено от другите.

Бяхме на хиляда метра, когато червената лампичка за аварийния люк светна при отварянето му. Хвърлих бърз поглед назад през прозорчето. Отвориха се три парашута един след друг, в бърза последователност. Погледнах таблото. Осемстотин и петдесет.

Чух шум зад себе си и извих глава. Беше Еймос, който пак седна на мястото си.

— Заповядах ти да скачаш! — изревах аз.

Той улови лоста.

— Младоците се спасиха. Сметнах, че ако сме двамата, може би ще успеем да кацнем във водата.

— Ами ако не успеем? — ревах гневно аз.

— Няма да загубим кой знае колко. Не ни остава много време, както е при тях. Освен това, бебчето струва цял куп пари!

— Какво от това? — викнах аз. — Да не са твои пари?

Странно неодобрителен израз се появи на лицето му.

— Парите не са най-важното в този самолет. Дадох много от себе си за него!

Намирахме се на триста метра, когато номер три се задави. Натиснахме лоста, за да компенсираме дърпането надясно. На шестдесет метра двигател три спря.

— Изгаси двигателите! — изрева Еймос. — Ще се блъснем!

Прецраках точно, когато дясното крило се гмурна във водата. Отхвърча като кибритена клечка и самолетът се заби във водата като чука. Усетих как седалищният колан се впила във вътрешностите ми и едва не изпилях от натиска, после изведнъж болката изчезна. Очите ми се избистриха и аз се огледах. Поклацахме се нестабилно върху водата, с едно крило, насочено към небето. Водата вече се процепваше в кабината под краката ни.

— Да се измъкнем от този ад! — викна Еймос и тръгна към вратата на кабината, зад нас. Завъртя бравата и натисна. После се хвърли срещу нея. Вратата не помръдваше. — Заяла е! — викна той, обръщайки се към мен.

Вперих очи в него, после скочих към аварийния люк за пилотите над главите ни. Дръпнах скобата с една ръка и натиснах капака с другата. Нищо. Погледнах нагоре и видях защо. Рамката се беше нагънала и го бе блокирала. Само динамит би могъл да го отвори сега.

Еймос не чака да му кажа какво да прави. Грабна гаечен ключ от комплекта инструменти и заудря прозореца, докато в отвора се оформи една назъбена рамка. Остави ключа да падне, вдигна спасителната жилетка и ми я подаде. Намъкнах се бързо в нея, проверявайки дали автоматичната клапа е нагласена така, че да се отвори в момента, когато докосна водата.

— Готово — каза той. — Измъквай се!

Ухилих се насреща му.

— Според морската традиция, Еймос, капитанът последен напуска кораба. След тебе, Алфонс.

— Ти луд ли си? — викна ми той. — Не мога да се провря оттук, дори ако ме срежат на две.

— Не си чак толкова голям — настоях аз. — Ще опитаме.

Изведнъж той се усмихна. Трябваше да се досетя, че Еймос е намислил нещо и да не му се доверявам, щом се усмихваше така. Тази странна вълча усмивка се появяваше на лицето му винаги, когато се канеше да направи някой номер.

— Дадено. Ти си капитанът.

— Така вече може — казах аз, присегнах се и подложих ръце да направя стъпало, в което да сложи крак, за да стигне до отвора. — Знаех си, че все някой ден ще разбереш кой е шефът.

Никога не разбра. А аз дори не видях с какво ме цапардоса. Отплувах в страната на сънищата. Бях замаян, но не съвсем. Знаех какво става, но не можех да предприема нищо. Ръцете, краката, главата, дори тялото ми принадлежаха на някой друг.

Усетих как Еймос ме избута през отвора, после изпитах някакво парещо усещане, като че ли котка дереше лицето ми. Но минах някак през тесния отвор и се понесох надолу. Падах около хиляда километра и хиляда часа и продължавах да търся кордата за парашута си, когато се строполих като торба върху крилото.

Изправих се на крака и направих опит да се покатеря обратно към отвора.

— Излизай оттам, долен, мръсен, кучи сине! — закрещях аз. После заплаках. — Измъквай се и ела да те убия!

После самолетът се обърна и някакъв отчупен отломък, долетял от крилото, ме повали настрана, като ме запрати направо във водата. Дочух мекото съскане на сгъстения въздух, когато спасителната

жилетка започна да се обвива около мене. Отпуснах глава на големите меки възглавници и заспах.

5.

В Невада, където съм роден и израсъл, има главно пясъци и скали и няколко малки планини, но океани няма. Има потоци и езера, басейни във всеки местен клуб и хотел, но всички те са пълни с прясна, сладка вода, която бълбука в устата като вино, ако се случи човек да погълне от нея, докато се къпе.

През живота си съм бил в много морета и океани. Край Атлантика в Маями бийч и Атлантик сити, край Тихия в Малибу, край сините води на Средиземно море на Ривиерата. Бил съм дори в топлите води на Гълфстрийм, по белите пясъчни плажове на Бермуда, — където гонех едно голо момиче, чието единствено желание беше да свършим работата във водата, като рибите. Никога не можах да разбера как я вършеха делфините, тъй като във водата някак всичко ми се изплъзваше. Никога не обикнах солената вода. Прилепва се тъй плътно към кожата ти, изгаря ти носа, възпалява очите. А ако ти се случи да погълнеш глътка вода, тя има вкуса на забравена от вчера вода за плакнене на устата.

Така че какво правех тук?

Мамицата му, човече малко, всички звезди са се показали и ти се присмиват. Това ще ти внуши малко уважение към океана. Не ти харесва солената вода, така ли? Добре, а как ти харесват един милион, един билион, един трилион литра от нея? Един газилион?

— А-ах, взели те дяволите — казах аз и пак заспах.

Заприпках покрай бунгалото толкова бързо, колкото можеха да ме носят осемгодишните ми крака, повлякъл тежкия колан с амуницията и кобура с револвера по пясъка зад мен.

Чух гласа на баща си.

— Хей, момче! Какво носиш?

Обърнах се с лице към него и се опитах да прикрия колана с револвера зад гърба си.

— Нищо — казах аз, без да го поглеждам в очите.

— Нищо? — повтори баща ми след мен. — Да видим тогава.

Присегна към мен и изтръгна колана от ръцете ми. Когато го вдигна, револверът и един сгънат лист хартия паднаха от кобура. Той се наведе и ги вдигна.

— Откъде взе това?

— От стената в спалнята, до леглото на Невада — отвърнах аз. — Трябваше да се покатеря.

Баща ми прибра оръжието в кобура. Беше черен револвер, гладък черен револвер с инициали М.С. на дръжката. Дори аз бях достатъчно голям, за да разбера, че някой е събрал инициалите на Невада.

Баща ми се намери да мушне сгънатия лист хартия обратно в кобура, но го изтърва и той се разтвори. Видях снимка на Невада с някакви цифри над него и текст отдолу. Баща ми го загледа за миг, после пак сгъна листа и го натъпка в кобура.

— Остави това на мястото му — каза ядосано той. Виждах, че е побеснял. — Никога вече да не съм те заловил с чужди неща, иначе здраво ще те наложа.

— Няма защо да го биете, мистър Корд — чух гласа на Невада зад гърба си. — Аз съм виновен, че го оставих там, където момчето можеше да го достигне. — Обърнахме се. Той бе застанал там с тъмното си, безизразно индианско лице, протегнал ръка. — Ако ми го дадете, ще го прибера.

Баща ми мълчаливо му подаде оръжието и двамата останаха загледани един в друг. Никой не проговори. Вдигнах учуден очи към тях. И двамата се изучаваха внимателно. Най-после Невада каза:

— Ще хвана пътя, ако желаете, мистър Корд.

Знаех какво означава това. Невада си отиваше. Изведнъж нададох вик.

— Не? — изпищях аз. — Няма да правя вече така. Обещавам.

Баща ми ме погледна, после отново се вторачи в Невада. Лека усмивка заигра в очите му.

— Децата и животните знаят какво искат и какво е най-добре за тях.

— Така разправят.

— По-добре прибери това тъй, че никой никога да не го намери.
И в неговите очи сега заигра усмивка.

— Да, мистър Корд. Непременно.

Баща ми погледна към мен и усмивката му се стопи.

— Чуваш ли, момче? Само да те видя с нещо чуждо и те чака голям бой.

— Да, татко — отвърнах аз ясно и силно. — Чувам.

Погълнах глътка солена вода, задавих се, закашлях се и я изплюх. Отворих очи. Звездите продължаваха да светят над мен, но от изток небето започваше да избледнява. Стори ми се, че чух звука на мотор в далечината, но може би само ехото кънтеше в ушите ми.

Чувствах остра болка отстрани и в крака си, като че ли съм спал на него. Когато се раздвижих, тя се вряза в главата ми и ме замая. Звездите се завъртяха, аз се уморих да ги гледам, затова отново заспах.

Слънцето в пустинята е голямо и силно и смъква небето тъй близо над главата ти, че понякога ти се струва, че ако протегнеш ръка да го докоснеш, ще ти опари пръстите. В такива горещини внимателно си проправяш път през скалите, защото в сянката под тях, скрити от дневната задуха, спят гърмящите змии, навити и слюзести, със страшен огън в студената си кръв. Те са гневни и бързо нападат със злобната си слюнка, ако случайно нарушиш покоя им. И с хората е така.

Всеки от нас си има своята тайна скала, под която се крие и тежко и горко, ако нарушите нейния покой. Защото в такъв случай ние сме като гърмящите змии в пустинята и сяпо се хвърляме връз когото и да било.

„Но аз те обичам“, бях казал аз и още докато го изричах, разбрах празнотата на думите си.

И тя сигурно бе разбрала, защото в своето унищожително самообвинение всъщност обвиняваше мен и греховете на всички мъже, които бе познавала. И то не несправедливо, защото това бяха и мои грехове.

„Но аз те обичам“, повторих аз и щом го казах, разбрах, че е усетила празнотата зад думите ми. Те прозвучаха кухи и пусти в устата

ми. Да бях честен, макар и само пред себе си, ето какво трябваше да кажа: „Желая те. Искам да бъдеш това, което искам да бъдеш. Отражение на образа от мечтите ми, огледало на тайните ми желания, лицето, което желая да покажа на света, фасадата на моята слава. Ако си всички тези неща, ще те удостоя с присъствието си в моя дом. Тези думи не са за това, което си ти, а за мен и това, което искам да бъдеш“.

А не сторих нищо, само стоях и бръцолех пошлости, а думите, които се сипеха от устата ѝ бяха всъщност собствената ми отрова, която тя насочваше към себе си. Защото несъзнателно бе стъпила в сянката на скалата ми.

Стоях под непривичната горещина и ослепителния блясък на слънцето и тайно се срамувах от студената кръв, която течеше във вените ми и ме отличавахе от другите същества на тази земя. И без да протестирам я оставих да използва собствената ми жлъч, за да унищожи себе си.

А когато отровата бе свършила работата си, оставяйки я без нищо друго, освен малката, изплашена и непречистена душа, аз ѝ обърнах гръб.

Обърнах ѝ гръб с характерната за мен липса на състрадание. Избягах от нейните страхове, от нейната нужда да бъде утешена и успокоена, от неизречените ѝ молби за милост, любов и разбиране. Избягах от горящото слънце и се скрих под тайната си скала.

Но сега нямаше вече утеха в сянката, тъй като светлината продължаваше да се лее отгоре ми, нямаше вече утеха в студенината на кръвта ми. А скалата сякаш се смаляваше и смаляваше, докато слънцето ставаше все по-силно и по-силно. Направих опит да се смаля и аз, да намеря завет под намалялата повърхност на скалата, ала изход нямаше. Скоро вече нямаше да има скала, под която да се скрия. Слънцето журеше все по-ярко и по-ярко. Все по-ярко и по-ярко.

Отворих очи. Някаква миниатюрна точица светлина сочеше право в тях. Примигах и пронизващата точица се премести встрани. Сега можех да видя отвъд нея. Лежах на някаква маса в бяла стая, а до мен стоеше човек в бяла престилка и с бяла шапка. Светлината идваше от отражението на малко огледало, поставено над очите му, когато се наведе да ме погледне. Видях тънките черни косми по лицето му, пропуснати от бръснача. Устните му бяха свити и прилепнали.

— Господи! — чух някакъв глас зад него. — Лицето му е истинска каша. Трябва да има поне сто парчета стъкло в него.

Премигах и видях втория мъж, когато първият се обърна към него.

— Млъквай, глупако! Не виждаш ли, че е буден?

Започнах да надигам глава, но една лека, бърза ръка легна на рамото ми и ме притисна надолу, после лицето се показа. Нейното лице, загледано в мен с такова състрадание и съчувствие, каквото моето никога не бе показвало.

— Джени!

Ръката ѝ пак натисна рамото ми. Тя вдигна очи към някого над главата ми.

— Телефонирайте на доктор Роза Щрасмер в областната болница в Лос Анжелос или в санаториума Колтън в Санта Моника. Кажете ѝ, че Джонас Корд е претърпял злополука и да дойде веднага.

— Да, сестра Томъс. — Гласът, долетял зад мен, беше на някакво младо момиче. Чух шума на отдалечаващи се стъпки.

Болката в крака и отстрани пак се появи и аз скръцнах със зъби. Почувствах как сълзите напират в очите ми. Затворих ги за миг, после ги отворих и я погледнах.

— Джени! — прошепнах аз. — Джени, прощавай!

— Всичко е наред, Джонас — прошепна на свой ред тя. Ръцете ѝ минаха под чаршафа, който ме покриваше. Усетих остро убождане в ръката. — Не говори. Всичко вече е на ред.

Усмихнах ѝ се с благодарност и пак се върнах към съня, като смътно се чудех защо Джени носи това смешно бяло було над прекрасните си коси.

6.

От прозорците откъм улицата, сега ярко осветена от утринното слънце, все още долитаха шумовете от празненството. Дори и тази обикновено спокойна и тиха част на Хилквест Драйв, граничеща с болницата „Милосърдие“, бе изпълнена с радостния глъч и виковете на хората. Откъм флотската база срещу Сан Диего от време на време прозвучаваше ликуващият вой на параходна сирена. Така бе и започнало предната вечер, продължило през цялата нощ, когато се разнесе новината, че Япония е капитулирала. Войната беше свършила.

Сега вече знаех какво се бе опитвал да ми каже Ото Щрасмер. Знаех какво чудо е било сътвореното в пустинята. От вестниците и от радиото до главата ми. Те разказаха цялата история за малкия контейнер с атоми, довел човечеството до вратите на рая. Или на ада. Преместих се в леглото да намеря по-удобно положение и макарите, крепящи екстензията на крака ми, изскърцаха, прибавяйки своето мишо цвъртене към другите шумове.

Имал съм късмет, ми беше казала една от сестрите. Късмет. Десният ми крак бе счупен на три места, бедрото на друго, строшени бяха и няколко ребра. Но продължавах да бъда част от света, зад пластове превръзки, плътно покриващи цялото ми лице, с процепи само за носа, устата и очите. Но бях имал късмет. Поне бях жив.

Не като Еймос, който продължаваше да седи в кабината на „Сентурион“, полегнал на ръба на пясъчен риф на повече от сто и двадесет метра под повърхността на Тихия океан. Бедният Еймос. Тримата членове на екипажа бяха намерени невредими, аз бях все още жив по милостта на Бога и на бедните рибари, които ме бяха открили във водата и ме бяха домъкнали на брега; а Еймос бе замлъкнал в своята водна гробница, край контролното табло на самолета, който бе построил и който не ми позволи да управлявам сам.

Припомних си гласа на счетоводителя, който ми телефонира от Лос Анжелос да ме успокои: „Не се тревожете, мистър Корд. Можем да прехвърлим всичко върху данъците от печалбата. Като приложите брутна сума към четиридесетте процента данък върху

допълнителната печалба, ще ни остане чиста загуба по-малко от два милиона...”

Бях затръшнал слушалката, без да го изслушам докрай. Всичко звучеше от добре по-добре. Но как да заличиш от счетоводните книги живота на един човек, убит поради моята алчност? Съществува ли допустим отбив за смъртта чрез възвръщаемостта на данъка върху дохода? Аз бях този, който уби Еймос и колкото и разходи да отбивах от собствената си душа, не можех да го върна.

Вратата се отвори и аз вдигнах поглед. В стаята влезе Роза, последвана от един интернист и сестра, която буташе някаква малка количка. Тя застана от лявата страна на леглото и ми се усмихна.

— Здравей, Джонас.

— Здравей, Роза — измънках аз през превръзките. — Пак ли ще ги сменяме? Не те очаквах по-рано от вдругиден.

— Войната свърши.

— Да — казах аз. — Знам.

— И когато се събудих тази сутрин, всичко ми се стори толкова свежо, че реших да дойда насам и да ти сваля превръзките.

Вторачих поглед в нея.

— Разбирам — казах аз. — Винаги съм се чудел откъде лекарите черпят логиката си.

— Това не е лекарска логика, това е женска логика. Имам предимството да бъда жена, много преди да стана лекарка.

Засмях се.

— Благодарен съм на логиката ти, каквато и да е тя. Ще се радвам много да свалим тези превръзки, макар и за малко.

Тя продължаваше да се усмихва, но очите ѝ бяха сериозни.

— Този път ще ги свалим завинаги, Джонас.

Вперих поглед в нея, докато вземаше ножиците от масичката. Посегнах и я улових за ръката. Изведнъж се побоях от свалянето на превръзките. Чувствах се сигурен, докато ми увиваха лицето като пашкул, скрит от любопитните очи на света.

— Толкова скоро ли? Не е ли малко прибързано?

Тя разбра какво чувствам.

— Лицето ще те боли още малко — обясни тя, започвайки да разрязва пашкула. — Ще боли още повече, когато плътта и мускулите

започнат да възобновяват работата си. Но това ще мине. Не можем цял живот да се крием зад маска, нали?

Сега говореше лекарят, не жената. Вдигнах поглед към лицето ѝ, а тя режеше и размотаваше, режеше и размотаваше, докато най-сетне превръзката падна и аз се почувствах гол като новородено със странна хладина по бузите. Опитах да се видя отразен в очите ѝ, ала те бяха спокойни и безизразни, безлични и професионално безпристрастни. Усетих как пръстите ѝ натискат страните ми, плътта под брадичката, как заглаждат косата на слепоочията ми.

— Затвори очи.

Затворих ги. Усетих как пръстите ѝ леко докоснаха клепачите.

— Отвори ги.

Отворих ги. Лицето ѝ беше все така спокойно и непроницаемо.

— Усмихни се — нареди тя. — Така. — Тя направи широка, невесела усмивка, пародия на топлия начин, по който обикновено се усмихваше.

Аз се ухилих. Хилех се, докато незначителните боцкания, които усещах по бузите, започнаха адски да парят. Но продължих да се усмихвам.

— Добре — каза тя и изведнъж се усмихна. Истински. — Можеш да престанеш.

Престанах и я загледах.

— Как е, докторе? — направих усилие да се покажа спокоен. — Сигурно ужасно?

— Не е чак толкова лошо — отвърна уклончиво тя. — Както знаеш, никога не си бил безумно красив. Ето, виж сам.

Не погледнах в огледалото. Не ми се искаше още да се видя.

— Може ли най-напред да запали една цигара, докторе?

Тя мълчаливо постави огледалото обратно на количката и измъкна от джоба на престилката пакет цигари. Седна на ръба на леглото, сложи една в устата си, запали я и ми я подаде. Усетих приятната сладост на червилото ѝ, когато всмукнах дима.

— Беше здраво накълцан, след като Уинтроп те е избутал през отвора. Но за щастие...

— Ти знаеш това? — прекъснах я с въпроса си аз. — Искам да кажа, за Еймос. Как разбра?

— От теб. Докато беше под упойка. Разказваше случилото се на части, заедно с частиците стъкло, които вадехме от лицето ти. За щастие никой от важните лицеви мускули не е засегнат сериозно. Става въпрос предимно за повърхностни увреждания. Успяхме да направим необходимите присаждания бързо. И бих добавила успешно.

Протегнах ръка.

— Дайте огледалото, докторе.

Тя взе цигарата и ми подаде огледалото. Вдигнах го и когато погледнах в него, ме побиха тръпки.

— Докторе — казах дрезгаво аз, — съвсем приличам на баща си!

Тя взе огледалото от ръката ми и аз погледнах към нея. Усмиваше се.

— Нима, Джонас? Но ти винаги си приличал на него.

По-късно сутринта Робер ми донесе вестниците. Бяха пълни с новини за капитулацията на Япония. Погледнах ги незаинтересовано и ги захвърлих настрана.

— Мога ли да ви донеса някакво друго четиво, мистър Джонас?

— Не — отвърнах аз. — Не, благодаря. Нямам настроение за четене.

— Добре, мистър Джонас. Може би искате да поспите. — Той се запъти към вратата.

— Робер.

— Да, мистър Джонас?

— Все... — поколебах се и пръстите ми автоматично опипаха бузите. — Все така ли съм изглеждал?

Белите му зъби се оголиха в усмивка.

— Да, мистър Джонас.

— Като баща ми?

— Съвсем като него.

Замълчах. Странно как човек цял живот се мъчи да не прилича на някого, само за да установи, че е бил жигосан незаличимо от кръвта, течаща във вените му.

— Нещо друго, мистър Джонас?

Погледнах Робер и поклатих глава.

— Сега ще се опитам да поспя.

Излегнах се на възглавницата и затворих очи. Чух вратата да се затваря и постепенно уличният шум потъна в периферията на съзнанието ми. Заспах. Струваше ми се, че напоследък доста съм спал. Като че ли се опитвах да наваксам всичкия сън, от който се бях лишавал през последните няколко години. Но едва ли бях спал дълго, когато усетих нечие присъствие в стаята.

Отворих очи. До леглото ми бе застанала Джени, загледана в мен. Когато видя, че отварям очи, тя се усмихна.

— Здравей, Джонас.

— Бях заспал — изрекох аз като дете, току-що събудено от сън. — Сънувах нещо глупаво. Сънувах, че съм на сто години.

— Бил е приятен сън тогава. Радвам се. Приятните сънища винаги помагат за възстановяването.

Повдигнах се на лакът и макарата изскърца, когато присегнах за цигарите на масичката до леглото. Тя сръчно отупа възглавниците и ги избута назад да подпре гърба ми. Дръпнах от цигарата. Димът прогони съня от главата ми.

— След няколко седмици ще свалят гипса от крака и ще можеш да се прибереш у дома.

— Надявам се, Джени — казах аз.

Внезапно съзнах, че не беше с обикновените си, бели болнични дрехи.

— За пръв път те виждам в черно, Джени. Нарочно ли?

— Не, Джонас. Това са обикновените ми дрехи, освен когато не съм дежурна в болницата.

— Значи днес имаш свободен ден?

— Няма свободни дни, когато служиш на Спасителя — отвърна простиичко тя. — Не, Джонас, дойдох да се сбогуваме.

— Да се сбогуваме? Не разбирам. Ти каза, че след няколко седмици аз...

— Заминавам, Джонас.

Загледах я глуповато.

— Заминаваш ли?

— Да, Джонас — промълви тихо тя. — Бях тук, в болницата „Милосърдие“, само докато дочакам транспорт за Филипините. Там изграждаме нова болница на мястото на разрушената през войната. Сега ме пускат да замина със самолет.

— Но, Джени — възразих аз. — Ти не можеш да оставиш хората, които познаваш, езика, който говориш. Там ще бъдеш чужденка, ще бъдеш сама.

Пръстите ѝ докоснаха разпятието, което висеше на черната кожена връвчица. Тихият смирен поглед на сивите ѝ очи стана потопъл.

— Аз никога не съм сама — отвърна протичко тя. — Той винаги е с мен.

— Не бива, Джени — обадох се отново аз. Взех брошурата, която бях открил на масичката до леглото и я отворих. — Това е само временна професия. Можеш да се оттеглиш винаги, когато пожелаеш. Не е свършил тригодишният период на послушничеството, преди да дадеш обет. Не ти е мястото тук, Джени. Просто искаш да потушиш болката и скръбта си. Прекалено си млада и красива, за да скриеш живота си завинаги под черното наметало.

Не ми отговори.

— Не разбираш ли какво ти казвам, Джени? Искам да се върнеш там, където ти е мястото.

Тя бавно затвори очи, а когато ги отвори, те бяха насълзени. Но щом заговори, гласът ѝ беше изпълнен с мъдрост и вяра.

— Ти си този, който не разбира, Джонас — изрече тя. — Няма място, където бих желала да се върна, защото то е тук, в Неговия дом, към който аз принадлежа.

Наканих се да заговоря, но тя леко вдигна ръка.

— Ти мислиш, че съм дошла при него поради болка и скръб? Грещиш — продължи тихо тя. — Човек не бяга от живота към Бога, човек отива при Бог заради живота. Търсила съм Го през целия си живот, без да съзнавам точно какво търся. Любовта, която намерих, бе само бледна пародия на това, което знаех, че е любов; милосърдието, което раздавах беше най-ситното късче от милосърдието, което можех да дам. Тук, в Неговия дом, и в труд за Него аз намерих много повече любов от тази, която някога съм познавала. Чрез Неговата любов намерих спокойствие, удовлетвореност и щастие, тъй както повелява волята Му.

Тя замълча за миг, поглеждайки разпятието между пръстите си. Когато пак вдигна поглед, очите ѝ бяха бистри и спокойни.

— Има ли нещо на този свят, Джонас, което би ми дало повече от Бога?

Не ѝ отговорих.

Тя бавно вдигна лявата си ръка към мен. Погледнах надолу и видях тежкия сребърен пръстен на безименния ѝ пръст.

— Той ме покани в своя дом — каза бавно тя — и аз приех пръстена Му, да го нося така, че да живея винаги с Неговата слава.

Улових ръката ѝ и притиснах устни към пръстена. Усетих как пръстите ѝ нежно оправят косата ми, после тя се отдалечи от леглото, като спря да ме погледне.

— Често ще мисля за тебе, приятелю мой — каза тя. — И ще се моля за теб.

Мълчаливо си изгасих цигарата. В погледа на Джени имаше такава красота, каквато никога преди не бях откривал.

— Благодаря, сестро — отвърнах тихо аз.

Без дума повече, тя се обърна и излезе през вратата. Загледах се към пода, където бе стояла, но даже и призракът ѝ бе изчезнал от стаята.

Зарових лице във възглавницата и заплаках.

7.

Излязох от болницата в началото на септември. Седях в инвалидната количка и наблюдавах как Робер опакова и прибира последния багаж в куфара, когато вратата се отвори.

— Здравей, Младши!

— Невада! Какво правиш насам?

— Дойдох да те прибера.

Разсмях се. Чудно нещо, как години наред не се сещаш за някого, а после изведнъж ти става толкова мило, когато го видиш.

— Нямаше нужда — казах аз. — Робер щеше да се оправи.

— Аз го повиках да дойде, мистър Джонас. Помислих, че ще бъде като в доброто старо време. Човек се чувства много самотен на ранчото, ако няма какво да прави.

— А аз пък реших да си поотпочина — добави Невада. — Войната свърши и дадох ваканция на шоуто за зимния сезон. А на Марта нищо не й харесва повече от това да се грижи за някой инвалид. Тя е вече там и се готви да ни посрещне.

Изгледах ги и двамата и се ухилих.

— Явно сте се наговорили, а?

— Съвсем правилно — каза Невада и мина зад количката. — Готов ли си?

Робер затвори куфара и щракна ключалката.

— Всичко е готово, мистър Невада.

— Да тръгваме тогава — каза Невада и подкара количката към вратата.

— Трябва да спрем в Бърманк — казах аз и погледнах назад към него. — Мак е приготвил цяла купчина книжа, които трябва да подпиша.

Можеше да съм прикован на легло, но работата си продължаваше.

Бъз Долтън бе приготвил един чартърен „ІСА“, който ни очакваше на летището в Сан Диего. В Бърбенк пристигнахме към два

следобед. Макалистър стана, заобиколи бюрото и ме посрещна, когато изтикаха количката в кабинета му.

— Знаеш ли, за пръв път те виждам седнал.

Засмях се.

— Възползвай се от случая. Лекарите казват, че след две седмици ще се разхождам като новопроходил.

— Така, още сега бих желал да се възползвам. Избутайте го до бюрото, момчета. Приготвил съм писалката.

Беше почти четири, когато подписах и последния от купчината документи. Вдигнах уморен поглед.

— И тъй, какво ново има?

Мак ме изглежда. Отиде до една масичка до стената.

— Това — каза той, вдигайки калъфката на нещо, което приличаше на радио с прозорец на предната страна.

— Какво е то?

— Първият продукт на „Корд Електроникс Къмпани“ — заяви гордо той. — Направихме го в преобразувания Отдел за радари. Телевизор е.

— Телевизор ли? — запитах аз.

— Картини, предавани по въздуха като по радиото — обясни той. — Изобразяват се на екрана като при домашните филми.

— О, работата, която чоплеше Дюпон преди войната. Нищо не излезе.

— Сега излезе — каза Мак. — Това е следващият голям удар. Всички радио- и електронни компании се захващат с него — „RCA“, „Колумбия“, „Емерсън“, „Дженерал Електроникс“, „Филко“. Всички. Искаш ли да видиш как работи?

— Аха.

Той отиде и вдигна телефона.

— Свържете ме с лабораторията. — Покри слушалката с ръка. — Ще им кажа да пуснат нещо.

Миг по-късно отиде до апарата и завъртя някакво копче. Зад екрана пробяга светлина, после се задвижиха кръгове и линии. Постепенно се появи надпис.

КОРД ЕЛЕКТРОНИКС ПРЕДСТАВЯ...

Изведнъж надписът бе заменен от картина, сцена от уестърн, в който мъж на кон яздеше към камерата. Камерата се измести в близък план и аз познах Невада. Припомних си и сцената. Беше преследването от „Ренегатът“. Пет минути наблюдавахме смълчани.

— Не мога да повярвам на очите си — каза Невада, когато свърши.

Погледнах Робер. Израз на унесено възхищение се бе запечатал на лицето му. Той изви глава към мен.

— Ей това наричам чудо, мистър Джонас — промълви тихо той. — Сега мога да си гледам кино у дома, без да клеча из долнопробните заведения за негри.

— Затова значи искат да изкупят всичките ми стари филми — обади се отново Невада.

Погледнах го.

— Какво искаш да кажеш?

— Нали си спомняш деветдесетината филма, които направих и сега са моя собственост?

Кимнах.

— Търчат като луди подире ми да ги продам. И ми предлагат хубави пари. По пет хиляди долара за всеки.

Опулих се насреща му.

— Едно нещо разбрах от филмовата индустрия — казах аз. — Никога не продавай изцяло нещо, което можеш да заемеш срещу процентно заплащане.

— Искаш да кажеш да ги давам под наем, както правят с киносалоните?

— Именно — казах аз. — Зная ги тези предавателни компании. Купят ли нещо за пет, значи възнамеряват да изкарат петдесет от него.

— Не ме бива много по големите сделки — каза Невада. — Ще го уредиш ли вместо мен, Мак?

— Не знам, Невада. Аз не съм посредник.

— Свърши му работа, Мак — обадох се аз. — Нали ми каза, че искаш да вършиш работа там, където си струва.

Той се усмихна.

— Дадено, Невада.

Изведнъж се почувствах уморен. Отпуснах се на стола. Робер веднага застана отстрани.

— Добре ли сте, мистър Джонас?

— Уморен съм — отвърнах аз.

— Може би е по-добре да останете в апартамента тази нощ. Утре може да заминем за ранчото.

Погледнах Робер. Мисълта да си легна бе много съблазнителна. Задникът ме болеше от тази количка.

— Ще поръчам кола — каза Мак и вдигна телефона. — Можеш да ме оставиш в студиото на път за града. Имам да свърша малко работа там.

Умът ми работеше през цялото време, докато пътувахме към студиото. Когато колата спря пред портала, изведнъж всичко ми стана ясно.

— Ще трябва да направим нещо за замяната на Бонър — каза Мак, като излизаше. — Не е много редно един юрист да води студиото. Аз нищо не знам за филмите и производството им.

Изгледах го замислен. Прав беше, разбира се. Но кой знаеше? Само Дейвид, а той си беше отишъл. Не ме интересуваеше вече. Не мислех вече за филми, не исках никого да заснема, за да го види целият свят. А там, в кабинета, който току-що бях напуснал, имаше една малка кутия с екран, каквато скоро щеше да има във всеки дом. Беден или богат. Малката кутия щеше да глътне филмите така, както кината никога не биха могли. И въпреки това, не ме интересуваеше.

Дори когато бях дете, престанех ли да се занимавам с някоя играчка, преставях завинаги. И никога не се връщах към нея.

— Продай киносалоните — прошепнах на Мак.

— Какво? — ахна той, сякаш не можеше да повярва на ушите си. — Те са единственото в този клон, което все още носи пари.

— Продавай киносалоните — повторих аз. — След десет години никой няма да ходи в тях. Или поне не толкова, колкото се посещават сега. Ще гледат филмите по домовете си.

Мак ме изгледа.

— А какво искаш да направя със студиото? — запита той с нотка на сарказъм в гласа. — И него ли да продам?

— Да — казах спокойно аз. — Само че не сега. След десетина години. Когато хората, които правят филми за тази малка кутия,

изпитат глад за пространство. Тогава ще им го продадем.

— А какво ще правим междувременно? Ще го оставим да гние и ще плащаме данъци ли?

— Не — отвърнах аз. — Давай го под наем, както направи със старото студио „Метро Голдуин“. Дори да не печелим или да си докараме малко загуба, няма да се оплаквам.

— Наистина ли смяташ така? — загледа ме той.

— Наистина — казах аз и преместих поглед от него към покрива на студиото. Сякаш го виждах за пръв път. Беше грозен и черен от катрана. — Мак, виждаш ли покрива?

Той се обърна да го погледне и примижа срещу слънцето.

— Преди да сториш каквото и да било — наредих меко аз, — кажи да го боядисат в бяло.

Вмъкнах си главата в колата. Невада ме изглежда особено. Гласът му бе едва ли не печален:

— Изглежда нищо не се е променило, а, Младши?

— Не — отвърнах уморено аз. — Нищо не се е променило.

8.

Седях на верандата и примигвах срещу следобедното слънце. Невада излезе от къщата зад мен и се отпусна в един стол. Измъкна пачка тютюн от джоба и като отхапа едно парче, прибра останалото. После извади от другия си джоб нож и парче дърво, което започна да дялка.

Загледах го. Беше обул чифт избелели джинси. Напоена с пот риза от еленова кожа, видяла и по-добри дни, покриваше едрият гръден кош и широките рамене, а около врата си бе вързал кърпа в червено и бяло, за да поеме потта. С изключение на побелялата си коса изглеждаше все такъв, какъвто го помнех от дете, с бързи загорели и силни ръце.

Светлите му очи се насочиха към мен.

— Две отмиращи изкуства — каза той.

— Кой?

— Дъвченето на тютюн и дялкането — обясни той.

Нищо не отговорих.

Загледа се в парчето дърво в ръцете си.

— Много вечери прекарах с баща ти на тази веранда, дъвчех си тютюна и си дялках.

— Да?

Той се изви и изплю част от тютюневия сок през перилата на верандата към прахта долу. После пак се обърна към мен.

— Спомням си една нощ — продължи той. — Баща ти и аз седяхме тук, точно както сега. Бяхме изкарали един истински кучешки ден. Зной, от който ти се струваше, че яйцата ти са се стопили от собствената си пот. Изведнъж той вдигна очи към мен и ми каза: „Невада, каквото и да се случи с мен, ти ще се грижиш за момчето ми, нали? Джонас е добро момче. Понякога задникът му пораста повече от гащите, но иначе е добър и има всички заложби в себе си да стане един ден нещо повече от баща си. Обичам го хлапето, Невада. Той ми е всичко, което имам“.

— Никога не ми е казвал това — обадих се аз, загледан в Невада.
— Никога. Нито веднъж!

Невада ме стрелна с очи.

— Мъже като баща ти не говорят много за такива неща.

Засмях се.

— Той не само не го е говорил — казах. — Никога дори не го е показвал. Винаги ме кастреше за щяло и нещяло.

Очите на Невада се бяха приковали в моите.

— Той винаги беше зад гърба ти, когато ти имаше неприятности. Може би викаше, но никога не ти обърна гръб.

— Измъкна ми под носа момичето и се ожени за нея — изрекох горчиво аз.

— Може би го стори за твое добро. Може би е знаел, че тя всъщност не бе за тебе.

Не реагирах.

— Защо ми го казваш сега? — запитах аз.

Нищо не можех да прочета в тези негови индиански очи.

— Защото някога баща ти ме помоли да бдя над теб. Направих вече една грешка. Видях те колко си сръчен в бизнеса и сметнах, че си вече порасъл. А ти не беше. А не ми се иска два пъти да разочаровам човек като баща ти.

Останахме смълчани няколко минути, после Марта дойде с чая ми. Каза на Невада да изплюе тютюна и да спре да мърси верандата. Той ме погледна сконфузено и отиде долу да се отърве от тютюна зад храстите.

Когато се връщаше към верандата, чухме някаква кола да идва по нашия път.

— Кой ли ще е? — запита Марта.

— Сигурно е лекарят — казах аз. Старият Док Хенли трябваше да ме навестява всяка седмица.

Междувременно колата беше вече пред входа и аз видях кой идва. Изправих се, облегнах се на бастуна, а Моника и Джо-Ан пристъпиха към нас.

— Здравейте — поздравих ги аз.

Бяха се върнали в Калифорния, както ми обясни Моника, за да освободят апартамента и тъй като искала да поговори с мен за Еймос,

на път за Ню Йорк се отбили в Рено за малко. Влакът им заминавал в седем часа.

Видях многозначителния поглед, който Марта отправи към Невада, щом чу това. Невада се изправи и погледна Джо-Ан.

— Долу имам едно доресто конче, което си умира да бъде пояздено от такава млада дама като вас.

Джо-Ан го погледна с обожание. Погледът ѝ явно издаваше, че го е гледала на кино. За нея той бе истински герой.

— Не знам — каза колебливо тя. — Никога досега не съм яздила кон.

— Ще ви науча. Лесно е, по-лесно отколкото да скачаш на въже.

— Не е облечена за езда — възрази Моника.

Наистина не беше. Не можеше да язди с пъстрата рокля, в която толкова приличаше на майка си. Марта заговори бързо:

— Имам чифт дънки, които са се свили от прането и са ми малки. На нея ще ѝ бъдат таман.

Не зная чии бяха дънките, но бях сигурен в едно: никога не са принадлежали на Марта. Това ясно личеше от начина, по който прилепваха на четиринадесетгодишните бедра на Джо-Ан, плоски и тънки, едва загатващи за бъдещите женствени извивки. Черната коса на Джо-Ан бе изпъната назад от челото на конска опашка и в нея имаше нещо, което ми бе странно познато. Не можех да определя точно какво.

Загледах я как тича през вратата подир Невада и се обърнах към Моника. Тя ми се усмихваше. Отвърнах на усмивката.

— Израства — отбелязах аз. — Ще стане хубаво девойче.

— Днес са деца, а утре изведнъж вече млади госпожици. Бързо растат.

Кимнах. Сега бяхме сами и между двамата се установи неловко мълчание. Взех си цигара и я погледнах.

— Искам да ти разкажа за Еймос.

Наближаваше шест часа, когато свърших с разказа си за станалото. В очите ѝ нямаше сълзи, макар че лицето ѝ бе натъжено и замислено.

— Не мога да плача за него, Джонас — каза тя, като ме погледна. — Защото много пъти съм плакала заради него. Разбираш ли?

Кимнах.

— Той направи толкова лоши неща през живота си. Радвам се, че накрая е сторил едно добро.

— Нещо много храбро от негова страна. Винаги, съм си мислел, че ме мрази.

— Мразеше те — пресече ме бързо тя. — В теб виждаше всичко онова, което той не беше. Бърз, преуспяващ, богат. Мразеше те с цялата си душа. Изглежда най-после е разбрал безсмислието на тази омраза, колко неприятности ти е донесъл и се е опитал да ги оправи.

Погледнах я.

— Какви толкова неприятности ми е сторил? Между нас не е имало нищо повече извън деловите отношения.

Тя ме изглежда странно.

— Наистина ли не разбираш?

— Не.

— Значи никога няма да разбереш — каза тя и слезе от верандата.

Чухме звучния смях на Джо-Ан, която обикаляше на гърба на големия дорест кон. Стойката ѝ беше доста добра за начинаеща. Погледнах Моника.

— Язди, сякаш е родена на седло.

— А защо не? — отвърна Моника. — Казват, че такива неща са наследствени.

— Не знаех, че си ездачка.

Тя ме изглежда с наранени и ядосани очи.

— Не съм единственият ѝ родител — отсече хладно тя.

Изгледах я. За пръв път ми споменавахе за бащата на Джо-Ан. Стори ми се, че е късно да се спираме на това.

Чух пуфтенето на старата таратайка на Док Хенли, която завиваше към нашия път. Спря край заграденото пространство и като слезе от колата, се запъти към оградата. Никога не отминаваше кон с безразличие.

— Идва Док Хенли. Наканил се е да ме прегледа.

— В такъв случай, няма да те задържа — каза хладно Моника. — Време е да се сбогуваме.

Слезе по стълбите и се запъти към конете. Загледах я изумен. Никога не я разбирах, когато изпадаше в особените си настроения.

— Ще наредя на Робер да ви откара до гарата — извиках след нея.

— Благодаря ти! — подхвърли тя през рамо, без да се обръща. Видях я как се спря и заговори с лекаря, после се обърнах и влязох в къщата. Отидох в стаята, която баща ми бе използвал за кабинет, и се отпуснах на кушетката. Моника винаги се беше отличавала с горещия си темперамент. Човек можеше да предполага, че вече се е научила да го обуздава. Усмихнах се при мисълта как бе изправила гръб и колко наперена изглеждаше, когато се отдалечи от мен, вирнала нос във въздуха. Все още имаше много стройна фигура за жена на нейната възраст. Аз бях на четиридесет и една години, което означаваше, че тя е на тридесет и четири. И изглеждаше много добре.

Бедата с доктор Хенли бе в това, че е голям бърбовец. Можеше да ти говори до припадък, обаче няха друг избор. От войната насам въпросът бе или той, или никой. Всичките млади лекари бяха в армията.

Беше шест и половина, когато привърши с прегледа и започна да затваря чантата си.

— Всичко е наред — каза той. — Само дето не мога да свикна с тези модерни схващания да изправят човека на крака веднага, щом може да се движи. Ако зависеше от мен, бих те държал в болницата още месец.

Невада се облегна на стената и се усмихна, докато си нахлузвах панталоните. Погледнах го и свих рамене. Обърнах се към лекаря.

— Колко време всъщност, докато прохода истински?

Док Хенли ме изгледа над очилата си.

— Можеш да проходиш още сега.

— Но мислех, че не сте съгласен с тези градски лекари — недоумявах аз. — Мислех, че искате да си почина още малко.

— Наистина не съм съгласен с тях — отвърна той. — Но тъй и тъй си навън, така че ще е най-добре да почнеш да ходиш. Няма смисъл да се излежаваш.

Затвори чантата, изправи се и тръгна към вратата. В последния момент се обърна към мен:

— Чудесно наперено девойче е дъщеря ти.

Опулих се насреща му:

— Дъщеря ми?

— Именно — каза той. — Сресала косата си така назад, честна дума, никога не съм виждал девойче толкова да прилича на баща си. Съвсем като теб, когато беше момче.

Не можех да проговоря, само се пулех. Да не беше откачил този идиот? Всички знаеха, че Джо-Ан не е моя дъщеря.

Изведнъж Док Хенли се засмя и плесна с ръка по бедрото си.

— Никога няма да забравя как майка ѝ дойде в кабинета ми — каза той. — Беше вече твоя жена, разбира се. Не бях виждал такъв голям корем. Нищо чудно, казах си аз, че се оженихте тъй набързо. Оплодил си я преждевременно.

Той ме погледна и се усмихна.

— Това беше, преди да я прегледам, разбираш — бързо продължи той. — Можеше с перце да ме повалиш, когато прегледът показва, че е едва на шест седмици. Просто един от редките случаи. Беше така нервна и разстроена точно тогава, че се беше надула с газове като балон. Дори направих справка в документите да проверя датата на женитбата ви, за да се убедя. И дяволът нека ме вземе, ако не беше факт, че си я насадил точно две седмици след женитбата ви. Но мога да ти кажа едно нещо, момко. — Той се обърна към вратата. — Когато си ѝ го наблъскал, наблъскал си го здраво! — продължавайки да се киска похотливо, той излезе.

Почувствах как една огромна буца ми пречи да дишам. Приседнах на кушетката. Толкова години. Толкова години съм бил на погрешен път. Изведнъж разбрах какво е искал да ми каже Еймос след завръщане от полета. Той бе видял колко разгневен бях през онази нощ и бе обърнал омразата ми срещу самия мен. С цената на малката Моника.

Каква комбинация бяхме Еймос и аз. Но той поне сам бе видял светлината. Не бе станало нужда някой да му я набива в главата. И се бе опитал посвоему да оправи нещата. Докато аз... аз дори не извих глава да потърся истината. Достатъчно ми беше да трупам обвинения срещу целия свят за собствените си глупости. Аз бях този, който бе воювал срещу баща си, защото мислех, че не ме обича. Това пък беше най-големият гаф от всички.

Истината просветна пред очите ми. Всъщност никога не бях се съмнявал в неговата обич, а в моята. Защото дълбоко в себе си винаги бях съзнавал, че никога не мога да го обичам толкова, колкото ме обичаше той. Вдигнах поглед към Невада. Той стоеше все така облегнат на стената, но сега не се усмихваше.

— И ти ли знаеше?

— Разбира се — кимна той. Всички го знаеха — освен теб.

Затворих очи. Сега виждах ясно. Беше като онази сутрин в болницата, когато се погледнах в огледалото и видях бащиното си лице. Това именно бях видял в Джо-Ан, когато днес следобед изведнъж ми се беше сторила толкова позната. Лицето на баща й. Моето лице.

— Какво да правя, Невада? — изстенах аз.

— Какво искаш да правиш, синко?

— Искam да ги върна.

— Наистина ли го искаш?

Кимнах.

— Върни ги тогава — каза той. — Погледна си часовника. — Все още остават петнадесет минути до потеглянето на влака.

— Но как? Никога не бихме стигнали навреме!

Той посочи към бюрото.

— Имаш телефон.

Погледнах го объркан, после закуцуках към телефона. Обадох се на началник-гарата в Рено и го замолих да я издирят. Докато чаках да се обади, погледнах към Невада. Изведнъж се почувствах изплашен, а в такива моменти винаги се обръщах към Невада.

— Ами ако не пожелае да се върне?

— Ще се върне — каза уверено той. Усмихна се. — Все още те обича. И това е нещо, което всички други, освен теб, виждаха.

После тя се яви на телефона с разтревожен и неспокоен глас.

— Джонас, какво има? Да не ти е станало зле?

За миг не можах да проговоря, после си намерих гласа.

— Моника — казах аз. — Не заминавай!

— Но аз трябва да замина, Джонас. Трябва да започна работа до края на седмицата.

— Зарежи работата, аз имам нужда от теб!

Линията замлъкна и за миг си помислих, че е прекъснала.

— Моника, там ли си?

Чух дъха ѝ в слушалката.

— Още съм тук, Джонас.

— Грешил съм през цялото време. Не знаех за Джо-Ан. Повярвай ми.

Пак настъпи тишина.

— Моля те, Моника!

Сега тя плачеше. Едва долових тихия ѝ шепот в ухото си.

— О, Джонас, никога не съм преставала да те обичам.

Погледнах Невада. Той се усмихна и излезе, като затвори вратата след себе си.

Чух подсмърчане, после гласът ѝ изведнъж се изчисти и се изпълни с топлите звуци на обич.

— Когато Джо-Ан беше малка, все искаше да си има братче.

— Прибирай се бързо — казах аз. — Ще видя какво мога да направя.

Тя се засмя, после чух щракване и линията замлъкна. Не оставих слушалката, защото ми се струваше, че докато я държа, Моника е край мен. Хвърлих поглед към снимката на баща си върху бюрото.

— Е, старче — казах аз и за пръв път в живота си поисках одобрението му. — Правилно ли постъпих?

Издание:

Автор: Харолд Робинс

Заглавие: Торбарите

Преводач: Ивайла Нецова

Издател: Издателска къща „М-Л“

Година на издаване: 1992

Тип: роман

Печатница: „Полипринт“ АД — Враца

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/9800>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.